09

m-real

M-real on Euroopan johtava ensikuitu-kartongin tuottaja ja merkittävä paperin toimittaja, joka tarjoaa asiakkailleen laadukkaita kartonkeja ja papereita kuluttajapakkauksiin sekä viestinnän ja mainosalan loppukäyttöihin.

AVAINLUVUT JA VUOSI 2009 LYHYESTI

02 SIVU

2 M-real
4 Vuosi 2009 lyhyesti
6 Avainluvut
8 Toimitusjohtajan katsaus

10 SIVU LIIKETOIMINTA

Consumer Packaging 12
Office Papers 14
Speciality Papers 16
Market Pulp and Energy 18
Toimintaympäristö 20
Raaka-aineet 22
Ympäristövaikutusten hallinta 24
Energia ja ilmasto 26
Henkilöstö 28

TILINPÄÄTÖS 2009

30 SIVU

32 Hallituksen toimintakertomus
40 Konsernin tilinpäätös
99 Emoyhtiön tilinpäätös

110 Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
118 Hallitus
120 Johtoryhmä
128 Taloudellinen raportointi
130 Yhteystiedot

Metsästä kuluttajalle

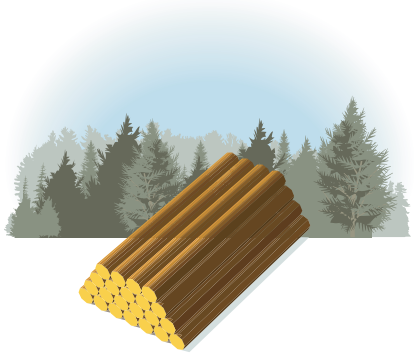

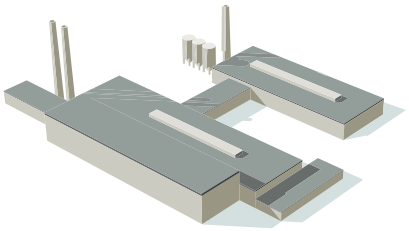

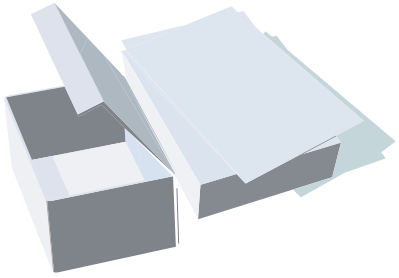

Raaka-aineet

M-real on sitoutunut käyttämään puuraaka-ainetta, joka on hankittu kestävästi hoidetusta metsästä paikallisia lakeja noudattaen. Puun alkuperän hallintajärjestelmä on osa sertifioituja laatu- ja ympäristöjärjestelmiä, minkä ansiosta M-real tietää käyttämänsä puun alkuperän. Vuonna 2009 puuraaka-aineesta 69 prosenttia oli sertifioitua. M-real pyrkii kasvattamaan sertifioidun puun osuutta tuotteissaan. Myös muiden raaka-aineiden, esimerkiksi kemikaalien, turvallisuus otetaan huomioon jo tuotekehitysvaiheessa. Kevyet tuotteet ovat olennainen osa M-realin tuotevalikoimaa. Niiden jäykkyys- ja painettavuusominaisuudet saavutetaan kilpailevia kartonki- ja paperilajeja vähemmällä raaka-ainemäärällä.

Tuotanto

M-real käyttää tuotantolaitoksillaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Tuotannon keskeisiä periaatteita ovat toiminnan jatkuva parantaminen ja ympäristövaikutusten minimoiminen; kaikilla tuotantolaitoksilla on käytössä sertifioidut ISO 9001 -laatu ja ISO 14001 -ympäristöjärjestelmät. M-real parantaa jatkuvasti energiatehokkuuttaan. Vuoden 2009 loppuun mennessä kaikilla tuotantolaitoksilla otettiin käyttöön kolmannen osapuolen varmentama, sertifioitu energiatehokkuusjärjestelmä. M-realin energiaomavaraisuus on 77 prosenttia ja puuperäisten polttoaineiden osuus 59 prosenttia. M-real on myös selluomavarainen. M-real sai tunnustusta kasvihuonekaasupäästöihin liittyvästä raportoinnistaan, kun se sijoittui toimialansa toiseksi parhaaksi yritykseksi Carbon Disclosure Leadership Indexin (CDLI) vuoden 2009 pohjoismaisella listalla.

Tuotteet

M-realin tuotteiden valmistus perustuu resurssien säästeliääseen käyttöön ja ympäristövaikutusten minimoimiseen tuotteiden koko elinkaaren ajan. Erilaisten puukuitujen ominaisuuksien tuntemus ja niistä valmistettujen massojen soveltuvuus eri käyttötarkoituksiin on M-realin vahvaa osaamista. Tuotteiden tasalaatuisuus varmistetaan yhdistämällä jatkuva laaduntarkkailu sekä tehokas ja hyvin ohjattu tuotanto. Kevyet kartongit ja paperit tuovat säästöjä läpi koko arvoketjun vähentämällä sekä kuljetettavia määriä että jätettä. Keveydestään huolimatta tuotteiden suorituskyky ja painatusominaisuudet ovat erinomaiset. M-realin tuotteet ovat turvallisia niin ihmisille kuin ympäristöllekin. Yksinkertaistetun, selkeämmin eri käyttötarkoituksiin sopivan tuotevalikoiman ansiosta M-real pystyy toimittamaan tuotteita aikaisempaa nopeammin. Ajatus yksinkertaisuudesta ja helppoudesta ohjaa M-realin koko toimintaa.

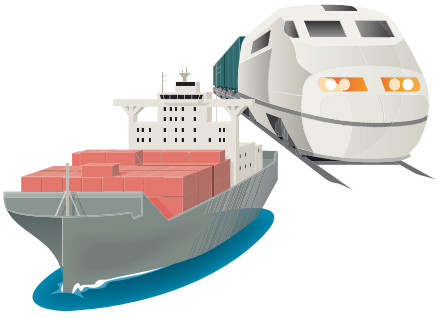

Toimitusketju

Metsäteollisuuden kuljetusmäärät ovat suuria, joten tehokas ja kestävä toimitusketju edellyttää monipuolista ja hyvin suunniteltua logistiikkaverkostoa. Tehokkaan logistiikan, hyvien yhteistyökumppanien ja toimivien liikenneyhteyksien merkitys liiketoiminnan kilpailukyvyn kannalta kasvaa entisestään. M-real pyrkii nopeisiin ja mahdollisimman tehokkaisiin toimituksiin hyödyntämällä eri kuljetusmuotoja ja valitsemalla tarkoituksenmukaisimman kuljetustavan. Kuljetusten ympäristövaikutuksia pyritään vähentämään tehokkaalla reittien suunnittelulla, kuljetusmatkojen minimoinnilla, käyttämällä kuljetusvälineiden kapasiteetti mahdollisimman tehokkaasti hyväksi sekä parantamalla toimintamalleja ja -ohjeita. Jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö asettaa toimitusketjulle monia kansainvälisiä ja paikallisia kehitystarpeita. Niistä tärkeimmät liittyvät ympäristövaikutusten hallintaan sekä logistisen suorituskyvyn ylläpitämiseen ja parantamiseen.

Sidosryhmät

M-real tuottaa asiakkailleen lisäarvoa juuri oikeaan käyttötarkoitukseen räätälöidyillä korkealaatuisilla tuotteilla. Esimerkiksi kevyet tuotteet tuovat asiakkaille kustannussäästöä kuljetuskustannuksissa ja ne ovat keveydestään huolimatta ominaisuuksiltaan huippuluokkaa. Tasalaatuiset tuotteet vähentävät hävikkiä. Yksinkertainen tuotevalikoima helpottaa parhaan mahdollisen tuotteen valintaa sopivaan käyttötarkoitukseen. M-real viestii toiminnastaan avoimesti ja läpinäkyvästi; esimerkiksi toiminnan ympäristövaikutukset ovat nähtävissä www-sivujen Paper Profile -tuoteselosteissa ja asiakas- ja tuotekohtaisissa hiilijalanjälkilaskelmissa. M-realin liiketoiminta perustuu vastuulliseen tuloksentekoon, joka luo edellytykset toiminnan jatkuvaan kehittämiseen asiakkaita, omistajia, henkilöstöä ja yhteistyökumppaneita hyödyttävällä tavalla.

Ympäristö

Kartonki ja paperi on valmistettu uusiutuvasta raaka-aineesta ja ne ovat sataprosenttisesti kierrätettäviä. Kierrätettyä kartonkia ja paperia voidaan hyödyntää elinkaarensa lopussa energiantuotannossa tai kierrätyskuidusta valmistettavien tuotteiden raaka-aineena. Kartonki sopii myös kompostiin. Kierrättämällä kartongit ja paperit syntyy vähemmän kaatopaikkajätettä. Kevyet tuotteet pienentävät ympäristökuormaa entisestään, sillä niiden valmistamiseen tarvitaan vähemmän raaka-ainetta. Raaka-aine eli puu on hyödyllisintä käyttää ensisijaisesti jatkojalostukseen, eikä esimerkiksi polttopuuksi. M-realin kevyiden tuotteiden hiilijalanjälki on pienempi painavampiin tuotteisiin verrattuna läpi koko arvoketjun, aina tuotteen valmistuksesta sen elinkaaren loppuun saakka.

Vuosi 2009 lyhyesti

TAMMIKUU HELMIKUU MAALISKUU HUHTIKUU TOUKOKUU KESÄKUU

Tammikuu

- Suomen tehtaita koskevat yt-neuvottelut aloitettiin. Neuvotteluiden tavoitteena oli varautua sopeuttamaan tuotantoa vastaamaan tilapäisesti alhaisempaa kysyntää.
- M-realin osakkuusyhtiö Oy Metsä-Botnia Ab ilmoitti suunnitelmastaan sulkea Kaskisten sellutehdas.
- Halleinin tehtaalla Itävallassa aloitettiin yt-neuvottelut tavoitteenaan paperituotannon lopettaminen huhtikuussa 2009.

Helmikuu

- M-real käynnisti uuden tulosparannusohjelman, jonka tavoite on 80 miljoonan euron vuositason tulosparannus. Ohjelman täysimääräinen tulosvaikutus saavutetaan vuodesta 2011 alkaen. Lisäksi vuodelle 2009 käynnistettiin erillinen noin 60 miljoonan euron kassavirran parannusohjelma.
- Matti Mörsky nimitettiin M-realin talousjohtajaksi. Mörsky aloitti tehtävässään toukokuussa 2009.
- M-real Zanders toi markkinoille uuden FSC-sertifioidun päällystämättömän ZANTO-paperin.

Maaliskuu

- M-real osti markkinoilta omaa 400 miljoonan euron joukkovelkakirjalainaansa noin 60 miljoonan euron nimellisarvosta. Laina erääntyy 15.12.2010.

Elokuu

- M-real sai 190 miljoonan euron käteissuorituksen Sappin ennenaikaisesta velkakirjan takaisinmaksusta.

HEINÄKUU ELOKUU SYYSKUU LOKAKUU MARRASKUU JOULUKUU

Lokakuu

■ M-realin osakkuusyhtiö Oy Metsä-Botnia Ab ja sen omistajat M-real, Metsäliitto Osuuskunta ja UPM-Kymmene Oyj allekirjoittivat sopimuksen Metsä-Botnian uudesta omistusrakenteesta sekä Metsä-Botnian Uruguayn toimintojen myynnistä UPM:lle.

■ Vuoden 2009 tulosparannusohjelman tavoitetta nostettiin 80 miljoonasta eurosta 90 miljoonaan euroon perustuen pienentyneisiin IT- ja henkilöstökuluihin. Kassavirran parannusohjelman tavoite nostettiin 60 miljoonasta eurosta 80 miljoonaan euroon.

■ German Standardsin kustantaja valitsi Zandersin vuosisadan brändiksi (Brand of the century).

Marraskuu

■ M-real sijoittui toimialansa toiseksi parhaaksi yritykseksi vuoden 2009 Carbon Disclosure Leadership Indexissä (CDLI). CDLI listaa yritykset, jotka ovat menestyneet parhaiten Carbon Disclosure Projectin (CDP) kyselyssä.

Joulukuu

■ M-real ilmoitti uusista sisäisistä tulosparannustoimista. Suunnitellut toimenpiteet ovat Alizayn sellutehtaan lopullinen sulkeminen, Reflexin tehtaan kahden erikoispaperikoneen sulkeminen, investointi Husumin tehtaan energiatehokkuuden parantamiseksi sekä uusi kaikkia liiketoiminta-alueita koskeva 20 miljoonan euron tulosparannusohjelma.

■ M-real allekirjoitti kolmivuotisen IT-palvelusopimuksen Tieto Oyj:n kanssa. Sopimus astuu voimaan 1.7.2010. Sopimuksen arvioidaan vähentävän vuosittaisia IT-kustannuksia noin 30 miljoonaa euroa vuodesta 2010 alkaen.

■ Neuvottelut Husumin tehtaan uudesta organisaatiosta saatiin päätökseen. Henkilöstömäärä laskee alle 800:n.

■ Järjestely Metsä-Botnian uudesta omistusrakenteesta ja Uruguayn toimintojen myynnistä astui voimaan. Järjestelyn toteutuminen vähensi M-realin nettovelkaa noin 500 miljoonaa euroa, sisältäen 300 miljoonan euron käteisosuuden.

■ Energiatehokkuuden johtamisjärjestelmä (EES) otettiin käyttöön M-realin tehtailla vuoden 2009 aikana. EES luo perustan systemaattisille toimenpiteille energiatehokkuuden parantamiseksi.

■ M-real ilmoitti lunastavansa ennenaikaisesti 250 miljoonan euron erän vuonna 2010 erääntyvästä joukkovelkakirjalainastaan. Ennenaikainen takaisinlunastus pienentää yhtiön nettorahoituskuluja vuonna 2010 noin 11 miljoonaa euroa.

Avainluvut

	2009	2008	Muutos (%)
Liikevaihto, milj. euroa	2 432	3 236	-25
Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	-150	-35	
- % liikevaihdosta	-6,2	-1,1	
Liiketulos, milj. euroa	-267	-61	
- % liikevaihdosta	-11,0	-1,9	
Tilikauden tulos ennen veroja jatkuvista liiketoiminnoista, milj. euroa	-358	-204	
- % liikevaihdosta	-14,7	-6,3	
Tilikauden tulos, milj. euroa	-354	-508	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-8,9	-1,3	
Oman pääoman tuotto, %	-28,6	-10,4	
Korollinen nettovelka, milj. euroa	777	1 254	-38
Velkaantumisaste, %	153	152	
Nettovelkaantumisaste, %	84	90	
Omavaraisuusaste, %	29,6	30,8	

Liikevaihto
milj. euroa

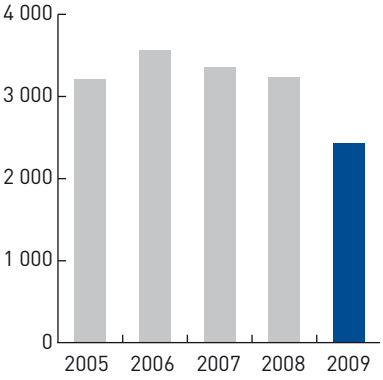

Liiketulos
milj. euroa

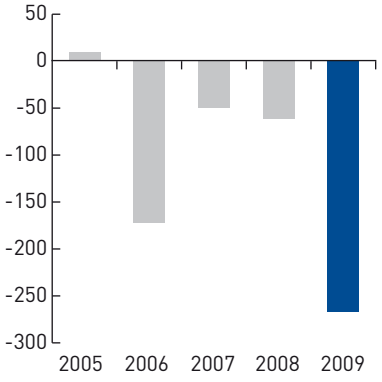

Sijoitetun pääoman tuotto
%

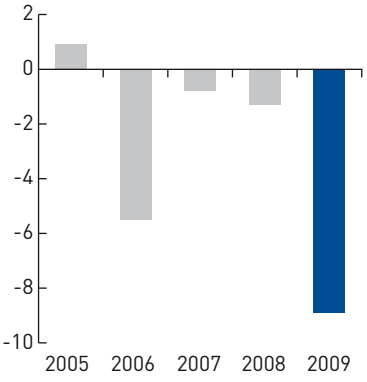

	2009	2008	Muutos (%)
Osakekohtainen tulos, euroa	-1,09	-1,58	
Osakekohtainen tulos, jatkuvista liiketoiminnoista, euroa	-1,02	-0,55	
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	2,79	4,05	-31
Osakekohtainen osinko, euroa	0,00	0,00	
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa	517	232	-123
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	73	128	-43
Bruttoinvestoinnit, jatkuvista toiminnoista, milj. euroa	73	105	-30
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavirrat, milj. euroa	81	-97	
Henkilöstö 31.12.	4 903	6 546	-25
Henkilöstö, jatkuvissa toiminnoissa 31.12.	4 903	6 546	-25

*) Hallitus ehdottaa, että osinkoa vuodelta 2009 ei jaeta.

Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa

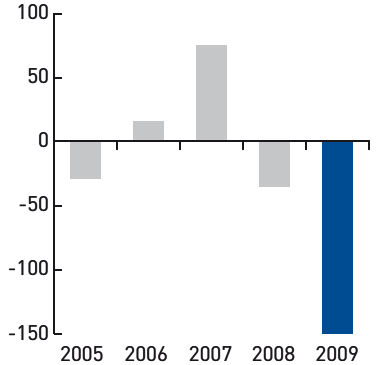

M-realin kustannusrakenne*

- Kuljetukset 16 %
- Puuraaka-aine 21 %
- Kemikaalit, pigmentit ja täyteaineet 15 %
- Energia 10 %
- Muut muuttuvat kustannukset 7 %
- Henkilöstö 18 %
- Muut kiinteät kustannukset 13 %

* Teollisten toimintojen kokonaiskustannukset vuositasolla noin 2 miljardia euroa

Osuus liikevaihdosta

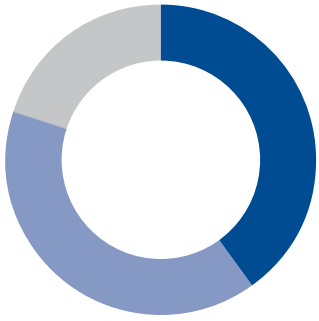

- Consumer Packaking 40 %
- Paper 40 %
- Market Pulp and Energy 20 %

Toimitusjohtajan katsaus

Arvoisa lukija,
M-real lähti uudistamaan liiketoimintaansa vaikeista lähtökohdista. Vuosituhannen vaihteessa toteutetut yritysostot olivat kasvattaneet nettovelan sietämättömälle tasolle. Monien paperilajien kysynnän kasvu vaikutti tyrehtyneen, ja hinnat olivat laskusuunnassa. Hankitut tehtaat olivat jääneet jälkeen kilpailijoiden tehtaiden tasosta. Toimintaympäristö heikkeni pian tämän jälkeen olennaisesti ylikapasiteetin, euron vahvistumisen ja ennätysankaran kustannusinflaation takia.

Me M-realissa olemme tehneet valtavan urakan vastataksemme liiketoimintaympäristön haasteisiin ja luodaksemme terveemmän ja fokusoituneemman yritysrakenteen. Vuodesta 2006 olemme parantaneet sisäistä tehokkuuttamme ja säästäneet kustannuksia yli 400 miljoonan euron arvosta sekä pienentäneet nettokäyttöpääomaa yli 300 miljoonalla eurolla. Kaikki kehittämistoimenpiteet ovat kohdistuneet rakenteiden ja toimintatapojen yksinkertaistamiseen. Olemme myyneet omaisuuseriä yli kahden miljardin euron arvosta, ja pienentäneet nettovelkaamme kolmannekseen vuoden 2006 tasosta.

Johdonmukainen strateginen tavoitteemme on ollut ydinliiketoimintamme Consumer Packagingin vahvistaminen ja sen kehittäminen. Consumer Packaging kattaa nykyisin noin puolet vuotuisesta liikevaihdostamme. Vuoden 2009 alussa saavutimme Euroopan markkinajohtajuuden suureksi osaksi uuden ja menestyksekkään LITE4U-liiketoimintakonseptin ansiosta.

Joulukuussa 2009 saimme päätökseen Metsä-Botnian Uruguayn toimintojen myynnin osana strategista tarkastelua. Graphic Papers -liiketoiminnan myynnin jälkeen eukalyptussellu ei enää ollut meille keskeinen raaka-aine. Lisäksi kauppa vähensi nettovelkaamme ja selluylijäämäämme tuntuvasti.

Paperiteollisuuden strateginen tarkastelu jatkuu tavoitteena osallistua eurooppalaisen päällystämättömän hienopaperi- ja erikoispaperiteollisuuden uudelleenjärjestelyyn ja konsolidaatioon. Jatkossakin tavoittelemme nettovelan laskua tämänhetkisestä noin 770 miljoonasta eurosta. Paperiliiketoimintamme rakenteellisten kehitysaskelien jälkeen olemme hyvissä asemissa hyödyntämään Consumer Packagingin kasvupotentiaalia kehittyvillä markkinoilla, joko yksin tai yhteistyössä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vuoden 2008 lopussa alkaneella maailmanlaajuisella yleistalouden lamalla on ollut merkittävä vaikutus tulokseemme. Käyntiasteet laskivat kautta linjan 15–20 prosenttiyksikköä, mikä aiheutti tuntuvat tappiot vuoden 2009 ensimmäisellä puoliskolla. Vuoden toisella puoliskolla tilanne koheni selvästi. Olemme erityisen iloisia siitä, että Consumer Packagingin tuotteiden kysyntä normalisoitui ja liiketoiminta-alueen kannattavuus kohosi ennätystasolle. Paperi- ja selluliiketoimintojen kysyntä ja kannattavuus paranivat niinikään, joskaan eivät vielä lamaa edeltäneelle tasolle. Taloudellisesta taantumasta aiheutuvien haasteiden lisäksi vuoden 2009 kannattavuutta heikensivät monet Graphic Papersin myynnistä seuranneet sisäiset toimenpiteet. Kannattavuutta heikensivät myös Halleinin paperitehtaan sulkeminen ja merkittävät muutokset Gohrsmühlen tuotantoportfoliossa.

"Haemme kannattavuutta ja teemme sen vastuullisesti."

Näkymät vuodelle 2010 ovat tätä vuotta selvästi paremmat. Consumer Packagingin hyvä kannattavuus tulee paremmin esiin M-realin luvuissa suunnitellusti edenneen rakennemuutoksen ansiosta. Kokonaiskysyntä on parantunut, ja sellun ja kartongin hintakehitys vaikuttaa suotuisalta. Olemme myös toteuttamassa uusia sisäisiä tulosparannustoimia, jotka keskittyvät pääasiassa paperiliiketoimintoihin.

M-realin henkilöstö on tehnyt erittäin hyvää työtä ja osoittanut todellista sitoutumista yritystä kohtaan. Haluan kiittää teitä kaikkia tärkeästä työstänne. Erityiskiitos myös omistajillemme, asiakkaillemme ja kumppaneillemme hyvästä yhteistyöstä vuonna 2009. M-realin rakennemuutoksesta merkittävin osa on jo takanapäin, ja voimme nyt keskittyä myös vahvuuksiemme kehittämiseen.

Mikko Helander

sivu 12

LIIKETOIMINTA

sivu

Consumer Packaging **12**

Office Papers **14**

Speciality Papers **16**

Market Pulp and Energy **18**

Toimintaympäristö **20**

Raaka-aineet **22**

Ympäristövaikutusten hallinta **24**

Energia ja ilmasto **26**

Henkilöstö **28**

Consumer Packaging

Consumer Packaging on maailman johtava innovatiivisten ja laadukkaiden taivekartonkien, valkopintaisen lainerikartongin sekä tapetin pohjapaperin tuottaja. Tuotteet soveltuvat erinomaisesti esimerkiksi kosmetiikan, elintarvikkeiden ja makeisten pakkauksiin. Liiketoiminta-alue tarjoaa myös monipuolisia pakkauspalveluja Aasiassa.

Consumer Packaging keskittyi kertomusvuonna erityisesti palvelukonseptin jatkokehitykseen, myynnin uudelleenjärjestelyyn ja asiakaspalvelukeskusten uudistamisen loppuunsaattamiseen. Alkuvuonna tuotantoa sopeutettiin vastaamaan väliaikaisesti rajusti pudonnutta kysyntää.

Palvelukonseptin kehittäminen päämarkkinoilla jatkui, kun arkituskapasiteettia lisättiin Euroopassa. Markkinoilla tapahtuvan arkituksen lisääminen nopeutti tuotteiden toimitusaikoja merkittävästi parantaen samalla asiakaspalvelua. Arkituskapasiteetin kasvattaminen lisäsi myös kartongin toimitusmääriä. Edellisenä vuonna lanseeratun LITE4U-konseptin hyödyt realisoituivat sekä asiakkaille että M-realille kertomusvuonna tavoitteiden mukaisesti, kun yksinkertaistettu kevyiden tuotteiden valikoima nopeutti toimitusaikoja, helpotti kartongin valintaa sekä tehosti tuotantoa ja paransi kannattavuutta.

Myynnin uudelleenorganisoinnissa luovuttiin maantieteellisistä vastuista jakamalla kartongin myyntiorganisaatio asiakastyypeittäin monikansallisiin merkkituotevalmistajiin, jalostajiin ja paikallisiin asiakkaisiin. Organisaatiomuutoksella tavoiteltiin virtaviivaisempaa ja yksinkertaisempaa toimintamallia sekä entistä parempia valmiuksia vastata asiakassegmenttien erilaisiin tarpeisiin. Samanaikaisesti uudistettiin myös lainerikartongin ja erikoispapereiden myyntiorganisaatiot.

Asiakaspalvelukeskusten keskittäminen viiteen kaupunkiin Euroopassa: Maidenheadiin Isossa-Britanniassa, Brysseliin Belgiassa, Frankfurtiin Saksassa, Espooseen Suomessa ja Moskovaan Venäjällä, vietiin loppuun kertomusvuonna. Asiakaspalvelukeskusten keskittäminen paransi asiakaspalvelua ja vahvisti M-realin toimintakykyä haasteellisessa toimintaympäristössä.

Kertomusvuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla tuotantoa rajoitettiin vastaamaan rajusti pudonnutta kysyntää. Tuotantoa rajoitettiin ensimmäisen vuosipuoliskon aikana kaikilla tehtailla noin 20 prosenttia.

Äänekosken tehtailla jätteiden lajittelu ja kerääminen organisoitiin uudelleen. Muutoksella tavoitellaan energiaa sisältävien jätteiden talteenoton tehostamista ja niiden hyödyntämistä Äänevoiman voimalaitoksella. Muutoksilla vähennetään kaatopaikalle päätyvän jätteen määrää sekä hiilidioksidipäästöjä.

Markkinat

Consumer Packaging on maailman johtava taivekartongin, päällystetyn valkopintaisen lainerikartongin ja tapetin pohjapaperin tuottaja. Sen päämarkkina-alue on Eurooppa.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla kaikkien tuotelajien kysyntä oli alhaisella tasolla maailmanlaajuisen taantuman takia. Taivekartongin kysyntä piristyi kesällä ja nousi jopa ennakoitua paremmaksi syksyn aikana. Taivekartongin hintaa korotettiin loppuvuonna ensin Isossa-Britanniassa ja sen jälkeen myös muualla Euroopassa.

Myös valkopintaisen lainerikartongin, tapetin pohjapaperin ja joustopakkaus- ja etikettipapereiden kysyntä parani toisella vuosipuoliskolla, mutta jossain määrin taivekartongin kysyntää hitaammin. Valkopintaisen lainerikartongin hintaa korotettiin Euroopassa syksyllä.

Toimitusmäärät olivat kertomusvuonna keskimäärin hyvällä tasolla kaikissa tuotelajeissa huolimatta ensimmäisen vuosipuoliskon kysynnän heikkoudesta.

Consumer Packagingin tavoitteena on vahvistaa asemaansa markkinajohtajana orgaanisen kasvun kautta Euroopassa. Tuotanto perustuu vahvaan kuituosaamiseen, omaan BCTMP-tuotantoon sekä kuituomavaraisuuteen. Alansa markkinajohtajana Consumer Packaging pyrkii kannattavuutensa parantamiseen edelleen. Kasvua ei tulevaisuudessakaan haeta kannattavuuden kustannuksella.

Kannattavuuskehitys

Consumer Packagingin vuoden 2009 tulosta paransivat saavutetut hinnankorotukset, toteutetut kustannusäästötoimet sekä euroon nähden vahvistunut Yhdysvaltain dollari. Merkittävin tulosta heikentänyt tekijä oli yleinen kysynnän heikkeneminen yleistalouden laman seurauksena.

Näkymät

Tarve hinnankorotuksille jatkuu kaikissa tuotelajeissa vuonna 2010, sillä aikaisemmin toteutetuilla hinnankorotuksilla ei kateta vuosien 2006–2008 ennätyksellistä kustannusinflaatiota. Vaikka raaka-aineiden, energian ja kuljetusten hinnat laskivat jonkin verran vuoden 2009 aikana, säilyivät ne edelleen historiallisesti korkealla tasolla.

Kaikkien tuotelajien kysynnän odotetaan kasvavan vuonna 2010. Uusiutuvasta raaka-aineesta valmistetut ensikuitupohjaiset kartonkipakkaukset ovat kokonaan

kierrätettävissä tai käytettävissä energianlähteenä elinkaarensa lopuksi. Kysynnän ennakoidaan kasvavan erityisesti uusiutumattomista raaka-aineista, kuten muovista, valmistettuihin pakkauksiin verrattuna. Consumer Packagingin koko tuotantoketju perustuu ensikuituun, eivätkä tuotteet sisällä haitallisia aineita, joita voi esiintyä kierrätyskuitupohjaisissa tuotteissa.

Kustannusten, esimerkiksi sellun, öljypohjaisten raaka-aineiden, kuljetusten sekä puun hinnan, odotetaan nousevan hieman vuonna 2010.

CASE

Tehokkuutta läpi arvoketjun

Consumer Packaging toteuttaa laajaa Efficient Packaging -tutkimusohjelmaa, jossa selvitetään kevyiden, mutta samalla erittäin korkealaatuisten kartonkien vaikutusta koko pakkausketjun tehokkuuteen. Keveät kartongit tuovat sekä kustannussäästöjä pakkausketjun toimijoille että vähentävät ympäristökuormitusta, sillä keveiden kartonkien valmistamiseen käytetään vähemmän raaka-ainetta, kuljetuspainot ovat pienempiä ja niistä syntyy vähemmän jätettä.

Tutkimuksissa testattiin pakkausten puristuslujuuksia, pakkauksen herättämää kiinnostusta ja erottuvuutta kilpailevista pakkauksista sekä pakkausten ympäristövaikutuksia ja hiilijalanjälkeä eri painoisille kartongeille.

Hyvän puristuslujuuden ansiosta M-realin keveistä kartongeista valmistettujen pakkausten jäykkyys ja pinottavuus on erinomainen. Testien perusteella M-realin keveiden kartonkien puristuslujuus on vähintään yhtä hyvä kuin painavampien kilpailevien tuotteiden puristuslujuudet.

Tutkimuksissa on selvitetty myös pakkausten muotojen ja värien sekä toimivuuden, esimerkiksi avattavuuden, vaikutusta pakkauksen houkuttelevuuteen ja käytännöllisyyteen. Tulosten mukaan pakkaus on olennainen osa tuotetta ja sen tulee välittää brändin ominaisuuksia.

Selvitysten mukaan kartongin hiilijalanjälki laskee pintapainon alentuessa. M-realin keveistä kartongeista valmistetuilla koteloilla on todistetusti pienempi hiilijalanjälki painavampiin kartonkeihin verrattuna läpi koko arvoketjun aina tuotteen valmistuksesta sen elinkaaren loppuun saakka.

Tuotteet ja palvelut

Kotelokartongit

- Carta Integra
- Carta Elega
- Carta Solida
- Avanta Prima
- Simcote
- Tako

Graafiset kartongit

- Carta Integra
- Carta Elega
- Carta Solida

Valkopintaiset päällystetyt ja päällystämättömät lainerikartongit

- Kemiart

Joustopakkaus- ja etikettipaperit

- Simcastor

Tapetin pohjapaperit

- Cresta

IBP-pakkauspalvelut (Integrated Brand Packaging)

Euroopan suurimmat taivekartongin tuottajat

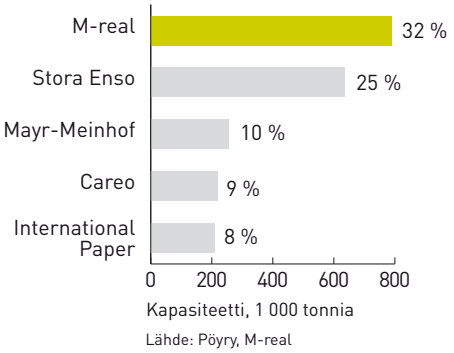

Lähde: Pöyry, M-real

Avainluvut

	2009	2008	Muutos (%)
Liikevaihto, milj. euroa	968	1 061	-9
EBITDA, milj. euroa	140	108	30
EBITDA, ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	146	109	34
Liiketulos, milj. euroa	51	24	
Liiketulos, %	5,3	2,3	
Liiketulos, ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	69	29	
Liiketulos, ilman kertaluonteisia eriä, %	7,1	2,7	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,5	3,2	
Sijoitetun pääoman tuotto, ilman kertaluonteisia eriä, %	10,2	3,8	
Toimitukset, 1 000 t	1 212	1 345	-10
Tuotanto, 1 000 t	1 232	1 336	-8
Henkilöstö keskimäärin	1 575	1 664	-5

Office Papers

Office Papers tuottaa, markkinoi ja myy korkealaatuisia päällystämättömiä hienopapereita toimistotarvikealan yrityksille, konttorikonevalmistajille ja paperitukkureille. Office Papersin tuotteet soveltuvat erinomaisesti esimerkiksi tulostukseen, kopiointiin, lomakkeisiin ja kirjekuoriin.

Alizayn paperitehtaan tuotantosuunnan muutos onnistui tavoitteiden mukaisesti, ja tehdas keskittyy jatkossa yhä vahvemmin kierrätyskuitupohjaisiin kopiopapereihin. Husumin sellutehtaan soodakattilan uudistus parantaa energiatehokkuutta merkittävästi.

Husumin sellutehtaan lämmön talteenottoa parannettiin ja energiantuotantoa tehostettiin uudistamalla kaksi ja sulkemalla yksi tehtaan kolmesta soodakattilasta. Peruskorjaus valmistuu lopullisesti vuoden 2010 toisen neljänneksen aikana. Soodakattilauudistus lisää tuotannon tehokkuutta, alentaa päästöjä sekä mahdollistaa sähköntuotannon lisäämisen.

Alizayn paperitehtaalla toteutettiin kertomusvuonna mittava tuotantosuunnan muutos, jonka myötä tehdas keskittyy voimakkaasti kasvavaan tuotesegmenttiin, kierrätyskuitupohjaisiin kopiopapereihin. Jo noin puolet tehtaan tuotannosta oli vuoden 2010 alussa kierrätyskuitupohjaisia papereita. Tuotannonmuutos toteutettiin aikataulussa ja tehtaan tuotanto normalisoitui toisella vuosipuoliskolla. Alizayn paperitehtaan tuotantoa suunnataan jatkossa yhä enemmän kierrätyskuitupohjaisiin papereihin.

Joulukuussa 2009 julkistettiin suunnitelma Alizayn sellutehtaan lopullisesta sulkemisesta. Sellutehdas on ollut väliaikaisesti suljettuna maaliskuusta 2009 alkaen. Kemiallisen sellun tarve on Alizayn tuotannossa selvästi vähentynyt, koska kierrätyskuituun perustuvan toimistopaperin tuotantoa on lisätty vuoden 2008 lopusta. Neuvottelut työntekijöiden kanssa Alizayn sellutehtaan mahdollisesta sulkemisesta päättyvät viimeistään heinäkuun 2010 loppuun mennessä.

Markkinat

Office Papers on kapasiteetiltaan Euroopan viidenneksi suurin päällystämättömän hienopaperin tuottaja ja sen päämarkkina-alue on Eurooppa. Toimistopaperin kysyntä väheni edelleen katsausvuoden aikana yleisen taloudellisen tilanteen heikentyessä tuotteesta riippuen 5–10 prosenttia.

Päällystämättömän hienopaperin kysynnän lasku tasaantui ja hintojen lasku pysähtyi vuoden 2009 toisella puoliskolla.

Kertomusvuonna M-realin päällystämätöntä hienopaperia valmistavien koneiden käyntiasteet olivat noin 90 prosenttia. Tehtaiden käyntiasteita paransi New Thamesin tehtaan sulkeminen ja tuotannon siirtäminen Alizayn tehtaalle.

Kannattavuuskehitys

Office Papersin vuoden 2009 tulosta heikensivät keskimääräisten myyntihintojen lasku ja tuotteiden kysynnän heikkeneminen yleistalouden laman seurauksena. Tulosta paransivat alemmat raaka-ainekustannukset sekä toteutetut kustannussäästötoimenpiteet.

Näkymät

Päällystämättömän hienopaperin hintojen uskotaan vahvistuvan asteittain. Hintojen nousun edellytyksenä on päällystämättömän hienopaperin kysynnän elpyminen. Raaka-aine-, energia- ja kuljetuskustannusten odotetaan nousevan maltillisesti.

Päällystämättömän hienopaperin teollisuusrakenne Euroopassa on edelleen hyvin pirstaloitunut. Vaikka kapasiteettia on viime vuosina suljettu, on ylikapasiteetti edelleen alan teollisuuden ongelma.

Päällystämättömän hienopaperin kysyntä seuraa talouden elpymistä. Epävarmuus kysynnän elpymisen suhteen lisää entisestään tarvetta rakennemuutoksen vauhdittamiseen.

CASE

SAVE! – säästää paperia ja ympäristöä

Office Papersin uusi, normaalia kevyempi SAVE!-toimistopaperi, joka painaa vain 65 g/m^2, vähentää ympäristökuormitusta ja säästää tulostuskustannuksia. SAVE!-paperin keveys on saavutettu käyttämällä pääraaka-aineena erikoissellua, jonka ansiosta esimerkiksi paperin jäykkyys ja paksuus sekä tulosteen laatu ovat vähintään yhtä hyvät kuin normaaleilla toimistopaperilaaduilla.

SAVE!-paperi vähentää ympäristökuormitusta koko elinkaarensa ajan. Erikoissellun ansiosta paperin valmistamisessa käytetään vähemmän raaka-ainetta ja vastaavasti elinkaaren loppupäässä kevyemmästä paperista syntyy vähemmän jätettä. Paperi on kierrätettävissä ja käytettävissä kierrätyskuidusta valmistettavien tuotteiden raaka-aineena.

SAVE!-toimistopaperi sopii erinomaisesti musta-valko- ja väritulostukseen sekä laser- että musteruiskutulostimilla. SAVE! on FSC-sertifioitu ja se valmistetaan Alizayn tehtaalla Ranskassa.

Tuotteet

Data Copy
Evolve
Logic
Modo Papers
SAVE!

Euroopan suurimmat päällystämättömän hienopaperin tuottajat

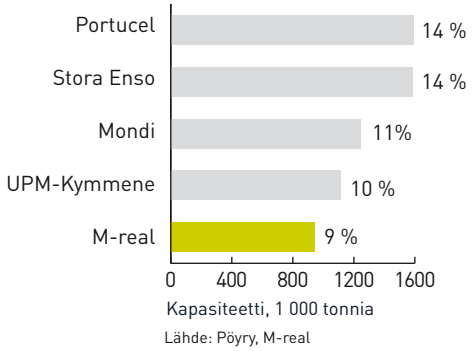

Lähde: Pöyry, M-real

Avainluvut

	2009	2008	Muutos (%)
Liikevaihto, milj. euroa	543	804	-32
EBITDA, milj. euroa	1	35	
EBITDA, ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	8	37	
Liiketulos, milj. euroa	-104	-53	
Liiketulos, %	-19,1	-6,6	
Liiketulos, ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	-48	-29	
Liiketulos, ilman kertaluonteisia eriä, %	-8,8	-3,6	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-21,2	-7,4	
Sijoitetun pääoman tuotto, ilman kertaluonteisia eriä, %	-9,8	-3,8	
Toimitukset, 1 000 t	790	1 081	-27
Tuotanto, 1 000 t	795	905	-12
Henkilöstö keskimäärin	1 424	1 561	-9

Speciality Papers

Speciality Papers on johtava eurooppalainen erikoispapereiden tuottaja. Tuotevalikoimaan kuuluvat valupäällystetyt paperit ja kartongit, etiketti- ja pakkauspaperit, itsejäljentävät paperit, graafiset erikoispaperit, digitaalipainopaperit, kirjansitomismateriaalit sekä päällystämättömät hienopaperit.

Osana tuotestrategiansa uudistamista Speciality Papers laajensi tuotevalikoimaansa päällystämättömillä hienopapereilla sekä etiketti- ja pakkauspapereilla. Päällystetyn standardihienopaperin tuotanto lopetettiin Gohrsmühlen tehtaalla huhtikuussa 2009. Lisäksi huhtikuussa suljettiin Halleinin paperitehdas. Joulukuussa julkaistiin suunnitelma Reflexin tehtaan kahden erikoispaperikoneen sulkemisesta vuonna 2010.

Kesällä 2009 Speciality Papers toi markkinoille kattavimman etiketti- ja pakkauspaperivalikoiman. Tarjontaa laajennettiin tuomalla markkinoille Gohrsmühlen tehtaalla valmistettava yksipuoleisesti kahteen kertaan päällystetty etikettipaperi Zanlabel. Gohrsmühlen ja Simpeleen erikoispapereiden myyntiorganisaatiot yhdistettiin myöhemmin syksyllä, ja Simcastorin etiketti- ja joustopakkauslajit siirrettiin Simpeleeltä osaksi Speciality Papers -liiketoiminta-aluetta. Päällystämättömän hienopaperin tuotantoa laajennettiin, ja tuotevalikoimaan kuuluvat nyt myös painavimmat pintapainot.

Joulukuussa 2009 ilmoitetut Reflexin kahden erikoispaperikoneen 1 ja 5 suunniteltu sulkeminen sekä Gohrsmühlen ja Reflexin tehtaiden organisaatioiden uudelleenjärjestely parantavat jatkossa Speciality Papersin kannattavuutta. Suljettaviksi suunniteltujen paperikoneiden vuotuinen kapasiteetti on 80 000 tonnia. Itsejäljentävien papereiden tuotanto siirretään Gohrsmühlen tehtaalle tuotteiden jalostuksen säilyessä edelleen Reflexin tehtaalla. Neuvottelut konelinjojen sulkemisesta sekä organisaatiomuutosten toteuttamisesta käynnistyivät tammikuussa 2010. Suunnitelman mukaan toimenpiteet toteutetaan vuoden 2010 ensimmäisen puoliskon loppuun mennessä. Erikoispapereiden tuotetarjooma säilyy ennallaan.

Gohrsmühlen tehtaalla vähennettiin hiukkaspäästöjä virittämällä kattiloiden 2 ja 3 sahkösuotimien toiminta. Kattilalle 4 asennettiin uusi öljypoltin NO_x-päästöjen pienentämiseksi.

Reflexin tehtaalla otettiin käyttöön kattava tietokantajärjestelmä, johon syötettiin kaikki tehtaan toimintaa säätelevät Saksan lait ja säädökset. Samaan järjestelmään syötettiin myös kaikki ympäristöluvat, niihin liittyvät vastuut ja vastuuhenkilöt. Järjestelmällä tehostetaan ympäristöasioiden johtamista.

Markkinat

Speciality Papers on yksi Euroopan johtavista erikoispapereiden tuottajista.

Etiketti- ja pakkauspapereiden markkinatilanne säilyi kertomusvuonna melko vakaana kysynnän laskiessa vain hieman heikon yleistalouden tilanteen takia. Kaiken kaikkiaan erikoispapereiden hinnat säilyivät kertomusvuonna vakaina.

Päällystämättömän hienopaperin kysyntä laski graafisen alan kysynnän heikennyttyä huonon yleistalouden tilanteen takia. Päällystämättömän hienopaperin hinnat laskivat vuonna 2009 noin kymmenen prosenttia.

Itsejäljentävän paperin kysyntä laski merkittävästi vuonna 2009. Myös hintoihin kohdistui laskupainetta. Itsejäljentävien papereiden kapasiteettia suljettiin katsausvuonna Euroopassa, mutta tarve rakenteellisille järjestelyille ja kapasiteetin sulkemiselle jatkuu.

Kannattavuuskehitys

Speciality Papersin vuoden 2009 tulosta heikensivät tuotteiden kysynnän heikkeneminen yleistalouden laman seurauksena sekä päällystetyn hienopaperin tuotannon lopetuskustannukset, jotka muodostivat noin puolet vuoden 2009 tappiosta. Tulosta paransivat kohonneet keskimääräiset myyntihinnat sekä toteutetut kustannussäästötoimenpiteet.

Näkymät

Tarve kaikkien tuotelajien hintojen korotuksille säilyy vuonna 2010.

Erikoispapereiden kysyntä seuraa talouden elpymistä ja yleisen taloudellisen tilanteen kohentuessa kysynnän odotetaan paranevan. Teollisuuden rakennemuutos tulee todennäköisesti jatkumaan.

CASE

Uusi myyntiorganisaatio

M-real Speciality Papersin ja M-real Simpeleen paperin myyntiorganisaatiot yhdistettiin lokakuussa 2009. Uuden Speciality Papers -myyntiorganisaation tavoitteena on tulla markkinajohtajaksi ydinalueillaan märkälujaetiketeissä, joustopakkauksissa, itsejäljentävissä papereissa sekä valupäällystetyissä papereissa ja kartongeissa Euroopassa. Asiakkaat saavat lisäarvoa markkinoiden laajimmasta erikoispaperivalikoimasta, joka sisältää valupäällystettyjä, yksipuoleisesti kahteen kertaan tai kertaalleen päällystettyjä ja päällystämättömiä etiketti- ja pakkauspapereita sekä erikoismetallisoituja ja värjättyjä papereita ja kartonkeja. M-real Speciality Papers tarjoaa myös räätälöityjä ratkaisuja sekä graafisiin että etiketti- ja pakkausratkaisuihin käyttämällä useita erilaisia päällystystekniikoita.

Tuotteet

Pakkaus- ja etikettipaperit

- CHROMOLUX
- ZANDERS TREVI
- Zanlabel

Graafiset paperit ja kartongit

- CHROMOLUX
- ZANDERS Efalin
- ZANDERS Elephanthide
- ZANDERS Estralin
- ZANDERS medley
- ZANDERS Spectral
- ZANDERS T2000
- ZANDERS ZETA
- ZANTO

Paperit toimisto- loppukäyttöihin

- ZANDERS autocopy
- ZANDERS Bankpost
- ZANDERS Classic
- ZANDERS Gohrsmühle
- ZANDERS medley
- ZANDERS Reflex Special
- ZANDERS ZETA

Digitaalipainopaperit

- Silver digital
- Silver image laser
- ZANDERS REFLEXION

Avainluvut

	2009	2008	Muutos (%)
Liikevaihto, milj. euroa	352	622	-43
EBITDA, milj. euroa	-65	45	
EBITDA, ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	-31	23	
Liiketulos, milj. euroa	-151	-59	
Liiketulos, %	-42,9	-9,5	
Liiketulos, ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	-51	-15	
Liiketulos, ilman kertaluonteisia eriä, %	-14,4	-2,4	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-62,1	-14,3	
Sijoitetun pääoman tuotto, ilman kertaluonteisia eriä, %	-20,3	-3,4	
Toimitukset, 1 000 t	342	680	-50
Tuotanto, 1 000 t	319	705	-55
Henkilöstö keskimäärin	1 733	2 016	-14

Market Pulp and Energy

Market Pulp and Energy vastaa M-realin sellun ja markkinaenergian myynnistä ulkoisille osapuolille sekä koordinoi energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä M-realin kaikilla tuotantolaitoksilla. Liiketoiminta-alue koordinoi M-realin ja Sappin välisiä sopimusvalmistusasioita sekä vastaa osapuolten selluun ja energiaan liittyvästä yhteistyöstä.

Husumin ja Halleinin sellutehtailla toteutetut investoinnit parantavat niiden kilpailukykyä asteittain vahvistuvilla sellumarkkinoilla. Rakennemuutoksen myötä käyttöönotetut uudet yhteistyömallit hyödyttävät niin M-realia, asiakkaita kuin yhteistyökumppaneita.

Markkinasellutoimitukset kasvoivat vuonna 2009, kun Halleinin sellutehtaan ja Kaskisten BCTMP-tehtaan tuotantoa alettiin myydä aiempaa enemmän ulkoisille asiakkaille. Liiketoiminta-alue koordinoi myös Husumin sellutehtaan markkinaselluosuuden myyntiä.

Halleinin sellutehtaan uusi paalaus- ja arkituslinja käynnistyi lokakuussa 2009. Tehtaan lauhdeturbiini tuottaa höyrystä markkinoille myytävää vihreää sähköä. Puupolttoaineisiin perustuvaa sähköä myytiin vuonna 2009 noin 35 MWh. Husumin sellutehtaan soodakattilan uudistus syksyn 2009 aikana paransi merkittävästi tehtaan energiatehokkuutta ja kasvatti tuotantokapasiteettia.

Markkinat

Markkinasellun hinta laski aina huhti-toukokuun vaihteeseen saakka, minkä jälkeen hinta nousi tasaisesti loppuvuoden. Selluvarastojen taso on ollut yleisesti erittäin alhainen. Sellumarkkinan tiukentumisen yhtenä syynä oli sellukapasiteetin sulkemiset eri puolella maailmaa. Euron vahvistuminen pienensi markkinasellun dollaripohjaisen hinnannousun vaikutusta kannattavuuteen.

Pohjois-Amerikassa maksetut verohyvitykset mustalipeän poltolle heikensivät eurooppalaisen selluteollisuuden kilpailukykyä verrattuna yhdysvaltalaisiin ja kanadalaisiin tuottajiin. Tukijärjestelmä on kannustanut pitämään tuotantoa keinotekoisen korkealla. Tuki lopetettiin vuoden 2009 lopussa, minkä tuloksena heikoimmin kannattavaa sellukapasiteettia odotetaan suljettavan Pohjois-Amerikassa.

Sertifioidun kuidun kysyntä on kasvussa ja sen määrää on pystytty kasvattamaan vastaamaan nykyistä kysyntää.

Kannattavuuskehitys

Market Pulp and Energyn vuoden 2009 tulosta heikensivät sellun alempi myyntihinta sekä sellutehtaiden tuotannonrajoitukset yleistalouden lamasta aiheutuneen alhaisen kysynnän takia. Tulosta paransivat alemmat puukustannukset.

Näkymät

Sellun hintanäkymät riippuvat etenkin paperin kysynnän kehityksestä. Vuoden 2009 loppuun jatkunut sellun hinnannousu on aiheutunut pääosin sellukapasiteetin sulkemisesta ja selluvarastojen täydentämisestä. Odotettavissa on, että sellun hinnannousu pysähtyy asettuen vakaammalle tasolle vuonna 2010.

Lyhyt- ja pitkäkuitusellun kysynnän odotetaan lisääntyvän vuoteen 2009 nähden. Lyhyen kuidun osalta kysyntä täytetään markkinoille tulevalla uudella kapasiteetilla. Pitkän kuidun osalta uutta kapasiteettia ei ole odotettavissa. Sen sijaan väliaikaisesti suljettuna ollutta kapasiteettia otetaan mahdollisesti uudelleen käyttöön vuoden 2010 aikana.

CASE

Lisäarvoa yhteistyöllä

Graphic Papers -liiketoiminta-alueen myynnin yhteydessä luotiin paperiteollisuudessa ainutlaatuinen pitkäaikaiseen sopimukseen perustuva alihankintaratkaisu, jossa Sappi myy M-realin omistamien Äänekosken ja Husumin paperitehtaiden tuotteita oman myyntiverkostonsa kautta. Strateginen kumppanuus Sappin kanssa on alkanut myönteisissä merkeissä.

Järjestely on esimerkki paperiteollisuuden rakennemuutoksen tuomista uusista toimintamalleista. M-realin tuotteet ovat saaneet yhteistyön myötä taakseen vahvan ja osaavan myyntiverkoston. Sappille järjestely tuo muun muassa vahvan jalansijan pohjoismaisille päällystetyn hienopaperin markkinoille sekä nykyistä paremmat yhteydet Venäjän markkinoille.

Yhteistyötä Metsä-Botnian kanssa laajennettiin vuoden 2009 aikana. Liiketoiminta-alueen vastuisiin kuuluvat esimerkiksi Metsä-Botnian sellutoimitusten aiempaa tarkempi ennustaminen ja koordinointi M-realin paperitehtaille sekä Sappin yhteistyösopimuksen alaisille tehtaille. Yhteistyön myötä M-real voi hyödyntää Metsä-Botnian vahvaa markkinatuntemusta entistä tehokkaammin. M-realin selluvolyymit vahvistavat Metsä-Botnian volyymeja Uruguayn sellutehtaan siirryttyä UPM-Kymmenen omistukseen. Lisäksi tiivistynyt yhteistyö Metsä-Botnian kanssa on tuonut huomattavaa parannusta esimerkiksi kunnossapitoseisokkien koordinointiin sellutehtaiden välillä.

Tuotteet

- Lyhytkuitusellu
- Pitkäkuitusellu
- BCTMP

Avainluvut

	2009	2008	Muutos (%)
Liikevaihto, milj. euroa	508	644	-31
EBITDA, milj. euroa	-21	148	
EBITDA, ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	-17	73	
Liiketulos, milj. euroa	-91	106	
Liiketulos, %	-17,9	16,5	
Liiketulos, ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	-54	32	
Liiketulos, ilman kertaluonteisia eriä, %	-10,6	5	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-12,8	12,6	
Sijoitetun pääoman tuotto, ilman kertaluonteisia eriä, %	-7,7	3,6	
Toimitukset, 1 000 t	1 155	1 115	3,6

Toimintaympäristö

Yleistalouden lama vähensi kartongin ja paperin kysyntää – kartongin kysyntä palautui kuitenkin nopeasti. Kartonkia pidetään tulevaisuuden tuotteena.

Paperi- ja kartonkituotteiden kysynnän heikkeneminen yleistalouden laman seurauksena aiheutti kertomusvuonna muutoksia maailmanlaajuisesti sekä tuotantokapasiteettiin että tuotevarastotasoihin. Tämä on ollut edellytyksenä sellun ja kartongin positiiviselle hintakehitykselle. Liiketoiminnan tehostamistoimenpiteet sekä parantunut kustannusten ja pääoman hallinta ovat omalta osaltaan tukeneet toimialan kannattavuuden parantumista pitkällä aikavälillä.

Kartonki

Kartonkia tuotetaan maailmassa lähes 50 miljoonaa tonnia vuodessa. Kartongin suurin maantieteellinen tuotantoalue on Aasia. Henkeä kohden laskettuna kartongin kulutus on keskimäärin seitsemän kiloa vuodessa. Maailmanlaajuisesti kartongin tuotanto väheni vain vähän, vaikka Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa kapasiteettia suljettiin sekä pysyvästi että väliaikaisesti. Aasiassa sen sijaan sekä tuotantokapasiteetti että kulutus kasvoivat edelleen. Vuoden 2008 lopun ja 2009 alun notkahduksen jälkeen kartongin kulutus on alkanut hiljalleen kasvaa myös Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, ja kasvun odotetaan jatkuvan.

M-realin päätuotteen kuluttajapakkauksiin tarkoitetun taivekartongin maailmanlaajuinen tuotanto on noin kuusi miljoonaa tonnia. Taivekartongin kysynnän lasku oli yleistalouden laman seurauksena vähäisempää kuin papereiden kysynnän lasku. M-realin asema taivekartonkitoimittajana on vuoden 2009 aikana vahvistunut ja kysyntä sen tuotteille palautui vuoden loppua kohden lamaa edeltävälle tasolle.

Pakkauksen tavoitteena on tuoda lisäarvoa tuotteille ja niiden käyttäjille. Tähän vaikuttavat erilaiset yhteiskunnassa näkyvät ilmiöt kuten koveneva kilpailu tuotemerkkien välillä, ihmisten yksilöllisyyden tarpeen korostuminen ja elintason nousu, kaupungistuminen, väestön ikääntyminen, hygieniavaatimusten kasvu sekä tuotemerkkiuskollisuuden vahvistuminen muun muassa elintarvikkeissa sekä kauneus- ja hyvinvointituotteissa. Ympäristöön liittyvät ja taloudelliset tavoitteet yhdistyvät kartonkipakkauksissa luontevalla tavalla. Kuitupakkausten kysynnän kasvun odotetaan jatkuvan tulevaisuudessakin vahvana.

Paperi

Paperia tuotetaan maailmassa noin 150 miljoonaa tonnia vuodessa. Aasia on paperin suurin maantieteellinen tuotantoalue ja sen merkitys on edelleen nousussa. Henkilöä kohden paino- ja kirjoituspaperia sekä sanomalehtipaperia kulutetaan maailmassa 22 kiloa vuodessa.

Euroopassa paperin kysyntä väheni yleistalouden laman seurauksena mainonnan vähentyessä tai sen siirtyessä sähköisiin viestimiin. Kysyntä parani vuoden loppua kohden, mutta ainakaan vuoden 2009 loppuun mennessä ei oltu saavutettu lamaa edeltänyttä tasoa. Paperin tuotantokapasiteetin leikkaukset ja tuotannon rajoitukset ovat jatkuneet Euroopassa, mutta paperimarkkinoilla on edelleen ylikapasiteettia.

Päällystämättömän hienopaperin tuotantokapasiteetti lisääntyi Euroopassa syksyllä uuden, noin puolen miljoonan tonnin koneen myötä, mikä yleistalouden

Tuotantokapasiteetit Euroopassa

Milj. tonnia/vuosi	Eurooppa	M-real	M-realin osuus (%)
Taivekartonki	2,4	0,8	32
Päällystämätön hienopaperi	11,2	1,0	9

Lähde: M-real, Pöyry

laman lisäksi heikensi markkinatasapainoa ja laski hintaa. Hintojen lasku vaikuttaa kuitenkin päättyneen ja vuoden lopulla alkoi ilmaantua merkkejä hinnankorotusmahdollisuuksista. Tarve hintojen korotukselle kannattavuuden parantamiseksi on merkittävä.

Erikoispapereiden kysyntä laski laman seurauksena muiden paperilajien tavoin. Vuoden loppua kohden tilanne parantui, mutta ei vielä saavuttanut lamaa edeltänyttä tasoa. Erikoispapereiden hinnat pysyivät vuonna 2009 pääasiassa vakaina.

Vaikka paperituotteet, mutta osittain myös kartonkituotteet, kärsivät taloudellisesti vaikeasta vuodesta, ovat ne tulevaisuuden tuotteita. Niiden pääasiallinen raaka-aine on uusiutuvaa ja se tulee kestävästi hoidetuista metsistä. Tuotteet valmistetaan energiatehokkaalla teknologialla ja lopputuotteet ovat useaan kertaan kierrätettäviä. Ne voidaan elinkaarensa lopussa hyödyntää myös energiana.

”Kartonki- ja paperituotteet valmistetaan energiatehokkaalla tekniikalla ja lopputuotteet ovat useaan kertaan kierrätettäviä.”

Taivekartongin markkinahinta Euroopassa, EUR/tonni

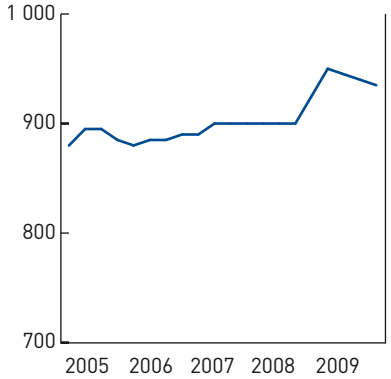

Lähde: Pöyry

Päällystämättömän hienopaperin markkinahinta Euroopassa, EUR/tonni

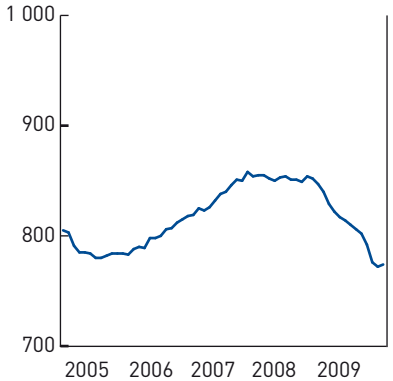

Lähde: FOEX

Ensiluokkaisia tuotteita kestävistä raaka-aineista

Erityisten kuituominaisuuksien ansiosta M-realin normaalia kevyemmillä kartongeilla ja papereilla on erinomainen suorituskyky. Kevyiden tuotteiden raaka-aineen kulutus, tuotannon ja kuljetusten ympäristövaikutukset sekä syntyvän jätteen määrä ovat keskimääräistä alhaisemmat.

M-real on sitoutunut käyttämään tuotannossaan kestäviä raaka-aineita. Tärkein raaka-aine on kestävästi hoidetuissa metsissä kasvanut ja kestävästi hankittu puu. M-realin puunhankinnasta vastaa sen emoyhtiö Metsäliitto Osuuskunta. M-realin Suomessa käyttämästä puuraaka-aineesta valtaosa tulee Metsäliitto Osuuskunnan omistajajäsenten metsistä. Muita puunhankintamaita ovat Itävalta, Latvia, Liettua, Ranska, Ruotsi, Saksa, Venäjä ja Viro. Katsausvuonna Metsäliitto toimitti M-realin tehtaille 7,5 miljoonaa kuutiometriä puuta (mukaan lukien 30 prosenttia Metsä-Botnian tehtaille toimitetusta puusta 8.12.2009 saakka).

M-real on sitoutunut edistämään vastuullista metsätaloutta. Kaikissa puukauppasopimuksissa on tarkat vaatimukset ympäristöasioiden hoidolle, ja puunkorjuun jälkeen metsän uudistamisesta huolehditaan kullekin kasvupaikalle sopivalla tavalla.

Puunhankintaa ohjaavat puunhankintaan ja metsien hoitoon liittyvä ympäristöpolitiikka sekä yritysvastuun periaatteet. Ympäristöpolitiikan ja yritysvastuun periaatteet kulkeutuvat arvoketjussa myös sertifioitujen Chain of Custody -järjestelmien ja laatu- ja ympäristöjärjestelmien kautta. Puunhankinnassa noudatetaan paikallisia lakeja ja viranomaisten määräyksiä. Tätä edellytetään myös sopimuskumppaneilta. Puunhankinnassa sovelletaan parhaita käytäntöjä, ja toimintaa kehitetään jatkuvasti.

Puunhankinnassa suojellaan arvokkaiden kasvien ja eläinten elinympäristöjä ja muita metsän monimuotoisuuden kannalta tai maisemallisesti tärkeitä kohteita. Metsäliitto tarkastaa säännöllisesti puuntoimittajiaan sekä omia ja alihankkijoidensa hakkuukohteita. Tarkastuksissa selvitetään, onko puunkorjuu toteutunut lupaehtojen mukaisesti. Samalla kiinnitetään huomiota metsäluonnon hoidon laatuun ja sosiaalisiin näkökohtiin, kuten työntekijöiden koulutukseen ja työturvallisuuteen.

M-real tietää käyttämänsä puun alkuperän riippumatta siitä, tuleeko se sertifioidusta metsästä vai ei, koska käytössä oleviin sertifioituihin laatu- ja ympäristöjärjestelmiin sisältyy puun alkuperän hallintajärjestelmä. Kaikilla M-realin tehtailla on käytössä sertifioitu Chain of Custody, jonka ansiosta ne pystyvät todentamaan sertifioidun puun osuuden tuotteissaan. M-real pyrkii tuomaan markkinoille lisää sertifiointimerkillä varustettuja tuotteita. Katsausvuonna 69 prosenttia M-realin käyttämästä puuraaka-aineesta oli peräisin sertifioiduista metsistä.

Sertifioidun puun toimitukset M-realin tehtaille hankintamaittain 2009*

	PEFC (%)	FSC (%)
Itävalta	78	0
Suomi	80	3
Ranska	65	0
Ruotsi	29	19

* Mukaan lukien 30 prosenttia Metsä-Botnian tehtaille toimitetusta puusta 8.12.2009 saakka.

Puutoimitukset M-realin tehtaille hankinta-alueittain

1 000 m³	2009	2008
Suomi	3 488	5 043
Ruotsi	2 272	2 639
Venäjä	563	1 246
Ranska	133	1 066
Itävalta	524	870
Saksa	0	460
Latvia	228	425
Viro	204	230
Liettua	47	169
Uruguay	0	118
	7 459	12 266

M-real käytti katsausvuonna noin 1,6 miljoonaa tonnia erilaisia massoja, joista noin 1,1 miljoonaa tonnia tuotettiin M-realin omilla tehtailla. M-realin käytettävissä oli Metsä-Botnian omistusosuuden kautta 0,9 miljoonaa tonnia kemiallisia massoja. Ulkopuolisilta toimittajilta ostettiin noin 0,1 miljoonaa tonnia ja yhtiön ulkopuolelle myytiin noin 0,5 miljoonaa tonnia erilaisia massoja. M-real edellyttää massantoimittajiltaan ehdotonta lakien noudattamista sekä vuosittaista raportointia puun alkuperästä, metsäsertifioinnista ja ympäristötiedoista.

Tuoteturvallisuus

M-realin tuotteissa käytetyt raaka-aineet valikoidaan tuotteiden loppukäytön mukaan. Esimerkiksi elintarvikepakkauksiin käytettävään kartonkiin voi lisätä vain tähän käyttötapaan hyväksyttyjä raaka-aineita. Raaka-aineilla täytyy tällöin olla esimerkiksi saksalaisen BfR:n ja USA:laisen FDA:n viralliset hyväksynnät. M-realin tuotteet testataan lakien ja suositusten vaatimalla tavalla, esimerkiksi kartonkien soveltuvuus lelumateriaaleiksi testataan eurooppalaisten standardien EN 71-3 ja EN 71-9 mukaan.

Tärkeimmistä tuotannossa käytettävistä kemikaaleista ylläpidetään tietokantaa joka sisältää ympäristö-, terveys- ja turvallisuustietoja sekä esimerkiksi tiedot aineiden REACH-kemikaaliasetuksen mukaisista rekisteröinneistä. Vuonna 2009 työ Euroopan uuden kemikaaliasetuksen REACH:n (asetus 1907/2006/EY) käyttöönottamiseksi jatkui. M-real on kerännyt tarvittavia tietoja valmistamistaan aineista vuonna 2010 tapahtuvaa rekisteröintiä varten. REACH:n rekisteröintivelvoite ei koske suoraan kartonkia ja paperia, koska ne luokitellaan ”tarvikkeiksi”.

Rekisteröitävät aineet ovat tyypillisesti prosessin sivu- ja välituotteita, kuten esimerkiksi sellun valmistuksessa syntyvä mäntyöljy.

Tutkimus ja kehitys

M-realin tutkimus- ja kehitystoiminnassa keskityttiin vuonna 2009 tehokkuuden parantamiseen sekä tehtaiden tuoteportfolioiden muutoksiin. Tehokkuuden parantamishankkeet toteutettiin pääosin tehdashankkeina, ja niiden tavoitteena oli saavuttaa tehokkuushyötyjä sekä suoria kustannussäästöjä varsinkin raaka-aineiden ja energian osalta.

Edellisenä vuonna lanseeratun LITE4U-konseptin hyödyt realisoituivat sekä asiakkaille että M-realille kertomusvuonna tavoitteiden mukaisesti, kun yksinkertaistettu kevyiden tuotteiden valikoima nopeutti toimitusaikoja, helpotti kartongin valintaa sekä tehosti tuotantoa ja paransi kannattavuutta.

Consumer Packaging toteuttaa laajaa Efficient Packaging -tutkimusohjelmaa, jossa selvitetään kevyiden, mutta samalla suorituskyvyltään erinomaisten kartonkien vaikutusta koko pakkausketjun tehokkuuteen. Keveät kartongit tuovat sekä kustannussäästöjä pakkausketjun toimijoille että vähentävät ympäristökuormitusta, sillä niiden valmistamiseen käytetään vähemmän raaka-ainetta, kuljetuspainot ovat pienempiä ja niistä syntyy vähemmän jätettä.

Kertomusvuoden aikana erikoispaperiliiketoiminnassa toteutettiin laaja tuotevalikoiman uudistus. Lisäksi kehitettiin uusi non-woven -tyyppinen tapettipaperi sekä uusi märkäluja etikettipaperi.

Office Papers -liiketoiminta-alueella kehitettiin uusi, normaalia kevyempi SAVE!-toimistopaperi, joka painaa vain 65 g/m^2. Se vähentää ympäristökuormitusta ja säästää tulostuskustannuksia.

Kaskisten kemihierretehtaalla otettiin käyttöön uutta teknologiaa edustava prosessikemikaalien talteenottolaitos, joka osaltaan lisää M-realin kilpailukykyä kemihierreteknologiassa.

M-real osallistui kertomusvuonna aktiivisesti Metsäklusteri Oy:n ja Futupack-ohjelman toimintaan. Nämä ohjelmat luovat pitkällä tähtäimellä valmiuksia liiketoiminnan uudistamiseen.

M-realin tutkimus- ja kehityskulut vuonna 2009 olivat noin seitsemän miljoonaa euroa, joka on noin 0,3 prosenttia liikevaihdosta.

Ympäristövaikutusten systemaattinen hallinta

M-realin ympäristöpolitiikan ytimessä ovat ympäristövaikutusten minimoiminen, toiminnan jatkuva parantaminen, raaka-aineiden tehokas käyttö ja avoin viestintä. Kaikilla M-realin tuotantolaitoksilla on käytössä sertifioidut ISO 9001 ja ISO 14001 -ympäristö- ja laatujärjestelmät, jotka tukevat toiminnan systemaattista parantamista ja seurantaa. Useilla tuotantolaitoksilla on lisäksi käytössä sertifioitu työ- ja tuoteturvallisuusjärjestelmä.

M-realin tuotantolaitoksilla tehtiin vuonna 2009 useita ympäristökuormitusta ja -riskejä vähentäviä parannuksia. Parannusten painopiste oli raaka-aineiden, veden ja energian käytön tehostamisessa sekä ilmapäästöjen alentamisessa. Kaikilla M-realin tehtailla otettiin vuoden 2009 aikana käyttöön sertifioitu energiatehokkuusjärjestelmä (Energy Efficiency System, EES), joka on systemaattinen johtamistyökalu energiankulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.

M-real raportoi avoimesti ympäristövaikutuksistaan muun muassa tehdaskohtaisissa EMAS-raporteissa (the Eco-Management and Audit Scheme). Yksittäisten tuotteiden ilmastovaikutukset raportoidaan asiakaskohtaisesti vuonna 2007 käyttöön otetuissa hiilijalanjälkilaskelmissa. Tuotekohtaiset Paper Profile -ympäristötuoteselosteet on julkaistu kaikille M-realin tuotteille verkkosivuilla osoitteessa www.m-real.com. M-realin tuotantolaitosten päästöt ja jätemäärät on raportoitu tämän vuosikertomuksen sivulla 126.

Päästöt ja jätteet

Teollisuuden päästöt ilmaan ja veteen sekä meluhaitat ovat pienentyneet jatkuvasti. Tähän on päästy käyttämällä parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT). Tehtaiden vesikiertoja on suljettu, puhdistusmenetelmiä tehostettu ja satunnaispäästöt minimoitu. Sellun ja paperin valmistuksen jätevesien haitta-ainemääriä on vähennetty tehostamalla puhdistusprosesseja, vähentämällä vedenkäyttöä sekä kouluttamalla henkilöstöä häiriötilanteiden parempaan hallintaan ja satunnaispäästöjen vähentämiseen. Tehokkaan puhdistuksen ansiosta jätevesien rehevöittävä vaikutus vesistöjen tilaan rajoittuu pienelle alueelle jäteveden purkukohdan läheisyyteen. Tuotantoprosessien vedenkäyttöä on vähennetty jatkuvasti ja työtä vesikiertojen sulkemiseksi jatketaan edelleen. Useimmat tuotantolaitokset sijaitsevat alueilla, joilla ei ole puutetta vedestä eivätkä ne siten kilpaile veden käytöstä muiden käyttötarpeiden kuten viljelysten kastelemisen tai talousveden kanssa.

M-real on vähentänyt päästöjä ilmakehään ottamalla käyttöön vähemmän rikkiä sisältäviä polttoaineita ja korvaamalla fossiilisia polttoaineita puuperäisillä polttoaineilla. Ilmakehään suuntautuvista päästöistä merkittävimpiä ovat polttoaineista peräisin olevat rikin ja typen oksidit, jotka aiheuttavat vesistöjen ja maaperän happamoitumista sekä hiilidioksidi, joka on merkittävin ilmastonmuutokseen vaikuttava kaasu. Lisäksi hiukkaspäästöt heikentävät ilmanlaatua.

Tuotantolaitosten jätemäärät ovat vähentyneet myös sivu- ja rinnakkaistuotteiden hyötykäytön ansiosta. Jätteiden lajittelu tehtailla ja niiden käyttö joko raaka-aineena tai energiantuotannossa vähentää kaatopaikkasijoituksen tarvetta. Esimerkiksi lajista riippuen toimistopapereiden raaka-aineena käytetään ensikuitua, korkealuokkaista keräyskuitua tai molempia. Pakkausmuovit, metallit sekä paperit ja kartongit kierrätetään. Prosessilietteet ja puuperäiset jätteet käytetään polttoaineina, ellei niille ole muuta hyötykäyttöä. Keräyspaperin siistausprosessissa syntyvää kuitusavea hyödynnetään esimerkiksi rakennustuoteteollisuudessa ja energiantuotannossa. Voimalaitosten tuhkaa käytetään maanrakennuksessa, jossa sillä voidaan korvata soraa ja muita maa-aineksia. Puutuhkaa käytetään myös lannoitusaineena.

Kuljetusten optimointi

Metsäteollisuuden kuljetusmäärät ovat suuria ja kuljetusmatkat pitkiä. Logistiikan ympäristövaikutuksia pienennetään tehostamalla logistiikkatoimintoja: tuotteet kuljetetaan niin isoissa yksiköissä kuin mahdollista kuljetusvälineet mahdollisimman täyteen lastattuina. Vuoden 2009 aikana tehtaiden käyttöasteet olivat aikaisempaa alhaisemmat, mikä näkyi myös kuljetusten reittivalinnoissa: aina ei ollut mahdollista käyttää vakiintuneita jo tehokkaiksi todettuja reittejä. Silti jatkossakin M-realin logistiikassa suositaan tehokkainta mahdollista toimintatapaa. Esimerkiksi uusien varastojen valinnassa pyritään suosimaan varastoja, joihin on raideyhteys. Myös logistiikan mittareita ja raportointia parannetaan jatkuvasti ja yksi keskeinen osa-alue on ympäristösuorituskyvyn raportoinnin kehittäminen.

M-real käyttää maantie-, rautatie- ja laivakuljetuksia. Raaka-aineista puun osuus kokonaiskuljetussuoritteesta on suurin. Muita merkittäviä kuljetettavia tuoteryhmiä ovat tuotteiden valmistuksessa käytettävät kemikaalit ja täyteaineet, pigmentit sekä valmiit kartonki- ja paperituotteet. Kuljetus- ja varastotoiminnot on suurelta

osin ulkoistettu. Logistisia ratkaisuja suunniteltaessa ja yhteistyökumppaneita valittaessa kustannustehokkuuden lisäksi otetaan huomioon laatu-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat. Logistiikkatoimijoiden osalta suositaan niitä toimijoita, joilla on voimassa oleva ympäristösertifikaatti ja -politiikka (esim. ISO 14001).

Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n päätös ottaa vaiheittain vuodesta 2010 alkaen käyttöön uudet, entistä alhaisemmat rikin (SO_2) ja typen oksideja (NO_x) koskevat päästörajat asettaa uusia kehittämishaasteita etenkin Itämeren alueen merikuljetuksille ja polttoaineille. Suurin rikin päästörajoja koskeva muutos tapahtuisi vuonna 2015 (nykyisen 1,5 prosentin laskeminen 0,1 prosenttiin). On arvioitu, että metsäteollisuudelle kustannusvaikutus on tältä osin erittäin merkittävä ja Suomessa lisäksi muita kilpailijamaita suurempi.

Vastuullista tuloksentekoa

M-real on sitoutunut toimimaan vastuullisesti ja edistämään liiketoiminnassaan kestävää kehitystä sekä parantamaan jatkuvasti toimintaansa. Yrityksen keskeiset arvot, vastuullinen tuloksenteko, luotettavuus, yhteistyö ja uudistuminen, luovat perustan kaikelle toiminnalle. M-realissa mitataan toiminnan taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia. Tuloksista raportoidaan säännöllisesti konsernin sidosryhmille esimerkiksi vuosikertomuksessa.

M-real on allekirjoittanut Metsäliitto-konsernin yhteisen yritysvastuusitoumuksen, jota se toteuttaa määrittelemiensä yritysvastuun periaatteiden kautta. Yritysvastuusitoumus perustuu muun muassa YK:n Global Compactiin koskien vastuullista liiketoimintaa. Metsäliitto-konsernin kautta M-real on myös vastuullista yritystoimintaa edistävän World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) -organisaation aktiivinen jäsen.

M-realin asiakkaille ja muille sidosryhmille keskeisiä kestävän kehityksen teemoja ovat puuraaka-aineen laillisuus, puun alkuperän hallinta ja metsäsertifiointi, ilmastoasiat kuten hiilijalanjälkilaskelmat ja sosiaalisen vastuun kysymykset. Ympäristöasioiden hoitaminen perustuu M-realin ympäristöpolitiikkaan, jonka perusajatus on toiminnan tason jatkuva parantaminen. Henkilöstöpolitiikkaa puolestaan ohjaavat suunnitelmallisuus, henkilöstön toimintaedellytysten ja osaamisen parantaminen sekä työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden ennakoiva ja tavoitteellinen kehittäminen.

M-real noudattaa Metsäliitto-konsernin toimintatapaohjetta (Code of Conduct), jonka tarkoitus on varmistaa, että konsernissa noudatetaan hyväksyttäviä toimintatapoja ja yhteisiä eettisiä periaatteita. Ohjeen keskeisiä teemoja ovat yritysvastuun periaatteiden noudattaminen, tehtävien hoitaminen parhaalla mahdollisella tavalla, lahjonnan vastaisuus, avoin viestintä, oikea toiminta mahdollisissa intressiristiriitatilanteissa ja reilu kilpailu.

Ympäristötunnusluvut

Tonnia	2009	2008
Päästöt ilmaan		
Kasvihuoneilmiö, CO_2-ekv.	952 462	1 199 262
Happamoituminen, SO_2-ekv.	5 002	7 245
Päästöt veteen		
Kemiallinen hapenkulutus, COD	26 095	35 004
Rehevöityminen, P-ekv.	150	210
Jäte		
Kaatopaikkajäte	25 433	76 229

Jatkuvaa työtä energiatehokkuuden parantamiseksi

Vuonna 2009 M-realissa toteutettiin energiatehokkuuden parantamiseksi useita projekteja, joiden energiansäästövaikutus on 100 GWh lämpöä ja 35 GWh sähköä vuodessa. Tämä vastaa pienen kaupungin energiankulutusta. Energiansäästöllä vähennettiin M-realin tuotantotoiminnan aiheuttamia vuotuisia CO_2-päästöjä 20 000 tonnia, mikä on noin 2 prosenttia kokonaispäästöistä. Väliaikaisesti 2009 energiatehokkuutta heikentävästi ja päästöjä nostavasti vaikutti tehtaiden alhaiset käyntiasteet ensimmäisellä vuosipuoliskolla vaikeasta markkinatilanteesta johtuen.

Energiatehokkuuden johtamisjärjestelmä (EES) otettiin käyttöön kaikilla M-realin tehtailla vuoden 2009 aikana. Järjestelmällä tavoitellaan yhä systemaattisempaa, päivittäistä energiatehokkuuden kehittämistä koko organisaatiossa. M-real sai tunnustusta kasvihuonepäästöihin liittyvästä raportoinnistaan, kun se sijoittui toimialansa toiseksi parhaaksi yritykseksi Carbon Disclosure Leadeship Indexin (CDLI) vuoden 2009 pohjoismaisella listalla.

M-real liittyi Metsäliitto-konsernin kautta mukaan WBCSD:n (World Business Council for Sustainable Development) rakennusten energiatehokkuuden kehittämistä koskevaan julistukseen ja tulee sen mukaan parantamaan käyttämiensä toimistorakennusten energiatehokkuutta.

Energiantuotanto ja käyttö

Puu on uusiutuva, kierrätettävä ja energiatehokas raaka-aine, joka voidaan hyödyntää tehokkaasti tuotantoprosessissa. M-realin tuotteet ovat täysin kierrätettäviä ja elinkaarensa lopussa kuitupohjaiset tuotteet voidaan polttaa ja näin ottaa talteen niiden sisältämä energia. M-realin energianhankinta perustuu pääosin, 59 prosenttia, uusiutuvaan puupolttoaineeseen. Vesi- ja ydinvoimahankinnat sekä kierrätyspolttoaineiden käyttö huomioiden CO_2-neutraalit energialähteet muodostavat 73 prosenttia energianhankinnasta. Bioperäisen ja CO_2-neutraalin energian osuutta ja tuotantoa on tavoitteena nostaa edelleen.

M-realin Simpeleen tehtaalla aloitettiin kierrätyspolttoaineen hyödyntäminen puuta ja turvetta käyttävässä voimalassa vuonna 2009. Polttoon kelpaavan jätteen hyötykäyttö vähentää kaatopaikkasijoituksen ja fossiilisten polttoaineiden käytön tarvetta. M-realin Halleinin tehtaalle investoitiin uusi lauhdeturbiini, mikä mahdollistaa sähköntuotannon lisäyksen noin kolmanneksella tehtaan puupolttoaineita hyödyntävässä voimalassa. Kaskisissa M-real pienensi Metsä-Botnian vanhaa kuorikattilaa, minkä ansiosta M-real voi jatkaa sen käyttöä BCTMP-tehtaan ja alueen lämmönhankinnassa. Vuonna 2009 tehtiin 22 miljoonan euron investointipäätös Husumin tehtaan energiatehokkuuden parantamiseksi. Investointi käsittää muun muassa uu-

Muutokset energiankulutuksessa 2007–2009
GWh

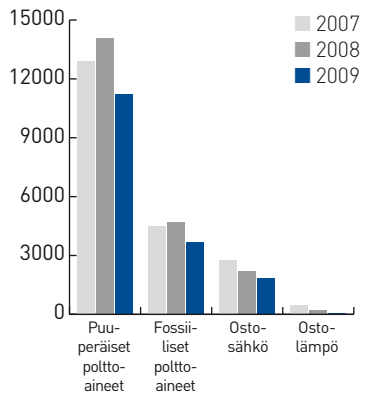

Muutokset energiankulutuksessa 2007–2009

GWh	2009	2008	2007
Puuperäiset polttoaineet	11 216	14 096	12 884
Fossiiliset polttoaineet	3 702	4 701	4 488
Ostosähkö	1 841	2 205	2 760
Ostolämpö	54	228	470

Kokonaisenergia, käytetyt polttoaineet

	GWh	2009 (%)	2008 (%)	2007 (%)
Puuperäiset	11 619	59	59	54
Maakaasu	2 506	13	14	14
Hiili	1 792	9	9	11
Ydinvoima	1 770	9	8	10
Vesivoima	856	4	4	6
Öljy	816	4	4	4
Turve	225	1	1	2

den turbiinin asentamisen. Suunniteltujen toimenpiteiden arvioidaan parantavan Husumin tehdasintegraatin sähköomavaraisuutta nykyisestä 30 prosentista 50 prosenttiin. Sähköntuotannon lisäys perustuu puupolttoaineisiin. Investoinnin arvioidaan valmistuvan vuoden 2010 loppuun mennessä.

Vuoden 2009 aikana jatkettiin myös muiden biopolttoaineisiin sekä CO_2-neutraaliin jätepolttoaineisiin perustuvien energiantuotantoinvestointien hankekehitystä useilla M-realin tehtailla. Mikäli hankekehitykset etenevät suotuisasti, osasta hankkeista voidaan tehdä investointipäätöksiä vuoden 2010 kuluessa.

Päästökauppa

Vuoden 2009 aikana M-real ja Metsäliitto-konserni osallistuivat teollisuusetujärjestöjen kautta EU:n komission valmistelutyöhön vuosien 2013–20 EU:n päästökauppakauden käytännön toteutukseen liittyen. Myönteistä oli EU:n linjaus, jonka mukaan muun muassa M-realin tuotantotoiminnot kuuluvat ns. hiilivuoto-aloihin (carbon leakage), joiden on mahdollista saada osa tarvitsemistaan päästöoikeuksista veloituksetta myös jatkossa. Perusteena tälle on hiilivuodon ehkäisy: mikäli ilmaisia päästöoikeuksia ei jaettaisi, aiheuttaisi EU:n päästökauppa merkittävää kilpailuhaittaa EU:n piirissä toimiville tehtaille suhteessa EU:n ulkopuolisiin kilpailijoihin.

Tehtaiden alkuvuoden alhaisten käyntiasteiden, sekä energiatehokkuuden jatkuvan kehittämisen ja uusiutuvien polttoaineiden käytön lisäämisen ansiosta M-realille myönnetyistä CO_2-päästöoikeuksista voitiin myydä osa katsausvuoden aikana. Vuonna 2009 EU:n komissio valmisteli sääntöjä sille, kuinka suureen määrään ilmaisia päästöoikeuksia kukin tehdas on oikeutettu kaudella 2013–2020. Päästöoikeuksia tullaan jakamaan suhteessa CO_2-tehokkuuteen. Vähemmän tehokkaat toimijat joutuvat ostamaan suuremman osan tarvitsemistaan päästöoikeuksista. EU:n on tarkoitus tehdä päätöksiä tässä M-realille tärkeässä asiassa vuoden 2010 aikana.

Päästöt ilmaan (t)

- Hiukkaset	635
- Hiilidioksidi CO_2 (foss.polttoaineet)	952 462
- Rikkidioksidi (SO_2:na)	1 807
- Typen oksidit (NO_2:na)	4 564

Puuraaka-aineet

- Puu (1 000 m³)	8 550
- Paperimassa (1 000 t)	114
- Keräyspaperi (1 000 t)	97

Muut raaka-aineet (1 000 t)

- Pigmentit	512
- Sideaineet	105

Energia (GWh)

- Ulkopuolelta ostetut polttoaineet	5 186
- Ostosähkö	1 841
- Ostolämpö	54

Prosessivesi (1 000 m³)	1 201 138

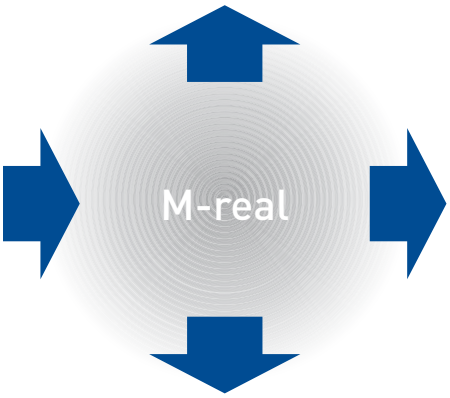

Tuotanto

- Paperi	1 364
- Sellu ja CTMP	1 983
- Kartonki	982

Päästöt veteen (t)

- Biologinen hapenkulutus (BOD_7)	1 830
- Kemiallinen hapenkulutus (COD)	26 095
- Fosfori (P)	57
- Typpi (N)	419
- Kiintoaine	2 236

Jätteet (t)

- Kaatopaikkajäte	25 433
- Ongelmajäte	993

Henkilöstön osaamista kehitetään systemaattisesti

M-realin henkilöstömäärä oli vuoden 2009 lopussa 4 903 (31.12.2008: 6 546). Vuoden 2009 lopun luvussa ei yhdistelytavan muutoksen takia enää ole mukana osuutta Metsä-Botnian henkilöstöstä (vuoden 2008 lopussa mukana 30 prosenttia eli 553 henkilöä Metsä-Botniasta). Henkilöstövähennys johtui pääosin organisaation sopeuttamisesta vastaamaan Graphic Papers -kaupan jälkeistä yhtiörakennetta sekä Sappi Limitedin kanssa solmittujen siirtymäajan palvelusopimusten loppumisesta.

Henkilöstön lomautuksia ja vähentämisiä koskevat yhteistoimintaneuvottelut käytiin koti- ja ulkomaan yksiköissä rakentavassa hengessä. Irtisanottuja tai irtisanomisuhan alla olevia tuettiin koulutuksin sekä autettiin työnhaussa ja uudelleen työllistymään M-realin ja koko Metsäliitto-konsernin sisällä muutosturvaohjelman mukaisesti tiiviissä yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa.

M-realin kotimaan tehtailla hyväksi havaittuja käytäntöjä työnjaosta, työn sisällöstä ja toimintamalleista hyödynnettiin muun muassa Husumin, Gohrsmühlen, Reflexin ja Alizayn tehtailla "Sharing Best Practices within M-real" -ohjelmassa, jonka toteutusta jatketaan myös vuonna 2010.

M-realin ja Oy Metsä-Botnia Ab:n henkilöstöorganisaatiot Suomessa yhdistettiin tarkasteluvuonna, ja siirryttiin tiiviiseen alueelliseen HR-organisaatioon. Yhdistämisen myötä henkilöstöpolitiikka ja henkilöstöön liittyvät toimintamallit saatiin yhtenäisiksi ja varmistettiin henkilöstön tasa-arvoinen kohtelu.

Työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa ja vuoropuhelua varmistettiin toimipisteissä ja tehtailla tapahtuville säännöllisillä johdon ja henkilöstön edustajien kesken järjestetyillä keskustelutilaisuuksilla. Lisäksi johdon edustajat ovat olleet mukana henkilöstöryhmien omissa kokouksissa aktiivisesti.

Työmotivaation ja osaamisen kehittäminen

Henkilöstövähennyksistä johtuen M-realin henkilöstö- ja esimiestyön erityishaasteena oli katsauskaudella tietotaidon ja työmotivaation sekä tuotantotehokkuuden säilyttäminen toimipisteissä ja tehtailla. Henkilöstön osaamiseen ja motivaation panostettiin tarjoamalla entistä laajempia ja monipuolisempia työtehtäviä, koulutusta sekä työkiertoa niin M-realin kuin koko Metsäliitto-konsernin sisällä.

Henkilöstön osaamista kehitettiin voimakkaasti uuden nelitasoisen koulutusjärjestelmän pohjalta. M-realin tuotantohenkilöstölle tarjottiin ammatillisia täydennys- ja tutkintoihin johtavia koulutuksia. Keskijohdon kehitysohjelma suunniteltiin katsausvuonna ja se käynnistyy vuonna 2010. Lisäksi m-realilaisia osallistui johdon kehittämisohjelma Challengeriin.

M-real päätti aloittaa avainhenkilöohjelman liiketoiminnan tulevien tarpeiden kattamiseksi. Ohjelman perusteella laaditaan yksilölliset kehitys- ja seurantasuunnitelmat avainhenkilöille. Syksyllä toteutettu Johtamisbarometri-tutkimus selvitti yrityksen johtoryhmän ja laajasti muun johdon näkemyksiä yrityksen menestykseen vaikuttavista tekijöistä. Tulosten pohjalta tunnistettiin tarvittavia kehitystoimenpiteitä, jotka otettiin vuoden 2010 toimintaohjelmiin.

Työturvallisuus ja -hyvinvointi 2007-2009, M-real

	2007	2008	2009
Sairauspoissaolo (%)	4,4	4,7	4,8
Työtapaturmapoissaolo (%)	0,2	0,2	0,3
Poissaoloon johtaneet työtapaturmat (miljoonaa tehtyä työtuntia kohden)	15,1	18,8	14,6
Läheltä piti -ilmoitukset (100 työntekijää kohden)	20,0	15,8	16,9

Työhyvinvointia pitkäjänteisesti

M-realissa työhyvinvointi ja työturvallisuus nähdään tärkeäksi osaksi tuloksellista toimintaa ja menestystä. Työhyvinvointi tarkoittaa yksittäisen työntekijän mahdollisuutta kokea onnistumista työssä sekä työntekijän ja koko työyhteisön henkistä vahvuutta. Henkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus pyritään turvaamaan systemaattisella ja ennakoivalla tavalla työhyvinvointi- ja työturvallisuuspolitiikan mukaisesti. Tavoitteena on henkilöstön työurien pidentäminen ja kehittäminen, varhainen reagointi ongelmiin ja näin ollen sairauspoissaolojen väheneminen.

Vuonna 2008 käyttöönotetun tapaturmien, ammattitautien ja sairauspoissaolojen seurantajärjestelmän ansiosta M-realissa on entistä paremmat mahdollisuudet ennakoida ja tunnistaa työkyvyn alenemisen riskit ja suunnata toimenpiteitä niiden torjumiseksi. Yhteistyötä tehdään muun muassa esimiesten, henkilöstöhallinnon, luottamushenkilöiden ja vakuutusyhtiöiden kanssa. Erityisenä painopistealueena M-realissa on tulevina vuosina ikäjohtaminen ja varautuminen keski-ikäisten henkilöstöryhmien eläköitymiseen. Tavoitteena on lisätä voimavaroja, jotka tukevat yksilöä ja työyhteisöä työelämän muutoksessa ja lisäävät työkyvyn säilymisen edellytyksiä.

M-realin Suomen toimintojen kaikki työterveyspalvelut keskitettiin katsausvuonna kahdelle palvelun-tuottajalle. Työterveyspalvelujen sisältöä uudistetaan ja toimintaa ohjataan sekä kehitetään M-realin tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöstö maittain

	Henkilöstö* 31.12.2009	Henkilöstö 31.12.2008	Henkilöstön nettomuutos 2009	Henkilöstön keski-ikä 2009
Suomi	1 824	2 258	-434	46,5
Saksa	1 228	1 414	-186	46,6
Ruotsi	980	1 062	-82	47,3
Ranska	396	462	-66	41,0
Itävalta	203	644	-441	43,2
Muut maat	272	706	-434	38,0
Yhteensä	4 903	6 546	-1 643	45,1

* Vuoden 2009 lopun luvussa ei enää ole mukana osuutta Metsä-Botnian henkilöstöstä, vuoden 2008 lopun luku sisältää 30 prosenttia Metsä-Botnian henkilöstöstä, eli 553 henkilöä.

TILINPÄÄTÖS sivu 32

sivu

Hallituksen toimintakertomus 2009 **32**
Konsernin laaja tuloslaskelma **40**
Konsernin tase **41**
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista **42**
Konsernin rahavirtalaskelma **43**
Tilinpäätöksen liitetiedot **44**
Osakkeet ja osakkeenomistajat **94**
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet **98**
Emoyrityksen tilinpäätös – tuloslaskelma **99**
Emoyrityksen tilinpäätös – tase **100**
Emoyrityksen tilinpäätös – rahavirtalaskelma **101**
Emoyrityksen tilinpäätöksen laadintaperiaatteet **102**
Emoyrityksen tilinpäätöksen liitetiedot **103**
Hallituksen voitonjakoehdotus **108**
Tilintarkastuskertomus **109**

Hallituksen toimintakertomus 2009

Markkinatilanne vuonna 2009

Kaikkien päätuotteiden kysyntä laski selvästi vuoden 2008 lopussa ja pysyi heikkona vuoden 2009 ensimmäisellä puoliskolla. Toisen neljänneksen lopusta alkaen kysyntätilanne alkoi parantua. Etenkin kartonkituotteiden kysyntä elpyi nopeasti ja saavutti vuoden loppua kohti normaalitason. Myös M-realin tuottamien paperien kysyntä kehittyi toisen vuosipuoliskon aikana positiivisesti, mutta ei vuoden loppuun mennessä saavuttanut lamaa edeltänyttä tasoa. Euroopan taivekartongin tuottajien kokonaistoimitukset laskivat vuonna 2009 11 prosenttia ja päällystämättömän hienopaperin tuottajien 12 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna. Keväällä 2009 M-real saavutti Euroopan markkinajohtajuuden taivekartongissa.

Taivekartongin hinta nousi toteutettujen hinnankorotusten seurauksena. Toimistopaperin hinta sen sijaan laski selvästi heikentyneen kysynnän ja Euroopan markkinoilla käynnistetyn uuden tuotantokapasiteetin takia. Toimistopaperin hinnan lasku pysähtyi vuoden viimeisellä neljänneksellä. Erikoispapereiden keskimääräisissä hinnoissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Euroopan paperiteollisuuden rakennemuutos ja paperikapasiteetin sulkemiset vaikuttavat jatkuvan. Sellun markkinahinta, joka laski merkittävästi alkuvuonna, lähti maaliskuussa jälleen nousuun, joka jatkui vuoden loppuun asti.

Tuotantokustannukset laskivat hieman vuonna 2009 ja merkittävin muutos oli puukustannuksissa.

Vuonna 2009 euron keskikurssi heikkeni Yhdysvaltain dollaria vastaan. Sen sijaan Ison-Britannian puntaa ja Ruotsin kruunua vastaan euro vahvistui vuoden 2008 keskimääräisestä tasosta.

Tilikauden tulos

M-realin liikevaihto vuonna 2009 oli 2 432 miljoonaa euroa (2008: 3 236 ja 2007: 3 499). Vertailukelpoinen liikevaihto laski 21,2 prosenttia. Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä oli -150 miljoonaa euroa (2008:-35 ja 2007: 75), ja liiketulos sisältäen kertaluonteiset erät -267 miljoonaa euroa (2008: -61 ja 2007: -49). Tulos ennen veroja jatkuvista toiminnoista ilman kertaluonteisia eriä oli -230 miljoonaa euroa (2008: -178 ja 2007: -67). Tulos ennen veroja jatkuvista toiminnoista sisältäen kertaluonteiset erät -358 miljoonaa euroa (2008: -204 ja 2007: -191).

Liiketulos oli -267 miljoonaa euroa (2008: -61 ja 2007: -49). Liiketulokseen sisältyy kertaluonteisia eriä nettona -117 miljoonaa euroa (2008: -26 ja 2007: -124) ja niistä merkittävimmät olivat:

- 134 miljoonan euron voitto Metsä-Botnia-järjestelyyn liittyen, josta 18 miljoonaa euroa kohdistuu Market Pulp and Energyyn ja 116 miljoonaa euroa Muuhun toimintaan
- 113 miljoonan euron arvonalentumistappio IAS 36:n mukaisesti, josta 66 miljoonaa euroa kohdistuu Speciality Papersiin ja 47 miljoonaa euroa Office Papersiin. Liikearvoon näistä kohdistui 33 miljoonaa euroa.
- 48 miljoonaa euroa alaskirjauksia ja kuluvarauksia Market Pulp and Energy -liiketoiminta-alueella liittyen suunnitelmaan sulkea Alizayn sellutehdas lopullisesti
- 28 miljoonaa euroa kuluvarauksia ja alaskirjauksia Speciality Papers -liiketoiminta-alueella Halleinin paperitehtaan sulkemiseen liittyen
- 22 miljoonaa euroa kuluvarauksia ja alaskirjauksia Metsä-Botnian Kaskisten tehtaan sulkemiseen liittyen. Tästä kohdistui 16 miljoonaa euroa Consumer Packaging -liiketoiminta-alueelle ja 6 miljoonaa euroa Market Pulp and Energy -liiketoiminta-alueelle.

Liikevaihto
milj. euroa

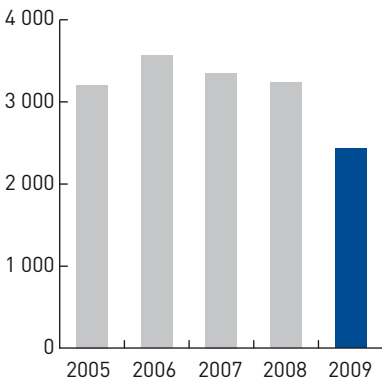

Liiketulos
milj. euroa

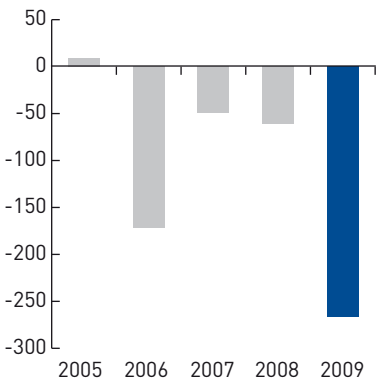

Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa

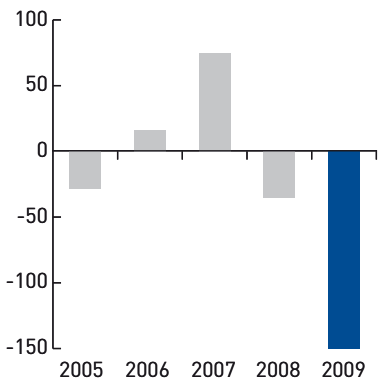

- 12 miljoonan euron kuluvaraus Muussa toiminnassa liittyen irtisanottuun IT-sopimukseen
- 11 miljoonan euron kuluvaraus liittyen Husumin tehtaan tulosparannustoimiin, josta 9 miljoonaa euroa Office Papers -liiketoiminta-alueella ja 2 miljoonaa euroa Market Pulp and Energy -liiketoiminta-alueella
- 5 miljoonan euron kuluvaraus Speciality Papers -liiketoiminta-alueen tulosparannusohjelmaan liittyen
- 12 miljoonaa euroa nettona muita kertaluonteisia kuluja, joista 2 miljoona euroa Consumer Packaging -liiketoiminta-alueella ja 1 miljoona euroa Speciality Papers -liiketoiminta-alueella ja 9 miljoonaa euroa Muussa toiminnassa.

Vuoden 2008 kertaluonteiset erät olivat nettona -26 miljoonaa euroa ja niistä merkittävimmät olivat:

- 86 miljoonan euron arvonalentumistappio IAS 36:n mukaisesti, josta 66 miljoonaa euroa kohdistui Speciality Papersiin, 16 miljoonaa euroa Office Papersiin ja 4 miljoonaa euroa Consumer Packagingiin. Liikearvoon näistä kohdistui 20 miljoonaa euroa.
- 74 miljoonan euron suuruinen realisoituneen käyvän arvon ja myyntivoiton kirjaus Market Pulp and Energy -liiketoiminta-alueella Pohjolan Voiman osakkeiden kaupasta.
- 23 miljoonan euron positiivinen tulosvaikutus Speciality Papers -liiketoiminta-alueella liittyen New Thamesin tehtaan myyntiin ja vapautumisiin Ison-Britannian tehdastoimintojen eläkevastuista sekä eräistä muista Sittingbournen tehtaan sulkemiseen liittyvistä vastuista.
- 14 miljoonan euron kuluvaraus liittyen M-realin rakenteen mukauttamiseen Sappi-kaupan seurauksena Muussa toiminnassa.
- 13 miljoonan euron kulu kesäkuussa 2006 myydyn Pont Sainte Maxencen (PSM) puolesta tehtaan energiantoimittajalle annetusta takauksesta ja PSM:ltä olevien saatavien alaskirjauksesta Muussa toiminnassa.
- 10 miljoonan euron kuluvaraus ja alaskirjaus New Thamesin arkitustoimintojen sulkemiseksi Office Papersissa.

Liiketulosta ilman kertaluonteisia eriä edelliseen vuoteen verrattuna heikensivät yleisen kysyntätilanteen heikkenemisestä aiheutunut toimitusmäärien lasku ja toimistopaperien keskimääräisten myyntihintojen lasku. Tulosta paransivat toteutetut hinnankorotukset erityisesti kartongeissa ja toteutetut kustannussäästöt.

Vuonna 2009 paperiliiketoimintojen kokonaistoimitusmäärä oli 1 132 000 tonnia (2008: 1 761 000 ja 2007: 1 911 000). Consumer Packaging -liiketoiminta-alueen toimitukset vuonna 2009 olivat 1 212 000 tonnia (2008: 1 345 000 ja 2007: 1 386 000).

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä -75 miljoonaa euroa (-142). Kurssierot myyntisaamisista, ostoveloista, rahoituseristä ja valuuttasuojausten arvostuksesta olivat 5 miljoonaa euroa (13). Nettokorot ja muut rahoituskulut olivat -80 miljoonaa euroa (-155). Muihin rahoituskuluihin sisältyi korkosuojausten arvostusvoittoa 10 miljoonaa euroa (arvostusvoittoa 0). Lisäksi rahoitustuottoihin sisältyi noin 31 miljoonan euron voitto joulukuussa 2010 erääntyvän 400 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan takaisinostoista ja rahoituskuluihin sisältyi 30 miljoonan euron tappio, joka aiheutui Sappille myönnetyn velkakirjan ennenaikaisesta takaisinmaksusta.

Katsausvuoden tulos jatkuvista toiminnoista ennen veroja oli -358 miljoonaa euroa (2008: -204 ja 2007: -191). Tulos ennen veroja jatkuvista toiminnoista ilman kertaluonteisia eriä oli -230 miljoonaa euroa (2008: -178 ja 2007: -67). Tuloverojen, mukaan lukien laskennallisen verovelan muutos, vaikutus oli 27 miljoonaa euroa positiivinen (2008: 34 ja 2007: 23).

Sijoitetun pääoman tuotto
%

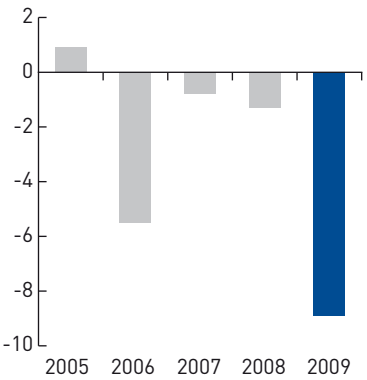

Osakekohtainen tulos
euroa

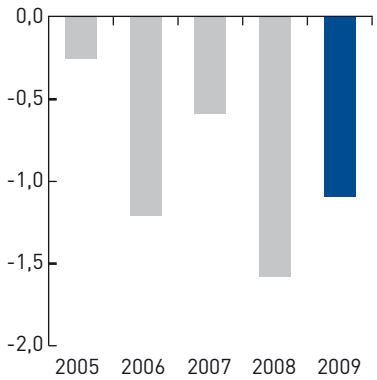

Tulos ennen veroja jatkuvista toiminnoista, milj. euroa

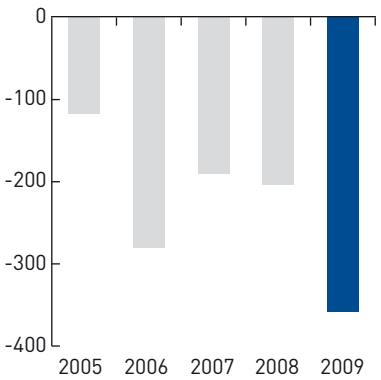

Osakekohtainen tulos oli -1,09 euroa (2008: -1,58 ja 2007: -0,59). Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos ilman kertaluonteisia eriä oli -0,66 euroa (2008: -0,48 ja 2007: -0,17). Oman pääoman tuotto oli -28,6 prosenttia (2008: -10,4 ja 2007: -8,5), ilman kertaluonteisia eriä -18,3 (2008: -9,0 ja 2007: -2,8). Sijoitetun pääoman tuotto oli -8,9 prosenttia (2008: -1,3 ja 2007: -0,8), ilman kertaluonteisia eriä -4,5 prosenttia (2008: -0,5 ja 2007: 2,8).

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.2009 oli 4 903 (31.12.2008 6 546 ja 31.12.2007: 7 241), joista Suomessa työskenteli 1 824 (2008: 2 258 ja 2007: 2 474). Vuonna 2009 M-realin palveluksessa oli keskimäärin 5 913 henkilöä (2008: 9 087 ja 2007: 12 675). Vuoden 2009 lopun luvuissa ei yhdistelytavan muutoksen takia enää ole mukana osuutta Metsä-Botnian henkilöstöstä. Vuosien 2008 ja 2007 luvuissa on mukana 30 prosenttia Metsä-Botnian henkilöstömäärästä (2008: 553 ja 2007: 521). Palkkojen määrä vuonna 2009 oli 254 miljoonaa euroa (2008: 293 ja 2007: 368). Osuus Metsä-Botnian palkoista on mukana 8.12.2009 asti.

Investoinnit

Bruttoinvestoinnit olivat vuonna 2009 yhteensä 73 miljoonaa euroa (2008: 128 ja 2007: 259). Niihin sisältyy 16 miljoonan euron osuus Metsä-Botnian investoinneista (2008: 29 ja 2007: 122). Metsä-Botnian investointiosuus perustuu M-realin 30 prosentin omistusosuuteen ja konsolidointitapaan 8.12.2009 asti. (2008: 30 % ja 2007: 30 %).

Rakennemuutos

M-real käynnisti helmikuussa 2009 tulosparannusohjelman, jonka tavoitteena oli 80 miljoonan euron vuotuinen tulosparannus. Toimenpiteet kohdistuivat liiketoiminta-alueisiin sekä tukitoimintojen sopeuttamiseen vastaamaan muuttunutta yhtiörakennetta. Täysimääräinen tulosvaikutus saavutetaan vuodesta 2011 alkaen.

Helmikuussa käynnistettiin myös vuodelle 2009 erillinen noin 60 miljoonan euron kassavirran parannusohjelma. Toimenpiteet sisälsivät muun muassa nettokäyttöpääoman vähentämistä sekä investointien karsimista.

Sijoitettu pääoma
milj. euroa

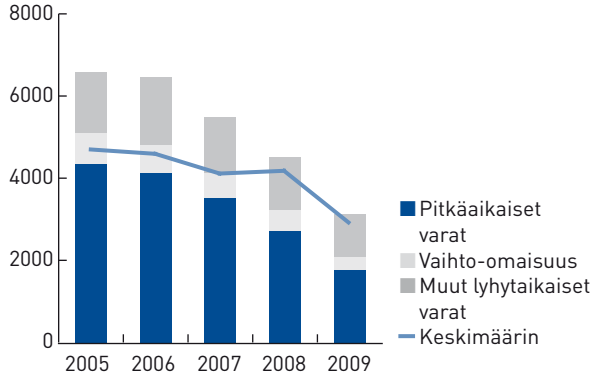

Molemmat ohjelmat etenivät odotuksia paremmin, ja lokakuussa 2009 tulosparannusohjelman tavoite nostettiin 90 miljoonaan euroon ja kassavirran parannusohjelman tavoite 80 miljoonaan euroon.

Vuonna 2008 M-real ilmoitti aiempiin tarkasteltuihin strategisiin vaihtoehtoihin perustuen suunnittelevansa Halleinin ja Gohrsmühlen tehtaiden päällystetyn standardihienopaperituotannon lopettamista. Molempien tehtaiden toiminta oli ollut pitkään tappiollista. Halleinin paperituotanto lopetettiin huhtikuun 2009 lopussa. Gohrsmühlessä päällystetyn standardihienopaperin tuotanto lopetettiin huhtikuussa. Erikoispaperien sekä päällystämättömien hienopaperirullien ja -folioarkkien tuotantoa on laajennettu Gohrsmühlessä.

M-realin organisaatiota päivitettiin Halleinin paperitehtaan sulkemisen ja Gohrsmühlen tehtaan päällystetyn standardihienopaperituotannon lopettamisen seurauksena. Other Papers -liiketoiminta-alueen nimi muutettiin Speciality Papersiksi. Uusi rakenne astui voimaan 17.6.2009.

M-realin osakkuusyhtiö Oy Metsä-Botnia Ab ja sen omistajat M-real, Metsäliitto Osuuskunta ja UPM-Kymmene Oyj allekirjoittivat lokakuussa 2009 sopimuksen Uruguaysa sijaitsevien sellutehtaan ja metsien myymisestä UPM:lle. Kauppa astui voimaan joulukuussa 2009 ja sen seurauksena Metsä-Botniasta tuli Metsäliitto Osuuskunnan tytäryhtiö. M-real muutti samasta hetkestä alkaen Metsä-Botnian käsittelytapaa yhteisyrityksestä (IAS 31) osakkuusyritykseksi IAS 28:n mukaisesti. Aiemmin Metsä-Botnia oli konsolidoitu omistusosuutensa mukaisesti rivi riviltä. Alkaen 8.12.2009 M-real esittää osuutensa Metsä-Botnian nettotuloksesta rivillä osuus osakkuusyritysten tuloksesta, joka sisältyy liiketulokseen, ja taseessa rivillä osuudet osakkuusyrityksissä. M-realin nettovelka pieneni järjestelyn myötä vuoden 2009 kolmannen neljänneksen loppuun verrattuna noin 500 miljoonalla eurolla huomioiden 300 miljoonan euron käteissuorituksen, 50 miljoonan euron markkinaehtoisen saamisen Metsäliitolta sekä Metsä-Botnian yhdistelytavan muutoksen M-realin konsernitilinpäätöksessä. M-real käyttää saamansa varat velkojen maksuun. Järjestely ja Metsä-Botnian yhdistelytavan muutos laskevat M-realin vuotuista liikevaihtoa noin 250 miljoonalla. M-realin oma pääoma kasvoi järjestelyn ja yhdistelytavan muutoksen seurauksena noin 58 miljoonalla eurolla.

M-real ilmoitti joulukuussa 2009 käynnistävänsä uuden tulosparannusohjelman vuodelle 2010, jonka merkittävimmät toimenpiteet ovat suunnitelmat lopullisesti sulkea Alizayn sellutehdas Ranskassa sekä kaksi erikoispaperikonetta Reflexissä Saksassa, suunnitelma M-real Zandersin organisaation ja johtamismallin uudelleenjärjestelystä, 22 miljoonan euron investointi Husumin tehtaan energiatehokkuuden parantamiseksi ja uusi kaikki liiketoiminta-alueet kattava 20 miljoona euron sisäinen tulosparannusohjelma. Näiden suunniteltujen toimien arvioidaan toteutuessaan parantavan M-realin vuosittaista liiketulosta 80 miljoonalla eurolla, täysimääräisenä vuodesta 2011 alkaen. Uusien suunniteltujen toimien tulosvaikutuksen vuonna 2010 arvioidaan olevan 40 miljoonaa euroa. Uusien suunniteltujen toimien sekä aiempina vuosina toteutettujen tulosparannusohjelmien yhteisvaikutuksen arvioidaan vuonna 2010 olevan noin 100 miljoonaa euroa positiivinen.

M-realin rakennemuutos entistä selvemmin pakkausmateriaaleihin keskittyväksi yhtiöksi on edennyt suunnitelmien mukaan. Strategiatarkastelu paperiliiketoimintojen osalta jatkuu.

Tutkimus ja kehitys

M-realin tutkimus- ja kehitystoiminnassa keskityttiin vuonna 2009 tehokkuuden parantamiseen sekä tehtaiden tuoteportfolioiden muutoksiin. Gohrsmühlen tehtaan tuotevalikoimaa uusittiin vuoden aikana oleellisesti. Consumer Packaging toteuttaa laajaa Efficient Packaging -tutkimusohjelmaa, jossa selvitetään kevyiden, mutta samalla suorituskyvyltään erinomaisten kartonkien vaikutusta koko pakkausketjun tehokkuuteen. Edellisenä vuonna lanseeratun LITE4U-konseptin hyödyt realisoituivat sekä asiakkaille että M-realille kertomusvuonna tavoitteiden mukaisesti. Kertomusvuoden aikana kehitettiin uusi non-woven -tyyppinen tapettipaperi sekä uusi märkäluja etikettipaperi. Office Papers -liiketoiminta-alueella kehitettiin uusi, normaalia kevyempi SAVE!-toimistopaperi (65 g/m2). Se vähentää ympäristökuormitusta ja säästää tulostuskustannuksia.

M-realin tutkimus- ja kehityskulut vuonna 2009 olivat noin seitsemän miljoonaa euroa, mikä on noin 0,3 prosenttia liikevaihdosta (2008: 10 ja 0,3 % ja 2007: 14 ja 0,4 %).

Ympäristötekijät

M-realin ympäristöpolitiikan ytimessä ovat ympäristövaikutusten minimoiminen, toiminnan jatkuva parantaminen, raaka-aineiden tehokas käyttö ja avoin viestintä. Kaikilla M-realin tuotantolaitoksilla on käytössä sertifioidut ISO 9001- ja ISO 14001 -ympäristö- ja laatujärjestelmät, jotka tukevat toiminnan systemaattista parantamista ja seurantaa. Useilla tuotantolaitoksilla on lisäksi käytössä sertifioitu työ- ja tuoteturvallisuusjärjestelmä.

M-realin tuotantolaitoksilla tehtiin vuonna 2009 useita ympäristökuormitusta ja -riskejä vähentäviä parannuksia. Parannusten painopiste oli raaka-aineiden, veden ja energian käytön tehostamisessa sekä ilmapäästöjen alentamisessa.

Energiatehokkuuden johtamisjärjestelmä (EES) otettiin käyttöön kaikilla M-realin tehtailla vuoden 2009 aikana. Järjestelmällä tavoitellaan osaltaan yhä systemaattisempaa, päivittäistä energiatehokkuuden kehittämistä koko organisaatiossa. Vuonna 2009 M-realissa toteutettiin energiatehokkuuden parantamiseksi useita projekteja, joiden energiansäästövaikutus on 100 GWh lämpöä ja 35 GWh sähköä vuodessa. Tämä vastaa pienen kaupungin energiankulutusta. Energiansäästöllä vähennettiin M-realin tuotantotoiminnan aiheuttamia vuotuisia CO_2-päästöjä 20 000 tonnia, mikä on noin kaksi prosenttia kokonaispäästöistä. Väliaikaisesti 2009 energiatehokkuutta heikentävästi ja päästöjä nostavasti vaikutti tehtaiden alhaiset käyntiasteet ensimmäisellä vuosipuoliskolla vaikeasta markkinatilanteesta johtuen. Vahva työ energiatehokkuuden kehittämiseksi palkittiin, kun M-real sijoittui toimialansa toiseksi parhaaksi yritykseksi Carbon Disclosure Leadership Indexin (CDLI) vuoden 2009 pohjoismaisella listalla.

Teollisuuden päästöt ilmaan ja veteen sekä meluhaitat ovat pienentyneet jatkuvasti. Tähän on päästy käyttämällä parasta käytökelpoista tekniikkaa (BAT). Tehtaiden vesikiertoja on suljettu, puhdistusmenetelmiä tehostettu ja satunnaispäästöt minimoitu. Sellun ja paperin valmistuksen jätevesien haitta-ainemääriä on vähennetty tehostamalla puhdistusprosesseja, vähentämällä vedenkäyttöä sekä kouluttamalla henkilöstöä häiriötilanteiden parempaan hallintaan ja satunnaispäästöjen vähentämiseen. Tehokkaan puhdistuksen ansiosta jätevesien rehevöittävä vaikutus vesistöjen tilaan rajoittuu pienelle alueelle jäteveden purkukohdan läheisyyteen. Tuotantoprosessien vedenkäyttöä on vähennetty jatkuvasti ja työtä vesikiertojen sulkemiseksi jatketaan edelleen. Useimmat tuotantolaitokset sijaitsevat alueilla, joilla ei ole puutetta vedestä eivätkä ne siten kilpaile veden käytöstä muiden käyttötarpeiden kuten viljelysten kastelemisen tai talousveden kanssa.

M-real on vähentänyt päästöjä ilmakehään ottamalla käyttöön vähemmän rikkiä sisältäviä polttoaineita ja korvaamalla fossiilisia polttoaineita puuperäisillä polttoaineilla. Ilmakehään suuntautuvista päästöistä merkittävimpiä ovat polttoaineista peräisin olevat rikin ja typen oksidit, jotka aiheuttavat vesistöjen ja maaperän happamoitumista sekä hiilidioksidi, joka on merkittävin ilmastonmuutokseen vaikuttava kaasu. Lisäksi hiukkaspäästöt heikentävät ilman laatua.

Tuotantolaitosten jätemäärät ovat vähentyneet myös sivu- ja rinnakkaistuotteiden hyötykäytön ansiosta. Jätteiden lajittelu teh-

Omavaraisuusaste

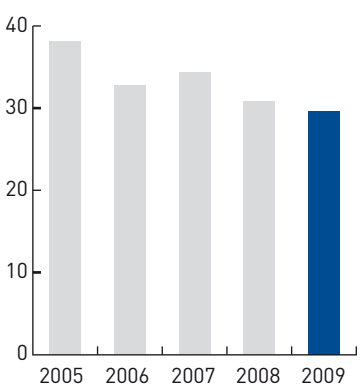

Velkaantumisaste

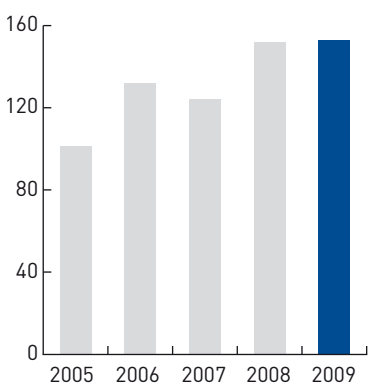

Nettovelkaantumisaste

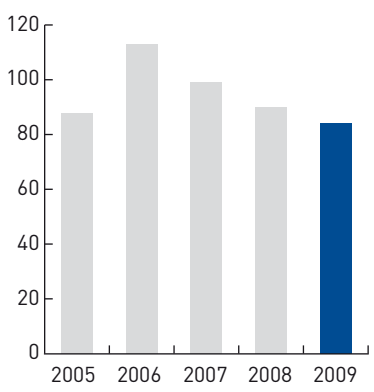

tailla ja niiden käyttö joko raaka-aineena tai energiantuotannossa vähentävät kaatopaikkasijoituksen tarvetta. Esimerkiksi lajista riippuen toimistopapereiden raaka-aineena käytetään ensikuitua, korkealuokkaista keräyskuitua tai molempia. Pakkausmuovit, metallit sekä paperit ja kartongit kierrätetään. Prosessilietteet ja puuperäiset jätteet käytetään polttoaineina, ellei niille ole muuta hyötykäyttöä. Keräyspaperin siistausprosessissa syntyvää kuitusavea hyödynnetään esimerkiksi rakennustuoteteollisuudessa ja energiantuotannossa. Voimalaitosten tuhkaa käytetään maanrakennuksessa, jossa sillä voidaan korvata soraa ja muita maa-aineksia. Puutuhkaa käytetään myös lannoitusaineena.

M-real raportoi avoimesti ympäristövaikutuksistaan muun muassa tehdaskohtaisissa EMAS-raporteissa (the Eco-Management and Audit Scheme). Yksittäisten tuotteiden ilmastovaikutukset raportoidaan asiakaskohtaisesti vuonna 2007 käyttöön otetuissa hiilijalanjälkilaskelmissa. Tuotekohtaiset Paper Profile -ympäristötuoteselosteet on julkaistu kaikille M-realin tuotteille verkkosivuilla osoitteessa www.m-real.com.

Vanhojen ympäristövastuiden määrä on viime vuosina vähentynyt, koska pilaantuneita maa-alueita on kunnostettu. Kertomusvuonna kunnostettiin Niemen Sahan kaatopaikka Tampereella. Tällä hetkellä M-realilla on tiedossa vanhoja ympäristövastuita vain Ruotsissa suljetun Wifstan tehtaan alueella sekä Silverdalenin suljetun tehtaan kaatopaikka. Ympäristövastuiden hoitamiseen tehdyt varaukset olivat vuoden lopussa noin yksi miljoona euroa. M-realin ympäristökulut vuonna 2009 olivat 38 miljoonaa euroa (57).

Puunhankinta

Puunhankinnasta vastaa M-realin emoyhtiö Metsäliitto Osuuskunta. Metsäliitto ja M-real ovat sitoutuneet käyttämään vastuullisesti ja paikallisia lakeja noudattaen hankittua puuraaka-ainetta.

M-realin Suomessa käyttämästä puuraaka-aineesta valtaosa tulee Metsäliitto Osuuskunnan omistajajäsenten metsistä. Metsäliitto hankkii puuta myös Itävallasta, Latviasta, Liettuasta, Ranskasta, Ruotsista, Saksasta, Venäjältä ja Virosta. Katsausvuonna Metsäliitto toimitti M-realin tehtaille 7,5 miljoonaa kuutiometriä puuta (mukaan lukien 30 prosenttia Metsä-Botnian tehtaille toimitetusta puusta 8.12.2009 asti). M-real tuntee käyttämänsä puun alkuperän, ja hakkuiden laillisuus tarkistetaan.

Katsausvuonna noin 69 prosenttia M-realin käyttämästä puuraaka-aineesta oli peräisin sertifioiduista metsistä. M-real pyrkii kasvattamaan sertifioidun puun osuutta tuotteissaan ja tuomaan markkinoille lisää sertifiointimerkillä varustettuja tuotteita. Metsäliiton Puunhankinnan sertifioituihin laatu- ja ympäristöjärjestelmiin sisältyy puun alkuperän hallintajärjestelmä. Sen ansiosta M-real tietää käyttämänsä puun alkuperän riippumatta siitä, tuleeko se sertifioidusta metsästä vai ei. Kaikilla M-realin tehtailla on käytössä sertifioitu Chain of Custody, jonka ansiosta ne pystyvät todentamaan sertifioidun puun osuuden tuotteissaan.

Rahoitus

M-realin omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 29,6 prosenttia (31.12.2008: 30,8 ja 31.12.2007: 34,4) ja velkaantumisaste 153 prosenttia (2008: 152 ja 2007: 124). Nettovelkaantumisaste oli 84 prosenttia (2008: 90 ja 2007: 99). M-realin tietyissä lainasopimuksissa on asetettu 120 prosentin raja yhtiön velkaantumisasteelle ja 30 prosentin raja omavaraisuusasteelle. Lainasopimuksissa määritellyllä tavalla laskettu velkaantumisaste vuoden lopussa oli noin 63 prosenttia (74) ja omavaraisuusaste noin 35 prosenttia (36).

Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos oli vuonna 2009 noin -97 miljoonaa euroa lähinnä Pohjolan Voima Oy:n osakkeiden käyvän arvon pienentymisen takia.

Korolliset nettovelat olivat vuoden lopussa 777 miljoonaa euroa (31.12.2008: 1 254 ja 31.12.2007: 1 867). Lainoista oli valuuttamääräisiä 8 prosenttia, vaihtuvakorkoisia 84 prosenttia ja loput kiinteäkorkoisia. Lainojen keskikorko oli vuoden 2009 lopussa 6,0 prosenttia ja pitkäaikaisten lainojen keskimaturiteetti 2,4 vuotta. Lainojen korkosidonnaisuusaika oli vuoden lopussa 6,4 kuukautta.

Pitkäaikaisten lainojen lyhennyssuunnitelma, milj. euroa

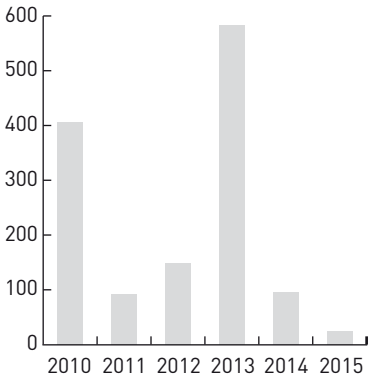

Jatkuvien liiketoimintojen bruttoinvestoinnit, % liikevaihdosta

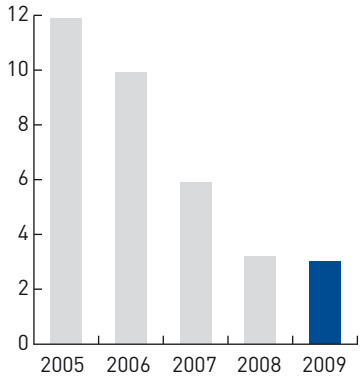

Kauden aikana korkosidonnaisuusaika on vaihdellut 2 ja 7 kuukauden välillä.

Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat olivat 110 miljoonaa euroa (2008: 118). Käyttöpääoma aleni 140 miljoonaa euroa (aleni 7).

Nettovaluuttavirrasta oli katsauskauden lopussa suojattuna keskimäärin 4,9 kuukautta. Suojausaste on kauden aikana vaihdellut keskimäärin 3 ja 5 kuukauden välillä. Ei-euromääräisestä omasta pääomasta oli katsauskauden lopussa suojattuna noin 99 prosenttia.

Maksuvalmius jatkuu hyvänä. Käytettävissä oleva likviditeetti oli vuoden lopussa 776 miljoonaa euroa, josta 279 miljoonaa oli sitovia luottosopimuksia ja 497 miljoonaa likvidejä varoja ja sijoituksia. Sitovien luottosopimusten määrä alentui 500 miljoonan euron luottolimiittisopimuksen päätyttyä yhtiön irtisanomisen seurauksena lokakuussa 2009. Luottolimiittisopimuksen eräpäivä olisi ollut joulukuussa 2009. Lisäksi konsernilla oli muita korollisia saamisia 136 miljoonaa euroa. Konsernilla oli myös lyhytaikaisia rahoitustarpeita varten käytössään ei-sitovia koti- ja ulkomaisia yritystodistusohjelmia ja luottolimiittejä noin 529 miljoonan euron arvosta. M-real sai Metsä-Botnian omistusjärjestelyyn ja Uruguayn toimintojen myyntiin liittyen joulukuussa 300 miljoonan euron käteissuorituksen. Lisäksi M-real myi Metsäliitolle kolmen prosentin osuuden Metsä-Botniasta. Metsäliitto maksoi kaupan 50 miljoonan euron markkinaehtoisella velkakirjalla, jonka maturiteetti on kolme vuotta.

Joulukuussa 2008 tapahtuneen Graphic Papersin myynnin yhteydessä M-real sai Sappilta korollisen 220 miljoonan euron velkakirjan. Elokuussa M-real sopi Sappin kanssa, että Sappi maksaa velan takaisin hintaan 86,5 prosenttia velkakirjan nimellisarvosta. M-realin Sappilta elokuussa saama 190 miljoonan euron käteissuoritus vahvisti konsernin maksuvalmiutta. Tämä ennenaikainen takaisinmaksu aiheutti M-realille 30 miljoonan euron tappion, joka kirjattiin rahoituskuluihin vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä.

M-real nosti vuoden toisella neljänneksellä 60 miljoonaa euroa TyEL-takaisinlainaa. Noston jälkeen M-realilla on nostamattomia rahastoituja TyEL-varoja noin 279 miljoonaa euroa.

M-real osti vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana markkinoilta omaa joulukuussa 2010 erääntyvää 400 miljoonan euron joukkovelkakirjalainaansa 59,95 miljoonan euron nimellisarvosta. Ostoista kirjattiin ensimmäisen neljänneksen tulokseen noin 31 miljoonan euron tuotto. M-real ilmoitti joulukuussa käyttävänsä oikeuttaan lunastaa osa yhtiön yllä mainitusta joukkovelkakirjalainasta. Takaisinlunastettu osuus oli nimellisarvoltaan 250 miljoonaa euroa. Ennenaikainen takaisinlunastus tapahtui 25.1.2010 ja lunastushinta oli lainaehtojen mukaisesti 100 prosenttia lainan nimellisarvosta. Lunastuksen jälkeen joukkovelkakirjan jäljellä oleva lainamäärä on noin 90 miljoonaa euroa.

Merkittävät riskit ja epävarmuustekijät

M-real arvioi strategiset, operatiiviset, rahoitukselliset ja vahinkoriskinsä kahdesti vuodessa. Vuoden 2009 aikana toteutetuissa riskien arvioinneissa tunnistettiin seuraavat M-realin taloudelliseen suorituskykyyn ja toimintakykyyn mahdollisesti vaikuttavat riskit ja epävarmuustekijät:

Maailmantalouden kehityksen epävarmuus

Päämarkkina-alueilla paperin ja kartongin kysyntä vaihtelee pääasiassa yleisen taloudellisen kehityksen mukaisesti. Kysyntä heikkeni selvästi vuoden 2008 lopussa maailmantalouden ongelmien takia. Maailmantalouden tilanne alkoi kohentua vuoden 2009 loppua kohden, minkä seurauksena myös paperin ja etenkin kartongin kysyntä elpyi. Maailmantalouden kehitykseen liittyy edelleen merkittäviä epävarmuustekijoitä. Maailmantalouden kehitys vaikuttaa M-realin päätuotteiden kysyntään ja kannattavuuteen. Epävarmuus kysynnän kehityksestä jatkuu.

Kilpailuympäristö

Kysynnän ja tarjonnan tasapaino vaikuttaa merkittävästi paperi- ja kartonkituotteiden hintatasoon. Viime aikana markkinatasapaino on parantunut kapasiteetin sulkemisten seurauksena, mutta samanaikaisesti maailmantalouden taantuma on aiheuttanut kysynnän laskua. Mahdollinen kysynnän heikentyminen tai tarjonnan lisäys tulevaisuudessa saattaa vaikuttaa epäedullisesti markkinatasapainoon. M-realille epäedulliset suhdanteet tai kilpailijoiden kapasiteetin lisäys, voivat alentaa M-realin tuotteiden hintoja. Toisaalta teollisuuden mahdollinen kapasiteetin vähentäminen tai toimialan konsolidoituminen voivat johtaa hintojen vahvistumiseen. Euron vahvistuminen etenkin Yhdysvaltain dollariin nähden saattaa aiheuttaa tuonnin lisääntymistä Eurooppaan, mikä heikentäisi osaltaan markkinatasapainoa Euroopassa.

Luottoriskit ja muut vastapuoliriskit

Kaupalliseen toimintaan liittyvien luottoriskien hallinta on M-realin toimialojen ja keskitetyn luotonvalvonnan vastuulla. Luotonvalvonta puolestaan määrittää sisäiset, asiakkaille myönnetyt luottorajat sekä maksuehdot yhdessä toimialojen kanssa. Osa luottoriskeistä siirretään luottovakuutusyhtiöille luottovakuutussopimusten avulla. Maailmanlaajuinen rahoituskriisi on vaikuttanut myös suurimpien luottovakuuttajien taloudelliseen asemaan ja niiden omaan riskinkantokykyyn. Tämä on suoraan heijastunut myös M-realin asiakasluottovakuutusten ja luottolimiittien saatavuuteen. Tästä johtuen M-realin asiakasluottoriski on ollut tavanomaista korkeammalla tasolla vuonna 2009. Riskiä on pyritty pienentämään tehostamalla omia sisäisiä luotonvalvontatoimenpiteitä ja -prosesseja.

Luotonvalvonnan pääperiaatteet on määritelty yhtiön hallituksen hyväksymässä luottopolitiikassa. Vastapuolikohtaisia, hyväksyttyjä maksimimääriä käytetään myös rahamarkkinainvestoinneissa, johdannaisissa ja lainoissa. Näin luottokelpoisuus voidaan varmistaa ja riskien keskittymistä voidaan vähentää.

Kulutustottumusten muutokset

Tulevaisuudessa uuden viestintäteknologian, markkinointikanavien ja muiden kulutustottumusten muutokset voivat vaikuttaa M-realin paperi- ja kartonkituotteiden kysyntään.

Tuotantokustannusten hintariskit

M-realin toiminnan kannalta tärkeimpien tuotantotekijöiden, kuten puun, energian ja kemikaalien hintojen suuri ja odottamaton nousu tai mahdolliset saatavuusongelmat voivat heikentää kannattavuutta ja uhata toiminnan jatkuvuutta. M-real pyrkii suojautumaan tältä riskiltä solmimalla pitkäaikaisia toimitussopimuksia ja näihin liittyviä johdannaissopimuksia. EU ja sen jäsenvaltiot ovat päättäneet päästökaupan säännöt 2008–2012 kaudelle. Tämän jälkeiselle 2013–2020 kaudelle päästökauppadirektiivin sovellussäännöt, mm. mahdollinen ilmaisten päästöoikeuksien jako paperiteollisuusyrityksille on vielä lopullisesti päättämättä. EU:n päätöksistä ja päästöoikeuksien hinnoista riippuen M-realille voi 2013 alkaen aiheutua merkittäviä lisäkustannuksia päästöoikeuksien ostotarpeena omaa toimintaa varten. Lisäksi markkinasähkön hinnan nousu kasvattaisi kustannuksia. Merkittävä kustannusinflaatioriski on nykyisessä taloudellisessa ympäristössä ainakin väliaikaisesti alhainen.

Vastuuriskit

M-realin liiketoimintaan liittyy erilaisia vastuuriskejä, joista keskeisimmät ovat yleiset toiminnan vastuuriskit, ympäristöriskit ja tuotevastuuriskit. Näitä riskejä pyritään hallitsemaan liiketoimintaprosesseja, käytäntöjä, laatuvaatimuksia ja toiminnan läpinäkyvyyttä tehostamalla. Osa edellä mainituista riskeistä on siirretty erilaisilla vakuutussopimuksilla vakuutusyhtiöille.

Liiketoiminnan keskeytysriskit

Erilaiset suurvahingot, vakavat onnettomuudet, luonnonkatastrofit, tärkeiden tietojärjestelmien vakavat viat, työkiistat ja tärkeimpien raaka-aineiden toimitusongelmat voivat ääritapauksissa keskeyttää M-realin liiketoiminnan ja aiheuttaa jopa asiakkaiden menetyksiä. Toimialat ja tehtaat ovat laatineet jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmia näiden riskien pienentämiseksi. Lisäksi osa tehtaiden keskeytysriskeistä on vakuutussopimuksilla valikoidusti siirretty vakuutusyhtiöille.

Henkilöstö

M-real on kiinnittänyt erityistä huomiota henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistamiseen erilaisten kehitysohjelmien ja erityistoimien avulla. M-real pyrkii varautumaan sukupolvenvaihdoksiin ja muihin henkilöstöriskeihin urasuunnittelun ja työnkierron avulla.

Taloudelliset riskit

M-realin kannattavuus parani vuoden 2009 toisella puoliskolla selvästi vuoden ensimmäiseen puoliskoon verrattuna. Joulukuussa M-real käynnisti uusia tulosparannustoimia, joiden vuoden 2010 tulosta parantava vaikutus yhdessä aiempina vuosina toteutettujen ohjelmien kanssa on yhteensä noin 100 miljoonaa euroa vuoteen 2009 verrattuna. Sisäisten tulosparannustoimenpiteiden toteutukseen liittyy epävarmuustekijöitä ja riski siitä, että tavoiteltua tulosparannusta ei kokonaisuudessaan saavuteta, on olemassa.

Liiketoiminnan tärkeimmät taloudelliset riskit liittyvät pääasiassa valuuttoihin, korkoihin, likviditeettiin, vastapuoliriskeihin ja johdannaisinstrumenttien käyttöön. Rahoitukseen liittyviä riskejä hallitaan M-realin hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Tarkoituksena on suojautua merkittäviltä taloudellisilta riskeiltä, tasapainottaa kassavirtaa ja antaa liiketoimintayksiköille tarpeeksi aikaa muuttaa toimintaansa muuttuvien olosuhteiden mukaan. M-realin rahoitukseen liittyvät riskit ja niiden hallinta on kuvattu tarkemmin tämän vuosikertomuksen sivulla 56–59.

Riskeihin varautuminen ja niiden siirtäminen

Tunnistettuihin riskeihin varaudutaan parhaan tietämyksen mukaan ja yhtiön kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Vakuutusyhtiöiden kanssa tehdään aktiivista riskienhallintatyötä, josta esimerkkeinä voidaan mainita säännöllisesti toteutettavat erityyppiset riskiarvioinnit liiketoiminnan eri osa-alueilla. Tuotantolaitokset ovat varautuneet mahdollisiin toiminnan häiriötilanteisiin laatimalla mm. kriisienhallinta-, jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmia. Yhtiö itse kantaa osan riskeistä, osa taas siirretään valikoidusti esimerkiksi vakuutussopimusten, johdannaissopimusten ja muiden sopimusehtojen avulla vakuutusyhtiöille, pankeille ja muille vastapuolille.

Yleisimmät vahinkoriskit on pääosin katettu kattavilla globaaleilla vakuutussopimuksilla, kuten:

– omaisuus- ja keskeytysvakuutusohjelma
– toiminnan ja tuotevastuuvakuutusohjelma
– johdon vastuuvakuutusohjelma
– luottovakuutusohjelma
– kuljetusvakuutusohjelma.

Osakkeet

M-realin B-osakkeen ylin kurssi NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä vuonna 2009 oli 1,57 euroa, alin 0,19 euroa ja keskikurssi 0,66 euroa. Vuoden lopussa B-osakkeen kurssi oli 1,53 euroa.

B-osakkeen vaihto oli 321 miljoonaa euroa, 171 prosenttia osakekannasta. A- ja B-osakkeiden markkina-arvo oli vuoden lopussa yhteensä 517 miljoonaa euroa. M-realilla on yhteensä 328 165 612 osaketta, joista A-osakkeiden määrä on 36 339 550 ja B-osakkeiden määrä 291 826 062. Osakkeiden oikeuttama yhteenlaskettu äänimäärä on 1 018 617 062.

Metsäliitto Osuuskunta omisti vuoden lopussa 38,6 prosenttia osakkeista, ja näiden osakkeiden tuottama äänivalta oli 60,5 prosenttia. Ulkomaisten omistajien osuus osakkeista nousi 19 prosenttiin. M-realin toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja

hallituksen jäsenet omistivat vuoden lopussa yhteensä noin 0,4 prosenttia osakkeista.

Financier de l'Echiquier SA:n omistus M-realissa laski 5.2.2009 4,8 prosenttiin osakepääomasta ja 1,6 prosenttiin äänimäärästä. Yhtiön hallussa ei ole sen omia osakkeita.

Jakokelpoiset varat ja osingonjako

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2009 olivat -342 787 654,55 euroa, josta tilikauden tulos on -120 580 449,73 euroa. Yhtiöllä ei näin ollen ole voitonjakokelpoisia varoja. Hallitus on kokouksessaan 4.2.2010 päättänyt ehdottaa kevään 2010 varsinaiselle yhtiökokoukselle, joka pidetään 24.3.2010, että vuodelta 2009 ei makseta osinkoa. Vuodelta 2008 ei maksettu osinkoa.

Hallitus ja tilintarkastajat

Yhtiökokous vahvisti maaliskuussa M-realin hallituksen jäsenten lukumääräksi yhdeksän (9). Yhtiökokous valitsi M-realin hallitukseen metsänhoitaja Martti Asunnan, Metsäliitto-konsernin pääjohtaja Kari Jordanin, varatuomari Erkki Karmilan, diplomi-insinööri Kai Korhosen, kasvatustieteiden maisteri Liisa Leinon, maanviljelysneuvos Runar Lillandtin, vuorineuvos Juha Niemelän, ministeri Antti Tanskasen, ja diplomi-insinööri Erkki Variksen. Hallituksen jäsenten toimikausi kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun. Hallituksen järjestäytymiskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Kari Jordan ja varapuheenjohtajaksi Martti Asunta. Hallitus päätti lisäksi valiokuntiin järjestäytymisestä. Tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat Erkki Karmila (pj.), Kai Korhonen, Antti Tanskanen ja Erkki Varis. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenet ovat Kari Jordan (pj.), Martti Asunta, Liisa Leino, Runar Lillandt ja Juha Niemelä.

M-realin tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Tilintarkastajan toimikausi päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Kauden jälkeiset tapahtumat

Yhtiöllä ei ole tiedossa olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

Lähiajan näkymät

Kartongin kysyntätilanteen uskotaan jatkuvan hyvänä ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Taivekartongin ja lainerin keskihinnat ovat lievässä nousussa hinnankorotustoimenpiteiden seurauksena.

Myös päällystämättömän hienopaperin kysyntätilanteen paraneminen jatkui vuoden viimeisellä neljänneksellä. Kysyntä vaikuttaa jatkuvan hyvänä myös alkaneen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. M-real on ilmoittanut kahdeksan prosentin hinnankorotuksista kaikilla päämarkkinoilla. Hinnankorotukset astuvat voimaan maaliskuun alussa.

Erikoispapereiden kysyntä on edelleen normaalitason alapuolella, mutta kysynnän uskotaan paranevan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Erikoispapereiden hintataso on pääasiassa pysynyt vakaana eikä merkittäviä muutoksia keskihintaan ole odotettavissa.

M-real käynnisti joulukuussa 2009 uuden 80 miljoonan euron tulosparannusohjelman vuodelle 2010. Uusien suunniteltujen toimien tulosvaikutuksen vuonna 2010 arvioidaan olevan 40 miljoonaa euroa. Uusien suunniteltujen toimien sekä aiempina vuosina toteutettujen tulosparannusohjelmien yhteisvaikutuksen arvioidaan vuonna 2010 olevan noin 100 miljoonaa euroa positiivinen. Aleneva kustannuskehitys näkyy vuoden 2010 aikana liiketoiminta-alueiden lisäksi myös Muussa toiminnassa. Tuotannontekijöiden keskimääräisten kokonaiskustannusten ei arvioida merkittävästi muuttuvan vuonna 2010.

M-realin päätuotteissa kannattavan liiketoiminnan edellytykset ovat edelleen parantuneet. Vuoden 2010 ensimmäisen neljänneksen liiketuloksen ilman kertaluonteisia eriä arvioidaan olevan parempi kuin vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä. Vuoden 2010 liiketuloksen ilman kertaluonteisia eriä arvioidaan olevan voitollinen, olettaen ettei toimintaympäristössä tapahdu merkittäviä heikennyksiä.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. euroa	Viite	**1.1. – 31.12.2009**	1.1. – 31.12.2008
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	4	**2 432**	3 236
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden			
varastojen muutos	7	-71	-2
Liiketoiminnan muut tuotot	6	252	182
Materiaalit ja palvelut	7	-1 606	-2 155
Henkilöstökulut	7	-406	-441
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	15	2	
Poistot ja arvonalentumiset	4, 8	-356	-315
Liiketoiminnan muut kulut	7	-514	-566
Liiketulos		**-267**	-61
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	15	-16	-1
Kurssierot	9	5	13
Muut rahoitustuotot	9	25	17
Muut rahoituskulut	9	-105	-172
Tilikauden tulos ennen veroja jatkuvista toiminnoista		**-358**	-204
Tuloverot	10	27	34
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista		**-331**	-170
Lopetetut toiminnot			
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	5	-23	-338
Tilikauden tulos		**-354**	-508
Muut laajan tuloksen erät			
Rahavirran suojaukset	11	26	-41
Myytävissä olevat rahoitusvarat	11	-115	87
Muuntoerot	11	5	11
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	11	27	-19
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-57	38
Tilikauden laaja tulos yhteensä		**-411**	-470
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyrityksen osakkeenomistajille		-358	-517
Vähemmistölle		4	9
		-354	-508
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyrityksen osakkeenomistajille		-412	-481
Vähemmistölle		1	11
		-411	-470
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu			
osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu, euroa	12		
Jatkuvista toiminnoista		-1,02	-0,55
Lopetetuista toiminnoista		-0,07	-1,03
Yhteensä		-1,09	-1,58

Konsernin tase

Milj. euroa	Liite	**31.12.2009**	31.12.2008
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	13	13	51
Muut aineettomat hyödykkeet	13	32	51
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13, 37	1 130	1 808
Biologiset hyödykkeet	14	0	57
Osuudet osakkuusyrityksissä	15	210	63
Sijoitukset	16, 25	317	440
Muut rahoitusvarat	17, 25	58	232
Laskennalliset verosaamiset	18	3	5
		1 763	**2 707**
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	19	313	505
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20, 25	497	615
Tuloverosaamiset		38	44
Johdannaiset	29	24	84
Rahavarat	21, 25	497	550
		1 369	**1 798**
Varat yhteensä		**3 132**	**4 505**
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	22		
Osakepääoma		558	558
Ylikurssirahasto		667	667
Muuntoero		2	-9
Arvonmuutos- ja muut rahastot		194	259
Kertyneet voittovarat		-505	-146
		916	1 329
Vähemmistön osuus		8	57
Oma pääoma yhteensä		**924**	**1 386**
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	18	162	232
Eläkevelvoitteet	23	89	98
Varaukset	24, 37	60	65
Rahoitusvelat	25	943	1 568
Muut velat	26	12	18
		1 266	**1 981**
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	24, 37	44	34
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	25	467	538
Ostovelat ja muut velat	27	381	489
Tuloverovelat		6	8
Johdannaiset	29	44	69
		942	**1 138**
Velat yhteensä		**2 208**	**3 119**
Oma pääoma ja velat yhteensä		**3 132**	**4 505**

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä

Laskelma oman pääoman muutoksista

		Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma							
Milj. euroa	Liite	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Muuntoero	Käyvän arvon ja muut rahastot	Ed. tilikau-sien tulos	Yhteensä	Vähemmistö-osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2008		558	667	-11	225	391	1 830	52	1 882
Osingonjako						-20	-20		-20
Metsä-Botnian Uruguayn järjestelyt								-6	-6
Tilikauden laaja tulos yhteensä	11			2	34	-517	-481	11	-470
Oma pääoma 31.12.2008		**558**	**667**	**-9**	**259**	**-146**	**1 329**	**57**	1 386
Oma pääoma 1.1.2009		558	667	-9	259	-146	1 329	57	1 386
Metsä-Botnian Uruguayn järjestelyt								-50	-50
Tilikauden laaja tulos yhteensä	11			11	-65	-358	-412	1	-411
Oma pääoma 31.12.2009		**558**	**667**	**2**	**194**	**-504**	**916**	**8**	924

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	Liite	**2009**	2008
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden tulos		-354	-508
Oikaisut tilikauden tulokseen	31	324	619
Saadut korot		20	16
Maksetut korot		-114	-189
Saadut osingot		1	1
Muut rahoituserät, netto		55	-21
Maksetut verot		9	-22
Käyttöpääoman muutos	31	140	7
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavirrat		**81**	**-97**
Investointien rahavirrat			
Muiden osakkeiden hankinnat		-3	0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-70	-128
Tytäryritysosakkeiden luovutukset	5, 31	0	386
Yhteisyritysosakkeiden luovutukset	5	274	0
Osakkuusyritysosakkeiden luovutukset	33	46	0
Muiden osakkeiden luovutukset		3	80
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset		9	8
Pitkäaikaisten saamisten vähennys		1	9
Pitkäaikaisten saamisten lisäys		-49	0
Investointien nettorahavirrat		**211**	**355**
Rahoituksen rahavirrat			
Osakeanti, vähemmistön osuus		0	2
Pitkäaikaisten velkojen lisäys		71	46
Pitkäaikaisten velkojen vähennys		-483	-301
Lyhytaikaisten velkojen lisäykset ja vähennykset, netto		-134	202
Lyhytaikaisten korollisten saamisten lisäykset ja vähennykset, netto		202	-18
Maksetut osingot		0	-20
Rahoituksen nettorahavirrat		**-344**	**-89**
Rahavarojen muutos		**-52**	**169**
Rahavarat tilikauden alussa		550	380
Rahavarojen muuntoero		-1	1
Rahavarojen muutos		-52	169
Rahavarat tilikauden lopussa	21	**497**	**550**

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Seuraavassa on lueteltu merkittävimmät tilinpäätöksen laadintaperiaatteet, joita on sovellettu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Konsernin perustiedot

M-real Oyj tytäryrityksineen muodostaa metsäteollisuuskonsernin, jonka neljä liiketoiminta-aluetta Consumer Packaging, Office Papers, Speciality Papers sekä Market Pulp and Energy. Valmistustoimintaa on viidessä Euroopan maassa. M-real-konsernin päämarkkina-alue on Eurooppa, mutta sen tuotteita myydään ympäri maailman. M-realin päätuotealueet ovat taivekartongit, toimistopaperit ja erikoispaperit.

Konsernin emoyritys on M-real Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Revontulentie 6, 02100 Espoo.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.m-real.com tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista osoitteesta Revontulentie 6, 02100 Espoo.

M-real Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 4.2.2010 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laadintaperiaatteet ja arvostusperuste

M-real Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, soveltaen IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa ja jotka ovat EU:n hyväksymiä tilinpäätöksen laatimishetkellä 31.12.2009. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksyttyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös esitetään miljoonan euron tarkkuudella.

Tilinpäätös on laadittu perustuen historiallisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta biologisia hyödykkeitä, johdannaissopimuksia sekä eräitä muita rahoitusvaroja ja -velkoja, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Konsolidointiperiaatteet

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö M-real Oyj:n ja kaikki ne tytäryritykset, joissa emoyhtiöllä on vuoden lopussa joko suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia äänimäärästä tai sillä muutoin on yrityksessä määräysvalta.

Kaikkien yritysten tilikausi päättyi 31.12.2009. Tilikauden aikana hankitut yritykset sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Yritykset, joiden määräysvallasta on luovuttu tilikauden aikana, sisältyvät konsernitilinpäätökseen luovutushetkeen asti.

Tytäryritysten tilinpäätökset on tarvittaessa muunnettu vastaamaan konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Konserniyhtiöiden keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä, jonka mukaan hankitun yhtiön yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä ja jäljelle jäänyt osuus hankintamenon ja nettovarallisuuden erotuksesta on liikearvoa. Hankintaan liittyvät kulut sisältyvät hankintamenoon.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta konsernin tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetty omana eränään taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus kertyneistä tappioista kirjataan konsernitilinpäätökseen enintään sijoituksen määrään saakka.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa M-real Oyj:llä on huomattava vaikutusvalta mutta joissa sillä ei ole määräysvaltaa. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 prosenttia yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyritykset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Osakkuusyrityssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyritysten välillä eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta esitetään tuloslaskelmassa omalla rivillä "Osuus osakkuusyritysten tuloksesta" ennen liikevoittoa, jos osakkuusyritys liittyy oleellisesti konsernin liiketoimintaan ja muuten liikevoiton jälkeen.

Yhteisyritykset

Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa yhtiö on sopimukseen perustuvalla järjestelyllä sitoutunut jakamaan taloudellisen ja liiketoiminnallisen määräysvallan toisten osapuolten kanssa. Konsernin osuudet yhteisyrityksistä yhdistellään konsernitilinpäätökseen suhteellisesti rivi riviltä. Tällöin M-realin konsernitilinpäätös sisältää omistusosuutta vastaavan määrän yhteisyritysten varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Oy Metsä-Botnia Ab, Äänevoima Oy ja Ääneverkko Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen suhteellisesti rivi-riviltä. Oy Metsä-Botnia Ab:n vuoden 2009 lopussa tehtyjen omistusjärjestelyjen jälkeen Oy Metsä-Botnia Ab:tä käsitellään osakkuusyhtiönä 8.12.2009 alkaen.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta. Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muutettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin,

on muutettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen käyvän arvon määrittämispäivän kursseja. Muutoin ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty rahoitustuottoihin ja -kuluihin lukuun ottamatta ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukseksi kohdistettuja velkoja, joiden kurssierot kirjataan tehokkaaksi osoittautuneen suojauksen osalta laajan tuloslaskelman muuntoeroihin.

Konserniyhtiöiden, joiden tilinpäätösvaluutta on jokin muu kuin euro, tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen raportointikauden keskikursseja ja taseet käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden muuntamisesta eri kursseilla sekä hankintamenomenetelmän soveltamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Tytäryhtiöistä luovuttaessa joko myymällä tai purkamalla luopumishetkeen mennessä kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana luopumisesta syntyvää voittoa tai tappiota.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat on luokiteltu IAS 39 -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: 1) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, 2) Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, 3) Lainat ja muut saamiset sekä 4) Myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella alkuperäisen kirjauksen yhteydessä. Rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon. Transaktiomenot sisällytetään käypään arvoon, ellei kyseessä ole erä, joka arvostetaan käypään arvoon tuloslaskelman kautta. Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle. Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupan selvittämispäivänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat pääasiassa julkisesti noteerattuja joukkovelkakirjalainoja, jotka on kokonaisuudessaan luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta. Käyvän arvon muutoksesta johtuvat realisoitumattomat ja realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi rahoitusvaroiksi luokitellaan myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Näiden laadintaperiaatteet ja käyvän arvon määrittämisperiaatteet on kerrottu myöhemmin.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin on ryhmitelty sijoitukset, jotka erääntyvät tiettynä päivänä ja jotka konsernilla on vakaa aikomus, ja kyky pitää eräpäivään saakka. Konsernissa ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia. Lainat ja muut saamiset ovat rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määrättävissä olevat ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eivätkä ne ole johdannaisia. Lainojen ja muiden saamisten ryhmään on ryhmitelty ulkoiset ja Metsäliitto-konsernin sisäiset laina- ja muut saamiset mukaan lukien myyntisaamiset. Näihin kategorioihin ryhmitellyt sijoitukset on arvostettu efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat julkisesti noteerattuja ja noteeraamattomia osakkeita. Julkisesti noteerattujen osakkeiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän pörssinoteerauksiin. Noteeraamattomien osakkeiden merkittävin erä on noin 2,5 prosentin osuus Pohjolan Voima Oy:ssä. Tämä osuus arvostetaan vuosineljänneksittäin käypään arvoon käyttäen diskontatun kassavirran menetelmän ja aiempien transaktioiden mukaisen arvostuksen painotettua keskiarvoa. Käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman käyvän arvon rahastoon ja siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Muut noteeraamattomat osakkeet, joiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, on arvostettu arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon.

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä siitä, että jonkun rahoitusvaran tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut. Objektiivista näyttöä myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi luokiteltujen osakkeiden arvonalentumisesta ovat sijoituksen arvon merkittävä tai pitkäaikainen lasku alle hankintahinnan. Mikäli osakesijoitusten käypä arvo on alittanut hankintamenon merkittävästi ja ylittänyt konsernin määrittelemän ajanjakson, tämä on osoitus myytävissä olevan osakkeen arvonalentumisesta. Jos arvonalentumisesta on näyttöä, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentumistappiota ei peruuteta tulosvaikutteisesti.

Kriteerejä, joiden perusteella arvioidaan, onko lainojen ja muiden saamisten arvonalentumisesta objektiivista näyttöä, ovat:

- liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet;
- sopimusehtojen rikkominen, kuten korkojen tai pääoman maksujen laiminlyönnit;
- konserni antaa velalliselle tämän taloudellisiin vaikeuksiin liittyvistä taloudellisista tai oikeudellisista syistä johtuen myönnytyksiä, joita se ei muutoin harkitsisi antavansa
- velallisen konkurssin todennäköisyys
- kyseisellä rahoitusvaroihin kuuluvalla erällä ei taloudellisista vaikeuksista johtuen enää ole toimivia markkinoita.

Myyntisaamisten arvonalentumistestausta kuvataan tarkemmin myyntisaamisia koskevassa laadintaperiaatteessa alla.

Arvonalentumistappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena (ottamatta huomioon vielä toteutumattomia vastaisia luottotappioita). Rahoitusvarojen arvonalentuminen joudutaan kirjaamaan, mikäli rahoitusvaran kirjanpitoarvo ylittää siitä saatavissa olevan rahamäärän. Omaisuuserän kirjanpitoarvoa pienennetään ja tappio merkitään konsernin tuloslaskelmaan. Jos arvonalentumistappion määrä vähentyy myöhemmällä kaudella ja

vähennys pystytään objektiivisesti yhdistämään arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen toteutuneeseen tapahtumaan (kuten velallisen luottoluokituksen parantumiseen), tuloslaskelmaan kirjataan arvonalennustappion peruutus.

Rahoitusvelat

Konserni on ryhmitellyt kaikki rahoitusvelat "Muiden velkojen" ryhmään, eikä lainoja ryhmitellä lainkaan "Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusveloiksi". Rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon. Transaktiomenot sisällytetään kaikkien rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat luokiteltuna IAS 39:n mukaan sekä käyvät arvot on esitetty Liitetiedoissa kohdassa 28.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset kirjataan taseeseen kaupantekopäivänä niiden hankintamenoon ja myöhemmin ne arvostetaan juoksuaikanaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Johdannaiset on ryhmitelty sopimushetkellä joko 1) Saamisten, velkojen tai kiinteiden sitoumusten käyvän arvon suojauksina, 2) Ennakoidun erittäin todennäköisen liiketoimen rahavirran suojauksina, 3) Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksina, 4) Suojauksina, joihin on päätetty olla soveltamatta suojauslaskentaa tai 5) Kaupankäyntitarkoituksessa tehtyinä johdannaisina. Johdannaiset, jotka eivät ole suojauslaskennan piirissä ryhmitellään taseessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin tai rahoitusvelkoihin.

Suojauslaskentaa soveltaessaan konserni on suojaussuhteen syntyessä dokumentoinut suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen ja noudatetun suojausstrategian. Konserni on myös jatkuvasti tehnyt suojauslaskennan soveltamiseksi edellytettävän tehokkuustestauksen siitä, että kussakin suojaussuhteessa suojausinstrumentin käyvän arvon muutos riittävän tehokkaasti vastaa suojattavan erän käyvän arvon muutosta suojatun riskin osalta.

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Samalla tavalla käsitellään suojauksen kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset suojatun riskin osalta. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan omaan pääomaan suojausrahastoon. Omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jolla suojattu erä merkitään tuloslaskelmaan. Kun suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät täyty, suojausinstrumentti erääntyy tai myydään, rahavirran suojauksesta kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Johdannaisten käypä arvo esitetään lyhytaikaisissa korottomissa saamisissa tai veloissa. Johdannaisten käyvät arvot on esitetty sovelletun kirjauskäytännön mukaan ryhmiteltynä Tilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 29. Rahavirran suojauksen erääntymisaikataulu on esitetty liitetiedoissa kohdassa 30.

Valuuttasuojaus

Konserni on osin soveltanut valuuttavirtapositionsa suojauksessa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ns. rahavirran suojauksena. Erikseen määritelty osuus hyvin todennäköisistä USD-, GBP- ja SEK-määräisen myynnin rahavirroista on suojauslaskennan kohteena. Tehokkaaksi osoittautuneen johdannaissuojauksen (valuuttatermiinisopimusten) käyvän arvon muutos on kirjattu suoraan konsernin omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon ja vasta ennakoidun myynnin toteutuessa tuloslaskelmaan suojauksen kohteena olleen myynnin oikaisuksi. Muiden valuuttavirtaposition suojaamiseksi tehtyjen valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan rahoituseriin. Valuuttatermiinien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän termiinihintoihin ja valuuttaoptiot arvostetaan Black&Scholes -mallin mukaisiin markkinahintoihin.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus käsitellään kirjanpidossa kuten rahavirran suojaus. Tehokkaaksi osoittautuneen johdannais- ja lainasuojauksen käyvän arvon muutos on kirjattu suoraan konsernin omaan pääomaan kertyneitä muuntoeroja vastaan. Suojauksen tehoton osuus sekä valuuttatermiinien korkoelementin vaikutus on kirjattu tuloslaskelmaan rahoituseriin.

Korkosuojaus

Suojatakseen erikseen määriteltyjen lainojen käypää arvoa johdannaissopimuksilla (koronvaihtosopimuksilla ja valuutanvaihtosopimuksilla), konserni on soveltanut IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ns. käyvän arvon suojauksena. Sekä määriteltyjen lainojen että johdannaisten, jotka ovat täyttäneet tehokkaan suojauslaskennan ehdot, käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan rahoituseriin. Lainojen käypä arvo on laskettu korkoriskin ja valuuttariskin osalta, mutta yhtiön luottoriskipreemion mahdollisia muutoksia ei ole huomioitu.

Lisäksi konserni on osin soveltanut korkoriskin suojauksessaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa suojatakseen lainojen sopimusperusteisia vaihtuvakorkoisia rahavirtoja ns. rahavirran suojauksena. Johdannaissuojausten (koronvaihtosopimukset) käyvän arvon muutos on kirjattu suoraan konsernin omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon.

Kaikki muut korkojohdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on arvostettu käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan rahoituseriin. Korkotermiinien, korkofuturien ja korko-optioiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinahintoihin ja koronvaihtosopimukset sekä valuutanvaihtosopimukset arvostetaan markkinakorkokäyrällä laskettuun kassavirtojen nykyarvoon.

Hyödykesuojaus

Konserni on osin soveltanut sähkön hintariskin suojauksessaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ns. rahavirran suojauksena. Erikseen määritelty osuus hyvin todennäköisestä sähkön hankinnan rahavirrasta Suomessa ja Ruotsissa on suojauslaskennan kohteena. Lisäksi suojauslaskentaa sovelletaan Metsä-Botnian sellun hintariskin suo-

jauksessa ns. rahavirran suojauksena. Tehokkaaksi osoittautuneen johdannaissuojauksen (sähkötermiinien ja sellutermiinien) käyvän arvon muutos on kirjattu suoraan konsernin omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon ja vasta ennakoitujen sähköostojen tai sellunmyyntien toteutuessa tuloslaskelmaan suojauksen kohteena olleiden ostojen tai myyntien oikaisuksi. Tehoton osuus suojauslaskentaan kohdistetuista sähköjohdannaisista sekä muut hyödykeriskien suojaamiseksi tehdyt sähkö-, öljy- ja sellujohdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintoihin ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan "Muihin tuottoihin ja kuluihin".

Ns. kytketyt johdannaiset arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. M-real-konsernissa kytkettyjen johdannaisten määrä on merkitykseltään vähäinen.

Segmenttiraportointi

Konsernin toimintasegmentit muodostuvat konsernin liiketoiminta-alueista. Liiketoiminta-alueet tuottavat erilaisia tuotteita ja palveluja, ja niitä johdetaan erillisinä yksikköinä.

Toimintasegmentit raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa yhdenmukaisella tavalla. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty konsernin johtoryhmä.

Segmenttiraportoinnissa noudatetaan samoja tilinpäätösperiaatteita kuin koko konsernissa. Segmenttien väliset liiketapahtumat perustuvat markkinahintoihin. Kaikki segmenttien väliset myynnit ja muut liiketapahtumat eliminoidaan konsernin konsolidoinnin yhteydessä.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Omaisuuserä tai toiminto luokitellaan myytävänä olevaksi, kun sen kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuserän myynnistä.

Myytäväksi luokittelu edellyttää johdon sitoutumista myyntiä koskevaan suunnitelmaan sekä konsernin käynnistämää suunnitelman toteuttamiseen tähtäävää toimenpideohjelmaa. Myytäväksi luokitellut omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon. Myytäväksi luokitelluista omaisuuseristä ei tehdä poistoja luokittelun jälkeen.

Toiminto luokitellaan lopetetuksi, kun konserni on luopunut siitä tai se on luokiteltu myytävänä olevaksi ja se edustaa erillistä merkittävää liiketoiminta-aluetta tai maantieteellistä toiminta-aluetta. Lopetetun toiminnon tulos verojen jälkeen esitetään omana eränä konsernin tuloslaskelmassa.

Tuloutusperiaate

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty myynnin välilliset verot, annetut alennukset ja muut myynnin oikaisuerät. Tuotot tavaroiden myynnistä tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut siirtyvät ostajalle, eikä myyjällä ole enää tosiasiallista hallintaoikeutta eikä määräysvaltaa tuotteisiin. Palveluiden myynnistä tuotot kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Osinkotuotot kirjataan, kun oikeus osinkoon on syntynyt. Korkotuotot kirjataan käyttämällä efektiivisen koron menetelmää.

Toimitus- ja käsittelykulut

Tuotteiden toimituksesta ja käsittelystä syntyneet kulut kirjataan tuloslaskelmassa liiketoiminnan kuluihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä. Kehitysmenot aktivoidaan, jos on todennäköistä, että kehityshanke tuottaa taloudellista hyötyä ja menot ovat luotettavasti mitattavissa. Aktivoidut kehitysmenot poistetaan oletetun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. M-real ei ole toistaiseksi aktivoinut kehitysmenoja.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan pääsääntöisesti kuluksi sillä raportointikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Kun kyseessä on merkittävä ja pitkäkestoinen aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen investointiprojekti, sisällytetään välittömästi hyödykkeen hankinnasta ja rakentamisesta johtuvat vieraan pääoman menot kyseisen hyödykkeen hankintamenoon.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tiliikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Laajaan tuloslaskelmaan kirjattuihin eriin liittyvä verovaikutus kirjataan vastaavasti laajaan tuloslaskelmaan. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, kun kyseessä on alun perin kirjanpitoarvoon merkittävä omaisuuserä tai velka eikä kyseessä ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä tällaisen omaisuus- tai velkaerän kirjaaminen vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisajankohtana. Verotuksessa vähennyskelvottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa eikä tytäryritysten jakamattomista voittovaroista kirjata laskennallista veroa siltä osin, kuin ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, myytävissä olevien rahoitusvarojen sekä johdannaissopimusten arvostamisesta käypään arvoon, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista arvostuksista.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä vahvistettuja verokantoja. Laskennalliset verosaamiset on kirjattu siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo on hankintamenon osa, joka ylittää hankitun tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvän arvon hankintahetkellä. Hankintamenoon sisällytetään lisäksi muut välittömästi hankinnasta johtuvat menot.

Liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan ne testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä arvonalentumisesta. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumistappioilla. Arvonalentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Arvonalentumistappio kirjataan, kun rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahavirta on sen kirjanpitoarvoa pienempi. Arvonalentumistappio kirjataan ensin rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvosta ja sen jälkeen yksikön muista omaisuuseristä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappio kirjataan kuluna tuloslaskelmaan sillä raportointikaudella, jolla arvon alentuminen on todettu. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Muut aineettomat hyödykkeet

Tietokoneohjelmat

Merkittävien uusien tietokoneohjelmien kehittämis- ja rakentamismenot aktivoidaan taseeseen aineettomina hyödykkeinä ja kirjataan tasapoistoina kuluksi taloudellisena vaikutusaikanaan. Poistoaika on enimmillään viisi vuotta. Aktivoitaviin välittömiin kuluihin sisältyvät ulkopuolisille maksetut konsultointi- ja asiantuntijapalkkiot, sovellusta varten hankitut ohjelmistolisenssit, henkilöstökulut siltä osin kuin ne välittömästi ovat kohdistettavissa hankkeelle sekä muut välittömät kustannukset. Tietokoneohjelmien ja -ohjelmistojen ylläpito- ja käyttömenot kirjataan kuluksi sillä raportointikaudella, jolla ne ovat syntyneet.

Päästöoikeudet

Hallituksilta vastikkeetta saadut päästöoikeudet on kirjattu aineettomiksi hyödykkeiksi ja niitä vastaava julkinen avustus ennakkomaksuksi taseen velkoihin hankintahetken käypään arvoon. Päästöoikeudet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon tai sitä alhaisempaan käypään arvoon. Päästöoikeuksista ei tehdä poistoja. Toteutuneita päästöjä koskeva velka kirjataan kuluksi ja velaksi sekä vastaava julkinen avustus tuotoksi toteutuneiden päästöjen kanssa samaan aikaan alkuperäiseen hankintahintaan. Tuloslaskelmaan ei siten synny alkujaossa saatujen päästöoikeuksien osalta tulosvaikutusta. Vain lisäoikeuksien ostosta tai ylijäämäoikeuksien myynnistä syntyy tulosvaikutusta.

Muut

Patenttien, lisenssien ja tavaramerkkien, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, hankintameno aktivoidaan taseeseen aineettomiin hyödykkeisiin ja kirjataan tasapoistoin kuluksi taloudellisena vaikutusaikanaan 5–10 vuodessa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konsernin hankkimat käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon. Hankittujen tytäryhtiöiden käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Aineellinen käyttöomaisuus esitetään taseessa hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Pitkää rakennusaikaa edellyttävien käyttöomaisuusinvestointien rakennusaikaiset korot aktivoidaan taseeseen osana käyttöomaisuutta siltä ajalta, joka tarvitaan investoinnin saattamiseksi käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuntoon.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoin perustuen seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

Rakennukset ja rakennelmat	20–40 vuotta
Koneet ja kalusto	
Voimalaitosten raskaat koneet	20–40 vuotta
Muut raskaat koneet	15–20 vuotta
Kevyet koneet ja kalusto	5–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5–20 vuotta

Maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Mikäli aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen merkittävillä osilla on eripituiset taloudelliset vaikutusajat, kustakin osasta tehdään poistot erikseen.

Arvioidut taloudelliset pitoajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti.

Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään omaisuuserän kirjanpitoarvoon tai kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain, kun on todennäköistä, että konsernille koituu hyödykkeestä taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja omaisuuserän hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Uudella osalla korvatun osan kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Kaikki muut huolto- ja korjausmenot kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat.

Käyttöomaisuuden luovutuksista ja käytöstä poistamisista syntyvät voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liikevoittoon.

Kun pitkäaikainen aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi, poistojen tekeminen kyseisestä käyttöomaisuudesta lopetetaan. Myytäväksi luokiteltu pitkäaikainen omaisuuserä arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon.

Julkiset avustukset

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan saadut julkiset avustukset kirjataan tuloennakkona taseen velkoihin ja ne tuloutetaan liiketoiminnan muissa tuotoissa kyseisen käyttöomaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana. Muut julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muina tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät.

Vuokrasopimukset

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle olennaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun omaisuuserän käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaava leasingvuokravastuu kirjataan muihin pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu hyödyke poistetaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Näistä suoritettavat vuokramaksut kirjataan tuloslaskelmaan tasasuuruisina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Arvonalentumiset

Omaisuuden tasearvoja arvioidaan jokaisen raportointikauden lopussa mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Arvonalentumisen arviointia varten konsernin omaisuus jaetaan niihin yksilöitävissä oleviin pienempiin yksiköihin, jotka ovat pääosin riippumattomia muiden yksiköiden kerryttämistä rahavirroista. Näiden rahavirtaa tuottavien yksiköiden omaisuuden tasearvot testataan aina, kun on viitteitä siitä, että omaisuuden arvo saattaa olla alentunut ja mahdolliset arvonalentumiset kirjataan kuluksi. Kuitenkin niiden rahavirtaa tuottavien yksiköiden, joille on kohdistettu liikearvoa, arvonalentumistesti tehdään vuosittain.

Kerrytettävissä olevaksi rahamääräksi otetaan omaisuuden nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvo määritetään arvioitujen tulevien nettokassavirtojen diskonttausmenetelmällä. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Aikaisemmin kirjattu aineellisen käyttöomaisuuden arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli omaisuuden kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyissä arvioissa on tapahtunut muutos. Omaisuuserän arvo ei kuitenkaan peruutuksen jälkeen saa ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka sillä oli, poistoilla vähennettynä, ennen arvonalentumistappion kirjaamista.

Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Biologiset hyödykkeet

Biologiset hyödykkeet (kasvava puusto) arvostetaan käypään arvoon vähennettynä arvioiduilla myyntiin liittyvillä menoilla. Puuston, pois lukien nuoret taimikot, käypä arvo perustuu odotettavissa olevien (tuottojen ja kulujen) rahavirtojen nykyarvoon. Laskelmissa otetaan huomioon puuston tuleva kasvu sekä metsien ympäristönsuojelulliset rajoitukset. Hakkuutulojen ja metsien kasvatuskustannusten laskenta perustuu vallitsevaan hintatasoon sekä yhtiön näkemykseen tulevasta hinta- ja kustannuskehityksestä. Puuston käyvän arvon muutokset tilikauden aikana sisältyvät liikevoittoon. 31.12.2009 konsernilla ei ole biologisia hyödykkeitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää raaka-aineiden ostomenot, valmistuksen välittömät palkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista. Valmistuksen välillisten kustannusten allokoinnissa eri tuoteyksiköille käytetään jakajana ns. normaalitoiminta-asteen mukaista tuotantomäärää.

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa käytetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnan menetelmää vaihto-omaisuuden luonteesta riippuen. Nettorealisointiarvo on arvioitu saatava myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisen kustannuksilla ja myyntikustannuksilla.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset arvostetaan odotettuun nettorealisointiarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä saatavien arvioiduilla arvonalentumisvarauksilla. Arvonalentumistestaus tehdään kaikista saamisista, jotka ovat konkurssimenettelyn piirissä tai yliaikaisia yli 180 päivän, kun on olemassa perusteltu syy olettaa, että konserni ei tule saamaan suoritusta laskutetusta määrästä alkuperäisin ehdoin.

Varaukset

Varaus kirjataan taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja että velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Jos rahan aika-arvon vaikutus on olennainen, varauksen määrä on niiden menojen nykyarvo, joita velvoitteen täyttäminen edellyttää. Jos on odotettavissa, että velvoitteen täyttämiseksi joko kokonaan tai osittain saadaan korvaus kolmannelta osapuolelta, saatava korvaus kirjataan taseeseen erillisenä saamisena, mutta vain jos korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyt

Uudelleenjärjestelyä koskeva varaus kirjataan sille tilikaudelle, jolloin konsernille syntyy laillinen tai tosiasiallinen velvoite maksusuoritukseen. Työsuhteen päättymiskorvaukset kirjataan, kun uudelleenjärjestelyistä on tehty yksityiskohtainen suunnitelma ja kun suunnitelman keskeisistä kohdista on tiedotettu työntekijöille, joihin järjestely vaikuttaa.

Tappiolliset sopimukset

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Ympäristövelvoitteet

Ympäristöolosuhteiden korjaamisesta syntyvät kustannukset, jotka eivät lisää nykyisiä tai tulevia tuottoja kirjataan vuosikuluksi. Ympäristövastuut kirjataan nykyisten ympäristönsuojelulakien ja -säännösten mukaisesti, kun on todennäköistä, että on syntynyt velvoite ja sen määrä voidaan kohtuudella arvioida.

Työsuhde-etuudet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset merkitään tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Konsernin etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen käyttäen ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Joukkovelkakirjalainojen ja velkasitoumusten maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Taseeseen kirjattavan eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennetään eläkejärjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuina, kirjaamattomien vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden osuus sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot.

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot merkitään tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 prosenttia eläkevelvoitteesta tai 10 prosenttia varojen käyvästä arvosta.

Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot merkitään kuluiksi tuloslaskelmaan tasaerinä sinä aikana, jonka kuluessa ne vapaakirjautuvat. Mikäli etuudet vapaakirjautuvat välittömästi, ne merkitään välittömästi kuluksi tuloslaskelmaan.

Etuuspohjaisen järjestelyn supistamisesta tai velvoitteen täyttämisestä johtuvat voitot ja tappiot kirjataan, kun supistaminen tai täyttäminen tapahtuu.

Osakeperusteiset maksut

Ylimmälle johdolle on perustettu osakepohjainen kannustinjärjestely, jossa maksut suoritetaan joko oman pääoman ehtoisina instrumentteina tai käteisvaroina. Järjestelyissä myönnettävät etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan tasaisesti oikeuden syntymisajanjakson aikana. Järjestelyissä, joissa maksut suoritetaan käteisvaroina, kirjattava velka ja sen käyvän arvon muutos jaksotetaan vastaavasti kuluiksi. Järjestelyjen tulosvaikutus esitetään tuloslaskelman henkilöstökuluissa.

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan käyttäen raportointikauden painotettua keskimääräistä osakemäärää. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden keskimääräistä lukumäärää oikaistaan mahdollisten liikkeeseen laskettujen oman pääoman instrumenttien laimennusvaikutuksella. Osakekohtaista tulosta laskettaessa tuloksena käytetään emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaa raportointikauden tulosta. Laimentamaton ja laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan erikseen jatkuvista ja lopetetuista toiminnoista.

Maksettavat osingot

Yhtiön maksamat osingot kirjataan oman pääoman vähennykseksi sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat yhtiökokouksessa hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Vertailutiedot

Vertailutiedot on tarvittaessa muutettu vastaamaan tilikaudella tehtyjä esitystapaan liittyviä muutoksia.

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laadintaperiaatteita kuin vuonna 2008 lukuun ottamatta seuraavia uusia standardeja, tulkintoja ja muutoksia olemassa oleviin standardeihin, jotka ovat voimassa 1.1.2009 alkaen.

IAS 1 (uudistettu) Tilinpäätöksen esittäminen Uudistetun standardin mukaan tuotto- ja kulueriä (ts. ”omistajiin liittymättömiä oman pääoman muutoksia”) ei saa esittää oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa, joten ”omistajiin liittymättömät oman pääoman muutokset” on erotettava omistajiin liittyvistä oman pääoman muutoksista ja esitettävä laajassa tuloslaskelmassa. Näin ollen konsernin oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa esitetään kaikki omistajiin liittyvät muutokset, kun taas omistajiin liittymättömät oman pääoman muutokset esitetään konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Myös vertailutietojen esittämistapa on muutettu vastaamaan uudistettua standardia. Uudistetun standardin mukaan lisäksi silloin, kun yhteisö soveltaa jotakin tilinpäätöksen laatimisperiaatetta takautuvasti, oikaisee tilinpäätöksen eriä takautuvasti tai muuttaa tilinpäätöksen erien luokittelua, sen on esitettävä tase myös aikaisimman vertailukauden alusta. Laadintaperiaatteen muutos koskee vain esittämistapaa. Vertailutiedot on muunnettu vertailukelpoisiksi standardin siirtymäsääntöjen mukaisesti.

IFRS 8 Toimintasegmentit IFRS 8 korvaa IAS 14:n ”Segmenttiraportointi” tuoden segmenttiraportoinnin lähemmäksi amerikkalaisen standardin SFAS 131:n ”Disclosures about segments of an enterprise and related information” vaatimuksia. Uusi standardi edellyttää ”johdon lähestymistapaa”, joka tarkoittaa, että tilinpäätöksen segmenttiinformaatio tuotetaan samalla perusteella kuin sisäinen raportointi. Tämä ei vaikuttanut raportoitavien segmenttien lukumäärään eikä muuttanut esittämistapaa.

IAS 23 (uudistettu) Vieraan pääoman menot Uudistetun IAS 23:n mukaan ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat menot aktivoidaan osaksi omaisuuserän hankintamenoa, jos kyseessä on ehdot täyttävä omaisuuserä, jonka osalta aktivoimisen aloittamispäivä on 1.1.2009 tai sen jälkeen. Aiemmin kaikki vieraan pääoman voitiin kirjata välittömästi kuluiksi. Standardin muutos ei muuta konsernin soveltamia laatimisperiaatteita.

IFRIC 11 IFRS 2 – Konserniyhtiöiden osakkeita ja omia osakkeita koskevat liiketoimet Tulkinta sisältää ohjeistusta siitä, käsitelläänkö

osakeperusteisia maksuja, joihin liittyy omia osakkeita tai joissa on osallisena konserniin kuuluvia yrityksiä (esim. emoyrityksen osakkeita koskevat optiot), emoyrityksen ja konserniin kuuluvien yritysten erillistilinpäätöksissä omana pääomana maksettavina vai käteisvaroina maksettavina osakeperusteisina liiketoimina. Tällä tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 14 IAS 19 – Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys Tulkinta sisältää ohjeistusta siitä, miten arvioidaan IAS 19 mukaan taseeseen omaisuuseräksi merkittävän ylijäämän yläraja. Siinä myös selostetaan, kuinka lakisääteiset tai sopimukseen perustuvat vähimmäisrahastointivaatimukset voivat vaikuttaa eläkkeistä aiheutuvaan omaisuuserään tai velkaan. Tällä tulkinnalla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS 2 (muutos) Osakeperusteiset maksut – oikeuden syntymisehdot ja peruutukset Muutos koskee oikeuden syntymisehtoja ja peruutuksia. Siinä selvennetään, että oikeuden syntymisehdot voivat olla vain työsuoritukseen perustuvia ehtoja ja yhtiön tulokseen perustuvia ehtoja. Osakeperusteisten maksujen muita ominaisuuksia ei käsitellä oikeuden syntymisehtoina. Nämä ominaisuudet otetaan henkilöstön ja muiden osapuolten kanssa toteutuneissa transaktioissa huomioon myöntämispäivän käyvässä arvossa, mikä tarkoittaa, että ne eivät vaikuta arvioituun määrään, johon lopulta syntyy oikeus tai myöhempään arvostukseen. Kaikkia peruutuksia käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla riippumatta siitä, johtuuko peruuttaminen yhtiöstä itsestään vai muista osapuolista. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 1 ja IAS 32 (muutos) Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkautuessa syntyvät velvoitteet
Standardin muutokset edellyttävät tietyt ominaisuudet täyttävien, lunastusvelvoitteisten oman pääoman ehtoisten rahoitusinstrumenttien luokittelua omaksi pääomaksi, kun ne aiemmin on käsitelty rahoitusvelkoina. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 39 (muutos) Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja Arvostaminen – Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät Muutos kieltää inflaation määrittämisen kiinteäkorkoisen velkainstrumentin suojattavaksi komponentiksi. Lisäksi muutos kieltää aika-arvon sisällyttämisen yksipuoliseen suojattuun riskiin silloin kuin optioita määrätään suojausinstrumenteiksi. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 7 (muutos) Rahoitusinstrumenteista annettavien liitetietojen parantaminen Muutos lisää vaatimuksia käyvistä arvoista ja maksuvalmiusriskistä liitetiedoissa annettavista tiedoista. Erityisesti vaaditaan käypien arvojen erittelyä niiden määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti. Laadintaperiaatteen muutos johtaa vain liitetietojen lisääntymiseen.

IASB julkaisi toukokuussa 2008 parannuksia 34 standardiin osana vuosittaisia parannuksia standardeihin (Improvements to IFRSs). Seuraavassa on esitetty ne muutokset, jotka konserni otti käyttöön vuonna 2009:

IAS 1 (muutos) Lyhytaikaiset varat ja lyhytaikaiset velat Muutos selvennetään että vain osa IAS 39:n ”Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen” mukaisesti kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi luokiteltavista rahoitusvaroista ja -veloista kuuluu lyhytaikaisiin varoihin. Ennen muutosta jotkut yhteisöt saattoivat luokitella kaikki kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi rahoitusvaroiksi ja -veloiksi luokitellut johdannaiset lyhytaikaisiksi. IAS 39:n kappaleen 9 mukaista ryhmää ”kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja -velat” käytetään vain arvostustarkoituksiin, eikä yhtiö välttämättä pidä kaikkia kyseisessä kategoriassa olevia rahoitusvaroja ja -velkoja kaupankäyntitarkoituksessa. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 19 (muutos) Työsuhde-etuudet Muutos selventää, että järjestelyn muutos, joka muuttaa tulevien palkankorotusten vaikutusta luvattuihin etuuksiin, on järjestelyn supistaminen. Takautuvaan työsuoritukseen kohdistuvien etuuksien muutos aiheuttaa negatiivisen takautuvaan työsuoritukseen perustuvan menon, jos se pienentää etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan velvoitteen nykyarvoa. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 20 (muutos) Julkisten avustusten kirjanpidollinen käsittely ja julkisesta tuesta tilinpäätöksessä esitettävät tiedot Muutoksen perusteella hyöty, joka koituu markkinakorkoa pienemmällä korolla julkiselta vallalta saadusta lainasta, määritetään IAS 39:n ”Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen” mukaisen kirjanpitoarvon ja saatujen maksujen erotuksena, ja hyöty käsitellään IAS 20:n mukaisesti. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 23 (muutos) Vieraan pääoman menot Vieraan pääoman menojen määritelmää on muutettu siten, että korkokulut lasketaan käyttäen IAS 39:ssä ”Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen” määriteltyä efektiivisen koron menetelmää. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 27 (muutos) Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös Kun IAS 39:n ”Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen” mukaisesti kirjanpidossa käsitelty tytäryhtiösijoitus luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5:n ”Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot” mukaisesti, IAS 39:n soveltamista jatketaan. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 28 (muutos) Sijoitukset osakkuusyrityksiin Jos sijoitusta osakkuusyritykseen käsitellään kirjanpidossa IAS 39:n ”Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen” mukaisesti, siitä tarvitsee esittää vain osa IAS 28:n edellyttämistä tiedoista IAS 32:n ”Rahoitusinstrumentit: esittämistapa” ja IFRS 7:n ”Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot” edellyttämien tietojen lisäksi. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 28 (muutos) Sijoitukset osakkuusyrityksiin Muutoksen mukaan sijoitusta osakkuusyritykseen käsitellään arvonalentumistestauksessa yhtenä omaisuuseränä, eikä arvonalentumistappiota kohdisteta sijoitukseen sisältyviin yksittäisiin omaisuuseriin, esimerkiksi liikearvoon. Arvonalentumisten peruutukset kirjataan sijoituksen kirjanpitoarvon oikaisuiksi siihen määrään asti kuin osakkuusyrityksestä kerrytettävissä oleva rahamäärä kasvaa. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 31 (muutos) Osuudet yhteisyrityksissä Muutos selventää, että jos sijoitusta yhteisyritykseen käsitellään kirjanpidossa IAS 39:n mukaisesti, siitä vaaditaan esitettäväksi vain osa IAS 31:n edellyttämistä tiedoista IAS 32:n "Rahoitusinstrumentit: esittämistapa" ja IFRS 7:n "Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot" edellyttämien tietojen lisäksi. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 36 (muutos) Omaisuuserien arvon alentuminen Silloin kun käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla on laskettu diskontattujen rahavirtojen perusteella, tilinpäätöksessä tulisi esittää samat tiedot kuin käyttöarvolaskelmia käytettäessä. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet Muutoksen mukaan ennakkomaksu saadaan merkitä taseeseen vain silloin, kun maksu on suoritettu ennen kuin tavaroihin on saatu oikeus tai palvelut on vastaanotettu. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet Muutoksella poistetaan sanamuoto, jonka mukaan menetelmä, joka johtaa tasapoistoja pienempään poistoon, on perusteltu "vain harvoin jos koskaan". Muutoksella ei tällä hetkellä ole vaikutusta konsernin toimintaan, sillä kaikista aineettomista hyödykkeistä tehdään tasapoistot.

Niiden standardien ja tulkintojen lisäksi, jotka on esitetty vuoden 2008 tilinpäätöksessä, konserni ottaa käyttöön seuraavat vuonna 2009 julkaistut standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin vuoden 2010 tilinpäätöksessään:

IFRIC 18 Omaisuuserien siirrot asiakkailta Tulkinta selvittää IFRS-standardien vaatimuksia koskien sellaisia sopimuksia, joissa yhteisö saa asiakkailta aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen, jota yhteisön on käytettävä liittääkseen asiakas johonkin verkkoon tai mahdollistaakseen asiakkaalle joidenkin tavaroiden tai palveluiden toimituksen. Tulkinnalla ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRIC 9 ja IAS 39 (muutos) * Kytkettyjen johdannaisten uudelleenarviointi luokittelun muutoksen yhteydessä Muutokset selventävät, että siirrettäessä rahoitusvaroja pois käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien ryhmästä, tulee kaikki kytketyt johdannaiset arvioida uudelleen ja tarvittaessa käsitellä tilinpäätöksessä erillään pääsopimuksesta. Muutoksilla ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 2 (muutos)* Osakeperusteiset maksut – käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset liiketoimet konsernissa Muutos selventää tuotteita tai palveluita vastaanottavan yhteisön velvollisuutta noudattaa IFRS 2:n määräyksiä, vaikka yhteisö ei olisi velvollinen luovuttamaan käteisvaroja osakeperusteisesti. Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IASB julkaisi huhtikuussa 2009 parannuksia 12 standardiin osana vuosittaisia parannuksia standardeihin. Seuraavassa on esitetty ne muutokset, jotka konserni ottaa käyttöön vuonna 2010 ja joilla konsernin johto arvioi voivan olla vaikutusta konsernin tilinpäätökseen*:

IFRS 2 (muutos) IFRS 2 – Osakeperusteiset maksut -soveltamisala Muutos vahvistaa, että IFRS 2:n soveltamisalan ulkopuolelle jäävät uudistetussa IFRS 3 -standardissa määriteltyjen liiketoimintojen yhdistämisten lisäksi liiketoiminnasta annetut vastikkeet yhteisyrityksen muodostamisessa sekä saman määräysvallan alaisia yksikköjä koskevat liiketoimet. Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 5 (muutos) Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot Muutos selventää, että IFRS 5 sisältää vaatimukset tiedoista, jotka on esitettävä myytävänä olevaksi luokitelluista pitkäaikaisista omaisuuseristä (tai luovutettavien erien ryhmistä) tai lopetettavista toiminnoista. Siinä myös selvennetään, että IAS 1:n mukaisia yleisiä vaatimuksia on kuitenkin noudatettava, erityisesti IAS 1:n kappaletta 15 (oikean kuvan antaminen) ja kappaletta 125 (arvioihin liittyvät epävarmuustekijät). Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 8 (muutos) Toimintasegmentit Muutos selventää, että yhteisön on esitettävä segmentin varat tilinpäätöksessään ainoastaan, mikäli kyseistä tietoa raportoidaan säännöllisesti ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle. Lisäksi standardiin on tehty vähäisiä teknisiä muutoksia. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 1 (muutos) Tilinpäätöksen esittäminen Muutos selventää, että velan mahdollinen suorittaminen omaa pääomaa liikkeeseen laskemalla ei vaikuta velan luokitteluun lyhyt- tai pitkäaikaiseksi. Lyhytaikaisen velan määritelmää täsmennettiin, ja velka saadaan luokitella pitkäaikaiseksi (edellyttäen, että yhteisöllä on ehdoton oikeus lykätä käteisvaroja tai muita varoja luovuttamalla tapahtuvaa suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän tilikauden päättymisestä) riippumatta siitä, että vastapuoli voisi koska tahansa vaatia velan suorittamista osakkeina. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 7 (muutos) Rahavirtalaskelma Muutoksen perusteella ainoastaan ne maksut, joiden seurauksena kirjataan omaisuuserä taseeseen, voidaan luokitella investointien rahavirroiksi. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 17 (muutos) Vuokrasopimukset Muutos poistaa erityisohjeistuksen, joka koskee maa-alueen luokittelua rahoitusleasing- tai muuksi vuokrasopimukseksi. Tämän seurauksena maa-alueet tulee luokitella

rahoitusleasing- tai muuksi vuokrasopimukseksi noudattaen yleisiä IAS 17 -standardin luokittelukriteereitä. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 18 (muutos) Tulouttaminen Muutoksella on lisätty IAS 18 -standardin liitteeseen ohjeistusta sen määrittämisestä, toimiiko yhteisö päämiehenä vai agenttina. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 36 (muutos) Omaisuuserien arvonalentuminen Muutos selventää, että rahavirtaa tuottava yksikkö (tai yksikköjen ryhmä), jolle liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten, voi olla korkeintaan IFRS 8 -standardissa määritellyn toimintasegmentin suuruinen (eli ennen segmenttien yhdistämistä raportoitaviksi segmenteiksi samanlaisiin taloudellisiin ominaispiirteisiin perustuen kyseisen standardin ohjeistuksen mukaan). Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet Muutos selkeyttää liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun aineettoman hyödykkeen käyvän arvon määrittämistä koskevaa ohjeistusta, ja sen mukaan aineettomien hyödykkeiden yhdistäminen yhdeksi omaisuuseräksi on sallittua, jos kaikilla on sama taloudellinen vaikutusaika. Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet Muutos selventää kuvausta arvostusmenetelmistä, joita yhteisöt tavallisesti käyttävät määrittäessään käypää arvoa sellaisille liiketoimintojen yhdistämisessä hankituille aineettomille hyödykkeille, joilla ei käydä kauppaa toimivilla markkinoilla. Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 39 (muutos) Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen Muutos selventää, että ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollistavat optiot, joiden toteutushinta kompensoi lainanantajan tulevien korkotuottojen menetystä pienentämällä uudelleensijoitusriskin aiheuttamaa taloudellista tappiota, liittyy läheisesti päävelkasopimukseen. Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 39 (muutos) Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen Muutos kappaleen 2 (g) poikkeukseen IAS 39 -standardin soveltamisalassa selventää, että (a) IAS 39 soveltuu vain sitoviin (termiini) sopimuksiin hankkijan ja myyjän välillä hankinnan kohteen ostamiseksi jonain päivänä tulevaisuudessa; (b) termiinin juoksuajan ei tulisi ylittää kohtuullista ajanjaksoa joka tavallisesti tarvitaan vaadittavien hyväksymisten saamiseksi transaktion loppuun saattamiseksi; ja (c) kyseistä poikkeusta ei tulisi soveltaa optiosopimuksiin, jotka toteutettaessa synnyttävät määräysvallan yhteisössä eikä vastaaviin sijoituksiin osakkuusyhtiöissä tai samanlaisiin transaktioihin. Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 39 (muutos) Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen Muutos selventää, että voitot ja tappiot rahavirran suojausinstrumentista suojattaessa tulevia rahavirtoja tulee siirtää omasta pääomasta tilikauden tulokseen sillä tilikaudella, jolla suojattu ennakoitu rahavirta vaikuttaa tilikauden tulokseen. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRIC 9 (muutos) Kytkettyjen johdannaisten uudelleenarviointi Muutos IFRIC 9:n soveltamisalaan selventää, että IFRIC 9 ei koske mahdollista kytkettyjen johdannaisten uudelleenarviointia hankintahetkellä, kun sopimus hankitaan osana saman määräysvallan alaisten yritysten liiketoimintojen yhdistämistä tai yhteisyrityksen muodostamista. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRIC 16 (muutos) Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset Muutoksen mukaan ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksessa ehdot täyttävä suojausinstrumentti voi olla missä tahansa konserniyhtiössä, mukaan lukien ulkomainen yksikkö, johon tehty nettosijoitus on suojauksen kohteena olettaen, että suojaussuhde, dokumentointi ja tehokkuustestaus täyttävät IAS 39 -standardin vaatimukset. Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2011 tai myöhemmin seuraavat standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin:

IAS 32 (muutos) Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Liikkeeseen laskettujen oikeuksien luokittelu Muutos selventää, kuinka kirjanpidossa olisi käsiteltävä tiettyjä oikeuksia, kun liikkeeseen lasketut instrumentit ovat muun valuutan kuin liikkeeseenlaskijan toimintavaluutan määräisiä. Jos tällaisia instrumentteja lasketaan liikkeeseen tasasuhteisesti liikkeeseenlaskijan olemassa oleville osakkeenomistajille kiinteää määrää käteisvaroja vastaan, ne olisi luokiteltava omaksi pääomaksi, vaikka niiden toteutushinta ilmaistaan muun valuutan kuin liikkeeseenlaskijan toimintavaluutan määräisenä. Konserni ottaa muutoksen käyttöön vuoden 2011 tilinpäätöksessään. Konsernin johto on selvittämässä tulkinnan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 24 (uudistettu)* Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä Uudistettu standardi yksinkertaistaa julkiseen valtaan sidoksissa olevia yhteisöjä koskevia liitetietovaatimuksia ja täsmentää lähipiirin määritelmää. Uudistettu standardi vaatii yhä liitetietoja, jotka ovat tärkeitä tilinpäätöksen käyttäjille, mutta siitä on poistettu vaatimukset, joiden täyttämisestä aiheutuvat kustannukset ylittävät tiedoista tilinpäätöksen käyttäjälle olevan hyödyn. Tasapaino saavutetaan siten, että tällaisista tiedoista vaaditaan esitettäviksi ainoastaan ne, jotka ovat yksittäin tai yhdessä tarkasteltuina merkittäviä. Konserni ottaa uudistetun standardin käyttöön vuoden 2011 tilinpäätöksessään. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRIC 19* Velan maksaminen liikkeeseen lasketuilla omilla oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla Tulkinta selventää kirjanpitokäsittelyä sellaisissa tilanteissa, joissa velan ehdot neuvotellaan uudelleen ja uusien ehtojen seurauksena velka maksetaan liikkeeseen lasketuilla omilla oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla. IFRIC 19 vaatii voiton tai tappion kirjaamista tilikauden tulokseen kun velka

on suoritettu laskemalla liikkeeseen omia oman pääoman ehtoisia instrumentteja. Kirjattavan voiton tai tappion määrä on rahoitusvelan kirjanpitoarvon ja liikkeeseen laskettujen oman pääoman ehtoisten instrumenttien käyvän arvon erotus. Konserni ottaa tulkinnan käyttöön vuoden 2011 tilinpäätöksessään. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRIC 14 (muutos)* Vähimmäisrahastointivaatimusten mukaisia suorituksia koskevat ennakkomaksut Muutoksen tarkoitus on korjata IFRIC 14 -tulkinnan ei-toivottu seuraus. Tulkinnan seurauksena yhteisöt eivät ole joissain olosuhteissa voineet kirjata joitain vähimmäisrahastointivaatimuksiin perustuvia ennakkomaksuja omaisuuseräksi taseeseen. Muutos poistaa kyseisen seurauksen edellyttämällä ennakkomaksujen kirjaamista varoiksi taseeseen tietyissä olosuhteissa. Konserni ottaa muutoksen käyttöön vuoden 2011 tilinpäätöksessään. Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 9* Rahoitusvarat – luokittelu ja arvostaminen Standardi edustaa ensimmäistä vaihetta IASB:n projektissa, jonka tarkoituksena on korvata IAS 39 uudella rahoitusinstrumenttistandardilla. Standardi käsittelee rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista. Projektin seuraavat vaiheet koskevat rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostamista, rahoitusvarojen arvonalentumistestausmenetelmiä sekä suojauslaskentaa koskevan ohjeistuksen kehittämistä. Konserni ottaa standardin käyttöön vuoden 2013 tilinpäätöksessään. Standardilla tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia rahoitusinstrumenttien kirjanpitokäsittelyyn ja konsernin johto on selvittämässä standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

* Kyseistä standardia/tulkintaa tai muutosta ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

2. Keskeiset tilinpäätöksen laatimisessa tehdyt kirjanpidolliset arviot ja laadintaperiaatteissa käytetty harkinta

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin. Odotusten uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia. Alla kuvataan alueet, joihin liittyy konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita sekä merkittävää harkintaa vaativat alueet.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot

Arvonalentumistestaus

Konserni testaa vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvon ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Muun pitkäaikaisen omaisuuden arvonalentumistestauksia tehdään silloin, kun on viitteitä siitä, että omaisuuden arvo saattaa olla alentunut. Rahavirtaa tuottavien yksikköjen kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin. Nämä laskelmat edellyttävät arvioiden tekemistä. Zandersin rahavirtaa tuottavassa yksikössä, joka sisältyy toimintasegmenttiin Speciality Papers, syntyi vuonna 2009 arvonalentumistappio 66 miljoonaa euroa ja Office Papersin Alizayn paperitehtaalla 47 miljoonan euron arvonalentumistappio, jolloin yksiköiden kirjanpitoarvot alennettiin kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaaviksi. Lisäksi Herkkyysanalyysi olennaisista arvonalentumistestauksessa käytetyistä oletuksista ja niiden muutoksen vaikutuksesta arvonalentumisen määrään on esitetty liitetiedossa 8.

Eläkejärjestelyt

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisesti erilaisia oletuksia käyttäen. Eläkkeistä aiheutuvia nettomenoja (tai tuloja) määritettäessä käytettäviin oletuksiin kuuluu myös diskonttauskorko. Näiden oletusten muutokset vaikuttavat eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon.

Asianmukainen diskonttauskorko määritetään jokaisen vuoden lopussa. Kyseessä on korko, jota tulisi käyttää määritettäessä nykyarvoa eläkevelvoitteiden täyttämiseksi edellytettäville arvioiduille vastaisille rahavirroille. Asianmukaista diskonttauskorkoa määritettäessä otetaan huomioon valtion pitkien velkasitoumusten tai vastaavien instrumenttien korot. Muut eläkevelvoitteita koskevat keskeiset oletukset perustuvat osaltaan sen hetkisiin markkinaolosuhteisiin.

Osakeperusteiset maksut

Konsernin avainhenkilöille myönnetyt osakeperusteiset kannustinjärjestelmät arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä. Käypä arvo jaksotetaan kuluksi tuloslaskelmaan ajanjaksolle, jonka kuluessa kaikkien oikeuden syntymisehtojen on täytyttävä. Osakkeiden myöntämishetkellä määritelty kulu perustuu arvioon niiden osakkeiden määrästä, johon uskotaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Kuluksi kirjattiin 31.12.2009 päättyneellä tilikaudella 0,1 miljoonaa euroa.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

Rahoitusinstrumenteille, joilla ei käydä kauppaa toimivilla, määritetään käypä arvo arvostusmenetelmien avulla. Harkintaa käytetään valittaessa erilaisia menetelmiä sekä tehtäessä oletuksia, jotka perustuvat pääasiassa markkinoilla kunakin raportointikauden päättymispäivänä vallitseviin olosuhteisiin. Suurin käypään arvoon arvostettu erä, jolla ei käydä kauppaa toimivilla markkinoilla, on myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltu sijoitus Pohjolan Voiman osakkeisiin. Näiden hinta määritellään perustuen toteutuneisiin kauppoihin ja diskontattujen rahavirtojen analysointiin. Myytävissä olevien rahoitusvarojen kirjanpitoarvon arvioitaisiin olevan 7 miljoonaa euroa pienempi tai 9 miljoonaa euroa suurempi, jos rahavirtojen diskonttaamiseen käytettävä korko poikkeaisi 10 prosenttiyksikköä johdon arvioimasta korosta.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä. Merkittävimmät säännöllisesti kirjattavat varaukset aiheutuvat tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta takuuaikana. Varaukset määritetään aikaisemman kokemuksen perusteella. Uudelleenjärjestelyvaraus tehdään silloin, kun M-real on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja tiedottanut asiasta. Kirjattu varaus kuvastaa johdon parasta arviota tulevien menojen nykyarvosta mutta toteutuvat menot voivat poiketa tehdystä arviosta. Varausten määrä M-realin taseessa 31.12.2009 oli 104 miljoonaa euroa.

Tuloverot

Tilikauden tulokseen perustuvien verojen sekä laskennallisten verosaamisten ja -velkojen määrittämiseen sekä siihen, mihin määrään asti laskennallista verosaamista kirjataan, tarvitaan johdon harkintaa. Konsernin taseeseen 31.12.2009 sisältyy vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista 10 miljoonaa euroa. Konserni on tuloverotuksen kohteena useassa eri maassa. Tuloverojen kokonaismäärän arvioiminen koko konsernin tasolla edellyttää merkittävää harkintaa. Useiden liiketoimien ja laskelmien osalta lopullisen veron määrä on epävarma. Konsernissa ennakoidaan tulevia verotarkastuksia ja kirjataan velkoja, jotka perustuvat arvioihin siitä, joudutaanko maksamaan lisää veroja. Jos näihin liittyvä lopullinen vero poikkeaa alun perin kirjatuista määristä, erot vaikuttavat sekä kauden verotettavaan tuloon perustuviin verosaamisiin ja velkoihin että laskennallisiin verosaamisiin ja -velkoihin kaudella, jolla ne todetaan.

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa

Vaihto-omaisuus

Konserni tarkastelee vaihto-omaisuuttaan säännöllisesti sen varalta, että vaihto-omaisuusmäärät olisivat todellista suuremmat, vaihto-omaisuuteen sisältyisi epäkurantteja eriä tai markkina-arvo putoaisi hankintamenoa pienemmäksi, ja kirjaa vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa pienentävän vähennyserän tällaisten vähennysten varalta. Tällaista tarkastelua varten johdon on tehtävä arvioita tuotteiden tulevasta kysynnästä. Mahdolliset muutokset näissä arvioissa voivat johtaa vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvon tarkistamiseen tulevilla kausilla. M-realilla oli taseessa 31.12.2009 vaihto-omaisuutta 313 miljoonan euron arvosta.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset on merkitty kirjanpitoon alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä arvonalentumistappioilla ja palautuksista aiheutuneilla hyvityksillä. Arvonalentumistappio kirjataan tapauskohtaisesti sekä aikaisemman kokemuksen perusteella, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perittyä täysimääräisesti. Jos asiakkaiden taloudellinen tilanne heikentyy niin, että se vaikuttaa näiden maksukykyisyyteen, voidaan joutua kirjaamaan lisää arvonalentumistappioita tulevilla kausilla. Myyntisaamisten määrä M-realin taseessa 31.12.2009 oli 301 miljoonaa euroa ja myyntisaamisista kirjattuja arvonalentumistappioita oli kuusi miljoonaa euroa.

Myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentuminen

Se, milloin myytävissä olevien oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvo on alentunut, ratkaistaan IAS 39:n sisältämän ohjeistuksen mukaan. Tämä edellyttää merkittävän harkinnan käyttämistä muun muassa siinä, miten kauan ja minkä verran sijoituksen käypä arvo on ollut hankintamenoa pienempi. Lisäksi sijoituskohteen taloudellista tilaa sekä liiketoiminnan lähitulevaisuuden näkymiä, kuten toimialan ja sektorin tuloksellisuutta joudutaan arvioimaan sen toteamiseksi, onko arvonalentumisesta objektiivista näyttöä. Jos katsottaisiin, että käyvän arvon alentuminen hankintamenoa pienemmäksi on kokonaan tai osaksi merkittävää ja pitkittynyttä, vuoden 2009 tilinpäätökseen kirjattaisiin 188 miljoonan euron suuruinen lisätappio laskennallisten verojen jälkeen, joka syntyy, kun arvoltaan alentuneisiin myytävissä oleviin rahoitusvaroihin liittyvät, omaan pääomaan kirjatut käyvän arvon muutokset siirretään tuloslaskelmaan.

3. Rahoitusriskien hallinta

Liiketoimintaan sisältyviä rahoitusriskejä hallitaan yhtiön hallituksen ja johdon vahvistaman rahoituspolitiikan mukaisesti. Politiikassa määritellään keskeiset toimintaohjeet muun muassa valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuoliriskin hallintaan sekä johdannaisinstrumenttien käyttöön. Hyödykeriskejä hallitaan vastaavasti yhtiön hyödykeriskipolitiikan mukaisesti. Tavoitteena on suojautua merkittäviltä rahoitus- ja hyödykeriskeiltä, tasapainottaa kassavirtaa ja antaa liiketoimintayksiköille aikaa sopeuttaa toimintansa muuttuneisiin olosuhteisiin.

Metsä Group Financial Services Oy (Metsä Finance) on rahoitukseen erikoistunut yhtiö, joka toimii konsernin sisäisenä pankkina. M-realin omistusosuus Metsä Financesta on 51 prosenttia ja Metsäliitto Osuuskunnan 49 prosenttia. Rahoitustoiminnot on keskitetty Metsä Financeen, joka vastaa konserniyhtiöiden rahoituspositioista konserniyhtiöiden määrittelemän strategian ja rahoituspolitiikan mukaisesti, tuottaa tarvittavat rahoituspalvelut Metsäliitto-konsernissa ja toimii rahoitusasioiden osaamiskeskuksena.

Valuuttariski

Konsernin valuuttariski koostuu valuuttavirtariskistä ja valuuttamääräisen oman pääoman muuntoriskistä sekä taloudellisesta valuuttariskistä. Pääosa konsernin kustannuksista syntyy euroalueella ja jossain määrin Ruotsissa, mutta myyntituotoista merkittävä osa saadaan muina kuin kotivaluuttana. Sen takia myyntituotot saattavat valuuttakurssimuutosten vuoksi vaihdella tuotantokustannusten pysyessä muuttumattomina. Samoin tuotteet hinnoitellaan usein muussa kuin kotivaluutassa. Valuuttamääräisistä myyntituotoista ja kustannuksista muodostuvaan valuuttavirtapositioon sisällytetään valuuttamääräiset myyntisaatavat, ostovelat, saadut tilaukset sekä tietty osa ennakoidusta nettovaluuttavirrasta.

Konsernin liiketoiminnan valuuttavirtaposition päävaluutat ovat Yhdysvaltain dollari, Englannin punta ja Ruotsin kruunu. Dollarin ja punnan vahvistuminen vaikuttaa positiivisesti konsernin tulokseen ja vastaavasti niiden heikkeneminen negatiivisesti. Ruotsin kruunun heikkenemisellä on positiivinen vaikutus konsernin tulokseen. Muita merkittäviä valuuttoja ovat mm. AUD, CAD, CHF, DKK ja NOK. Suojauspolitiikkana on ylläpitää pääsääntöisesti kolmen kuukauden virtapositiota vastaava määrä suojattuna kaikista sopimuspohjaisista tai ennakoiduista valuuttavirroista. Suojausaste voi kuitenkin vaihdella 0–12 kuukauden välillä siten, että normin mukaisesta suojauksesta poikkeamiselle on rahoituspolitiikassa määritelty erilliset päätösvaltuudet. Yhtiön hallitus päättää merkittävistä rahoituspolitiikan normista poikkeavista suojausasteista. Valuuttakohtainen suojausten määrä riippuu kulloinkin vallitsevista kurssitasoista ja kurssiodotuksista, valuuttojen korkoeroista sekä kurssiriskin merkityksestä konsernin tulokseen. Pääosin virtapositiota suojataan termiinikaupoin, mutta myös valuuttalainoja ja valuuttaoptioita käyttämällä.

Valuuttavirtaposition suojaukseen sovelletaan osittain IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, minkä seurauksena suojauslaskentaan kohdistettujen suojausten käypä arvo kirjataan taseen omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon. Valuuttavirtapositiosta oli tilikauden lopussa suojattuna keskimäärin 4,9 kuukautta (2008 4,6 kuukautta). Tilikauden aikana suojausaste on vaihdellut 3 ja 5 kuukauden välillä (4–6). Dollarin suojausaste oli 7,2 kuukautta (4,0), josta suojauslaskennan osuus oli 1,8 kuukautta (1,5). Ruotsin kruunun suojausaste oli 4,7 kuukautta (5,3), josta suojauslaskennan osuus oli 3,6 kuukautta (4,7) ja punnan suojausaste oli 2,5 kuukautta (4,7), josta suojauslaskennan osuus oli 1,4 kuukautta (1,4). Suojauslaskentaan kohdistetuilla suojauksilla on suojattu ennakoidun erittäin todennäköisen myynnin osuutta valuuttavirtapositiosta.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen muuntoriski syntyy euroalueen ulkopuolella sijaitsevien tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden omien pääomien konsolidoinnista euroiksi tilinpäätöksessä. Rahoituspolitiikan mukaan 50–100 prosenttia oman pääoman positiosta tulee olla suojattuna. Oman pääoman muuntoriskiä on suojattu termiinikaupoin ja valuuttalainoin ja positio on pidetty suojattuna kaikissa päävaluutoissa. Oman pääoman position suojaukseen sovelletaan IAS:n mukaista suojauslaskentaa, minkä seurauksena suojauksen kurssierot kirjataan tehokkaaksi osoittautuneen suojauksen osalta taseen omaan pääomaan muuntoeroja vastaan. Oman pääoman positiosta oli tilikaudella keskimäärin suojattuna 93 prosenttia (97) ja kauden lopussa 96 prosenttia (88). Dollarimääräinen oman pääoman positio eliminoitui Botnian Uruguayn yksiköiden myynnin yhteydessä.

Konserni soveltaa Value-at-Risk-menetelmää (VaR) avoimen valuuttapositionsa riskin arvioimiseen. VaR lasketaan poikkeamalle rahoituspolitiikan mukaisesta kolmen kuukauden valuuttavirtaposition suojausnormista. VaR-riskilukuun sovelletaan 99 prosentin luottamusväliä ja kuukauden ajanjaksoa, joten VaR ilmaisee sen, että 1 prosentin todennäköisyydellä avoimen valuuttaposition markkina-arvo alentuu enemmän kuin riskiluvun mukaisen määrän kuukauden ajanjaksolla. Suojauspäätöksiä koskevat toimivaltuudet on asetettu rajaamalla yritysjohdon päätöksentekovaltuuksia sekä valuuttakohtaisten suojausastemuutosten enimmäismäärän suhteen että VaR-riskilimiitillä. Mahdolliset riskilimiitit ylittävät strategiset päätökset tehdään yhtiön hallituksessa. M-real-konsernin valuuttavirtariskille asetettu limiitti on 25 miljoonaa euroa (15) ja VaR on tilikauden päättyessä 7,9 miljoonaa euroa (12,7) ja on ollut tilikauden aikana keskimäärin 8,8 miljoonaa euroa (8,6). Value-at-Risk-menetelmää sovelletaan myös Metsä Financen trading-toiminnan markkinariskin mittaamisessa. Trading-toiminnan volyymi on ollut suhteellisen pieni, sillä Metsä Financen (päivän ajanjakson 99 %:n) VaR oli vuonna 2009 keskimäärin vain 0,34 miljoonaa (0,18) euroa. Valuuttariskien hallinnassa sovellettujen johdannaisten volyymit ja käyvät arvot on esitetty Liitetiedossa 29.

Korkoriski

Korkoriski kohdistuu pääasiassa taseen korollisiin saataviin ja velkoihin sekä valuuttasuojaukseen. Korolliset saatavat ja velat on eritelty liitetiedossa 25. Riskin hallinnassa keskeisimmät valuutat ovat euro, Yhdysvaltain dollari, Englannin punta ja Ruotsin kruunu. Korkoriskipolitiikan tavoitteena on minimoida koronmuutosten aiheuttama negatiivinen vaikutus konsernin ja konserniyhtiöiden tulokseen ja taloudelliseen asemaan sekä samalla pyrkiä optimoimaan rahoituskustannukset riskilimiittien puitteissa. Korkotason muutosten vaikutus rahoituskustannuksiin riippuu korollisten rahoituserien korkosidonnaisuusajasta, jota konsernissa mitataan duraatiolla. Duraation lyhentyessä korkotason nousu vaikuttaa nopeammin rahoitusvelkojen korkokustannuksiin. Lainaportfolion korkosidonnaisuusaikaan vaiku-

tetaan mm. vaihtuvakorkoisen ja kiinteäkorkoisen rahoituksen määrää säätelemällä sekä korkojohdannaisten käytöllä. Konserni käyttää korkoriskin hallinnassa mm. koronvaihtosopimuksia, korkofutuureita sekä korko-optioita.

Rahoituspolitiikan mukainen korkosidonnaisuusajan normi on 6 kuukauden keskimääräinen lainasalkun duraatio. Sidonnaisuusaika voi kuitenkin vaihdella rahoituspolitiikassa määriteltyjen normin mukaisesta suojauksesta poikkeamiselle asetettujen valtuuksien puitteissa siten, että yli neljän kuukauden suuruisesta normipoikkeamasta tehdään päätökset yhtiön hallituksessa. Lainojen korkosidonnaisuusaika oli vuoden lopussa 6,4 kuukautta (3,4). Tilikauden aikana korkosidonnaisuusaika on vaihdellut 2 ja 7 kuukauden välillä (3–6). Vuoden 2009 lopussa yhden prosenttiyksikön koron nousu nostaa seuraavan 12 kuukauden korkokustannuksia laskennallisesti 3,4 miljoonaa euroa (8,3).

Konserni altistuu markkinahintojen muutoksesta aiheutuvalle johdannaisten arvon muutosriskille korkojohdannaisia käyttäessään sillä IAS 39:n mukaan johdannaiset on arvostettava taseeseen käypään arvoon. Suojauslaskennan osittainen soveltaminen kuitenkin tasaa johdannaisten markkina-arvojen muutosten vaikutuksia konsernin tulokseen. Konserni soveltaa IAS 39:n mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa kiinteäkorkoisiin lainoihin, jotka ovat koron- ja valuutanvaihtosopimuksin muutettu vaihtuvakorkoiseksi rahoitukseksi. Konserni soveltaa lisäksi IAS 39:n mukaista rahavirran suojauslaskentaa pääosaan koronvaihtosopimuksista, joilla on muutettu vaihtuvakorkoista rahoitusta kiinteäkorkoiseksi. Korkojohdannaisten bruttovolyymi tilinpäätöshetkellä (valuutanvaihtosopimukset ml.) on 1 033 miljoonaa euroa (1 412), josta käännettyjen sopimusten osuus on 300 miljoonaa euroa (487). Johdannaissalkusta suojauslaskentaan kohdistuu 534 miljoonan euron (746) osuus ja tulosvaikutteisesti kirjattavien avoimien johdannaisten osuus on 199 miljoonaa euroa (179). Koronvaihto- ja valuutanvaihtosopimusten maturiteetti vaihtelee 1–5 vuoden välillä (1–6).

Hyödykeriski

Hyödykeriskien suojauksessa sovelletaan kullekin hyödykelajille erikseen määriteltyä riskinhallintapolitiikkaa. Politiikan mukaan hyödykeriskienhallinta tapahtuu johdannaisten osalta keskitetysti Metsä Financen kautta M-realin hallituksen hyväksymän strategian pohjalta. Toistaiseksi hyödykesuojauspolitiikkaa sovelletaan sähkön ja maakaasun hintariskien hallintaan. Myös päästökauppaan liittyviä transaktioita hallinnoidaan Metsä Financen kautta.

M-realin sähkönhintariskin hallinnassa tavoitteena on tasapainottaa sähkönhinnanmuutosten vaikutusta konsernin tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Pääperiaatteena on suojata sähköostojen positiota, joka muodostuu tehdaskohtaisten sähkönkulutusennusteiden ja voimalaitostuotanto-osuuksien erotuksesta. Suomen ja Ruotsin sähkönhankinnan osalta suojausstrategiaa toteutetaan yhteistyössä Metsäliito Energian kanssa keskitetysti Metsä Financen kautta. Keski-Euroopan sähkönhintariskien suojaukset toteuttaa Keski-Euroopan energiayksikkö Metsäliitto Energian antamien ohjeiden mukaan joko fyysisin sopimuksin tai finanssisopimuksin Metsä Financen kautta. M-real suojaa aktiivisesti sähkönhintariskiä siten, että suojausnormiksi on asetettu 80, 50, 30 ja 20 prosentin (85, 55, 25 ja 0) suojaustaso ennustetusta nettopositiosta ensimmäisenä, toisena, kolmantena ja neljäntenä peräkkäisenä 12 kuukauden jaksona. Sähkösuojauksiin on osittain sovellettu IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Sen seurauksena suojauslaskentaan kohdistettujen suojausten käypä arvo kirjataan taseen omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon ja vasta ennakoitujen sähköostojen toteutuessa tuloslaskelmaan ostojen oikaisuksi.

M-realin tehtaiden polttoainekäytöstä noin kolmannes on maakaasupohjaista. Maakaasun hintariskin suojaaminen on toteutettu fyysisillä kiinteähintaisilla sopimuksilla. Suomen osalta vain öljysidonnainen osuus on kiinnitetty. Maakaasutoimitusten hinnat on tyypillisesti sidottu Fuel-Oil ja/tai Gas-Oil hintoihin, Suomen kaasutoimitusten hinnat on lisäksi sidottu Suomeen tuodun hiilen ja energiahintaindeksin kehitykseen. Maakaasun hintariskinsuojauksen lähtökohtana on kuitenkin suojata vain sopimuksen öljysidonnaista osaa öljyjohdannaisia ja kiinteähintaisia fyysisiä toimitussopimuksia käyttäen. Suojausstrategia perustuu riskipolitiikkaan, jonka mukaan suojauspäätökset tehdään Metsäliitto Energian toimesta ja merkittävät strategiset päätökset tehdään konsernin hallituksessa.

Sähkösuojauksista noin 70 prosenttia (70) on toteutettu fyysisiä toimitussopimuksia käyttäen ja 30 prosenttia (30) ns. finanssisuojina sähköjohdannaisia käyttäen. Finanssisuojista on vuoden lopussa noin 90 prosenttia (80) kohdistettu suojauslaskentaan. Kaikki maakaasun hintariskin suojaukset on toistaiseksi toteutettu fyysisiä toimitussopimuksia käyttäen.

Konserniyhtiöiden sellunhintariskin jatkuvaa suojaamista sellujohdannaisilla ei ole nähty tarkoituksenmukaiseksi nykyisen operatiivisen toimintatavan puitteissa. Sellujohdannaisia kuitenkin käytetään valikoivasti konserniyhtiöissä syntyvien yksittäisten kaupallisten positioiden suojaamiseen.

Hyödykeriskien hallinnassa sovellettujen johdannaisten volyymit ja käyvät arvot on esitetty Liitetiedossa 29.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan sitä, että rahoitusvarat ja lainanottomahdollisuudet eivät riitä toiminnan rahoitustarpeen kattamiseen tai että varainhankinta tulee kohtuuttoman kalliiksi. Riskiä valvotaan arvioimalla 12–24 kuukauden likviditeettitarve ja varmistamalla että likviditeetti kattaa pääosan kyseisen ajanjakson tarpeesta. Rahoituspolitiikan mukaan likviditeettireservin tulee jatkuvasti kattaa 80–100 prosenttia ensimmäisen 12 kuukauden ja 50–100 prosenttia seuraavan 12–24 kuukauden likviditeettitarpeesta. Tavoitteen mukaan enintään 20 prosenttia konsernin lainoista sitovat luottolupaukset mukaan luettuna saa erääntyä seuraavan 12 kuukauden kuluessa ja vähintään 35 prosentin osuuden on ulotuttava yli neljän vuoden maturiteettiin. Tavoitteena on myös välttää ylimääräisen likviditeetin pitämistä sijoituksina ja sen sijaan ylläpitää likviditeettireservi sitovina luottolupauksina taseen ulkopuolella.

Likviditeettiriskin hallinnan kulmakivenä on mitoittaa konsernin operatiiviset päätökset siten, että velkaisuusastetta ja riittävää likviditeettireserviä koskevat tavoitteet voidaan kaikissa suhdannetilanteissa varmistaa. Likviditeettiriskiä hallitaan myös käyttämällä monipuolisesti eri pääoma- ja rahoitusmarkkinoita riippuvuuden vähentämiseksi yksittäisestä rahoituslähteestä. Rahoitusta koskevissa päätöksissä korostuu myös lainojen maturiteettirakenteen optimointi.

Pitkäaikaisten lainojen maturiteettirakennetta on voitu merkittävästi vakauttaa joukkovelkakirjalainaemissioilla vuonna 2006 ja omaisuuserien myynneillä vuosina 2007–2009.

Maksuvalmius on hyvä. Vuoden 2009 aikana likviditeettiä vahvisti Metsä-Botnian Uruguayn järjestelyn toteutuminen joulukuussa sekä 190 miljoonan euron käteissuorituksen saaminen Sappi Ltd:n velkakirjasta liittyen vuoden 2008 lopussa toteutuneeseen Graphic Papers -liiketoiminnan myyntiin. Likviditeettireserviä pienensi 500 miljoonan euron syndikaattilimiitin erääntyminen. Käytettävissä oleva likviditeetti oli tilikauden lopussa 776 miljoonaa euroa (1 454), josta 279 miljoonaa (904) oli sitovia pitkäaikaisia luottolupauksia ja 497 miljoonaa (550) likvidejä varoja ja sijoituksia. Lisäksi konsernilla oli muita korollisia saamisia 137 miljoonaa euroa (303). Konsernilla oli myös lyhytaikaisia ei-sitovia yritystodistusohjelmia ja luottolimiittejä noin 529 miljoonan (550) euron arvosta. Vuoden 2009 lopussa likviditeettireservi kattaa täysimääräisesti ennakoidun vuoden 2010 rahoitustarpeen ja pääosan myös vuoden 2011 rahoitustarpeesta. Pitkäaikaisista lainoista ja luottolupauksista erääntyy 12 kuukauden jaksolla 25 prosenttia (31) ja yli neljän vuoden jakson ulottuu 24 prosenttia (34). Pitkäaikaisten lainojen keskimaturiteetti on 2,4 vuotta (2,9). Lyhytaikaisen rahoituksen osuus konsernin korollisista veloista on 4 prosenttia (10,5).

Vastapuoliriski

Rahoitusinstrumentteihin sisältyy riski siitä, että konserni kärsii tappiota, jos vastapuoli on kyvytön vastaamaan sitoumuksistaan. Konserni hallitsee tätä riskiä tekemällä rahoitustapahtumat vain luottokelpoisimpien vastapuolien kanssa ja ennalta päätetyissä rajoissa. Rahoituksen luottoriskeistä ei tilikauden aikana aiheutunut tappiota. Rahoitukseen liittyvää vastapuoliriskiä rajaa se, että likviditeettireserviä osittain ylläpidetään sitovien luottolimiittien muodossa. Rahat ja pankkisaamiset ja muut sijoitukset on hajautettu useaan yksittäiseen pankkiin ja usean instituution yritystodistuksiin. Vastapuolilimiittejä on säännöllisesti tarkistettu pyrkien huomioimaan finanssikriisin vaikutukset käytettyjen vastapuolten taloudelliseen asemaan. Johdannaiskauppaa säätelee vastapuolien kanssa solmitut standardoidut ISDA -sopimukset.

Konsernin myyntisaamisiin sisältyy vastapuoliriski siitä, että vastapuoli on kyvytön vastaamaan sitoumuksistaan. Myyntisaamisiin liittyvää luottoriskiä hallitaan operatiivisen johdon hyväksymän luottoriskien hallintapolitiikan avulla. Yhtiön riskienhallintakomitea ja luotonvalvonta seuraavat myyntisaamisten kokonaistilannetta kuukausitasolla. Asiakkaiden luottokelpoisuutta arvioidaan säännöllisin välein asiakkaiden tilinpäätösten ja maksukäyttäytymisen sekä luottotietoyritysten ja luokitusyhtiöiden antamien tietojen pohjalta. Yksittäisten asiakkaiden luottolimiitit tarkistetaan vähintään kerran vuodessa. Aika ajoin, mikäli johto katsoo tarpeelliseksi, käytetään myös remburssikauppaa, pankkitakauksia, emoyhtiön takauksia sekä luottovakuutusta luottoriskien pienentämiseen. Luottolimiitit hyväksytään luottoriskien hallintapolitiikkaan perustuen ja hyväksymisrajat vaihtelevat konsernin liiketoimialoittain. Taloudellisen ympäristön jatkuvasta haasteellisuudesta johtuen luottolimiittejä on tarkasteltu säännöllisemmin kuin aiempina vuosina. Asiakkaat ovat pääosin olleet yhteistyöhaluisia ja toimittaneet välitilinpäätösinformaatiota. Luotonvalvonta arvioi ja määrittelee kaikki ne keskeiset luottolimiitit, joissa ei ole luottovakuutusta ja/tai jotain muuta vakuusturvaa.

M-realilla on käytössään asiakassaamisten arvonalentumistestaukset. Luottotappion alaskirjaus tehdään, kun asiakasyritys tekee virallisen konkurssin tai sen maksusuoritukset ovat yli 6 kuukautta (180 päivää) yliaikaisia eikä sitovaa maksusuunnitelmaa ole tehty tai muita päteviä syitä ole. Luottotappiovaraukset vuodelle olivat 5,8 miljoonaa euroa eli huomattavasti historiallista vuosien 2000–2008 3,8 miljoonan euron keskiarvoa korkeammat. Graphicsin lopetetut liiketoiminnot pois lukien vuoden 2009 luottotappiovaraukset olivat 2,2 miljoonaa euroa historiallisen keskiarvon vuosilta 2000–2008 oltua 1,4 miljoonaa euroa. Vuoden viimeisellä neljänneksellä kirjattujen ja vuonna 2010 syntyvien luottotappioiden tason ennakoidaan olevan matalamman kuin vuonna 2009. Yliaikaisten asiakassaamisten osuus kaikista myyntisaamisista on tilinpäätöshetkellä 8,3 prosenttia (31.12.2008 14,8), josta 0,6 prosenttia (0,3) ulottuu välille 90–180 päivää ja 0,4 prosenttia (0,5) yli 180 päivän. Epävarmoja myyntisaamisia koskeva erittely on esitetty Liitetiedossa 20.

Myyntisaamiset ovat jakautuneet maantieteellisesti laajalle alueelle vastaten Segmenttitiedoissa esitettyä myynnin rakennetta. Suurimmat luottoriskit ovat Isossa Britanniassa, Belgiassa, Saksassa, Italiassa, Ranskassa ja Espanjassa. M-realin suurimman yksittäisen asiakkaan (yksittäisen yrityksen tai yhteisomistuksessa olevan yritysryhmän) luottoriskin osuus vuoden 2009 lopussa oli 15 prosenttia (16) myyntisaamisten kokonaismäärästä. Kymmenen asiakasryhmää (yksittäisiä yrityksiä tai yhteisomistuksessa olevia yritysryhmiä) vastasi 42 prosentista (31) kaikista myyntisaamisista.

Vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä yliaikaisten saamisten määrä oli historiallisen keskiarvonsa yläpuolella. Tämä johtui vaikean taloudellisen tilanteen jatkumisesta päämarkkinoilla sekä perinnän haasteista Graphicsin lopetettujen liiketoimintojen asiakkaiden osalta. Neljännellä neljänneksellä myöhästyneiden asiakasmaksujen osuus muodostui selvästi matalammaksi. Vuonna 2010 asiakasmaksujen viiveiden ennakoidaan pysyvän pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella, mutta kuitenkin alempana kuin vuonna 2009.

Kuten vuonna 2008 raportoitiin, luottovakuutusten luottolimiitit alentuivat nopeasti vuoden ensimmäisestä neljänneksestä alkaen etenkin metsäteollisuustuotteiden valmistajien ja jakelijoiden osalta, kun vakuuttajat siirtyivät suojaamaan itseään yhtiöiden todellisen konkurssiriskin arvioimisen sijaan. Vuoden 2009 lopussa noin 64 prosenttia M-realin myyntisaamisista (pl. energiatoimiala) oli katettu vakuutuksin. M-realin sisäisellä asiakasluottoriskin analysoinnilla on edelleen tuettu myyntiä ja hallittu luottoriskiä.

Pääoman hallinta

Pääomalla ja pääomarakenteella tarkoitetaan omistajien yhtiöön tekemien sijoitusten ja omistajien yhtiöön jättämien kertyneiden voittovarojen (eli oman pääoman) ja velkapääoman (eli vieraan pääoman) eriä sekä niiden keskinäistä suhdetta. Konsernin tavoitteena pääomarakenteen hallinnassa on ylläpitää tehokasta pääomarakennetta joka varmistaa konsernin toimintaedellytykset rahoitus- ja pääomamarkkinoilla kaikissa olosuhteissa toimialan syklisyydestä riippumatta. Yhtiöllä on luottoluokitus pitkäaikaiselle rahoitukselle ja lisäksi pääomarakenteelle on konsernin operatiivisessa toiminnassa määritelty rahoitus- ja pääomamarkkinoiden tavanomaisia vaatimuksia vastaavat keskeiset tavoitearvot. Luottoluokitukselle ei ole määritelty

tavoitetasoa. Yhtiön hallitus ja hallituksen tarkastusvaliokunta arvioivat konsernin pääomarakennetta säännöllisesti.

Konserni seuraa pääomarakenteensa kehitystä nettovelkaantumisastetta kuvaavan tunnusluvun avulla. Konsernin tavoitteena on pitää velkaantumisaste keskimäärin enintään 100 prosentin tasolla yli suhdannesyklin laskettuna.

Pääomarakennetta kuvaavat tunnusluvut sekä tunnusluvun laskennassa käytetyt pääomien määrät 31.12.2009 ja 31.12.2008 olivat seuraavat:

Milj. euroa	2009	2008
Nettovelkaantumisaste, %	84	90
Korolliset velat	1 410	2 106
./. likvidit varat	497	550
./. korolliset saamiset	136	302
	777	1 254
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	916	1 329
+ vähemmistöosuus	8	57
	924	1 386

Yhtiön tietyissä lainasopimuksissa on asetettu 30 prosentin vähimmäisraja konsernin omavaraisuusasteelle ja 120 prosentin enimmäisraja konsernin nettovelkaantumisasteelle. Rahoitussopimuksissa määritelty tunnuslukujen laskentakaava poikkeaa oman pääoman määrittelyn osalta vuosikertomuksessa esitettyjen tunnuslukujen laskentakaavoista johtuen rahoitussopimuksiin sisältyvästä liikearvon ja laskennallisten verovelkojen huomioimisesta tunnusluvun laskennassa. Samoin rahoitussopimuksissa määritelty nettovelkaantumisasteen laskentakaava poikkeaa vuosikertomuksessa esitetyn tunnusluvun laskentakaavasta johtuen rahoitussopimuksiin sisältyvästä kertaluonteisesta 300 miljoonan euron alaskirjausoikaisusta tunnusluvun laskennassa. Konsernin lainoihin liittyvät muut kovenantit ovat tavanomaisia ehtoja, jotka muun muassa rajoittavat vakuuksien antoa, omaisuuden luovuttamista ja myyntiä, tytäryhtiöiden velkaantumista, liiketoiminnan oleellista muuttamista sekä omistajuudessa tapahtuvia määräenemmistömuutoksia. Konserni on täyttänyt kovenanttien ehdot tilikausina 2009 ja 2008. Rahoitussopimuksissa määritellyllä tavalla lasketut pääomarakenteen tunnusluvut 31.12.2009 ja 31.12.2008 olivat likimain seuraavat:

	2009	2008
Omavaraisuusaste, %	35	36
Nettovelkaantumisaste, %	63	74

Mikäli yhtiö ei joistain syystä kykenisi täyttämään edellä mainittujen tunnuslukujen mukaisia sitoumuksiaan, sen täytyisi saada luotonantajansa luopumaan vaatimasta ko. sitoumusten noudattamista, neuvotella rahoitusjärjestelynsä uudelleen tai maksaa lainansa takaisin välttääkseen sopimusrikkomuksen, joka saattaisi vaikuttaa haitallisesti sen taloudelliseen asemaan.

Virtapositiosuojaus 31.12.2009

	Vuotuinen valuuttavirtapositio									
	USD	GBP	SEK	NOK	DKK	AUD	Muu pitkä	Muu lyhyt	2009 Yhteensä	2008 Yhteensä
Virtapositio, netto (milj. valuuttayksikköä)	447	196	-3 269	196	172	40				
Virtapositio, netto (milj. euroa)	310	220	-319	24	23	25	17	-13	952	1 084
Virtaposition suojaus (milj. euroa)	-186	-45	124	-4	-3	-8	-5	13	-388	-422
Suojausaste vuoden lopussa (kk)	7,2	2,5	4,7	2,0	1,3	4,1	3,5	11,9	4,9	4,6
Suojausaste keskimäärin vuonna 2009 (kk)	3,7	3,1	5,6	2,1	1,1	3,6	3,5	16,9	4,3	5,3

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus 31.12.2009

	Oman pääoman positio					
	USD	GBP	SEK	Muut	2009 Yhteensä	2008 Yhteensä
Oman pääoman positio (milj. valuuttayksikköä)	0	9	2 543			
Oman pääoman positio (milj. euroa)	0	10	248	4	263	484
Oman pääoman suojaus (milj. euroa)	0	-10	-248	-2	-259	-426
Suojausaste vuoden lopussa (%)	0	99	100	35	99	88
Suojausaste keskimäärin vuonna 2008 (%)	86	100	98	48	93	97

Korkoriski/Lainojen duraatio ja uudelleenhinnoittelujakauma (korkojohdannaiset mukaan lukien)

31.12.2009				Lainojen korkojen uudelleenhinnoittelujakauma							31.12.2008			
Lainamäärä (milj. euroa)	Duraatio (kk)	Keskikorko (%)	Korkoherkkyys *) (milj. euroa)	1–4/2010	5–8/2010	9–12/2010	2011	2012	2013	–>2013	Lainamäärä (milj. euroa)	Duraatio (kk)	Keskikorko (%)	Korkoherkkyys *) (milj. euroa)
1 410	6,4	6,0	3,4	1 040	120	30	48	14	21	137	2 106	3,4	7,0	8,3

*) Korkoherkkyys on arvio yhden prosentin yhdensuuntaisen koronmuutoksen vaikutuksesta vuotuisiin nettokorkokustannuksiin vuoden lopun positiolla

Sähkön hintariskin suojaus

	31.12.2009	31.12.2008
	GWh	GWh
Sähköpositio, netto 2010	1 110	1 366
Sähköposition suojaus 2010	991	946
Suojausaste vuoden 2009 lopussa (%)	89	69

Sähkön hintariskiä suojataan määritellyn riskinhallintapolitiikan mukaisesti neljän tulevan vuoden aikahorisontilla joko fyysisin sopimuksin tai finanssisopimuksin. Laskelma koskee ainoastaan seuraavan vuoden sähkön hintariskin suojausta. Nettosähköpositio on laskettu oma ja osakkuusyhtiöiden sähköntuotanto huomioituna.

Korkokehitys

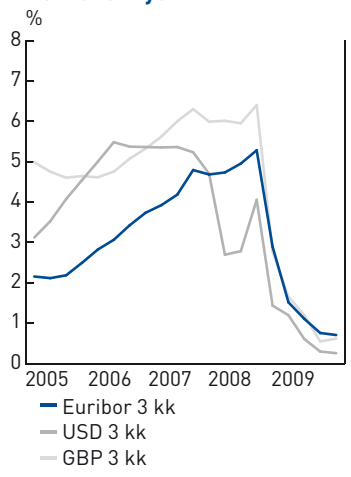

Valuuttojen kurssikehitys

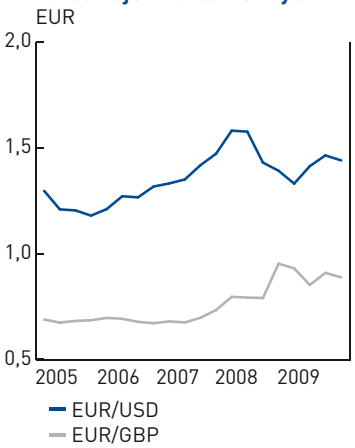

Lainojen valuuttajakauma

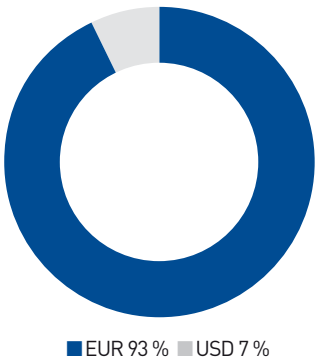

Valuuttavirtaposition valuuttajakauma

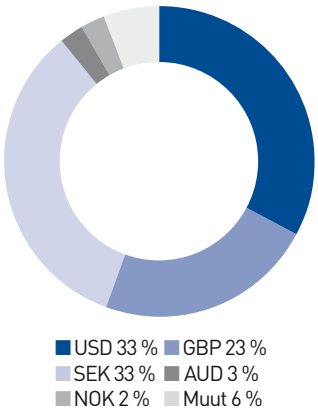

Markkinariskiherkkyys 31.12.2009

	31.12.2009	Vaikutus oman pääoman positioon ja virtapositioon 31.12.2009			
Milj. euroa	Vaikutus rahoitusvaroihin ja -velkoihin	Vaikutus oman pääoman positioon	Vaikutus oman pääoman positioon ml. suojaus	Vaikutus vuotuiseen kassavirtaan	Vaikutus vuotuiseen kassavirtaan ml. suojaus
Korkoriski (100 bp markkinakorkojen nousu)					
Tulosvaikutus	1,1			-3,4	-1,9
Muu vaikutus omaan pääomaan	0,5				
Hyödykeriski (sähkön hinta + 20 %)					
Tulosvaikutus	0,3			-3,6	3,8
Muu vaikutus omaan pääomaan	7,1				
Valuuttariski (USD - 10 %)					
Tulosvaikutus	9,0			-31,0	-12,4
Muu vaikutus omaan pääomaan	4,5				
Valuuttariski (GBP - 10 %)					
Tulosvaikutus	-3,5			-22,0	-17,5
Muu vaikutus omaan pääomaan	3,6	-1,0	0,0		
Valuuttariski (SEK - 10 %)					
Tulosvaikutus	2,6			31,9	19,5
Muu vaikutus omaan pääomaan	15,3	-24,8	0,0		

+ -merkkiset erät = positiivinen vaikutus = varojen lisäys / velkojen vähentyminen / kassavirran lisäys

- -merkkiset erät = negatiivinen vaikutus = varojen vähentyminen / velkojen lisäys / kassavirran vähentyminen

	31.12.2008	Vaikutus oman pääoman positioon ja virtapositioon 31.12.2008			
Milj. euroa	Vaikutus rahoitusvaroihin ja -velkoihin	Vaikutus oman pääoman positioon	Vaikutus oman pääoman positioon ml. suojaus	Vaikutus vuotuiseen kassavirtaan	Vaikutus vuotuiseen kassavirtaan ml. suojaus
Korkoriski (100 bp markkinakorkojen nousu)					
Tulosvaikutus	1,2			-8,3	-6,4
Muu vaikutus omaan pääomaan	0,7				
Hyödykeriski (sähkön hinta + 20 %)					
Tulosvaikutus	-0,9			-10,2	1,9
Muu vaikutus omaan pääomaan	13,0				
Valuuttariski (USD - 10 %)					
Tulosvaikutus	1,4			-39,2	-26,3
Muu vaikutus omaan pääomaan	22,2	-19,5	-2,5		
Valuuttariski (GBP - 10 %)					
Tulosvaikutus	1,7			-18,7	-11,3
Muu vaikutus omaan pääomaan	3,8	-1,6	0,0		
Valuuttariski (SEK - 10 %)					
Tulosvaikutus	3,1			38,2	21,3
Muu vaikutus omaan pääomaan	8,7	-26,7	-2,9		

IFRS 7:n mukaan konsernin on esitettävä herkkyysanalyysi eri markkinariskeistä, joille se on raportointipäivänä alttiina ja näyttää, miten kohtuullisen mahdolliset muutokset relevanteissa riskimuuttujissa vaikuttaisivat sen tulokseen ja omaan pääomaan raportointipäivänä. Konserni on tunnistanut markkinakorkojen, sähkön hintojen ja valuuttakurssien olevan sen keskeisiä markkinariskejä ja on määritellyt 100 peruspisteen (1 prosenttiyksikön) korkotason nousun, 20 prosentin sähkönhinnan nousun ja 10 prosenttia Yhdysvaltain dollarin, Ison-Britannian punnan ja Ruotsin kruunun heikkenemisen kohtuullisen mahdollisiksi riskimuuttujiksi. Mainitut valuutat edustavat noin 89 prosenttia konsernin vuotuisesta virtapositiosta. Markkinariski on luonteeltaan suhteellisen lineaarinen niin, että päinvastaisen markkinahinnan muutoksen vaikutukset eivät suuruudeltaan olennaisesti eroa esitetyistä lukuarvoista. Markkinariskien herkkyysanalyysit on laskettu soveltaen vakiintuneita menetelmiä laskea rahoitusinstrumenttien markkina-arvoja, jotka on kuvattu Tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa. Raportointipäivän lukuarvot heijastelevat kohtuullisen hyvin raportointiajanjakson keskimääräisiä markkinariskejä. Lisäksi konserni esittää lukuarvot, jotka kuvaavat riskimuuttujien vaikutusta oman pääoman positioon ja vuotuiseen kassavirtaan antaakseen laajemman kuvan korkojen, sähkön hinnan ja valuuttakurssien markkinariskeistä. Vuotuiset kassavirrat perustuvat ennusteisiin, eikä olemassa oleviin kaupallisiin sopimuksiin. Vaikutus oman pääoman positioon on pienentynyt Botnian Uruguayn toimintojen myynnin myötä. Suojaukset mukaan lukien vaikutus jää vähäiseksi. Dollarin ja punnan heikentymisellä on negatiivinen vaikutus vuotuiseen virtapositioon ja Ruotsin kruunun heikentymisellä positiivinen vaikutus. Suojaukset pienentävät tätä vaikutusta suojausstrategiasta riippuen. Sähkön hinnan nousulla on negatiivinen vaikutus kassavirtaan. Koska lähimmän vuoden sähkönhintariski on suojauspolitiikan mukaisesti suurelta osin suojattu, jää vaikutus suojaus mukaan lukien vähäiseksi. Kun laskelmassa on huomioitu lähimmän vuoden kassavirta ja kaikki sähkösuojaussopimukset, on laskennallinen vaikutus lievästi positiivinen.

4. Segmentti-informaatio

Konsernin johtoryhmä on ylin operatiivinen päätöksentekijä. Konsernin johtoryhmä on määritellyt, että toimintasegmentit perustuvat niihin raportteihin, joita johtoryhmä käyttää strategisessa päätöksenteossa. Johtoryhmä seuraa liiketoimintaa liiketoiminnallisen jaon perusteella.

Raportoitavien toimintasegmenttien liikevaihto kertyy pääasiassa kartongin ja paperin myynnistä, mutta toimintasegmentti Market Pulp and Energyn liikevaihto sisältää sellun myyntiä ulkoisille asiakkaille sekä energian myyntiä sellutehtailta ja M-realin omistamien energia-alan yhtiöiden kautta. Siirryttäessä IFRS8:n mukaiseen raportointiin segmentit ovat pysyneet samoina kuin IAS14:n mukaisessa raportoinnissa, sillä jo konsernin aiemmin esittämä informaatio perustui johdon sisäiseen raportointiin.

Segmentti-informaation laskennassa on käytetty samoja laadintaperiaatteita, jotka esitettiin konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu markkinahintaan. Kaikki segmenttien väliset myynnit ja muut liiketapahtumat eliminoidaan konsernin konsolidoinnin yhteydessä.

Segmenttien raportoitava tulos on liiketulos (tulos ennen rahoituseriä).

Toimintasegmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Tytäryritysten hankinnasta syntyneet liikearvot on allokoitu liiketoimintasegmenteille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko yritykselle yhteisiä eriä. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä kaudella.

Raportoitavat segmentit

Consumer Packaging
Office Papers
Speciality Papers
Market Pulp and Energy
Muu toiminta

Konserni ei ole yhdistänyt toimintasegmenttejä yllä olevien raportoitavien segmenttien muodostamiseksi.

Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja varat sekä investoinnit varojen sijainnin mukaan.

Consumer Packaging -segmentti on innovatiivinen laadukkaiden kartonkien, erikoispaperien ja pakkauspalvelujen toimittaja. Liiketoiminta-alue palvelee kotelopainajia, jatkojalostajia, merkkituotteiden valmistajia ja tukkureita esimerkiksi kauneudenhoito-, tupakka-, kestokulutushyödyke-, elintarvike-, terveydenhoito- ja graafisella alalla sekä tapeteissa.

Office Papers -segmentti on yksi Euroopan johtavista toimistopaperin toimittajista. Se tuottaa, markkinoi ja myy korkealaatuisia päällystämättömiä hienopapereita yrityksille, toimistoille ja paperitukkureille. Office Papersin paperit soveltuvat tulostukseen, kopiointiin, lomakkeisiin, kirjekuoriin, oppaisiin ja yritysviestinnän tarpeisiin.

Speciality Papers -segmentti on johtava eurooppalainen erikoispapereiden tuottaja, jonka ytimen muodostavat Zandersin erikoispaperitehtaat Reflex ja Gohrsmühle Saksassa. M-realin erikoispapereita käytetään esimerkiksi esitteisiin, suoramainontaan, vuosikertomuksiin, luetteloihin, kuvakirjoihin, julisteisiin, kalentereihin ja etiketteihin. Asiakkaita ovat pääasiassa painotalot, kustantajat, mainostoimistot ja paperitukkurit. M-realin Zandersin tehtaiden lisäksi Other Papers -liiketoiminta-alueeseen kuuluu Halleinin tehdas Itävallassa.

Market Pulp and Energy -segmentti sisältää pääasiassa sellun myyntiä ulkoisille osapuolille. Osa liikevaihdosta muodostuu energian myynneistä sellutehtailta tai M-realin omistamien energia-alan yhtiöiden kautta.

Muu toiminta sisältää pääkonttoritoiminnat, myyntikonttorit, konsernitasoiset IT-palvelut ja myynnin suojauksen.

Liikevaihto segmenteittäin

	2009			2008		
Milj. euroa	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Consumer Packaging	968	0	968	1 056	5	1 061
Office Papers	542	1	543	803	1	804
Speciality Papers	352	0	352	619	3	622
Market Pulp and Energy	508	0	508	644	0	644
Muu toiminta	62	127	189	114	209	323
Sisäisen myynnin eliminointi		-128	-128		-218	-218
Jatkuvat toiminnot yhteensä	2 432	0	2 432	3 236	0	3 236

Liiketulos ja sijoitetun pääoman tuotto segmenteittäin

	2009		2008	
Milj. euroa	Liiketulos	Sijoitetun pääoman tuotto, %	Liiketulos	Sijoitetun pääoman tuotto, %
Consumer Packaging	51	7,5	24	3,2
Office Papers	-104	-21,2	-53	-7,4
Specialty Papers	-151	-62,1	-59	-14,3
Market Pulp and Energy	-91	-12,8	106	12,6
Muu toiminta	28		-79	
Jatkuvat toiminnot yhteensä	-267	-8,9	-61	-1,3
Osuus osakkuusyrityksen tuloksista	-16		-1	
Rahoituskulut, netto	-75		-142	
Tuloverot	27		34	
Lopetettujen toimintojen tulos	-23		-338	
Tilikauden tulos	-354		-508	

M-realin yhteisyritys Oy Metsä-Botnia Ab myi joulukuussa 77 prosenttia omistamistaan Pohjolan Voima Oy:n osakkeista UPM-Kymmene Oyj:lle.

Market Pulp and Energyn liikevoitto sisältää M-realin omistusosuuden mukaisen (30 prosenttia) osuuden kyseisen kaupan realisoituneesta käyvästä arvosta ja myyntivoitosta, 18 miljoonaa euroa.

Samassa yhteydessä Oy Metsä-Botnia Ab myi koko Uruguayn liiketoimintansa, josta M-real kirjasi omistusosuutensa mukaisen noin 76 miljoonan euron myyntivoiton. Lisäksi myydyn liiketoiminnan oman pääoman suojauksia tuloutui 7 miljoonaa euroa. Myyntivoitto on kirjattu muun toiminnan liikevoittoon.

Vuonna 2008 M-real myi 100 000 kappaletta Pohjolan Voima Oy:n B2-osaketta (Olkiluoto 3) ja Market Pulp and Energyn liikevoitto sisälsi 74 miljoonan euron suuruisen realisoituneen käyvän arvon ja myyntivoiton.

Varat, velat ja liikearvo segmenteittäin

	Varat		Velat		Liikearvo	
Milj. euroa	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Consumer Packaging	710	984	154	182	5	10
Office Papers	539	684	119	128	8	8
Speciality Papers	229	669	164	253		33
Market Pulp and Energy	613	965	74	66		
Muu toiminta	290	329	229	197		
Eliminointi	-97	-48	-97	-48		
Kohdistamattomat	848	922	1 565	2 341		
Yhteensä	3 132	4 505	2 208	3 119	13	51

Investoinnit, poistot ja arvonalentumiset segmenteittäin

	Investoinnit		Poistot		Arvonalentumiset	
Milj. euroa	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Consumer Packaging	11	25	89	80	0	4
Office Papers	22	33	58	72	47	16
Speciality Papers	11	20	20	38	66	66
Market Pulp and Energy	19	20	70	42	0	0
Muu toiminta	10	7	6	-3	0	0
Yhteensä	73	105	243	229	113	86
Lopetetut toiminnot	0	23		60		194
Konserni, sisältäen lopetetut toiminnot	73	128	243	289	113	280

Segmentin varat sisältävät liikearvon, muut aineettomat hyödykkeet, aineelliset hyödykkeet, biologiset hyödykkeet, sijoitukset, osakkuusyrityksiin, vaihto-omaisuuden ja myyntisaamiset sekä siirtosaamiset (pl korot ja verot). Segmentin velat sisältävät korottomat velat (pl korot ja verot). Segmentin sijoitettu pääoma on segmentin varat vähennettynä segmentin veloilla.

Sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskentakaava on;
Segmentit: liikevoitto/ sijoitettu pääoma (keskimäärin)*100.
Konserni: tulos ennen veroja jatkuvista liiketoiminnoista + korkokulut, nettokurssierot ja muut rahoituskulut / taseen loppusumma ./. korottomat velat (keskimäärin)*100

Seuraavassa on esitetty maantieteellisiä alueita koskevat tiedot liikevaihdosta, varoista sekä investoinneista.

Maantieteelliset alueet						
	Liikevaihto asiakkaan sijainnin mukaan		Pitkäaikaiset varat maittain		Investoinnit	
Milj. euroa	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Saksa	410	440	103	179	5	4
Suomi	263	439	1 218	1 648	23	35
Belgia	226	64	0	0		
Iso-Britannia	218	372	0	0	1	2
Ranska	153	234	21	113	11	17
Yhdysvallat	103	155	0	0		
Italia	99	156	0	0		
Venäjä	94	109	0	16		
Hollanti	90	77	0	1		
Sveitsi	70	39	0	0		
Ruotsi	63	136	326	331	15	20
Espanja	56	93	0	0		
Itävalta	55	73	91	95	5	5
Puola	35	82	0	0		
Muu Eurooppa	197	327	0	0		
Uruguay	4	17	0	319	13	22
Aasia	152	290	0	0		
Muu maailma	144	133	0	0		
Jatkuvat toiminnot, yhteensä	**2 432**	**3 236**	**1 759**	**2 702**	**73**	**105**
Lopetetut toiminnot					0	23
Konserni yhteensä						
raportoitu 2008	2 432	3 236	1 759	2 702	73	128

Pitkäaikaiset varat sisältävät muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusinstrumentit, laskennalliset verosaamiset ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyvät varat

Henkilöstö vuoden lopussa		
Sijainnin mukaisesti	2009	2008
Suomi	1 824	2 258
Saksa	1 228	1 414
Ruotsi	980	1 062
Ranska	396	462
Itävalta	203	644
Hollanti	45	60
Iso-Britannia	44	102
Uruguay	0	164
Muut maat	380	282
Jatkuvat toiminnot yhteensä	4 903	6 546

Henkilöstö keskimäärin		
Toimintasegmenteittäin	2009	2008
Consumer Packaging	1 575	1 664
Office Papers	1 424	1 561
Speciality Papers	1 733	2 016
Market Pulp and Energy	19	19
Metsä-Botnia	501	569
Muu toiminta	661	1 020
Jatkuvat toiminnot yhteensä	**5 913**	**6 849**
Lopetetut toiminnot	-	2 238
Konserni yhteensä	5 913	9 087

Henkilöstö keskimäärin sisältää M-realin 30 prosentin omistusosuuden mukaisen osuuden Metsä-Botnian henkilöstöstä. Henkilöstö vuoden lopussa ei enää sisällä osuutta Metsä-Botnian henkilöstä, koska konserni käsittelee Metsä-Botniaa pääomaosuusmenetelmällä Sijoitukset osakkuusyrityksiin standardin (IAS 28) mukaan 31.12.2009.

Konsernin myyntituotot yhdeltä asiakkaalta olivat noin 536 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 22% koko konsernin liikevaihdosta. Jokaisen segmentin liikevaihtoon sisältyy tuottoja kyseiseltä asiakkaalta.

5. Myydyt ja lopetetut toiminnot

M-realin yhteisyritys Oy Metsä-Botnia Ab:lla oli Uruguayssa sellutehdas sekä metsäomistuksia. 22.10.2009 Metsä-Botnian omistajat Metsäliitto, M-real ja UPM-Kymmene allekirjoittivat sopimuksen Uruguayn liiketoimintojen myymisestä UPM-Kymmenelle. Kauppa toteutui joulukuussa. Metsä-Botnian saama kauppahintahinta oli 999 miljoonaa euroa ja Metsä-Botnia kirjasi liiketoiminnan myynnistä 253 miljoonaan euron myyntivoiton. M-real omistaa Metsä-Botniasta 30 prosenttia ja M-realin osuus kauppahinnasta ja myyntivoitosta olivat vastaavasti 300 ja 76 miljoonaa euroa. Lisäksi myydyn liiketoiminnan oman pääoman suojauksia tuloutui 7 miljoonaa euroa.

Samassa yhteydessä Metsä-Botnian omistusosuuksia järjesteltiin uudestaan, jolloin M-realin omistusosuus nousi 30 prosentista 33 prosenttiin. M-real myi kolme prosentin osuuden Metsä-Botnian osakkeista emoyritykselleen Metsäliitto Osuuskunnalle. Liitetieto 33 Yhteisyritykset.

Myydyt omaisuuserät, Metsä-Botnian Uruguayn liiketoiminnat	
(M-realin omistusosuutta (30 %) vastaavat määrät)	
Milj. euroa	
Muut aineettomat hyödykkeet	1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	240
Biologiset hyödykkeet	52
Osakkuusyritysosakkeet	1
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	1
Laskennallinen verosaaminen	1
Vaihto-omaisuus	30
Myyntisaamiset ja muut saamiset	19
Rahavarat	25
Varat yhteensä	370
Rahoitusvelat	110
Ostovelat ja muut velat	15
Velat yhteensä	125
Vähemmistöosuus	50
Nettovarat	195
Muuntoerot ja myyntiin liittyvät kulut	22
	217
Saatu vastike	300
Myyntivoitto ennen veroja	83
Tuloverot	0
Myyntivoitto verojen jälkeen	83
Rahana saatu kauppahinta	300
Myytyjen yritysten rahavarat	-26
Vaikutus kassavirtaan	274

Metsä-Botnian Uruguayn liiketoiminnan tulos		
(M-realin omistusosuutta (30 %) vastaavalta osin)		
	2009	1.1.-31.12.2008
Liikevaihto	93	122
Liiketoiminnan muut tuotot	2	1
Liiketoiminnan kulut	-73	-59
Poistot ja arvonalentumiset	-8	-12
Liikevoitto	14	52
Rahoituserät	-4	-6
Tulos ennen veroja	10	46
Tuloverot	-1	0
Tulos verojen jälkeen	9	46

M-real myi lokakuussa 2007 Map Merchant -tukkuriliiketoiminnan. Tukkuritoiminta on käsitelty lopetettuna toimintona tuloslaskelmassa jatkuvien toimintojen tuloksen jälkeen omana eränään. Kauppahinnan oikaisun takia keväällä 2008 kirjattiin tappiota 26 miljoonaa euroa.

M-real myi joulukuussa 2008 Graphic Papers -liiketoiminnan Sappi Limitedille 750 miljoonalla eurolla. Graphic Papers -liiketoiminta on käsitelty lopetettuna toimintona ja sen tulos ja myyntitappio esitettiin tuloslaskelmassa jatkuvien toimintojen tuloksen jälkeen omana eränään.

Kauppahinnan oikaisun takia keväällä 2009 ja kauppaan liittyneiden muiden erien takia myynnistä kirjattiin vuoden 2009 aikana lopetettuihin toimintoihin kuluja 23 miljoonaa euroa.

Lopetetut toiminnot tulos yhteensä		
	2009	2008
Graphic Papers		
Kauppahinnan oikaisu ja muut erät 2009	-23	0
Graphic Papers, yhteensä	-23	-312
Map Merchant, kauppahinnan oikaisu		-26
Lopetetut toiminnot tulos yhteensä	-23	-338

6. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. euroa	2009	2008
Myyntivoitot	143	90
Vuokratuotot	3	2
Palvelusten myynti	37	23
Julkiset avustukset	22	30
Muut avustukset ja korvaukset	2	1
Muut	45	36
Yhteensä	252	182

M-realin osuus (30 prosenttia) yhteisyritys Metsä-Botnian saamasta Uruguayn liiketoiminnan myyntivoitosta oli noin 83 miljoonaa euroa. Samassa yhteydessä toteutettu Metsä-Botnian osakkeiden kolmen prosentin osuuden myynti emoyritys Metsäliitolle tuotti noin 33 miljoonan euron myyntivoiton. Lisäksi konserni sai 30 prosentin osuuden Metsä-Botnian saamasta Pohjolan Voiman osakkeiden myyntivoitosta, 18 miljoonaa euroa.

Vuonna 2008 merkittävin myyntivoitto oli Pohjolan Voiman osakkeiden noin 74 miljoonan euron myyntivoitto. Julkiset avustukset liittyvät koulutus-, terveydenhoito- ja tutkimuskulujen korvauksiin, energiatukeen sekä EU:n päästökauppaohjelman mukaisiin hiilidioksidipäästölupiin.

7. Liiketoiminnan kulut

Milj. euroa	2009	2008
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-71	-2
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 377	1 927
Varastojen muutos	24	4
Ulkopuoliset palvelut	205	224
	1 606	2 155
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	254	293
Henkilösivukulut		
Eläkkeet		
Etuuspohjaiset järjestelyt	0	7
Maksupohjaiset järjestelyt	23	29
Muut henkilösivukulut	129	112
	152	148
Henkilöstökulut yhteensä	406	441
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		
Osuus Metsä-Botnian nettotuloksesta 8.12.–31.12.2009	2	0
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	17	18
Tutkimus ja tuotekehitysmenot	7	10
Pitkäaikaisten varojen luovutustappiot	1	3
Muut liiketoiminnan kulut	489	535
Yhteensä	514	566

Päätilintarkastajan palkkiot ja palvelut

Konsernin tilintarkastuspalkkiot sen riippumattomalle päätilintarkastajalle PricewaterhouseCoopersille vuonna 2009 ja 2008 esitetään alla olevassa taulukossa. Tilintarkastuspalkkiot liittyvät vuositilinpäätösten tilintarkastukseen ja niihin läheisesti liittyviin palveluihin paikallisten vaatimusten mukaisesti. Palkkiot veropalveluista liittyvät veroneuvontaan ja -suunnitteluun.

Milj. euroa	2009	2008
Tilintarkastuspalkkiot	1	2
Palkkiot veropalveluista	0	0
Muut palkkiot	2	2
Yhteensä	3	4

Hallituksen ja johtajiston jäsenille maksetut korvaukset

Emoyhtiön hallituksen jäsenille maksetut palkkiot sekä osakeomistus

	Osakeomistus kpl	2009 euroa	2008 euroa
Kari Jordan puheenjohtaja	801 759	32 125	84 500
Martti Asunta varapuheenjohtaja	-	28 625	57 750
Erkki Karmila	87 315	77 905	59 400
Kai Korhonen	87 315	75 905	48 000
Liisa Leino	87 315	56 305	
Runar Lillandt	12 545	25 100	57 400
Juha Niemelä	87 315	79 405	56 900
Antti Tanskanen	87 315	76 905	59 900
Erkki Varis	100 715	57 805	
Yhteensä	1 351 594	510 080	423 850
Entiset hallituksen jäsenet			
Heikki Asunmaa		18 100	57 400
Kim Gran			15 100
Arimo Uusitalo		1 500	20 125
		19 600	92 625
Yhteensä		529 680	516 475

Yhtiökokous 12.3.2009 päätti maksaa 50 prosenttia palkkioista pörssistä 16.–20.3.2009 välisenä aikana hankittavina yhtiön B-sarjan osakkeina ja 50 prosenttia rahana. Suurimmalta osakkeenomistajalta Metsäliitto Osuuskunnalta palkkaa tai palkkioita saavat hallituksen jäsenet Kari Jordan, Martti Asunta ja Runar Lillandt luopuivat vuosipalkkioistaan.

Johtoryhmän jäsenille maksettiin palkkoja luontoisetuineen 2 655 301,27 euroa (2 298 507,75 euroa). Toimitusjohtaja Mikko Helanderille maksettiin palkkoja luontoisetuineen 756 261,28 euroa (548 426,08 euroa).

M-realin palkkiojärjestelmän mukaan toimitusjohtajalle voidaan maksaa enintään 6 kuukauden palkkaa vastaava lisäpalkkio. Palkan ja lisäpalkkion lisäksi toimitusjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet ovat mukana osakepohjaisessa kannustin- järjestelmässä. Järjestelmän piirissä on tällä hetkellä 8 ylimmän johdon jäsentä. Osakeperusteisten maksujen kirjatut kulut olivat 0 miljoonaa euroa (0 miljoonaa euroa) (kohta 35).

Johdon eläkesitoumukset

Johdon eläkesitoumuksia on ainoastaan konsernin saksalaisilla tytäryrityksillä, joilla erät on kirjattu tulosvaikutteisesti ja veloiksi taseeseen.

Emoyhtiö toimitusjohtajalla on oikeus siirtyä eläkkeelle 62 vuotiaana. Eläkeiän alentamisen tai muun lakisääteisen eläketurvan täydentämisen vaikutukset katetaan vapaaehtoisilla eläkevakuutuksilla.

Johtoryhmän jäsenten etuuspohjaisten eläkejärjestelmien kulut olivat 0,1 miljoonaa euroa (0,5 miljoonaa euroa) ja maksupohjaisten eläkejärjestelmien kulut 0,6 miljoonaa euroa (0,6 miljoonaa euroa). Konsernilla ei ole taseen ulkopuolisia eläkevastuusitoumuksia johdon puolesta.

Irtisanomistilanteessa ja yhtiön määräämisvaltamuutostilanteissa toimitusjohtajalla on oikeus 18 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen. Irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Muilla johtoryhmän jäsenillä irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Muusta kuin johtajasta riippuvasta syystä tapahtuvassa irtisanomisessa johtoryhmän jäsenillä on oikeus kuuden kahdeksantoista kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen.

Emoyhtiöllä ei ole sitoumuksia em. toimielimiin kuuluvien tai niihin aiemmin kuuluneiden henkilöiden puolesta. Hallituksen jäsenillä, yhtiön toimitusjohtajalla tai toimitusjohtajan sijaisella ei ollut 31.12.2009 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryrityksiltä.

8. Poistot ja arvonalentumiset

Milj. euroa	2009	2008
Poistot		
Muut aineettomat hyödykkeet	11	13
Rakennukset ja rakennelmat	40	22
Koneet ja kalusto	188	188
Muut aineelliset hyödykkeet	4	6
Jatkuvat toiminnot	243	229
Lopetetut toiminnot		60
Yhteensä	243	289
Arvonalentumiset		
Liikearvo	33	20
Maa-alueet	0	33
Rakennukset ja rakennelmat	27	15
Koneet ja kalusto	52	18
Muut aineelliset hyödykkeet	1	0
Jatkuvat toiminnot	113	86
Lopetetut toiminnot	0	194
Yhteensä	113	280
Poistot ja arvonalentumiset jatkuvat toiminnot, yhteensä	356	315
Arvonalentumiset liikearvosta segmenteittäin		
Consumer Packaging	0	4
Office Papers	0	7
Speciality Papers	33	9
Jatkuvat toiminnot	33	20
Lopetetut toiminnot	0	101
Yhteensä	33	121
Arvonalentumiset kuluvasta käyttöomaisuudesta segmenteittäin		
Office Papers	47	9
Speciality Papers	33	57
Jatkuvat toiminnot	80	66
Lopetetut toiminnot		93
Yhteensä	80	159

Vuonna 2009 kirjattiin arvonalentumisia Speciality Papersin Zandersin liikearvosta 33 miljoonaa euroa ja muuta arvorvonalentumista 80 miljoonaa euroa, joka jakautuu Spciality Papersin Zandersin paperitehtaalle Saksassa 33 ja Office Papersin Alizayn paperitehtaalle Ranskassa 47 miljoonaa euroa. Lisäksi Alizayn sellutehtaalla kirjattiin 28 miljoonan euron ylimääräinen poisto liittyen suunnitelmaan sulkea tehdas lopullisesti.

Vuonna 2008 tehtiin arvonalentumisia Halleinin tehtaalla Itävallassa liikearvosta 9 miljoonaa euroa ja muuta arvonalentumista 57 miljoonaa euroa ja Husumin tehtaalla Ruotsissa vastaavasti 7 ja 9 miljoonaa euroa.

Graphic Papers -liiketoiminnasta kirjattiin yhteensä 194 miljoonan euron arvonalentuminen.

Omaisuuserien arvon alentuminen

M-real suorittaa täyden arvonalentumistestauksen vähintään kerran vuodessa, neljännellä vuosineljänneksellä, perustuen 30. syyskuuta tilanteeseen. Lisäksi vuosineljänneksittäin tehdään herkkyysanalyysi. Mikäli herkkyysanalyysi antaa viitteitä arvon alentumisesta, käynnistetään täysi testaus. Tarkastusvaliokunta käsittelee herkkyysanalyysin tai arvonalentumistestauksen tulokset vuosineljänneksittäin.

Vuoden 2009 testauksessa on Office Papers -rahavirtaa tuottava yksikkö päätetty jakaa kahteen yksikköön: Alizayhin ja Husumiin. Alizayn tuoteportfolio on kehittynyt kierrätyskuitupohjaisten tuotteiden lisäämisen ansiosta erilleen Husumin sellupohjaisesta tuoteportfoliosta. Alizayn paperitehdas on myös riippumaton Husumin tehtaasta selluhankinnan osalta ja lisäksi Alizayn integrointi omaan sellutehtaaseen loppuu, mikäli sellutehdas suunnitelman mukaisesti suljetaan lopullisesti. Alizayn kassavirtojen muututtua itsenäisemmiksi Husumiin nähden on tehtaalle määritettävissä kerrytettävissä oleva rahamäärä ja näin ollen Alizay ja Husum testataan erillisinä testausyksikköinä.

Testausperiatteet

Omaisuuserien tai ns. rahavirtaa tuottavien yksiköiden kirjanpitoarvoja arvioidaan mahdollisten arvonalentumisten varalta. Rahavirtaa tuottava yksikkö on toiminnallinen segmentti tai sitä pienempi yksikkö, jolle on määritettävissä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Mikäli on viitteitä jonkin omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumisesta tai jos yksikön kirjanpitoarvoon sisältyy tai on kohdistettu liikearvoa, arvioidaan kyseisen omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön vastaisiin rahavirtoihin perustuva käyttöarvo tai sen nettomyyntihinta. Vuoden 2009 testauksessa määritelty kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden osalta käyttöarvoon.

Testattavien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahavirrat perustuvat viiden vuoden ennusteisiin sekä näitä seuraaviin tasaisesti kasvaviin rahavirtoihin.

Keskeiset testausoletukset ovat M-realin johdon arvioita ja markkinoilta saatuja ennusteita. Ennusteisiin keskeisimmin vaikuttavat tekijät ovat paperi- tai kartonkituotteiden keskihinnan kehitys, toimitusmäärät, valuuttakurssit ja kapasiteetin käyttöaste, keskeisten raaka-aineiden kuten puun, sellun, kemikaalien ja energian kustannuskehitys, henkilöstö- ja muiden kiinteiden kustannusten kehitys sekä rahavirtojen diskonttaustekijä. Olennaisimmat tekijät ovat samat kuin vuonna 2008. Lisäksi säästö- ja tehostamistoimenpiteiden toteutuminen vaikuttavat merkittävästi ennustettuihin vastaisiin rahavirtoihin. M-realin osuus Metsä-Botnian kerrytettävissä olevasta rahavirrasta, kirjanpitoarvosta ja "Osuudet osakkuusyrityksissä" sisältämästä liikearvosta (32 miljoonaa euroa) allokoidaan rahavirtaa tuottaville yksiköille niiden selluostojen suhteessa.

Tilanteesta 30.9.2009 sekä aikaisemmin tehdyissä liikearvojen arvonalentumistestauksissa on viiden vuoden ennustekauden jälkeisissä rahavirroissa käytetty kasvutekijänä 2 prosenttia, mikä vastaa kyseisten rahavirtaa tuottavien yksiköiden ja toimialojen pitkän aikavälin toteutunutta nimellishintojen kasvua. Ennustekauden jälkeisten rahavirtojen keskeisten oletuksien (hinnat, volyymit, muuttuvat kustannukset) lähtöarvona on käytetty viiden vuoden ennustekauden keskimääräistä arvoa sekä kiinteille kustannuksille ennustekauden viidennen vuoden arvoa.

Rahavirtojen diskonttaustekijänä on käytetty M-realin oman ja vieraan pääoman painotettua keskimääräistä kustannusta (Weighted Average Cost of Capital, WACC). Pääoman keskimääräistä kustannusta laskettaessa on vieraan pääoman kustannuksessa huomioitu markkinatilanteesta johtuva luottoriskipreemioiden nousu, vaikka M-realin olemassaolevan lainakannan keskikorko on testaushetkellä ollut alempi. Sekä vastaiset rahavirrat että diskonttauskorko on laskettu verojen jälkeen jolloin syntyvät diskontatut rahavirrat sekä käyttöarvot ovat IAS 36 mukaisesti ennen veroja. Tilanteesta 30.9.2009 tehtyjen testauksien WACC:ina verojen jälkeen on käytetty 7,83 prosenttia (2008: 8,10%) ja Metsä-Botnian osalta 6,67 prosenttia (8,10%).

Johdon arvion mukaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tulevia rahavirtoja koskevat riskitekijät eivät poikkea olennaisesti toisistaan.

Liikearvon testaustuloksia arvioidaan vertaamalla kerrytettävissä olevaa rahamäärää (V) rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvoon (B) seuraavasti:

	Suhde		
V		<	B
V	0–5 %	>	B
V	5–10 %	>	B
V	10–15 %	>	B
V	15–20 %	>	B
V	20–50 %	>	B
V	50 %	>	B

M-real-konsernin merkittävimmät rahavirtaa tuottavat yksiköt, niihin kohdistetut liikearvot 31.12.2009 sekä testauksen tulos tilanteesta 30.9.2009:

	Liikearvo	Testaustulos
Taivekartonkitehtaat [1]	14	yli 50%
Kemiart Liners [1]	10	yli 50%
Kyro Paper [1]	1	yli 50%
Simpele Paper [1]	1	20-50%
Husum PK6 & PK7	8	yli 50%
Alizay [1]	1	<0%, alaskirjaus
Husum PK8 & Äänekoski Paper [1]	3	20-50%
Zanders	0	<0%, alaskirjaus
Market Pulp and Energy [1]	7	20-50%
Myllykoski Paper Oy 35% [2]	15	yli 50%
Konserni yhteensä	60	

[1] Liikearvo sisältää Metsä-Botnian omistusosuuden liikearvon, joka konsernitaseessa sisältyy kohtaan ¨Osuudet osakkuusyrityksissä¨
[2] Liikearvo sisältää Myllykoski Paperin-omistusosuuden liikearvon, joka konsernitaseessa sisältyy kohtaan ¨Osuudet osakkuusyrityksissä¨

Seuraavissa kassavirtaa tuottavissa yksiköissä jokseenkin mahdollinen muutos keskeiseen oletukseen saa aikaan sen, että kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Taulukossa on mainittu oletukset joille rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on herkin. Tarkasteltaessa muuttujien arvojen muutosten seurannaisvaikutuksia muiden muuttujien arvoihin, todettiin, ettei merkittäviä arvonalentumistestauksen lopputulokseen vaikuttavia korrelaatioita ole. Lopputuotteiden hintoja ohjaa voimakkaimmin markkinoiden kysyntä-tarjonta-tasapaino, eikä tuottajien kustannusmuutoksilla ole huomattavaa vaikutusta tuotteiden hintoihin.

Rahavirtaa tuottava yksikkö	(1) V - B[1]	(2) Keskeinen oletus	(3) Tarvittava muutos jotta V=B
Alizay	0	- Nouseva lopputuotteiden keskihinta 5 vuoden ennustekaudella (kumulatiivinen nousu 6%) - WACC perustuu testaushetken korko- ja luottoriskipreemiotasoon	- Ei tarvita muutosta - Ei tarvita muutosta
Zanders	0	- Nouseva lopputuotteiden keskihinta 5 vuoden ennustekaudella (kumulatiivinen nousu 8%) - WACC perustuu testaushetken korko- ja luottoriskipreemiotasoon - tehostamisohjelmien loppuunsaattaminen	– Ei tarvita muutosta – Ei tarvita muutosta – Ei tarvita muutosta
Husum PK8 & Äänekoski Paper	58	- Nouseva lopputuotteiden keskihinta 5 vuoden ennustekaudella (kumulatiivinen nousu 11%) - WACC perustuu testaushetken korko- ja luottoriskipreemiotasoon	- Keskihinnan kumulatiivinen nousu 2 %-yksikköä alempi - WACC 3,0 %-yksikköä korkeampi
Market Pulp & Energy	98	- Nouseva sellun keskihinta 5 vuoden ennustekaudella (kumulatiivinen nousu 23%) [2] - WACC perustuu testaushetken korko- ja luottoriskipreemiotasoon - Puukustannukset ennusteen mukaiset (kumulatiivinen keskihinnan lasku 3% ennustekaudella)	- Keskihinnan kumulatiivinen nousu 3%-yksikköä alempi - WACC 1,8 %-yksikköä korkeampi - Kumulatiivinen puun keskihinnan nousu 3% ennustekaudella

[1] Miljoonaa euroa
[2] Sellun keskihinta 2009 oli poikkeuksellisen alhainen ja vuoden 2009 lopussa hinta oli jo noussut noin 20% 2009 keskihintaa korkeammalle tasolle.

9. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. euroa	2009	2008
Kurssierot		
Kaupalliset erät	1	2
Suojaus/ei suojauslaskentaa	3	14
Tehoton osuus ulkomaiseen yksikköön tehtyjen nettosijoitusten suojauksista	0	-1
Muut	1	-2
Kurssierot yhteensä	5	13
Rahoitusvarojen ja -velkojen arvostus		
Voitot ja tappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista (kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä) rahoitusvaroista tai -veloista	1	2
Rahoitusvarojen arvonmuutokset	-30	0
Rahoitusvelkojen arvonmuutokset	31	
Johdannaisvoitot ja -tappiot (ei suojauslaskentaa)	3	-6
Johdannaisvoitot ja -tappiot käyvän arvon suojauksista	13	72
Käyvän arvon oikaisut käyvän arvon suojauksen kohteesta	-6	-66
Arvostus yhteensä	12	2
Korkotuotot sijoituksista ja muista korollisista saamisista	25	17
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoon arvostetuista rahoitusveloista	-109	-165
Osinkotuotot	0	0
Muut rahoituskulut	-8	-9
	-92	-157
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	-80	-155

Konserni osti keväällä 2009 omaa joulukuussa 2010 erääntyvää 400 miljoonan euron joukkovelkalainaansa 60 miljoonan euron nimellisarvosta. Takaisinostosta kirjattiin noin 31 miljoonan euron rahoitustuotto.

Konserni sai joulukuussa 2008 tapahtuneen Graphic papersin myynnin yhteydessä Sappi Limitediltä korollisen 220 miljoonan euron velkakirjan. Konserni sopi elokuussa 2009 Sappin kanssa, että Sappi maksaa velan takaisin hintaan 86,5 prosenttia velkakirjan nimellisarvosta. Tämä ennenaikainen takaisinmaksu aiheutti 30 miljoonan euron tappion, joka kirjattiin rahoituskuluihin.

10. Tuloverot

Milj. euroa	2009	2008
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	3	11
Edellisten tilikausien verot	-2	2
Laskennalliset verot	-27	-47
Muut verot	-1	0
Yhteensä	-27	-34

Tuloslaskelman verojen täsmäytys paikallisiin verokantoihin

Tulos ennen veroja	-358	-204
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-93	-53
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	0	-1
Verovapaat tulot	-33	-15
Vähennyskelvottomat kulut	2	8
Liikearvon alentuminen	8	5
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0	-26
Tytäryritysten tappiot, joista ei kirjattu laskennallista verosaamista	88	45
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	4	0
Edellisten tilikausien verot	-2	3
Muut	-1	0
Verot konsernin tuloslaskelmassa	-27	-34
Efektiivinen verokanta, %	7,5	16,7

11. Muut laajan tuloksen erät

			2009
	Muihin laajan tuloksen eriin kirjattu	Luokittelun muutos	Yhteensä
Rahavirran suojaukset			
Valuuttavirtasuojaus			
omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot	7		
siirretty liikevaihdon oikaisuksi		15	
Korkovirtasuojaus			
omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot	-1		
siirretty rahoituserien oikaisuksi		0	
Hyödykesuojaus			
omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot	3		
siirretty ostojen oikaisuksi		2	
Yhteensä	9	17	26
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
voitot ja tappiot käypään arvoon arvostuksesta	-97		
liiketoiminnan muihin tuottoihin siirretty määrä		-18	
Yhteensä	-97	-18	-115
Muuntoerot	17		
Voitot ja tappiot nettosijoitusten suojauksesta	-12		
Yhteensä	5		5
Yhteensä	-83	-1	-84

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	26	-7	19
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-115	30	-85
Muuntoerot	5	4	9
Yhteensä	-84	27	-57

			2008
	Muihin laajan tuloksen eriin kirjattu	Luokittelun muutos	Yhteensä
Rahavirran suojaukset			
Valuuttavirtasuojaus			
omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot	-21		
siirretty liikevaihdon oikaisuksi		3	
Korkovirtasuojaus			
omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot	-3		
siirretty rahoituserien oikaisuksi		-1	
Hyödykesuojaus			
omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot	-18		
siirretty ostojen oikaisuksi		-1	
Yhteensä	-42	1	-41
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
voitot ja tappiot käypään arvoon arvostuksesta	115		
liiketoiminnan muihin tuottoihin siirretty määrä		-28	
Yhteensä	115	-28	87
Muuntoerot	-15		
Voitot ja tappiot nettosijoitusten suojauksesta	26		
Yhteensä	11		11
Yhteensä	84	-27	57

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot			2008
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	-41	10	-31
Myytävissä olevat rahoitusvarat	87	-22	65
Muuntoerot	11	-7	4
Yhteensä	57	-19	38

12. Tulos/osake

Tilikauden tulos, milj. euroa	2009	2008
Jatkuvista toiminnoista	-335	-179
Lopetetuista toiminnoista	-23	-338
Yhteensä	-358	-517
Keskimääräinen osakeantikorjattu osakemäärä, 1 000 kpl	328 166	328 166
Osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu, euroa		
Jatkuvista toiminnoista	-1,02	-0,55
Lopetetuista toiminnoista	-0,07	-1,03
Yhteensä	-1,09	-1,58

13. Aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet Milj. euroa	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	51	197	0	248
Muuntoerot	0	0	0	0
Lisäykset	0	10	0	10
Vähennykset	-5	-27		-32
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.2009	46	180	0	226
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2009		-146		-146
Muuntoerot	0	0		0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	9		9
Tilikauden poistot	0	-11		-11
Arvonalentumiset	-33	0		-33
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2009	-33	-148		-181
Kirjanpitoarvo 1.1.2009	51	51	0	102
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	13	32	0	45
Hankintameno 1.1.2008	172	216	0	388
Muuntoerot	0	-1	0	-1
Lisäykset	0	43	0	43
Vähennykset	0	-70		-70
Siirrot erien välillä	0	9	0	9
Hankintameno 31.12.2008	172	197	0	369
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2008	0	-178		-178
Muuntoerot	0	0		0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	45		45
Tilikauden poistot	0	-13		-13
Arvonalentumiset	-121	0		-121
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2008	-121	-146		-267
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	172	38	0	210
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	51	51	0	102

Speciality Papersin liikearvosta tehtiin vuonna 2009 33 miljoonan euron arvonalentuminen.

Vuonna 2008 liikearvon arvonalentumisia tehtiin tilikauden aikana lopetetusta Graphic Papers -liiketoiminnasta 101 miljoonaa euroa, Consumer Packaging -liiketoiminnasta 4 miljoonaa euroa, Office Papers -liiketoiminnasta 7 miljoonaa euroa ja Speciality Papers -liiketoiminnasta 9 miljoonaa euroa.

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien päästöoikeuksien kirjanpitoarvo ja käypä arvo oli 31.12.2009 10 miljoonaa euroa (17 miljoonaa euroa).Rinnakkaisvuonna lukuun sisältyi myös 30 prosentin osuus Metsä-Botnian päästöoikeuksista. Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät päästöoikeuksien lisäksi mm. tietokone-ohjelmia, patentteja ja lisenssejä.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet						
Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	113	1 048	4 158	87	28	5 434
Muuntoerot	0	7	57	2	0	66
Lisäykset	7	3	47	1	11	69
Vähennykset	-60	-194	-547	-15	-15	-831
Siirrot erien välillä	0	-5	15	0	-15	-5
Hankintameno 31.12.2009	60	859	3 730	75	9	4 733
Kertyneet poistot ja arvon alentumiset 1.1.2009	-34	-601	-2 941	-50	0	-3 626
Muuntoerot	0	-6	-41	-1		-48
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	81	278	9		368
Tilikauden poistot	0	-40	-173	-4		-217
Arvonalentumiset/arvon alentumisten peruutukset	0	-27	-52	-1		-80
Kertyneet poistot ja arvon alentumiset 31.12.2009	-34	-593	-2 929	-47		-3 603
Kirjanpitoarvo 1.1.2009	79	447	1 217	37	28	1 808
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	26	266	801	28	9	1 130

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	181	1 290	5 570	165	251	7 457
Muuntoerot	1	-20	-142	-3	-1	-165
Lisäykset	10	6	108	6	26	156
Vähennykset	-80	-282	-1 547	-82	-14	-2005
Siirrot erien välillä	1	54	169	1	-234	-9
Hankintameno 31.12.2008	113	1 048	4 158	87	28	5 434
Kertyneet poistot ja arvon alentumiset 1.1.2008	-3	-703	-3 827	-104	0	-4 637
Muuntoerot	0	16	107	3		126
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2	123	975	56		1 156
Tilikauden poistot	0	-22	-178	-5		-205
Arvonalentumiset/arvon alentumisten peruutukset	-33	-15	-18	0		-66
Kertyneet poistot ja arvon alentumiset 31.12.2008	-34	-601	-2 941	-50	0	-3 626
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	178	587	1 743	61	251	2 820
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	79	447	1 217	37	28	1 808

Vuonna 2009 kirjattiin arvonalentumista 80 miljoonaa euroa, joka jakautuu Zandersin paperitehtaalle Saksassa 33 ja Alizayn paperitehtaalle Ranskassa 47 miljoonaa euroa. Alizayn sellutehtaalla kirjattiin lisäksi 28 miljoonan euron ylimääräinen poisto liittyen suunnitelmaan sulkea tehdas lopullisesti.

Vuonna 2008 tehtiin arvonalentumisia Halleinin tehtaalla Itävallassa 57 miljoonaa euroa ja Husumin tehtaalla Ruotsissa 9 miljoonaa euroa.

Vieraan pääoman menoja ei aktivoitu vuonna 2009 (3 miljoonaa euroa vuonna 2008). Keskimääräinen käytetty korkokanta vuonna 2008 oli 6,23 prosenttia, joka edusti hankkeiden rahoittamiseen käytetyn lainan kustannuksia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä 31.12.2009 seuraavasti:

	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	39	39
Kumulatiiviset poistot	-18	-18
Kirjanpitoarvo 1.1.2009	24	24
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	21	21

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksella vuokrattuja hyödykkeitä 31.12.2008 seuraavasti:

	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno	40	40
Kumulatiiviset poistot	-16	-16
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	93	93
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	24	24

Aineellisen käyttöomaisuuden lisäyksiin sisältyy 1 miljoonaa euroa (2008: 0) rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä.

14. Biologiset hyödykkeet

Biologiset hyödykkeet, kasvava puusto on arvostettu käypään arvoon. Käyvän arvon muutos kirjataan vuosittain tuloslaskelmaan. Joulukuussa 2009 tapahtuneen omistusjärjestelyn johdosta konserni käsittelee Metsä-Botniaa pääomaosuusmenetelmällä Sijoitukset osakkuusyrityksiin standardin (IAS 28) mukaisesti 31.12.2009. Biologisia hyödykkeitä oli vain Metsä-Botnialla. Tilikauden päättyessä konsernissa ei ole enää biologisia hyödykkeitä.

Milj. euroa	2009	2008
Arvo 1.1.	57	47
Ostot tilikauden aikana	8	11
Myynnit tilikauden aikana	-1	0
Hakkuut tilikauden aikana	-5	-10
Voitot ja tappiot käypään arvoon arvostamisesta	-1	6
Yritysmyynnit	-54	0
Vähennykset	0	0
Muuntoero	-4	3
Arvo 31.12.	0	57

15. Osuudet osakkuusyrityksissä

Milj. euroa	2009	2008
Arvo 1.1.	63	64
Osuus tilikauden tuloksesta	-14	-1
Saadut osingot	0	-1
Lisäykset	162	0
Vähennykset	-1	1
Muuntoerot	0	0
Arvo 31.12.	210	63

Osuus tilikauden tuloksesta sisältää konsernin osakkuusyhtiö Myllykoski Paper Oy:n myymästä Sunilan sellutehtaasta realisoituneen 11 miljoonan myyntitappion. Joulukuussa 2009 tapahtuneen omistusjärjestelyn johdosta konserni käsittelee Metsä-Botniaa pääomaosuusmenetelmällä Sijoitukset osakkuusyrityksiin standardin (IAS 28) mukaisesti 31.12.2009. Lisäykset sisältävät Metsä-Botnian käsittelyn muuttumisen vaikutuksen.

Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon 31.12.2009 sisältyy liikearvoa 45 miljoonaa euroa (15 miljoonaa euroa). Liikearvon lisäys johtuu Metsä-Botnian käsittelyn muuttumisesta.

Taulukossa Metsä-Botnia sisältyy lukuihin 8.12.2009 alkaen.

Merkittävimmät osakkuusyritykset

	Kotimaa	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistusosuus (%)
Metsä-Botnia konserni	Suomi	859	466	87	2	30
Kirkniemen Kartano Oy	Suomi	7	3	0	0	48
Myllykoski Paper Oy	Suomi	172	127	259	-23	35
Plastirol Oy	Suomi	22	7	24	2	39
Muut		2	1	17	0	
Yhteensä		1 062	604	387	-19	

Mikään osakkuusyritys ei ole julkisesti noteerattu.

Liiketapahtumat osakkuusyhtiöiden kanssa

Milj. euroa	2009	2008
Myynti	1	0
Ostot	35	4
Korkotuotot	0	0
Korkokulut	0	0
Saamiset		
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7	7
Velat		
Ostovelat ja muut velat	2	2

16. Sijoitukset

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat pitkäaikaiset rahoitusvarat		
Milj. euroa	2009	2008
Arvo 1.1.	0	17
Lisäys	0	0
Siirto lyhytaikaisiin varoihin	0	-17
Käyvän arvon muutos	0	0
Arvo 31.12.	0	0
Myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0
Osuudet muissa yrityksissä		
Julkisesti noteeratut osakkeet	39	32
Muut	278	408
	317	440
Yhteensä	317	440

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia			2009		
	Liite	Taso1	Taso2	Taso3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat pitkäaikaiset rahoitusvarat	16				
Myytävissä olevat rahoitusvarat	16	39		278	317
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat lyhytaikaiset rahoitusvarat	20		1		1
Johdannaissaamiset	29	2	22		24
Johdannaisvelat	29	3	41		44

			2008		
	Liite	Taso1	Taso2	Taso3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat pitkäaikaiset rahoitusvarat	16				0
Myytävissä olevat rahoitusvarat	16	32		408	440
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat lyhytaikaiset rahoitusvarat	20	4	13		17
Johdannaissaamiset	29		84		84
Johdannaisvelat	29	2	67		69

Rahoitusvarat, joiden arvo määritelty tason 3 mukaisesti		
Milj. euroa	2009	2008
Arvo 1.1.	408	326
Voitot ja tappiot tuloslaskelmassa	18	74
Voitot ja tappiot laajassa tuloksessa	-121	87
Hankinnat		
Myynnit	-27	-79
Arvo 31.12.	278	408

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja rahoitusvelat on luokiteltu IFRS 7 (Rahoitusinstrumentit; tilinpäätöksessä esitetävät tiedot) kappaleiden 27 A ja 27 B mukaisesti.

Taso 1 Käyvät arvot perustuvat suoraan markkinoilta saatuun noteeraukseen.
Taso 2 Käyvät arvot perustuvat markkinoilta saatuihin hintatietoihin perustuviin arvostusmenetelmällä laskettuihin arvoihin.
Taso 3 Käyvät arvot eivät perustu markkinainformaatioon, vaan yhtiön omiin oletuksiin.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin (tasoon 3) ryhmitelty Pohjolan Voima Oy:n osakeomistus arvostetaan vuosineljänneksittäin käypään arvoon käyttäen diskontatun kassavirran menetelmän ja aiempien transaktioiden mukaisen arvostuksen painotettua keskiarvoa. Vertailuvuonna omistus arvostettiin käypään arvoon käyttäen diskontatun kassavirran menetelmää.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat pääasiassa noteerattuja joukkovelkakirjalainoja, jotka on kokonaisuudessaan luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat julkisesti noteerattuja ja noteeraamattomia osakkeita. Julkisesti noteerattujen osakkeiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän pörssinoteerauksiin. Merkittävin julkisesti noteeratuista osakeomistuksista on joulukuussa Graphic Papers-liiketoiminnan myynnissä saatu noin kahden prosentin osuus Sappi Limitedistä. Näiden osakkeiden tilinpäätöspäivän käypä arvo oli 38,4 miljoonaa euroa.

Noteeraamattomien osakkeiden merkittävin erä on 2,5 prosentin osuus Pohjolan Voima Oy:ssä. Konsernilla on oikeus noin 6,4 prosentin osuuteen Pohjolan Voiman B-osakkeiden kautta Olkiluodon ydinvoimalan (OL1 ja OL2) tuottamaan energiaan, noin 6,4 prosentin osuuteen C2-osakkeiden kautta Meri-Porin hiilivoimalan tuottamaan energiaan. Lisäksi konsernilla on noin 1,8 prosentin osuus rakenteilla olevasta Olkiluoto 3:sta Pohjolan Voiman B2-

osakkeiden kautta. Yhtiö tuottaa sähköä ja lämpöä osakkailleen Suomessa. Yhtiö käy kauppaa osakkaidensa kanssa. Sähkön ja lämmön hinta perustuu tuotantokustannuksiin ja maksettu hinta on yleensä markkinahintaa alhaisempi. Omistusosuus arvostetaan vuosineljänneksittäin käypään arvoon käyttäen diskontatun kassavirran menetelmän ja aiempien transaktioiden mukaisen arvostuksen painotettua keskiarvoa.

Laskennassa käytetty keskimääräinen painotettu pääomakustannus oli 4,67 prosenttia. Energian hinnan osalta on käytetty 12 kuukauden liukuvaa keskiarvoa sähkön hintaennusteista, mikä osaltaan tasoittaa sähkön markkinahinnan lyhytaikaisia vaihteluita. Käyvän arvon muutokset Suomen verokannan mukaisella laskennallisella verovelalla vähennettynä kirjataan oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Pohjolan Voima Oy:n hankintameno on 26 miljoonaa euroa (28) ja käypä arvo 273 miljoonaa euroa (402). Ydinvoimaosakkeitten (B- ja B2-sarja) käypä arvo oli 277 miljoonaa euroa (390), 255 miljoonaa B-sarja ja 22 miljoonaa B2-sarja,hiilivoimaosakkeitten (C2-sarja) -4 miljoonaa euroa (-3). Rinnakkaisvuonna luvut sisälsivät myös 30 prosentin osuuden Metsä-Botnian omistamista Pohjolan Voiman osakkeista.

Pohjolan Voiman osakkaiden välinen osakassopimus rajoittaa osakkeiden vapaata kauppaa muiden kuin osakkaiden kanssa. M-realin yhteisyritys Metsä-Botnia myi joulukuussa 2009 77 prosenttia omistamistaan Pohjolan Voiman osakkeista UPM-Kymmenelle osana Metsä-Botnian Uruguayn liiketoimintojen järjestelyä. Kaupasta realisoitui M-realille noin 18 miljoonan euron (30 prosentin omistusosuuden mukainen) käyvän arvon ja myyntivoiton tulosvaikutus. M-real myi kesäkuussa 2008 noin 6,7 prosentin osuuden rakenteilla olevasta Olkiluoto 3:sta (B2-osakkeet). Kaupasta realisoitui 74 miljoonan euron käyvän arvon ja myyntivoiton tulosvaikutus. Korkeat energianhinnat kasvattivat olennaisesti Pohjolan Voiman osakkeiden käypää arvoa vuonna 2008.

Muut noteeraamattomat osakkeet, joiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, on arvostettu arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenoon.

17. Muut rahoitusvarat

Milj. euroa	2009	2008
Korolliset lainasaamiset		
Saman konsernin yrityksiltä	49	1
Osakkuusyrityksiltä	0	0
Muilta	4	224
	53	225
Korottomat saamiset		
Saman konsernin yrityksiltä	4	4
Osakkuusyrityksiltä	0	0
Muilta	0	3
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt (liite 23)	1	0
	5	7
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä	58	232

Graphic Papers-liiketoiminnan myyntihinnan osana saatu lainasaaminen Sappi Ltd:ltä kasvatti vuonna 2008 lainasaamisten määrää 220 miljoonalla eurolla. Konserni sopi elokuussa 2009 Sappin kanssa, että Sappi maksaa velan takaisin hintaan 86,5 prosenttia velkakirjan nimellisarvosta. Tämä ennenaikainen takaisinmaksu aiheutti 30 miljoonan euron tappion, joka kirjattiin rahoituskuluihin. Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä sisältävät saamiset emoyritys Metsäliitto Osuuskunnalta ja emoyritys muilta tytäryrityksiltä.

18. Laskennalliset verot

Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten täsmäytys taseeseen 2009

Milj. euroa	1.1.2009	Kirjattu tulos-laskelmaan	Yritysmyynnit	Muuntoerot	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2009
Laskennalliset verosaamiset taseessa						
Eläkevelvoitteet ja muut varaukset	2		-1			1
Sisäiset katteet	3	-1				2
Käyttämättömät verotukselliset tappiot						
ja hyvitykset	10					10
Oman pääoman suojaus	0					0
Muut väliaikaiset erot	14	0	-3	0	-6	5
Laskennallinen verosaaminen yhteensä	29	-1	-4	0	-6	18
Netotettu laskennallisesta verovelasta	-24	3	0		6	-15
Laskennallinen verosaaminen taseessa	5	2	-4	0	0	3
Laskennalliset verovelat taseessa						
Poistoero ja verottomat varaukset	150	-30	-21	3		102
Myytävissä olevien rahoitusvarojen						
arvostaminen käypään arvoon	97		-1		-30	66
Oman pääoman suojaus		3			-3	
Muut väliaikaiset erot	9	-1	1	0	0	9
Laskennallinen verovelka yhteensä	256	-28	-21	3	-33	177
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta	-24	3	0		6	-15
Laskennallinen verovelka taseessa	232	-25	-21	3	-27	162
Nettoverovelka	-227	27	17	-3	27	-159

Laskennallisten verosaamisten muut väliaikaiset erot johtuvat pääasiassa rahoitusleasingista aiheutuvasta väliaikaisesta erosta.

Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten täsmäytys taseeseen 2008

Milj. euroa	1.1.2008	Kirjattu tulos-laskelmaan	Yritysmyynnit	Muuntoerot	Kirjattu muihin laa-jan tuloksen eriin	31.12.2008
Laskennalliset verosaamiset taseessa						
Eläkevelvoitteet ja muut varaukset	2					2
Sisäiset katteet	5	-2				3
Käyttämättömät verotukselliset tappiot						
ja hyvitykset	37	-17	-10			10
Oman pääoman suojaus		7			-7	0
Muut väliaikaiset erot	11	-1	-3		7	14
Laskennallinen verosaaminen yhteensä	55	-13	-13	0	0	29
Netotettu laskennallisesta verovelasta	-51	14	13			-24
Laskennallinen verosaaminen taseessa	4	1	0	0	0	5
Laskennalliset verovelat taseessa						
Poistoero ja verottomat varaukset	193	-36	0	-7		150
Myytävissä olevien rahoitusvarojen						
arvostaminen käypään arvoon	75				22	97
Oman pääoman suojaus	0		0			
Muut väliaikaiset erot	73	-24	-36	0	-4	9
Laskennallinen verovelka yhteensä	341	-60	-36	-7	18	256
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta	-51	14	13		0	-24
Laskennallinen verovelka taseessa	290	-46	-23	-7	18	232
Nettoverovelka	-286	47	23	7	-18	-227

Laskennalliset verosaamiset ja -velat voidaan vähentää toisistaan, jos on olemassa laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja milloin laskennalliset verot liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvolliselta, kun saaminen ja velka on tarkoitus realisoida nettomääräisesti. Konsernilla oli 31.12.2009 verotuksellisia nettotappioita noin 35 (35) miljoonaa euroa, joista on kirjattu laskennallista verosaamista noin kymmenen miljoonaa euroa. Ne liiketoiminnan tappiot, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei tämän vuoksi ole kirjattu laskennallista verosaamista olivat noin 1 040 (825) miljoonaa euroa lähinnä Saksassa ja Ranskassa. Nämä liiketoiminnan tappiot eivät vanhene. Näitä tappioita vastaava laskennallinen verosaaminen on noin 290 (220) miljoonaa euroa.

19. Vaihto-omaisuus

Milj. euroa	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	114	186
Keskeneräiset tuotteet	15	29
Valmiit tuotteet	181	268
Ennakkomaksut	3	22
	313	505

Kuluvana vuonna eikä rinnakkaisvuonna kirja-arvoon ei sisältynyt olennaisia nettorealisointiarvoon kirjauksia.

20. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Milj. euroa	2009	2008
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat lyhytaikaiset rahoitusvarat		
Arvo 1.1.	16	0
Siirto pitkäaikaisista varoista	0	17
Käyvän arvon muutos	0	-1
Vähennys	-15	0
Arvo 31.12.	1	16

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat pääasiassa noteerattuja joukkovelkakirjalainoja, jotka on kokonaisuudessaan luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi.

Korolliset lainasaamiset		
Saman konsernin yrityksiltä	75	34
Osakkuusyrityksiltä	7	28
Muilta	1	0
	83	62
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset		
Saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	3	2
Muut saamiset	26	11
Siirtosaamiset	3	2
	32	15
Osakkuusyrityksiltä		
Myyntisaamiset	0	3
	0	3
Muilta		
Myyntisaamiset	300	439
Muut saamiset	57	61
Siirtosaamiset	24	19
	381	519
Lyhytaikaiset saamiset	497	615

Saamiset konsernin yrityksiltä sisältävät saamiset emoyritys Metsäliitto Osuuskunnalta ja emoyrityksen muilta tytäryrityksiltä.

Konserniyritysten toimitusjohtajilta, heidän sijaisiltaan, hallituksen jäseniltä sekä vastaaviin toimielimiin kuuluvilta henkilöiltä ei ole lainasaamisia.

Epävarmat myyntisaamiset		
Muilta olevista myyntisaamisista on vähennetty seuraavat erät		
Milj. euroa	2009	2008
Arvo 1.1.	5	9
Lisäys	9	1
Vähennys	-7	-5
Arvo 31.12.	7	5

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät		
Lyhytaikaiset		
Henkilökulujaksotukset	0	1
Korot	2	0
Vakuutukset	0	0
Muut	22	18
Yhteensä	24	19

21. Rahavarat

Milj. euroa	2009	2008
Lyhytaikaiset sijoitukset	256	405
Käteinen raha ja pankkitilit	241	145
Yhteensä	497	550

Lyhytaikaiset sijoitukset ovat pääasiassa yritys- ja sijoitustodistuksia ja määräaikaistalletuksia, joiden alkuperäinen juoksuaika on alle kolme kuukautta.

22. Oma pääoma

Osakepääoman muutokset				
	Osakepääoma		Ylikurssirahasto	Yhteensä
Milj. euroa	A-osakkeet	B-osakkeet		
1.1.2008	62	496	667	1 225
2008 ei muutoksia				
31.12.2008	62	496	667	1 225
2009 ei muutoksia				
31.12.2009	62	496	667	1 225

A-osakkeilla on yhtiökokouksessa 20 ääntä ja B-osakkeilla 1 ääni. Kaikki osakkeet oikeuttavat yhtäläiseen osinkoon. A-osake voidaan muuntaa B-osakkeeksi osakkeenomistajan tai hallintarekisteröityjen osakkeiden hoitajan kirjallisesta vaatimuksesta. Muuntamisesta ei suoriteta rahavastiketta.

Osakkeiden lukumäärä			
kpl	A-osakkeet	B-osakkeet	Yhteensä
1.1.2008	36 339 550	291 826 062	328 165 612
2008 ei muutoksia			
31.12.2008	36 339 550	291 826 062	328 165 612
2009 ei muutoksia			
31.12.2009	36 339 550	291 826 062	328 165 612

Yhtiökokous poisti 13.3.2008 yhtiöjärjestyksestä kohdan osakkeen nimellisarvosta. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Arvonmuutos ja muut rahastot		
Milj. euroa	2009	2008
Arvonmuutos rahasto	192	257
Vararahasto ja yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	2	2
Yhteensä	194	259

Ylikurssirahasto
Ylikurssirahastoon on kirjattu osakemerkinnän yhteydessä yhtiölle tullut nimellisarvon ylittävä määrä.

Vararahasto ja yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot
Vararahasto ja yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot ovat lähinnä yhtiökokouksen päätöksin perustettuja ja kartutettuja rahastoja

Arvonmuutosrahasto
Arvonmuutosrahasto sisältää korko-, valuutta- ja hyödykejohdannaisten suojauslaskennan mukaisen käyvän arvon tehokkaan osuuden muutoksen sekä myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksen.

Muuntoerot
Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot sekä ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyneet voitot ja tappiot silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Osingot
Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus ei ole ehdottanut osingonjakoa.

23. Eläkevelvoitteet

Konsernilla on eri maissa, joissa se toimii useita etuuspohjaisia ja maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat kyseisten maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Suurin osa konsernin eläkejärjestelyistä on maksupohjaisia.

Suomen merkittävin eläkejärjestelmä on TYEL, jossa etuudet määräytyvät suoraan edunsaajan ansioiden perusteella.

Suomessa on eläkejärjestelyjä, jotka ovat Metsäliiton Toimenhaltijain Eläkesäätiön vastuulla. Eläkesäätiön järjestelyt ovat etuuspohjaisia ja ennalta rahastoituja. Lisäksi Suomessa on muita maksupohjaisia järjestelyjä.

Ulkomaiset eläkejärjestelyt koostuvat etuuspohjaisista sekä maksupohjaisista järjestelyistä.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		
Milj. euroa	2009	2008
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	74	82
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	14	16
Nettovelka	88	98
Ylirahastoidut järjestelyt taseen vastaavissa	1	0
Velka yhteensä	89	98

Etuuspohjaiset eläke-etuudet

Milj. euroa	2009	2008
Eläkevastuut taseessa		
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	42	45
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	67	67
	109	112
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-36	-31
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	1	1
Nettovelka taseessa	74	82

Eläkevastuut tuloslaskelmassa		
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3	4
Korkomenot	6	6
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-2	-2
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-7	-1
Tappiot/voitot järjestelyn supistamisesta	0	0
Yhteensä sisältyy henkilöstökuluihin	0	7

Järjestelyjen varallisuuden tuotto oli 6 miljoonaa euroa (2008 3 miljoonaa euroa)

Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvan velvoitteen nykyarvon muutos		
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite 1.1.	112	505
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3	4
Korkomenot	6	6
Työntekijän maksusuoritukset järjestelyyn	0	-1
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-1	-4
Yritysmyynnit	0	-403
Tappiot/voitot järjestelyn supistamisesta	0	-1
Maksetut etuudet	-10	-4
Muut oikaisut	0	0
Muuntoerot	-1	10
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite 31.12.	109	112

Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutos		
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1.	31	388
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	2	3
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	4	-4
Työntekijän maksusuoritukset järjestelyyn	1	1
Työnantajan maksusuoritukset järjestelyyn	1	-1
Yritysmyynnit	0	-367
Velvoitteen täyttäminen	0	0
Maksetut etuudet	-2	-1
Muuntoerot	-1	12
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 31.12.	36	31

Arvioidut maksusuoritukset etuuspohjaisiin järjestelyihin vuonna 2010 ovat 1 miljoonaa euroa.

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakauma, %		
Osakeinstrumentit	38	39
Velkainstrumentit	20	7
Kiinteistöt	15	16
Joukkovelkakirjalainat	18	31
Muut	9	7
Yhteensä	100	100

Tilikauden ja aikaisempien tilikausien tiedot		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä johtuvan velvoitteen nykyarvo	-109	-112
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	36	31
Rahasto vastuu	-73	-81
Järjestelystä johtuvan velan kokemusperäiset tarkistukset	0	0
Järjestelyyn kuuluvien varojen kokemusperäiset tarkistukset	-2	-2

Käytetyt vakuutusmatemaattiset olettamukset:		
	2009	2008
Suomi		
Diskonttauskorko %	4,75	3,75
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto %	3,5	5,4
Tuleva palkankorotusolettamus %	0,0	3,0
Tulevat eläkkeiden korotukset %	2,1	2,1
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika (vuosia)	0	3
Iso-Britannia		
Diskonttauskorko %	5,7	6,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto %	6,80	6,75
Tuleva palkankorotusolettamus %	4,3	3,6
Tulevat eläkkeiden korotukset %	3,3	2,6
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika (vuosia)	13	14
Saksa		
Diskonttauskorko %	5,8	6,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto %	n/a	n/a
Tuleva palkankorotusolettamus %	2,5	2,5
Tulevat eläkkeiden korotukset %	2,0	2,0
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika (vuosia)	12	11
Itävalta		
Diskonttauskorko %	5,0	5,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto %	n/a	n/a
Tuleva palkankorotusolettamus %	0	2,22
Tulevat eläkkeiden korotukset %	2,11	2,22
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika (vuosia)	20	24
Sveitsi		
Diskonttauskorko %	3,3	3,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto %	3,5	4
Tuleva palkankorotusolettamus %	1,5	1,75
Tulevat eläkkeiden korotukset %	0,5	0,5
Arvioitu jäljellä oleva työssäoloaika (vuosia)	13	8

.

24. Varaukset

Milj. euroa	Uudelleen-järjestely	Ympäristö-velvoitteet	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2009	80	5	14	99
Muuntoerot	1	0	1	2
Varausten lisäykset	54	2	6	62
Käytetyt varaukset	-45	-4	-2	-51
Käyttämättömien varausten peruutukset	-4	-2	-3	-9
Diskonttauksen vaikutus	1	0	0	1
31.12.2009	87	1	16	104

Vuonna 2009 merkittävin uudelleenjärjestely oli Alizayn sellutehtaan lopulliseen sulkemiseen liittyvä 14 miljoonan euron kuluvaraus. Tulosparannusohjelmat Husumin tehtaalla Ruotsissa (9) ja Reflexin tehtaalla Saksassa (8) lisäsivät varauksia yhteensä 17 miljoonaa euroa. Konsernin yhteisyrityksen Metsä-Botnian Kaskisten tehtaan sulkeminen kasvatti uudelleenjärjestelyvarauksia konsernin 30 %:n omistusosuuden mukaan seitsemän miljoonaa euroa. Käsittelytavan muutoksen mukana tämä varaus poistui taseesta. Lisäksi konsernin IT-palvelujen uudelleenjärjestelyistä kirjattiin 12 miljoona varaus.

Muut varaukset sisältävät varauksia liittyen mm vuokriin, veroihin ja kanteisiin konserniyhtiöitä vastaan. Varausten kokonaissummasta 104 miljoonasta eurosta pitkäaikaisten varausten osuus on 60 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisten varausten osuus 44 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisen varauksen arvioidaan pääosin purkautuvan vuoden 2011 loppuun mennessä.

25. Rahoitusvelat

Milj. euroa	2009	2008
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat		
Joukkovelkakirjalainat	729	1 162
Lainat rahoituslaitoksilta	73	287
Eläkelainat	61	33
Rahoitusleasingvelat	27	31
Muut velat	53	55
Yhteensä	943	1 568
Lyhytaikaiset korolliset rahoitusvelat		
Pitkäaikaisten velkojen lyhytaikainen osuus	406	317
Lyhytaikaiset lainat	3	53
Rahoitusvekselit	2	7
Muut velat	56	161
Yhteensä	467	538
Korolliset velat yhteensä	1 410	2 106
Korolliset rahoitusvarat		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	53	225
Muut		
	53	225
Lyhytaikaiset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat lyhytaikaiset rahoitusvarat	1	16
Lainat ja muut saamiset	83	61
Lyhytaikaiset sijoitukset jaksotettuun hankintamenoon	256	405
Käteinen raha ja pankkitilit	241	145
	580	627
Korolliset rahoitusvarat yhteensä	633	852
Korolliset nettovelat	777	1 254

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen kassavirrat 31.12.2009							
Milj. euroa	Kirja-arvo	2010	2011	2012	2013	2014	2015-
Joukkovelkakirjalainat	1 068						
Lyhennys		-339	-52	-101	-492	-84	0
Rahoituskulu		-70	-62	-57	-31	-4	0
Lainat rahoituslaitoksilta	98						
Lyhennys		-25	-28	-25	-20	0	0
Rahoituskulu		-1	-1	0	0	0	0
Eläkelainat	99						
Lyhennys		-39	-11	-20	-20	-10	0
Rahoituskulu		-7	-5	-4	-2	0	0
Rahoitusleasingvelat	31						
Lyhennys		-3	-3	-2	-1	-1	-20
Rahoituskulu		-1	-1	-1	0	0	-1
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	53						
Lyhennys		0	0	0	-49	0	-4
Rahoituskulu		0	-1	-1	-1	0	0
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat, yhteensä	**1 349**						
josta 2010 lyhennykset	**-406**						
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat taseessa	**943**						
Yhteensä							
Lyhennys		-406	-94	-148	-582	-95	-24
Rahoituskulu		-79	-70	-63	-34	-4	-1
Lyhytaikaiset korolliset velat	61						
Lyhennys		-61					
Rahoituskulu		0					
Ostovelat ja muut velat	399						
Lyhennys		-387	-9	0	0	-1	-2
Yhteensä	**1 809**						
Lyhennys		-854	-103	-148	-582	-96	-26
Rahoituskulu		-79	-70	-63	-34	-4	-1
Takaussopimukset							
Johdannaisvelat	44						
Koronvaihtosopimukset		10	11	12	6	0	0
Valuuttajohdannaiset		-2 652	-3	-1	0	0	0
Hyödykejohdannaiset		-1	-3	1	0	0	0
Johdannaisvelat yhteensä		**-2 643**	**5**	**12**	**6**	**0**	**0**
Johdannaissaamiset	24						
Koronvaihtosopimukset		0	0	0	0	0	0
Valuuttajohdannaiset		2 639	4	2	0	0	0
Hyödykejohdannaiset		1	0	0	0	0	0
Johdannaissaamiset yhteensä		**2 640**	**4**	**2**	**0**	**0**	**0**
Johdannaiset nettokassavirta		-3	9	14	6	0	0

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen kassavirrat 31.12.2008							
Milj. euroa	Kirja-arvo	2009	2010	2011	2012	2013	2014-
Joukkovelkakirjalainat	1 403						
Lyhennys		-240	-397	-52	-102	-494	-118
Rahoituskulu		-102	-94	-62	-56	-30	-6
Lainat rahoituslaitoksilta	341						
Lyhennys		-55	-56	-57	-87	-48	-38
Rahoituskulu		-12	-10	-8	-5	-2	-3
Eläkelainat	53						
Lyhennys		-20	-33	-1	0	0	0
Rahoituskulu		-3	-2	0	0	0	0
Rahoitusleasingvelat	33						
Lyhennys		-2	-3	-3	-2	-2	-22
Rahoituskulu		-2	-2	-2	-2	-1	-5
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	55						
Lyhennys		0	0	-2	0	-49	-4
Rahoituskulu		-3	-3	-3	-3	-3	0
Pitkäaikaiset korolliset velat, yhteensä	**1 885**						
josta 2009 lyhennykset	**-317**						
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat taseessa	**1 568**						
Yhteensä							
Lyhennys		-317	-489	-115	-191	-593	-182
Rahoituskulu		-122	-111	-75	-66	-36	-14
Lyhytaikaiset korolliset velat	221						
Lyhennys		-221					
Rahoituskulu		-2					
Ostovelat ja muut velat	514						
Lyhennys		-497	-6	-3	-3	-2	-3
Yhteensä	**2 620**						
Lyhennys		-1 035	-495	-118	-194	-595	-182
Rahoituskulu		-124	-111	-75	-66	-36	-14
Takaussopimukset							
Johdannaisvelat	69						
Koronvaihtosopimukset		-6	-8	-8	-8	-4	0
Valuuttajohdannaiset		-2 720	-10	-10	-7	-5	-3
Hyödykejohdannaiset		4	-2	-4	0	0	0
Johdannaisvelat yhteensä		**-2 722**	**-20**	**-22**	**-15**	**-9**	**-3**
Johdannaissaamiset	84						
Koronvaihtosopimukset		0	0	0	0	0	0
Valuuttajohdannaiset		2 759	8	8	6	4	2
Hyödykejohdannaiset		0	0	0	0	0	0
Johdannaissaamiset yhteensä		**2 759**	**8**	**8**	**6**	**4**	**2**
Johdannaiset nettokassavirta		37	-12	-14	-9	-5	-1

Joukkovelkakirjalainat			
Milj. euroa	Korko %	2009	2008
2002-2009	8,89	0	100
2002-2012	9,20	101	102
2002-2014	9,40	84	115
2004-2009	5,37	0	30
2004-2009	5,91	0	10
2004-2009	5,91	0	30
2004-2011	3,02	30	0
2004-2011	3,20	10	0
2004-2011	3,27	12	0
2004-2011	5,54	0	30
2004-2011	6,30	0	10
2004-2011	6,52	0	12
2006-2009	7,69	0	70
2006-2010	5,59	339	0
2006-2010	7,70	0	397
2006-2013	8,75	0	490
2006-2013	9,25	492	0
2008-2018	7,00	0	7
		1 068	1 403

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat				
	Vähimmäisleasing-maksut		Vähimmäisleasing-maksujen nykyarvo	
Milj. euroa	2009	2008	2009	2008
alle 1 vuotta	4	4	3	2
1–2 vuotta	3	5	3	3
2–3 vuotta	2	4	2	3
3–4 vuotta	2	3	1	2
4–5 vuotta	2	3	1	1
Yli 5 vuotta	21	26	20	22
	34	45	31	33
Tulevat rahoituskulut	3	12		
Vähimmäisleasing-maksujen nykyarvo	31	33		

Merkittävimmät rahoitusleasingsopimukset koskevat Äänevoima Oy:n voimalaitoksia. Äänevoima Oy:n rahoitusleasingsopimusaika oli alunperin 10–15 vuotta. Velat erääntyvät vuoteen 2017 mennessä. Sopimukset sisältävät jatko- ja osto- optioita.

26. Muut velat

Milj. euroa	2009	2008
Korottomat velat saman konsernin yrityksille	0	0
Korottomat velat muille		
Siirtovelat	0	2
Muut velat	12	16
Yhteensä	12	18

Velat saman konsernin yrityksille sisältävät velat emoyhtiö Metsäliitto Osuuskunnalle ja emoyhtiön muille tytäryhtiöille.

Pitkäaikaiset siirtovelat		
Henkilöstökulujaksotuksia	0	0
Käyttöoikeuskorvausjaksotuksia	0	1
Jätevesimaksujaksotuksia	0	0
Muut	0	1
Yhteensä	0	2

27. Ostovelat ja muut velat

Milj. euroa	2009	2008
Korottomat velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	36	31
Muut velat	15	42
Velat osakkuusyrityksille		
Ostovelat	2	20
Muut velat	0	1
Korottomat velat muille		
Saadut ennakot	6	8
Ostovelat	115	137
Muut velat	115	129
Siirtovelat	92	121
Yhteensä	381	489

Velat saman konsernin yrityksille sisältävät velat emoyhtiö Metsäliitto Osuuskunnalle ja emoyhtiön muille tytäryhtiöille.

Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkka- ja henkilöstökulujaksotukset	42	47
Korot	15	22
Ostojen jaksotukset	30	38
Muut	5	14
Yhteensä	92	121

28. Rahoitusvarat ja velat luokiteltuna IAS 39 :n mukaan sekä käyvät arvot

Rahoitusvarat 31.12.2009								
Milj. euroa	Liite	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Suojaus-laskennan alaiset johdannaiset	Jaksotettuun hankinta-menoon arvostetut	Kirja-arvot	Kaypä arvo
Sijoitukset	16		317				317	317
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	17			58			58	58
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20	1		496		0	497	497
Rahavarat	21			497		0	497	497
Johdannaiset	29	24			0		24	24
Yhteensä		25	317	1 051	0	0	1 393	1 393

Rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat	25					943	943	830
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat	26					12	12	12
Lyhytaikaiset korolliset rahoitusvelat	25					467	467	458
Ostovelat ja muut rahoitusvelat	27					333	333	333
Johdannaiset	29	18			26		44	44
		18	0	0	26	1 755	1 799	1 677

Rahoitusvarat 31.12.2008								
Milj. euroa	Liite	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Lainat ja muut saamiset	Suojaus-laskennan alaiset johdannaiset	Jaksotettuun hankinta-menoon arvostetut	Kirja-arvot	Kaypä arvo
Sijoitukset	16		440				440	440
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	17			232			232	187
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20	16		599			615	615
Rahavarat	21			550			550	550
Johdannaiset	29	45			39		84	84
Yhteensä		61	440	1 381	39		1 921	1 876

Rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvelat	25					1 568	1 568	1 097
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat	26					18	18	18
Lyhytaikaiset korolliset rahoitusvelat	25					538	538	529
Ostovelat ja muut rahoitusvelat	27					430	430	430
Johdannaiset	29	42			27		69	69
		42	0	0	27	2 554	2 623	2 143

Myyntisaamiset ja muut saamiset eivät sisällä ennakkomaksuja, laskennallisia verosaamisia ja henkilökulujaksotuksia (liite 20). Ostovelat ja muut rahoitusvelat eivät sisällä saatuja ennakkomaksuja, laskennallisia verovelkoja ja henkilökulujaksotuksia (liite 27).

M-real-konsernissa kaikki korolliset rahoitusvelat arvostetaan taseeseen efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon. Käyvät arvot perustuvat kunkin velan tai varan markkinakorolla laskettuun nykyarvoon. Sovellettujen diskonttokorkojen vaihteluväli on 0,4 - 21,2 prosenttia (2008: 2,5-38,0). Korollisista rahoitusveloista on vaihtuvakorkoisia 84 prosenttia (95) ja loput kiinteäkorkoisia. Korollisten rahoitusvelkojen keskikorko on vuoden 2009 lopussa 6,0 prosenttia (7,0). Myyntisaamisten ja muiden saamisten sekä ostovelkojen ja muiden velkojen käyvät arvot eivät olennaisesti poikkea niiden kirjanpitoarvoista taseessa.

29. Rahoitusjohdannaiset

Johdannaiset, tasearvot	2009			2008		
	Varat	Velat	Netto	Varat	Velat	Netto
	24	44	-20	84	69	15

	Nimellisarvo		Käypä arvo				
Milj. euroa		Yhteensä	Käyvän arvon suojaukset	Rahavirran suojaukset	Oman pääoman suojaukset	Suojaukset, joihin ei sovelleta suojaus-laskentaa	Kaupankäynti-tarkoituksessa tehdyt johdannaiset
2009							
Korkotermiini- ja futuurisopimukset	4	0				0	
Korko-optiosopimukset	0	0					0
Koronvaihtosopimukset	977	-3	-5	-1		3	0
Korkojohdannaiset yhteensä	**981**	**-3**	**-5**	**-1**	**0**	**3**	**0**
Valuuttatermiinisopimukset	2 635	-6		5	-13	2	0
Valuuttaoptiosopimukset	119	0				0	
Valuutanvaihtosopimukset	52	-9	-9				
Valuuttajohdannaiset yhteensä	**2 806**	**-15**	**-9**	**5**	**-13**	**2**	**0**
Sähköjohdannaissopimukset	175	-2		-3		1	0
Sellujohdannaissopimukset	0	0				0	
Muut hyödykejohdannaissopimukset	8	0	0	0	0	0	0
Hyödykejohdannaiset yhteensä	**183**	**-2**	**0**	**-3**	**0**	**1**	**0**
Johdannaiset yhteensä	**3 970**	**-20**	**-14**	**1**	**-13**	**6**	**0**

Nimellisarvo sisältää myös suljetut sopimukset, joiden määrä yhteensä on 2 158 miljoonaa euroa.

2008							
Korkotermiini- ja futuurisopimukset	4	0				0	
Korko-optiosopimukset	0	0					0
Koronvaihtosopimukset	1 282	-9	-5	-1		-3	0
Korkojohdannaiset yhteensä	**1 286**	**-9**	**-5**	**-1**	**0**	**-3**	**0**
Valuuttatermiinisopimukset	2 673	40		-16	55	1	0
Valuuttaoptiosopimukset	5	0				0	
Valuutanvaihtosopimukset	127	-13	-13				
Valuuttajohdannaiset yhteensä	**2 805**	**27**	**-13**	**-16**	**55**	**1**	**0**
Sähköjohdannaissopimukset	172	-2		-9		7	0
Sellujohdannaissopimukset	4	-1				-1	
Muut hyödykejohdannaissopimukset	9	0	0	0	0	0	0
Hyödykejohdannaiset yhteensä	**185**	**-3**	**0**	**-9**	**0**	**6**	**0**
Johdannaiset yhteensä	**4 276**	**15**	**-18**	**-26**	**55**	**4**	**0**

Nimellisarvo sisältää myös suljetut sopimukset, joiden määrä yhteensä on 2 069 miljoonaa euroa

30. Rahavirran suojauslaskennan erääntymisaikataulu

Suojausinstrumentin tulos kirjataan tuloslaskelmaan suojauksen kohteena olevan kassavirran toteutuessa. Suojausinstrumenttien erääntymisajankohdat ovat samat kuin suojauksen kohteena olevan kassavirran.

Milj. euroa	31.12.2009			
Periodit, jolloin ennakoidun kassavirran odotetaan toteutuvan	Hyvin todennäköiset valuutta-kassavirrat	Sopimusperusteiset korko-kassavirrat	Hyvin todennäköiset hyödyke-kassavirrat	Hyvin todennäköiset hyödyke-kassavirrat
Q 1	64	-0,1		-2
Q 2	60	-0,1		-5
Q 3	27	-0,1		-5
Q 4	16	0,0		-2
Yhteensä 2010	167	-0,3	0	-14
2011		-0,2	0	-18
2012				-7
2013				
2014				
Kassavirrat yhteensä	167	-0,5	0	-39
Suojauslaskentaan kohdistettujen johdannaisten nimellisarvo	167	30	0	39

Milj. euroa	31.12.2008			
Periodit, jolloin ennakoidun kassavirran odotetaan toteutuvan	Hyvin todennäköiset valuutta-kassavirrat	Sopimusperusteiset korko-kassavirrat	Hyvin todennäköiset hyödyke-kassavirrat	Hyvin todennäköiset hyödyke-kassavirrat
Q 1	86	-1	1	-4
Q 2	64	0	1	-4
Q 3	40	-1	1	-4
Q 4	32	0	1	-5
Yhteensä 2009	222	-2	4	-17
2010		-1	0	-17
2011		-1	0	-13
2012		-1	0	
2013			0	
Kassavirrat yhteensä	222	-5	4	-47
Suojauslaskentaan kohdistettujen johdannaisten nimellisarvo	222	80	4	47

31. Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot

Milj. euroa	2009	2008
Oikaisut tilikauden tulokseen		
Verot	26	-45
Poistot ja arvonalentumiset	356	569
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	14	1
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot ja -tappiot	-148	-67
Rahoituskulut, netto	74	154
Eläkevelvoitteet ja varaukset	2	7
	324	619
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus	122	-20
Myyntisaamiset ja muut saamiset	116	6
Ostovelat ja muut velat	-98	21
	140	7

Tytäryritysmyynnit
M-real myi joulukuussa 2008 Graphic Papers-liiketoiminnan ja helmikuussa 2008 Isossa-Britanniassa sijaitsevan New Thamesin toimistopaperitehtaan. Tytäryritysmyyntien kassavirtavaikutus oli vuonna 2008 yhteensä 386 miljoonaa euroa.

32. M-realin tärkeimmät tytäryritykset

	Maa	Konsernin omistusosuus, %	Osakkeiden lukumäärä
Saman konsernin osakkeet ja osuudet			
Metsäliitto Osuuskunta	Suomi		179 171
Tytäryhtiöosakkeet			
Kotimaiset			
Alrec Boiler Oy *)	Suomi	24,92	899
Oy Hangö Stevedoring Ab	Suomi	100,00	150
Kemiart Liners Oy	Suomi	100,00	2 000 000
Logisware Oy	Suomi	100,00	4 500
OOO Peterbox	Venäjä	100,00	
M-real International Oy	Suomi	100,00	10 000
Metsä Group Financial Services Oy	Suomi	51,00	25 500
Ulkomaiset			
M-real Deutsche Holding GmbH	Saksa	100,00	
M-real Fine B.V.	Hollanti	100,00	1 000
M-real Holding France SAS	Ranska	100,00	520 000
M-real IBP Deals Americas Ltd	USA	100,00	50
M-real IBP Deals Europe S.A.	Belgia	100,00	1 000
M-real NL Holding B.V.	Hollanti	100,00	15 350
M-real Reinsurance AG	Sveitsi	100,00	19 997
M-real Sverige Ab	Ruotsi	100,00	10 000 000
M-real UK Holdings Ltd	Iso-Britannia	100,00	146 750 000

* Käsitellään tytäryhtiön tavoin osakassopimuksen mukaan

	Maa	Konsernin omistusosuus, %	Osakkeiden lukumäärä
Kotimaiset alakonsernit			
M–real International Oy			
M-real Benelux B.V.	Hollanti	100,00	2 000
M-real Benelux n.v./s.a	Belgia	100,00	2 921
M-real Board and Paper 000	Venäjä	100,00	100
M-real CZ, s.r.o.	Tsekin Tasavalta	100,00	
M-real Deutschland GmbH	Saksa	100,00	1
M-real France SAS	Ranska	100,00	8 211
M-real Hellas Ltd	Kreikka	51,00	306
M-real Hong Kong Ltd	Hong Kong	100,00	100
M-real Shanghai Ltd	Kiina	100,00	
M-real Ibéria S.A.	Espanja	100,00	147 871
M-real Ireland Ltd	Irlanti	100,00	5 000
M-real Italia s.r.l.	Italia	100,00	100 000
M-real Kft	Unkari	100,00	30
M-real (Middle East & North Africa) Ltd	Kypros	100,00	742 105
M-real Polska Sp. Z o.o.	Puola	100,00	232
M-real Nordic A/S	Tanska	100,00	36
M-real Nordic AB	Ruotsi	100,00	1 000
M-real Singapore Pte Ltd	Singapore	100,00	10 000
M-real Schweiz AG	Sveitsi	100,00	100
M-real UK Ltd	Iso-Britannia	100,00	2 400
M-real USA Corporation	USA	100,00	180
Ulkomaiset alakonsernit			
M-real Sverige AB			
M-real Paper Tec Sverige AB	Ruotsi	100,00	1 000
M-real Holding France SAS			
M-real Alizay SAS	Ranska	100,00	3 203 210
M-real Alizay SNC	Ranska	100,00	40 000 000
M-real Deutsche Holding GmbH			
M-real Zanders GmbH	Saksa	100,00	2 800 000
M-real New Jersey Service Co.	USA	100,00	
Metsäliitto Energie GmbH	Saksa	80,00	
M-real Hallein AG	Itävalta	98,60	69
M-real NL Holding B.V			
M-real IBP Deals (China) Ltd	Kiina	100,00	
M-real IBP HK Ltd	Hong Kong	100,00	7 009 900
M-real UK Holdings Ltd			
M-real UK Services Ltd	Iso-Britannia	100,00	115 800 001

33. Yhteisyritykset

Yhteisyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä suhteellisen omistusosuuden mukaisesti. Konsernin tuloslaskelmaan ja taseeseen sisältyvät varat, velat, kulut ja tuotot ovat seuraavat:

Milj. euroa	2009	2008
Pitkäaikaiset varat	24	577
Lyhytaikaiset varat	4	183
Varat yhteensä	28	760
Pitkäaikaiset velat	26	215
Lyhytaikaiset velat	3	82
Velat yhteensä	29	297
Liikevaihto	345	495
Kulut	293	444
Tilikauden tulos	55	41

Merkittävimmät yhteisyritykset	omistusosuus, %	
Oy Metsä-Botnia Ab	30,0	30,0
Äänevoima Oy	56,25	56,25

Joulukuussa 2009 Metsä-Botnian omistusosuuksia järjesteltiin uudelleen Uruguayn liiketoiminnan myynnin yhteydessä. Oy Metsä-Botnia Ab hankki 9,2 prosenttia omia osakkeitaan. M-realin omistusosuus nousi 30 prosentista 33 prosenttiin.

M-real myi kolme prosenttia omistamistaan Metsä-Botnian osakkeista emoyritykselleen Metsäliitto Osuuskunnalle 49 miljoonan euron kauppahintaan. Kaupasta kirjattiin 33 miljoonan euron myyntivoitto verojen jälkeen.

Hankittu lisäosuus	**käyvät arvot**
Muut aineettomat hyödykkeet	6
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	24
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	0
Vaihto-omaisuus	4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4
Rahavarat	0
Varat yhteensä	38
Laskennalliset verovelat	5
Varaukset	10
Rahoitusvelat	51
Ostovelat ja muut velat	3
Velat yhteensä	69
Nettovarat	-31
Hankintameno	0
Liikearvo	31

Myydyt omaisuuserät	käyvät arvot
Liikearvo	4
Muut aineettomat hyödykkeet	0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	20
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	1
Vaihto-omaisuus	4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3
Rahavarat	0
Varat yhteensä	32
Laskennalliset verovelat	2
Varaukset	1
Rahoitusvelat	9
Ostovelat ja muut velat	4
Velat yhteensä	16
Nettovarat	16
Myyntihinta	49
Myyntivoitto ennen veroja	33
Tuloverot	0
Myyntivoitto verojen jälkeen	33
Rahana saatu kauppahinta	49
Myytyjen yritysten rahavarat	-3
Vaikutus kassavirtaan	46

31.12.2009 M-realin omistusosuus Metsä-Botniasta on 30 prosenttia ja M-real käsittelee koko Metsä-Botniaa pääomaosuusmenetelmällä Sijoitukset osakkuusyrityksiin standardin (IAS 28) mukaisesti 8.12.2009 alkaen.

34. Vastuusitoumukset

Milj. euroa	2009	2008
Omasta velasta		
Rahoitusvelat, joiden vakuudeksi annettu pantteja		
Lainat rahoituslaitoksilta	0	0
Annetut pantit	0	1
Rahoitusvelat, joiden vakuudeksi annettu kiinteistökiinnityksiä		
Lainat rahoituslaitoksilta	31	47
Muut velat	75	0
Kiinteistökiinnitykset	106	47
Rahoitusvelat, joiden vakuudeksi annettu irtaimistokiinnityksiä		
Lainat rahoituslaitoksilta	3	0
Irtaimistokiinnitykset	3	0
Saman konsernin yritysten puolesta		
Kiinteistökiinnitykset	0	4
Takausvastuut	0	0
Osakkuusyritysten puolesta		
Takausvastuut	0	1
Muiden puolesta		
Takausvastuut	2	2
Muut vastuut		
Muiden sitoumusten vakuudeksi	0	1
Leasing-vastuut		
Seuraavan vuoden osalta	2	6
Myöhempien vuosien osalta	2	7

Yhteensä		
Pantit	0	1
Kiinnitykset	109	51
Takaukset	2	3
Vekselivastuut	0	0
Muut vastuut	0	1
Leasing-vastuut	4	13
Yhteensä	115	69

Muut vuokrasopimukset

Konserni on tehnyt toimisto- ja varastotiloista useita sopimuksia, joita ei voi purkaa. Joihinkin sopimuksiin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen.

Milj. euroa	2009	2008
Ostositoumukset		
Ostosopimukset, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet,		
maksut alle vuoden	0	0
maksut myöhemmin	1	1
	1	1
Ostosopimukset, muut,		
maksut alle vuoden	1	35
maksut myöhemmin	0	5
	1	40

Yhteisyritysvastuut

Konsernin osuus yhteisyritysten tekemistä investointisitoumuksista oli 0,0 miljoonaa euroa 31.12.2009 (0,0)

35. Osakepalkitseminen

Osakepalkkiojärjestelmä 2005–2007

M-realin hallitus päätti 4.2.2005 osakepalkkiojärjestelmän käyttöön ottamisesta. Osakepalkkiojärjestelmä tarjoaa mahdollisuuden saada palkkiona M-real Oyj:n B-sarjan osakkeita kolmelta yhden kalenterivuoden pituiselta ansaintajaksolta sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Ansaintajaksot ovat kalenterivuodet 2005, 2006 ja 2007. Osakepalkkiojärjestelmästä maksettavan palkkion määrä on sidottu M-realin liikevoittoon (EBIT, 50 %:n painoarvo) ja sijoitetun pääoman tuottoon (ROPCE, 50 %:n painoarvo). Osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio maksetaan M-real Oyj:n B-osakkeina. Lisäksi rahana maksetaan enintään 1.5 kertaa osakkeiden arvoa vastaava määrä verojen kattamiseksi. Osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio maksetaan ansaintajakson päätyttyä osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Ansaintajaksolle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää sen, kuinka suuri osa enimmäispalkkiosta maksetaan avainhenkilöille.

Palkkiota ei makseta, mikäli henkilön työsuhde päättyy ennen palkkion maksua. Lisäksi henkilön on omistettava osakkeet vähintään kahden vuoden ajan palkkion maksamisesta.

Osakepalkkiojärjestelmä 2008–2010

M-realin hallitus päätti 16.1.2008 osakepalkkiojärjestelmästä 2008–2010. Osakepalkkiojärjestelmä tarjoaa kohderyhmälle mahdollisuuden saada palkkiona M-real Oyj:n B-osakkeita kolmelta yhden kalenterivuoden pituiselta ansaintajaksolta sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Ansaintajaksoja ovat kalenterivuodet 2008, 2009 ja 2010. Osakepalkkiojärjestelmästä maksettavan palkkion määrä on sidottu M-realin liikevoittoon (EBIT, 50 %:n painoarvo) ja sijoitetun pääoman tuottoon (ROCE, 50 %:n painoarvo). Ansaintajaksolla 2009 maksettavan palkkion määrä on sidottu oikaistuun kassavirtaan (kassavirta 2).

Osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio maksetaan M-real Oyj:n B-osakkeina. Lisäksi rahana maksetaan enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä verojen kattamiseksi. Ansaintajaksolle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää sen, kuinka suuri osa enimmäispalkkiosta maksetaan avainhenkilöille.

Palkkiota ei makseta, mikäli henkilön työsuhde päättyy ennen palkkion maksua. Lisäksi henkilön on omistettava osakkeet vähintään kahden vuoden ajan palkkion maksamisesta.

	Osakepalkkiojärjestelmä 2005–2007		Osakepalkkiojärjestelmä 2008–2010	
Liikkeeseenlaskupäivämäärä	Laskettu liikkeelle hallituksen päätöksellä 4.2.2005		Laskettu liikkeelle hallituksen päätöksellä 16.1.2008	
Instrumentti	Osakepalkkiojärjestelmä		Osakepalkkiojärjestelmä	
	2007 *)	2008 *)	2009 *)	Yhteensä
Osakepalkkioita enintään, kpl	80 000	90 000	70 000	240 000
Rahaosuutta enintään, kpl	80 000	90 000	70 000	240 000
Myöntämispäivä	3.1.2007	16.1.2008	3.2/5.2.2009	
Ansaintajakso alkaa	1.1.2007	1.1.2008	1.1.2009	
Ansaintajakso päättyy	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	
Osakeomistusvelvollisuus, vuotta	2	2	2	
Oikeuden syntymisehdot	työssöolovelvoite	työssöolovelvoite	työssöolovelvoite	
Kriteerit	EBIT,ROCE	EBIT,ROCE	Kassavirta 2	
Oikeuden syntyminen, pvm	1.1.2010	1.1.2011	1.1.2012	
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	3	3	3	
Maksun suorittamistapa	osakkeita ja käteistä			
Jäljellä oleva sitovuusaika, vuotta	0	1	2	
Henkilöitä (31.12.2008)	7	7	8	
Toteuttamishinta, euroa	0	0	0	
Käyvän arvon määritys)**				
Osakkeen kurssi myöntämishetkellä, euro	4,81	2,54	0,45	
Osakkeen käypä arvo myöntämishetkellä*) euro	4,57	2,42	0,52	
Vuotuinen osinko-oletus käyvässä arvossa	0,24	0,12	0,00	
Osakkeen kurssi arvo tilinpäätöshetkellä**), euro	2,10	0,69	1,53	
Käypä arvo tilinpäätöshetkellä, euroa	0	0	76 230	76 230
Vaikutus tulokseen ja taloudelliseen asemaan (euroa)				
Tilikauden 2009 kulu osakeperusteiset maksut	0	0	23 732	23 732
Tilikauden 2009 kulu osakeperusteisista maksuista maksuista, omana pääoma käsitelty	0	0	5 394	5 394
Lopussa	0	0	23 732	23 732
Määrät 1.1.2009				
Kauden alussa ulkona olleet	80 000	90 000	0	170 000
Tilikauden muutokset				
Kaudella myönnetyt	0		70 000	70 000
Kaudella menetetyt	0			
Kaudella toteutetut	0			
Kaudella rauenneet	80 000	90 000		170 000
Määrät 31.12.2009				
Kauden lopussa ulkona olleet	0	0	70 000	70 000
Kauden lopussa toteutettavissa olevat	0	0	70 000	70 000

* Taulukossa esitetyt osakepalkkioiden määrät kuvastavat osakepalkkioiden perusteella annettavien osakkeiden lukumäärää. Lisäksi yhtiö on sitoutunut maksamaan ansaintajakson 2007 osalta enintään 1,5 kertaa osakkeiden arvon ja ansaintajaksojen 2008 ja 2009 osalta esintään osakkeiden arvon rahana (vero-osuus).

** Osakeperusteisen maksun käypä arvo palkkion myöntämishetkellä oli M-real Oyj:n markkinahinta vähennettynä ennen palkkion maksua jaettavien osinkojen määrällä. Käteisenä selvitettävän osuuden osakekohtainen käypä arvo muuttuu kulloinkin raportointihetkenä osakekurssin mukaan palkkion maksuun asti. Osakeperusteisen maksun käypä arvo kirjataan lukumäärään, joka perustuu parhaaseen mahdolliseen arvioon palkkion määrästä, johon odotetaan syntyvän oikeus.

Luvuissa ei ole mukana Metsä-Botnian osakepalkitsemisjärjestelmän lukuja.

36. Lähipiiritapahtumat

M-real Oyj:n emoyhtiö on suomalainen Metsäliitto Osuuskunta, joka omistaa M-real Oyj:n osakkeista 38,6 prosenttia ja äänistä 60,5 prosenttia.

Merkittävimmät Metsäliitto Osuuskunnan tytäryhtiöt, joiden kanssa M-realilla on liiketoimia, ovat seuraavat:

Metsä Tissue -konserni
Metsä-Botnia -konserni
Metsäliitto Sverige Ab
Metsäliitto France

Tärkeimmät M-realin omistamat tytäryhtiöt on esitetty liitteessä 32.

Joulukuussa 2009 Metsä-Botnian omistusosuuksia järjesteltiin uudelleen Uruguayn liiketoiminnan myynnin yhteydessä. M-realin omistusosuus nousi 30 prosentista 33 prosenttiin. M-real myi kolme prosenttia Metsä-Botnian osakkeista emoyritykselleen Metsäliitto Osuuskunnalle. Kauppahinta oli 49 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 33 miljoonaa euroa sisältyy liiketoiminnan muihin tuottoihin. 31.12.2009 M-realin omistusosuus Metsä-Botniasta on 30 prosenttia ja M-real käsittelee Metsä-Botniaa pääomaosuusmenetelmällä Sijoitukset osakkuusyrityksiin standardin (IAS 28) mukaisesti 8.12.2009 alkaen. Tätä ennen M-real käsitteli Metsä-Botniaa Osuudet yhteisyrityksissä (IAS 31) mukaan.

Metsä-Botnia -konsernista M-real omistaa 30 prosenttia (2008 30 prosenttia) ja Metsäliitto Osuuskunta 53 prosenttia (23 prosenttia).

Metsä-Botnia hankkii suurimman osan puuraaka-aineestaan konsernin emoyritykseltä, Metsäliitto-Osuuskunnalta. M-real - konsernin puuraaka-aineostojen kokonaisarvo Metsäliitto Osuuskunnalta oli 192 miljoonaa euroa (303). Ostohintana käytettiin markkinahintaa. Metsä-Botnia myy markkinahintaan selluloosaa M-realin sisaryritykselle Metsä Tissuelle. M-realin yhdessä emoyrityksensä Metsäliitto-Osuuskunnan kanssa omistettu Metsä Group Financial Services Oy toimii konsernin sisäisenä pankkina. Korot perustuvat markkinahintoihin.

Milj. euroa	Liiketoimet emoyhtiön kanssa		Liiketoimet sisar-yhtiöiden kanssa	
	2009	2008	2009	2008
Liikevaihto	14	11	8	23
Liiketoiminnan muut tuotot	35	2	2	1
Ostot	192	303	136	268
Korkotuotot	-1	5	2	2
Korkokulut	2	3	0	1
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset	49	0	4	5
Lyhytaikaiset saamiset	29	12	78	37
Velat				
Pitkäaikaiset velat	0	0	0	0
Lyhytaikaikaiset velat	16	131	90	97

Saamisiin emoyritykseltä tai sisaryrityksiltä ei sisälly epävarmoja saamisia eikä tilikauden aikana ole kirjattu näistä eristä luottotappioita. Emoyritykselle tai sisaryrityksille olevista veloista ei ole annettu vakuutta.

Johtoon kuuluville henkilöille maksetut kompensaatiot on esitetty liitteessä 7. Johtoon kuuluvilta henkilöiltä ei ole saamisia eikä heidän puolesta ole annettu sitoumuksia. Liiketoimet osakkuusyritysten kanssa on esitetty liitteessä 15. Yhteisyrityserittely on esitetty liitteessä 33.

37. Ympäristöasiat

Milj. euroa	2009	2008
Tuloslaskelma		
Aineet ja tarvikkeet	18	22
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	4	4
Henkilösivukulut	1	1
Poistot	13	20
Liiketoiminnan muut kulut	2	10
	38	57
Tase		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Hankintahinta 1.1.	406	489
Lisäykset	5	60
Vähennykset	-91	-143
Poistot	-223	-234
Kirjanpitoarvo 31.12.	97	172
Varaukset		
Ympäristövelvoitteet	1	5
Päästökauppa, jatkuvat toiminnot		
Hallussa olevien päästöoikeuksien määrä (1 000 tonnia)	836	1 139
Toteutuneiden päästöjen määrä (1 000 tonnia) (2008 todennetetut)	869	1 087
Päästöoikeuksien myynti (miljoonaa euroa)	7,0	3,5

Ympäristömenoihin sisällytetään vain ne yksilöitävissä olevat lisäkustannukset, joilla pyritään pääasiassa torjumaan tai lieventämään ympäristövahinkoja. Ympäristömenot aktivoidaan, jos ne liittyvät tuleviin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin ja ne tuottavat tulevaisuudessa taloudellista hyötyä.

Vuoden 2008 luvut sisältävät osuuden (30 %) Metsä-Botnian luvuista koko vuodelta. Vuoden 2009 luvut sisältävät osuuden (30 %) Metsä-Botnian luvuista vain 8. joulukuuta asti. 31.12.2009 hallussa olevat oikeudet eivät sisällä osuutta Metsä-Botnian päästöoikeuksista.

38. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Yhtiöllä ei ole tiedossa olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma ja osakkeet 31.12.2009

Yhtiön täysin maksettu osakepääoma oli tilinpäätöspäivänä 557 881 540,40 euroa, joka koostui 328 165 612 osakkeesta. Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa. A-osakkeiden määrä oli 36 339 550 ja B-osakkeiden määrä 291 826 062. Jokainen A-osake oikeuttaa yhtiökokouksessa äänestämään kahdellakymmenellä (20) ja B-osake yhdellä (1) äänellä. Kaikki osakkeet oikeuttavat yhtäläiseen osinkoon. A-osake voidaan muuntaa B-osakkeeksi osakkeenomistajan tai hallintarekisteröityjen osakkeiden hoitajan kirjallisesta vaatimuksesta. Muuntamisesta ei suoriteta rahavastiketta.

Osakkeiden noteeraus ja pörssikehitys

M-realin B-osakkeen ylin kurssi NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä vuonna 2009 oli 1,57 euroa, alin 0,19 euroa ja keskikurssi 0,66 euroa. Vuoden lopussa B-osakkeen kurssi oli 1,53 euroa. Vuoden 2008 keskikurssi oli 1,59 euroa. Vuoden 2008 lopussa kurssi oli 0,69 euroa. B-osakkeen vaihto oli 321 miljoonaa euroa, eli 171 prosenttia osakekannasta.

A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu markkina-arvo oli vuoden lopussa yhteensä 517 miljoonaa euroa. Metsäliitto Osuuskunta omisti vuoden lopussa 38,6 prosenttia osakkeista, ja näiden osakkeiden tuottama äänivalta oli 60,5 prosenttia. Ulkomaisten omistajien osuus osakkeista oli 19 prosenttia.

Liputukset vuonna 2009

Financier de l'Echiquier SA:n omistus M-realissa laski 5.2.2009 4,8 prosenttiin osakepääomasta ja 1,6 prosenttiin äänimäärästä.

Määräysvallan vaihtumisen vaikutus

Useisiin M-realin rahoitussopimuksiin sisältyy ehto, jonka nojalla M-realin lainat erääntyvät ennenaikaisesti mikäli jokin uusi taho hankkii määräysvallan M-realissa. Samoin tiettyihin resurssi- ja muita osakkuusyhtiöitä koskeviin osakassopimuksiin sisältyy ehtoja, joiden nojalla M-realin on tarjottava osakkeensa osakkuusyhtiössä muiden osakkaiden ostettavaksi M-realin määräysvallan vaihtuessa.

Johdon osakkeenomistus

M-realin hallituksen ja M-realin johtoryhmän osakeomistukset on kerrottu sivuilla 118-121.

Hallituksen antivaltuudet

Hallituksella on toistaiseksi voimassa oleva valtuus päättää yhdestä tai useammasta osakeannista ja/tai yhden tai useamman osakeyhtiölain 10 luvun mukaisen vaihtovelkakirjalainan ottamisesta siten, että osakeannissa tai vaihtovelkakirjoja annettaessa voidaan merkitä uusia M-real Oyj:n B-osakkeita yhteensä enintään 58 365 212 kappaletta ja yhtiön osakepääomaa voidaan korottaa yhteensä enintään 99 220 860,40 eurolla.

Valtuutus oikeuttaa poikkeamaan osakkeenomistajan etuoikeudesta merkitä uusia osakkeita ja/tai vaihtovelkakirjalainaa sekä päättämään merkintähinnoista ja muista ehdoista. Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy kuten yhtiön taseen vahvistaminen, yritysjärjestelyjen mahdollistaminen tai muu yhtiön liiketoiminnan kehittäminen.

Osinkopolitiikka

M-realin osinkopolitiikka on vakaa ja palkitseva, ja politiikan mukaan yhtiö jakaa osinkoa vähintään 1/3 osakekohtaisesta tuloksesta keskimäärin yli suhdannesyklin, ottaen kuitenkin huomioon yhtiön velkaantumisasteen. Yhtiön vapaan oman pääoman ollessa negatiivinen osinkoa ei kuitenkaan voida jakaa tilikaudelta 2009.

Osakepääoman ja osakkeiden lukumäärän muutokset 1.1.2000– 31.12.2009

		Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma, milj. euroa
1999	Osakepääoma 31.12.1999	138 999 425	233,8
2000	Nimellisarvon muutos 5.5.2000 ylikurssirahastosta		2,5
	Osakepääoma 31.12.2000	138 999 425	236,3
2001	Uusmerkintä	35 000 000	59,5
	Uusmerkintä	5 000 000	8,5
	Osakepääoma 31.12.2001	178 999 425	304,3
2002–2003	Ei muutoksia		
	Osakepääoma 31.12.2003	178 999 425	304,3
2004	Uusmerkintä	148 633 415	252,7
	Uusmerkintä	532 772	0,9
	Osakepääoma 31.12.2004	328 165 612	557,9
2005–2009	Ei muutoksia		
	Osakepääoma 31.12.2009	328 165 612	557,9

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2009*

		A-osake	B-osake	Yhteensä	Määrä (%)	Äänimäärä (%)
1	Metsäliitto osuuskunta	25 751 535	100 978 057	126 729 592	38,62	60,48
2	Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma	2 203 544	12 015 451	14 218 995	4,33	5,51
3	Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö ilmarinen	3 534 330	3 028 211	6 562 541	2,00	7,24
4	Etola Erkki Olavi	0	5 500 000	5 500 000	1,68	0,54
5	Maa-ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry	1 704 249	1 437 230	3 141 479	0,96	3,49
6	Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	0	2 000 000	2 000 000	0,61	0,20
7	FIM Fenno sijoitusrahasto	0	1 830 773	1 830 773	0,56	0,18
8	Sijoitusrahasto Alfred Berg Small Cap Finland	0	1 703 421	1 703 421	0,52	0,17
9	Turun kaupunki	0	1 527 892	1 527 892	0,47	0,15
10	Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	0	1 505 325	1 505 325	0,46	0,15
11	Evli Alexander Management Oy	0	1 353 196	1 353 196	0,41	0,13
12	Veikko Laine Oy	0	910 000	910 000	0,28	0,09
13	BNP Paribas Arbitrage	0	858 582	858 582	0,26	0,08
14	Jordan Kari Alpo Erik	0	801 759	801 759	0,24	0,08
15	Fim Forte sijoitusrahasto	0	738 510	738 510	0,23	0,07
16	Etera	100 000	579 218	679 218	0,21	0,25
17	Hämäläinen Pertti	0	632 365	632 365	0,19	0,06
18	Metsäliiton Toimenhaltijain Eläkesäätiö	16 070	577 900	593 970	0,18	0,09
19	Eläkesäätiö Polaris Pensionsstiftelse	227 770	311 505	539 275	0,16	0,48
20	PH-Trans Oy	0	512 782	512 782	0,16	0,05

* osakkeenomistajat arvo-osuusjärjestelmässä, ei sisällä hallintarekisteröityjä omistajia

M-real A-osake

Osakemäärä	Omistajia	%	Osakkeita	%	Äänimäärä	%
1–100	907	26,505	53 094	0,15	1 061 880	0,15
101–500	1 400	40,912	411 923	1,13	8 238 460	1,13
501–1 000	562	16,423	469 003	1,29	9 380 060	1,29
1 001–5 000	485	14,173	1 030 418	2,84	20 608 360	2,84
5 001–10 000	36	1,052	252 200	0,69	5 044 000	0,69
10 001–50 000	25	0,731	536 341	1,48	10 726 820	1,48
50 001–100 000	2	0,058	165 143	0,45	3 302 860	0,45
100 001–500 000	1	0,029	227 770	0,63	4 555 400	0,63
500 001–	4	0,117	33 193 658	91,34	663 873 160	91,34
Yhteensä	3 422	100	36 339 550	100,00	726 791 000	100,00
joista hallintarekisteröityjä	5		44 399	0,12	887 980	0,12
Odotusluettelolla yhteensä			0		0	
Yhteistilillä			0		0	
Erityistileillä yhteensä			0		0	
Liikkeelle laskettu määrä			36 339 550	100,00	726 791 000	100,00

M-real B-osake

Osakemäärä	Omistajia	%	Osakkeita	%	Äänimäärä	%
1–100	14 080	34,08	615 344	0,21	615 344	0,21
101–500	11 718	28,36	3 061 134	1,05	3 061 134	1,05
501–1 000	5 170	12,51	4 221 336	1,45	4 221 336	1,45
1 001–5 000	7 229	17,50	17 763 018	6,09	17 763 018	6,09
5 001–10 000	1 569	3,80	11 853 976	4,06	11 853 976	4,06
10 001–50 000	1 293	3,13	26 645 580	9,13	26 645 580	9,13
50 001–100 000	136	0,33	9 503 871	3,26	9 503 871	3,26
100 001–500 000	97	0,24	19 164 852	6,57	19 164 852	6,57
500 001–	23	0,06	198 996 951	68,19	198 996 951	68,19
Yhteensä	41 315	100,00	291 826 062	100,00	291 826 062	100,00
joista hallintarekisteröityjä	11		61 532 371	21,09	61 532 371	21,09
Odotusluettelolla yhteensä			0		0	
Yhteistilillä			0		0	
Erityistileillä yhteensä			0		0	
Liikkeelle laskettu määrä			291 826 062	100	291 826 062	100

M-realin osakkeenomistajat 31.12.2009

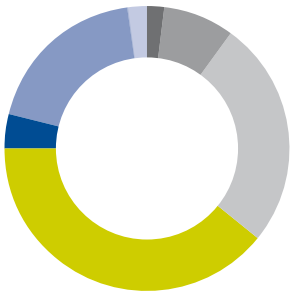

- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 2 %
- Julkisyhteisöt 8 %
- Kotitaloudet 26 %
- Metsäliitto 39 %
- Muut yritykset 4 %
- Ulkomainen omistus 19 %
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt 2 %

Osakkeiden kurssikehitys

indeksi

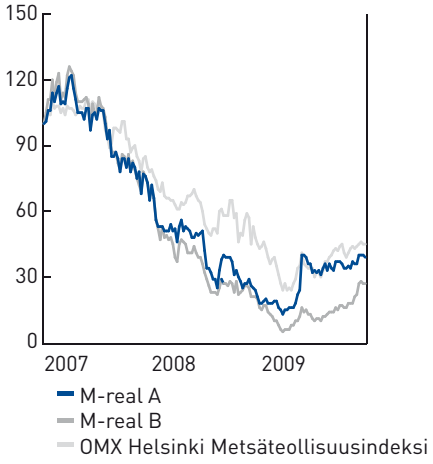

Osakekohtainen tulos

euroa

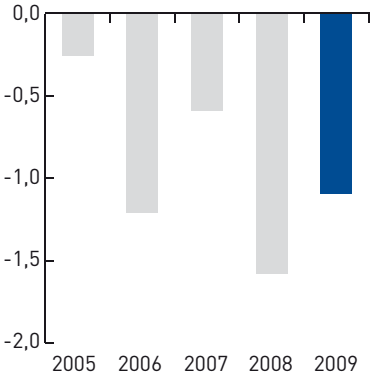

M-realin äänimäärän jakautuminen 31.12.2009

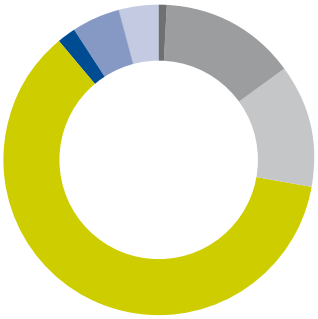

- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 1 %
- Julkisyhteisöt 14 %
- Kotitaloudet 13 %
- Metsäliitto 61 %
- Muut yritykset 2 %
- Ulkomainen omistus 6 %
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt 4%

Osakevaihto 2008–2009

kpl

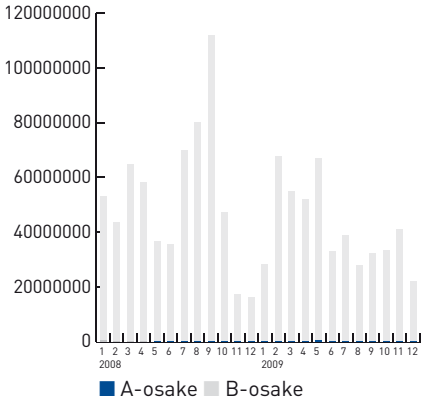

Osakekohtainen oma pääoma

euroa

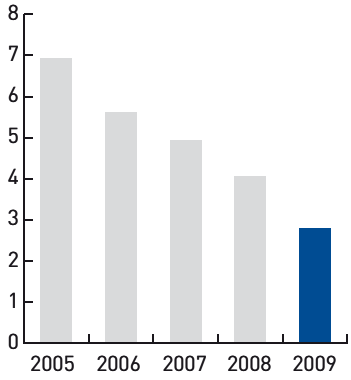

Osinkotuotto

%

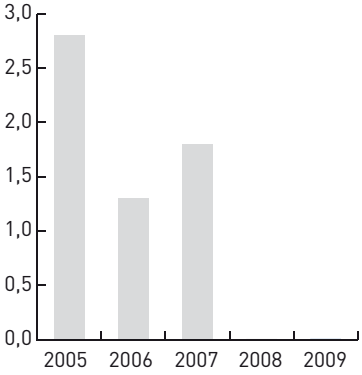

Pörssikehitys ja osakemäärät						
		2009	2008	2007	2006	2005
Osakeantioikaistut kurssit, euroa						
A-osake	ylin	2,40	3,40	5,80	5,67	5,00
	alin	0,54	0,77	3,00	3,66	3,94
	kauden lopussa	1,94	0,83	3,40	4,81	4,24
	keskikurssi	1,52	1,88	4,42	4,61	4,46
B-osake	ylin	1,57	3,28	5,94	5,62	4,93
	alin	0,19	0,67	2,96	3,26	3,82
	kauden lopussa	1,53	0,69	3,25	4,79	4,22
	keskikurssi	0,66	1,59	4,56	4,41	4,36
Osakkeiden vaihto NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä, kpl						
A-osakkeet		1 513 161	1 757 960	3 060 113	1 910 151	1 075 633
% kokonaismäärästä		4,2	4,8	8,4	5,3	3,0
B-osakkeet		497 931 005	634 548 405	511 653 806	522 205 654	265 967 644
% kokonaismäärästä		170,6	217,4	175,3	178,9	91,1
Osakemäärät kauden lopussa						
A-osakkeet		36 339 550	36 339 550	36 339 550	36 339 550	36 339 550
B-osakkeet		291 826 062	291 826 062	291 826 062	291 826 062	291 826 062
Yhteensä		328 165 612	328 165 612	328 165 612	328 165 612	328 165 612
Osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.		328 165 612	328 165 612	328 165 612	328 165 612	328 165 612
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa		517,0	231,5	1 070,0	1 572,6	1 385,6
Osakkeenomistajat, kpl *		42 766	40 555	38 067	39 984	43 350

* Osakkeenomistajat arvo-osuusjärjestelmässä, ei sisällä hallintarekisteröityjä omistajia

Osakekohtaiset tunnusluvut					
Milj. euroa	2009	2008	2007	2006	2005
Osakekohtainen tulos					
Tulos jatkuvista liiketoiminnoista ennen veroja	-358	-204	-191	-280	-117
– vähemmistöosuus tuloksesta	-4	-9	1	3	-1
– verot	27	34	23	11	-13
+ kauden tulos lopetetuista liiketoiminnoista	-23	-338	-27	-130	50
= Tulos	-358	-517	-194	-396	-81
– Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin, kpl	328 165 612	328 165 612	328 165 612	328 165 612	328 165 612
Osakekohtainen tulos, euroa					
jatkuvista liiketoiminnoista	-1,02	-0,55	-0,51	-0,81	-0,40
lopetetuista liiketoiminnoista	-0,07	-1,03	-0,08	-0,40	0,15
yhteensä euroa	-1,09	-1,58	-0,59	-1,21	-0,25
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	2,79	4,05	4,93	5,62	6,92
Osakekohtainen osinko, euroa	0,00 [1)]	0,00	0,06	0,06	0,12
Osinko tuloksesta, %	0,0	0,0	-10,2	-5,0	-48,0
Nimellisarvo, euroa	-	-	1,70	1,70	1,70
Efektiivinen osinkotuotto, %					
A-osake	0,0 [1)]	0,0	1,8	1,2	2,8
B-osake	0,0 [1)]	0,0	1,8	1,3	2,8
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)					
A-osake	-1,8	-0,5	-5,8	-4,0	-17,0
B-osake	-1,4	-0,4	-5,5	-4,0	-16,9
Osakekurssi/osakekohtainen oma pääoma (P/BV), %					
A-osake	69,5	20,5	60,9	76,8	56,6
B-osake	54,8	17,0	58,2	76,5	56,3

1) Hallitus ei ehdota osingon jakoa vuodelta 2009.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Kannattavuus

Oman pääoman tuotto (%)	=	Tulos ennen veroja jatkuvista liiketoiminnoista [1] - tuloverot / Oma pääoma (keskimäärin)
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	Tulos ennen veroja jatkuvista liiketoiminnoista [1] + korkokulut, nettokurssierot ja muut rahoituskulut / Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat

Rahoitus ja taloudellinen asema

Omavaraisuusaste (%)	=	Oma pääoma / Taseen loppusumma - saadut ennakot
Velkaantumisaste (%)	=	Korolliset rahoitusvelat / Oma pääoma
Nettovelkaantumisaste (%)	=	Korolliset rahoitusvelat - likvidit varat - korolliset saamiset / Oma pääma
Kovenanttiomavaraisuusaste (%)	=	Oma pääoma + laskennalliset verovelat / Taseen loppusumma - saadut ennakot
Kovenanttivelkaantumisaste (%)	=	Korolliset rahoitusvelat - likvidit varat - korolliset saamiset / Oma pääma + kumulatiiviset arvonalentumiset (max 300 milj. euroa)

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos	=	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos [2] / Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin
Osakekohtainen oma pääoma	=	Emoyritykse osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma / Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.
Osakekohtainen osinko	=	Tilikaudelta jaettu osinko / Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.
Osinko tuloksesta (%)	=	Osakekohtainen osinko / Osakekohtainen tulos
Efektiivinen osinkotuotto (%)	=	Osakekohtainen osinko / Tilikauden päätöskurssi
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	=	Tilikauden päätöskurssi / Osakekohtainen tulos
P/BV (%)	=	Tilikauden päätöskurssi / Osakekohtainen oma pääoma
Osakeantioikaistu keskikurssi	=	Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto / Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä x tilikauden päätöskurssi

Muut

Investointien omarahoitusaste (%)	=	Liiketoiminnan nettorahavirta [3] / Bruttoinvestoinnit
Korkokate	=	Liiketoiminnan nettorahavirta [3] + nettokorkokulut / Nettokorkokulut
Liiketoiminnan nettorahavirta [3]	=	Rahavirtalaskelman liiketoiminnan nettorahavirta

[1] Vuodet 2000-2003 tulos ennen satunnaiseriä
[2] Vuodet 2000-2003 tulos ennen satunnaiseriä-verot-vähemmistöosuus tuloksesta
[3] Vuodet 2000-2003 kassavirtalaskelman tulorahoitus

Emoyhtiön tilinpäätös (suomalainen tilinpäätöskäytäntö)
Tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	1.1–31.12.2009	1.1–31.12.2008
Liikevaihto	(1)	942	1 569
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-3	-21
Liiketoiminnan muut tuotot	(2)	95	246
Materiaalit ja palvelut			
Aineet ja tarvikkeet			
Ostot tilikauden aikana		-584	-983
Varastojen muutos		-3	4
Ulkopuoliset palvelut		-73	-125
		-660	-1 104
Henkilöstökulut	(3)		
Palkat ja palkkiot		-54	-96
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-16	-26
Muut henkilösivukulut		-31	-53
		-101	-175
Poistot ja arvonalentumiset	(4)		
Suunnitelman mukaiset poistot		-66	-112
		-66	-112
Liiketoiminnan muut kulut		-189	-418
Liiketulos		18	-15
Rahoitustuotot ja -kulut	(5, 6)		
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista			
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		2	53
Tuotot osuuksista omistus yhteysyrityksissä		225	11
Tuotot muista osakkeista ja osuuksista			
Muut korko- ja rahoitustuotot		43	45
Kurssierot		-15	43
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		-332	-601
Korkokulut ja muut rahoituskulut		-112	-155
		-189	-604
Tulos ennen satunnaisia eriä		-171	-619
Satunnaiset erät	(7)		
Satunnaiset tuotot			8
			8
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-171	-611
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos		50	81
Tuloverot	(8)		-5
Tilikauden tulos		**-121**	-535

Emoyhtiön tilinpäätös

Tase

Milj. euroa	Liite	31.12.2009	31.12.2008
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	(9)		
Aineettomat oikeudet		18	26
Muut pitkävaikutteiset menot		5	6
		23	32
Aineelliset hyödykkeet	(10)		
Maa- ja vesialueet		13	12
Rakennukset ja rakennelmat		135	144
Koneet ja kalusto		378	417
Muut aineelliset hyödykkeet		4	4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		2	3
		532	580
Sijoitukset	(11)		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		626	590
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		84	119
Osuudet omistusyhteysyrityksissä		158	255
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä			
Muut osakkeet ja osuudet		60	60
Muut saamiset			220
		928	1 244
		1 483	1 856
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		32	35
Keskeneräiset tuotteet		2	2
Valmiit tuotteet / Tavarat		72	74
Ennakkomaksut		2	11
		108	122
Saamiset	(12, 13, 14, 15)		
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset		123	136
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		879	599
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä		7	11
Muut saamiset		21	22
Siirtosaamiset		41	43
		1 071	811
Rahat ja pankkisaamiset		2	399
Vastaavaa yhteensä		2 664	3 188

Milj. euroa	Liite	31.12.2009	31.12.2008
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	(16)		
Osakepääoma		558	558
Ylikurssirahasto		664	664
Edellisten tilikausien voitto		-222	312
Tilikauden tulos		-121	-535
		879	999
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		200	250
Pakolliset varaukset	(17)		
Eläkevaraukset		10	13
Muut pakolliset varaukset		50	56
		60	69
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen	(18, 19, 20,21)		
Joukkovelkakirjalainat		736	1 165
Lainat rahoituslaitoksilta		63	129
Eläkelainat		61	33
Muut velat		4	5
		864	1 332
Lyhytaikainen	(18, 19, 21, 22)		
Joukkovelkakirjalainat		339	240
Lainat rahoituslaitoksilta		22	37
Eläkelainat		39	20
Saadut ennakot		3	2
Ostovelat		49	51
Velat saman konsernin yrityksille		148	106
Velat omistusyhteysyrityksille		1	1
Muut velat		9	13
Siirtovelat		51	68
		661	538
		1 525	1 870
Vastattavaa yhteensä		2 664	3 188

Emoyhtiön tilinpäätös
Rahoituslaskelma

Milj. euroa	**2009**	**2008**
Liiketoiminta		
Liikevoitto	18	-16
Oikaisut liikevoittoon a)	16	35
Nettokäyttöpääoman muutos b)	4	147
Maksetut korot	-66	-104
Saadut osingot	227	65
Muut rahoituserät	-22	75
Maksetut verot		
Liiketoiminnan nettokassavirta	**177**	202
Investoinnit		
Osakkeiden hankinnat	-365	-125
Muun käyttöomaisuuden ostot	-16	-50
Osakkeiden myynnit	142	80
Muun käyttöomaisuuden myynnit	8	150
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten lisäys		
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten vähennys	255	147
Investointien kassavirta yhteensä	**24**	202
Kassavirta ennen rahoitusta	**201**	404
Rahoitus		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	60	4
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-423	-265
Korollisten saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	-341	257
Lyhytaikaisten korollisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	90	16
Maksetut osingot		-20
Saadut ja maksetut konserniavustukset	16	3
Rahoitus yhteensä	**-598**	-1
Likvidien varojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-397	399
Likvidit varat 1.1.	399	0
Likvidit varat 31.12.	2	399
a) Oikaisut liikevoittoon		
Poistot	66	112
Käyttöomaisuuden myyntivoitot (-) tai tappiot (+)	-43	-125
Pakollisten varausten muutos	-7	48
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		
Yhteensä	**16**	35
b) Nettokäyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) tai vähennys (+)	15	65
Korottomien saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	64	106
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-75	-24
Yhteensä	4	147

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

M-real Oyj:n tilinpäätös on laadittu suomalaista tilinpäätöskäytäntöä noudattaen.

Liikevaihto
Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty myynnin välilliset verot, annetut alennukset ja muut myynnin oikaisuerät.

Kurssierot
Kurssierot on kirjattu rahoituksen kurssieroihin. Myynnin suojana olevat avoimet ja toteutuneet kurssierot kirjataan välittömästi tuloslaskelman rahoituseriin.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat
Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu tapahtumapäivän kurssiin.

Tilinpäätöshetkellä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Eläkkeet ja eläkevastuiden kattaminen
Lakisääteinen eläketurva on hoidettu konsernin ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Osalla toimihenkilöistä on lakisääteisen eläketurvan lisäksi lisäeläketurva, joka on joko vakuutettu, järjestetty Metsäliiton Toimenhaltijain Eläkesäätiö s.r:n kautta tai pidetty yhtiön omalla vastuulla. Metsäliiton Toimenhaltijain Eläkesäätiöllä ei ole vastuuvajausta, kun säätiön omaisuus arvostetaan käypään arvoon.

Eläkevakuutusmaksut on jaksotettu vastaamaan tilinpäätöksen suoriteperusteisia palkkoja.

Tutkimus- ja kehitysmenot
Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu tilikauden kuluksi.

Vaihto-omaisuus
Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Vaihto-omaisuuden arvostuksessa noudatetaan FIFO-periaatetta tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnan menetelmää.

Pysyvät vastaavat ja poistot
Pysyvien vastaavien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalennuksilla.

Suunnitelman mukaiset tasapoistot perustuvat arvioituun taloudelliseen pitoaikaan seuraavasti:

Rakennukset ja rakennelmat	20–40 vuotta
Voimalaitosten raskaat koneet	20–40 vuotta
Muut raskaat koneet	15–20 vuotta
Kevyet koneet ja kalusto	5–15 vuotta
Muut erät	5–10 vuotta

Maa- ja vesialueiden hankintamenosta ei tehdä poistoja.

Leasing
Leasing-maksut on käsitelty vuokrakuluina.

Ympäristömenot
Ympäristömenoihin on sisällytetty yksilöitävissä olevat ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneet menot, joilla pyritään pääasiassa torjumaan, korjaamaan tai lieventämään ympäristövahinkoja.

Satunnaiset tuotot ja kulut
Vain saadut ja maksetut konserniavustukset esitetään tuloslaskelmassa satunnaisina erinä. Satunnaisten erien verovaikutus on esitetty liitetiedoissa.

Tilinpäätössiirrot
Suomen verolainsäädäntö antaa mahdollisuuden tehdä tilikauden tulokseen ennenaikaisina kuluina vähennyksiä ja siirtää ne varauksiksi taseeseen. Erät otetaan verotuksessa huomioon vain, jos ne on kirjattu kirjanpitoon. Nämä erät on esitetty tuloslaskelman tilinpäätössiirroissa. Näitä ovat käyttöomaisuuden suunnitelman ylittävät poistot, jotka on esitetty poistoerona taseessa ja poistoeron muutoksena tuloslaskelmassa.

Pakolliset varaukset
Vastaiset menot ja menetykset, joihin on sitouduttu ja joiden toteutumista pidetään varmana tai todennäköisenä, on kirjattu kuluksi tuloslaskelmassa luonteensa mukaiseen kuluerään. Taseessa kyseiset kuluvaraukset on esitetty pakollisina varauksina silloin, kun täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä ja muussa tapauksessa siirtovelkoina. Näitä voivat olla mm. eläkevastuu sekä lopettamis- ja saneerauskulut.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Milj. euroa	2009	2008

1. **Liikevaihto**
Konsernin yhtiörakenteesta johtuen emoyhtiön liikevaihdon erittelyä segmenteittäin ja markkina-alueittain ei ole laadittu.

2. Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	2	2
Myyntivoitot	43	153
Palvelusten myynti	7	50
Julkiset avustukset	2	12
Muut avustukset ja korvaukset	21	1
Muut	20	28
	95	246

3. Henkilöstökulut		
Palkat työajalta ja palkkiot	54	96
Eläkekulut	16	26
Muut henkilösivukulut	31	53
	101	175
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	0,8	0,5
Hallituksien jäsenet ja varajäsenet	0,5	0,5
	1,3	1,0
Päätilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot emon riippumattomalle päätilintarkastajall PricewaterhouseCoopersille vuonna 2009 ja 2008 olivat seuraavat:		
Tilintarkastuspalkkiot	0,2	0,6
Palkkiot veropalveluista		0,1
Muut palkkiot	0,2	0,5
	0,4	1,2
Tilintarkastuspalkkiot liittyvät vuositilin-päätösten tilintarkastukseen ja niihin liittyviin palveluihin. Palkkiot veropalveluista liittyvät veroneuvontaan ja -suunnitteluun		

4. Poistot		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	6	13
Liikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	1	1
Rakennukset ja rakennelmat	9	14
Koneet ja kalusto	49	82
Muut aineelliset hyödykkeet	1	2
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	66	112
Suunnitelman mukaisten ja kokonaispoistojen erotus	-50	-88
Kokonaispoistot	16	24

Milj. euroa	2009	2008

5. Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	227	64
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	17	32
Muut korkotuotot	26	13
Arvonalentumiset pitkäaikaisista sijoituksista	-332	-601
Korkokulut	-106	-148
Muut rahoituskulut	-6	-7
	-174	-647
Kurssierot	-15	43
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-189	-604

6. Tuloslaskelman kurssierot		
Myynnin kurssierot	1	-6
Ostojen kurssierot	0	0
Rahoituksen kurssierot	-16	49
Kurssierot yhteensä	-15	43

7. Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0	8
Saadut konserniavustukset	0	8

8. Välittömät verot		
Tilikauden verot	0	-5
Edellisten tilikausien verot		
	0	-5
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	0	3
Tuloverot satunnaisista eristä	0	2
	0	5

9. Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	111	107
Lisäykset	5	15
Siirrot erien välillä		7
Vähennykset	-7	-18
Hankintameno 31.12.	109	111
Kertyneet poistot 1.1.	-85	-86
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		14
Tilikauden poistot	-6	-13
Kertyneet poistot 31.12.	-91	-85
Kirjanpitoarvo 31.12.	18	26
Liikearvo		
Hankintameno 1.1.	20	20
Hankintameno 31.12.	20	20
Kertyneet poistot 1.1.	-20	-20
Tilikauden poistot		
Kertyneet poistot 31.12.	-20	-20
Kirjanpitoarvo 31.12.		

Milj. euroa	2009	2008
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	15	40
Lisäykset		
Vähennykset		-25
Hankintameno 31.12.	15	15
Kertyneet poistot 1.1.	-9	-33
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		25
Tilikauden poistot	-1	-1
Kertyneet poistot	-10	-9
Kirjanpitoarvo 31.12.	5	6

10. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	12	16
Lisäykset	1	
Vähennykset		-4
Hankintameno 31.12.	13	12
Kirjanpitoarvo 31.12.	13	12
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	261	394
Lisäykset	1	2
Siirrot erien välillä		1
Vähennykset		-136
Hankintameno 31.12.	262	261
Kertyneet poistot 1.1.	-117	-167
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		63
Tilikauden poistot	-10	-13
Kertyneet poistot 31.12.	-127	-117
Kirjanpitoarvo 31.12.	135	144
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	1190	1804
Lisäykset	8	30
Siirrot erien välillä	3	17
Vähennykset		-661
Hankintameno 31.12.	1201	1 190
Kertyneet poistot 1.1.	-773	-1117
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		426
Tilikauden poistot	-50	-82
Kertyneet poistot 31.12.	-823	-773
Kirjanpitoarvo 31.12.	378	417
Tuotannolliset koneet ja laitteet kirjanpitoarvo 31.12.	365	370

Milj. euroa	2009	2008
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	9	14
Lisäykset		-
Vähennykset	0	-5
Hankintameno 31.12.	9	9
Kertyneet poistot 1.1.	-5	-8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		5
Tilikauden poistot	0	-2
Kertyneet poistot 31.12.	-5	-5
Kirjanpitoarvo 31.12.	4	4
Keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	3	28
Lisäykset	3	3
Siirrot erien välillä	-3	-25
Vähennykset	-1	-3
Hankintameno 31.12.	2	3
Kirjanpitoarvo 31.12.	2	3

Aktivoitujen korkomenojen poistamaton osa tase-erässä 'Rakennukset ja rakennelmat' 31.12.2009 oli 0,0 milj. euroa (2008 0,0 milj. euroa) ja tase-erässä 'Koneet ja kalusto' 2,1 milj. euroa (2008 2,4 milj. euroa). Tilikaudella 2009 ei aktivoitu korkomenoja (2008 0,0 milj. euroa).

11. Sijoitukset

Osakkeet konserniyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	590	1 054
Lisäykset	362	125
Vähennykset	-1	
Arvonalentumiset	-325	-589
Hankintameno 31.12.	626	590
Kirjanpitoarvo 31.12.	626	590
Osakkeet osakkuusyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	255	309
Arvonalentumiset		-54
Vähennykset	-97	
Hankintameno 31.12.	158	255
Kirjanpitoarvo 31.12.	158	255
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	60	34
Lisäykset	3	32
Vähennykset	-3	-6
Hankintameno 31.12.	60	60
Kirjanpitoarvo 31.12.	60	60

Milj. euroa	2009	2008
Saamiset konserniyrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	119	264
Lisäykset	988	
Vähennykset	-1 023	-145
Siirrot erien välillä		
Hankintameno 31.12.	84	119
Kirjanpitoarvo 31.12.	84	119
Saamiset osakkuusyrityksiltä		
Hankintameno 1.1.		2
Lisäykset		
Vähennykset		-2
Siirrot erien välillä		
Hankintameno 31.12.		
Kirjanpitoarvo 31.12.		
Muut saamiset		
Hankintameno 1.1.	220	
Lisäykset		220
Vähennykset	-220	
Hankintameno 31.12.		220
Kirjanpitoarvo 31.12.		220
Sijoitukset yhteensä		
Hankintameno 1.1.	1 244	1 663
Lisäykset	1 353	377
Vähennykset	-1 344	-153
Siirrot erien välillä		
Arvonalentumiset	-325	-643
Hankintameno 31.12.	1 148	1 244
Kirjanpitoarvo 31.12.	928	1 244

12. Lainasaamiset johdolta

Toimitusjohtajalta, hallituksen jäseniltä sekä vastaaviin toimielimiin kuuluvilta henkilöiltä ei ole lainasaamisia.

Milj. euroa	2009	2008
13. Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	5	7
Lainasaamiset	333	409
Muut saamiset	524	122
Siirtosaamiset	17	61
Saamiset osakkuusyrityksiltä		
Myyntisaamiset		2
Lainasaamiset	7	9
Siirtosaamiset		
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	123	136
Lainasaamiset		
Muut saamiset	21	22
Siirtosaamiset	41	43
	1 071	811
14. Siirtosaamiset		
Vakuutukset		
Verot	37	37
Muut	4	6
	41	43
15. Korolliset saamiset		
Lainasaamiset ja muut pysyvät vastaavat	84	339
Likvidit varat ja muut vaihtuvat vastaavat	861	917
	945	1 256
16. Oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.		
A-osakkeet	62	62
B-osakkeet	496	496
Osakepääoma 31.12.	558	558
Ylikurssirahasto 1.1. ja 31.12.	664	664
Sidottu oma pääoma yhteensä	1 222	1 222
Voittovarat 1.1.	-222	332
Osingonjako		-20
Tilikauden tulos	-121	-535
Voittovarat 31.12.	-343	-222
Vapaa oma pääoma yhteensä	-343	-222
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	879	999

Milj. euroa	1.1.	Lisäys	Vähennys	31.12.
17. Pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus	3		-1	2
Työttömyyseläkekuluvaraus	10	1	-3	8
Liiketoiminnan lopettamiskuluvaraus	51	2	-21	32
Vuokrakuluvaraus	2	3		5
Muut varaukset	3	14	-4	13
	69	20	-29	60

Milj. euroa	**2009**	**2008**
18. Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Koroton	4	4
Korollinen	860	1 327
	864	1 332
Lyhytaikainen		
Koroton	155	226
Korollinen	506	312
	661	538

Joukkovelkakirjalainat	Korko (%)	Milj. euroa
2002–2012	9,20	101
2002–2014	9,40	85
2004–2011	3,02	30
2004–2011	3,20	10
2004–2011	3,27	13
2006–2010	5,59	339
2006–2013	9,25	497
Yhteensä		1 075

Milj. euroa	**2009**
19. Pitkäaikaiset lainat ja niiden lyhennyssuunnitelma	
Joukkovelkakirjalainat	
2010	339
2011	53
2012	101
2013	497
2014	85
2015	
Yhteensä tilikauden lopussa	1 075
Rahalaitoslainat	
2010	22
2011	22
2012	22
2013	19
2014	
2015	
Yhteensä tilikauden lopussa	85
Eläkelainat	
2010	39
2011	11
2012	20
2013	20
2014	10
2015	
Yhteensä tilikauden lopussa	100
Yhteensä	
2010	400
2011	86
2012	143
2013	536
2014	95
Yhteensä tilikauden lopussa	1 260

20. Pitkäaikaiset velat	**2009**	**2008**
Velat muille		
Joukkovelkakirjalainat	736	1 165
Lainat rahoituslaitoksilta	63	129
Eläkelainat	61	33
Muut velat	4	5
	864	1 332

21. Lyhytaikaiset velat		
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille	148	106
Velat osakkuusyrityksille	1	1
Velat muille		
Joukkovelkakirjalainat	339	240
Lainat rahoituslaitoksilta	22	37
Eläkelainat	39	20
Saadut ennakot	3	2
Ostovelat	49	51
Muut velat	9	13
Siirtovelat	51	68
	661	538

Milj. euroa	2009	2008
22. Siirtovelat		
Lyhytaikaiset		
Vakuutusmaksujaksotukset	4	4
Palkka- ja henkilöstökulujaksotukset	15	14
Verojaksotukset		
Korot	13	16
Ostojen jaksotukset	11	8
Rahdit	1	1
Alennusvaraukset	13	18
Muut	-6	7
	51	68

Milj. euroa	2009	2008
23. Vastuusitoumukset		
Omasta velasta		
Velat, joiden vakuudeksi annettu pantteja		
Lainat rahoituslaitoksilta		
Muut velat		
Annetut pantit		
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinteistökiinnityksiä		
Lainat rahoituslaitoksilta	31	27
Eläkevelat	75	
Kiinteistökiinnitykset	106	27
Velat, joiden vakuudeksi annettu irtaimistokiinnityksiä		
Lainat rahoituslaitoksilta		
Muut velat		
Irtaimistokiinnitykset		
Saman konsernin yritysten puolesta		
Pantit		
Kiinteistökiinnitykset		4
Takausvastuut	1 557	1 557
Muiden puolesta		
Takausvastuut	1	1
Muut vastuut		
Leasing-vastuut		
Seuraavan vuoden osalta	1	1
Myöhempien vuosien osalta	1	3
Yhteensä		
Kiinteistökiinnitykset	106	31
Irtaimistokiinnitykset		
Pantit		
Takaukset	1 559	1 558
Vekselivastuut		
Muut vastuut		
Leasing-vastuut	2	4
	1 666	1 593

Milj. euroa	2009	2008
24. Ympäristöasiat		
Tuloslaskelma		
Aineet ja tarvikkeet	3	8
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1	1
Henkilösivukulut		
Poistot	3	5
Liiketoiminnan muut kulut	2	
	9	14
Tase		
Aineelliset hyödykkeet		
Hankintahinta 1.1.	69	77
Lisäykset	1	6
Vähennykset	-1	-13
Poistot	-29	-26
Kirjanpitoarvo 31.12.	40	44
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	1	3

Ympäristömenoihin sisällytetään vain ne yksilöitävissä olevat lisäkustannukset, joilla pyritään pääasiassa torjumaan tai lieventämään ympäristövahinkoja. Ympäristömenot aktivoidaan, jos ne liittyvät tuleviin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin ja ne tuottavat tulevaisuudessa taloudellista hyötyä.

Hallituksen ehdotus emoyhtiön tilikauden tulosta koskeviksi toimenpiteiksi

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat -342 787 654,55 euroa, josta tilikauden tulos on -120 580 449,73 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta ja että tilikauden tulos siirretään kertyneiden voittovarojen vähennykseksi.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä.

Espoossa 4. päivänä helmikuuta 2010

Kari Jordan	Martti Asunta	Erkki Karmila
Kai Korhonen	Liisa Leino	Runar Lillandt
Juha Niemelä	Antti Tanskanen	Erkki Varis
	Mikko Helander toimitusjohtaja	

Tilintarkastuskertomus

M-real Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet M-real Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys vuosituloksen käsittelystä ja osingonjaosta on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoossa 18. päivänä helmikuuta 2010

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Johan Kronberg
KHT

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Tämä selvitys M-real Oyj:n (M-real tai yhtiö) hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on annettu erillisenä kertomuksena ja se on julkaistu samanaikaisesti yhtiön tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen kanssa.

M-real on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka A- ja B-sarjan osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena NASDAQ OMX Helsinki Oy:n (Helsingin Pörssi) Mid Cap -listalla. M-realin toimintaan sovelletaan Suomen lakeja ja niiden nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä. M-real noudattaa lisäksi Helsingin Pörssin sääntöjä ja suosituksia niiden pörssiyhtiöihin soveltuvilta osin.

M-real laatii tilinpäätöksensä ja osavuosikatsauksensa kansainvälisten tilinpäätösperiaatteiden, International Financial Reporting Standards (IFRS), mukaisesti. Tilinpäätösasiakirjat laaditaan ja julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

M-realin pääkonttori sijaitsee Espoossa, Suomessa. Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

M-realin hallinto- ja ohjausjärjestelmän rakenne

Yhtiön lakisääteiset toimielimet ovat yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen. Yhtiön toimintojen koordinoinnista ja operatiivisesta johtamisesta huolehtii lisäksi toimitusjohtajan apuna toimiva johtoryhmä. Eri toimielinten tehtävät ja vastuut määräytyvät Suomen osakeyhtiölain mukaisesti.

M-realin nykyisessä organisaatiossa liiketoiminta-alue on määritelty siten, että kukin liiketoiminta-alue on vastuussa sekä omasta myynnistään että tuotannostaan ja niillä on siten selkeä tulosvastuu. M-realin liiketoiminta-alueita ovat Consumer Packaging, Office Papers, Speciality Papers sekä Market Pulp and Energy, Contract Manufacturing.

M-realin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin noudattaminen

Suomalaisena pörssiyhtiönä M-real noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (www.cgfinland.fi), jonka suosituksen 51 mukainen tämä selvitys on. M-real poikkeaa hallinnointikoodin suosituksesta 26 seuraavasti: tarkastusvaliokunnan jäsen Erkki Varis on entinen (vuoteen 2008 asti) Yhtiön osakkuusyhtiö Oy Metsä-Botnia Ab:n toimitusjohtaja ja täten ei ole kokonaisarvioinnin perusteella riippumaton yhtiöstä. Hallituksen näkemyksen mukaan on tärkeää, että tarkastusvaliokunnassa on vallitsevassa tilanteessa erityistä tietotaitoa ja osaamista yhtiön toimialalta.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on yhtiön ylin päättävä elin, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa. Jokaisella osakkeenomistajalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen noudattamalla yhtiökokouskutsussa kuvattua menettelyä.

Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous päättää muun muassa seuraavista asioista:

- yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- tilinpäätöksen hyväksyminen
- voitonjako
- sulautuminen ja jakautuminen
- omien osakkeiden hankinta ja luovutus
- hallituksen jäsenten valinta ja heidän palkkionsa sekä hallituksen valiokuntien jäsenten palkkiot
- tilintarkastajan valinta ja tilintarkastuspalkkio.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Osakkeenomistajalla on lisäksi kyselyoikeus yhtiökokouksen käsiteltävänä olevista asioista.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta merkittynä osakkeenomistajaksi osakasluetteloon. Yhtiön varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain viimeistään kesäkuussa.

Ylimääräinen yhtiökokous pidetään, jos hallitus katsoo siihen olevan aihetta, tai jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, jotka edustavat vähintään 1/10 kaikista osakkeista, sitä kirjallisesti vaativat tietyn asian käsittelyä varten.

Hallitus

Hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja yhtiön toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lainsäädännön, yhtiöjärjestyksen sekä hyvän hallinnointitavan mukaisesti. Hallitukselle kuuluvat yhtiön toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen asiat, jotka ovat laajakantoisia ja epätavallisia ja eivät siten kuulu yhtiön päivittäiseen liiketoimintaan. Hallitus muun muassa valvoo M-realin toimintaa ja johtamista sekä päättää yhtiön strategiasta, merkittävistä investoinneista, yhtiön organisaatiorakenteesta ja merkittävistä rahoitusta koskevista asioista. Hallitus valvoo yhtiön toimintojen asianmukaista järjestämistä. Lisäksi se varmistaa, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta, taloudellinen raportointi sekä riskienhallinta yhtiössä ovat asianmukaisesti järjestetyt.

M-realin hallituksella on toimintaansa varten kirjallinen työjärjestys. Sen mukaisesti hallitus muun muassa:

- valitsee yhtiölle toimitusjohtajan ja hyväksyy johtoryhmän jäsenten valinnan sekä valvoo, että toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti;
- valitsee hallituksen valiokuntien jäsenet ja hyväksyy niiden työjärjestykset;
- käsittelee ja hyväksyy yhtiön strategian ja sen päälinjat;
- hyväksyy vuosittaisen toimintasuunnitelman;
- valvoo yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon sekä riskien valvonnan järjestämistä;
- päättää merkittävistä investoinneista, liiketoimintojen ostoista, myynneistä ja lopettamisista;
- päättää huomattavista sijoituksista ja rahoitusjärjestelyistä;
- päättää yhtiön merkittävän kiinteän omaisuuden luovutuksesta ja panttauksesta;
- päättää rahalahjoitusten myöntämisestä tai toimitusjohtajan valtuuksista niiden suhteen;
- myöntää ja peruuttaa yhtiön edustamisoikeuden ja prokuravaltuuden;
- valvoo, että yhtiön yhtiöjärjestystä noudatetaan; kutsuu koolle yhtiökokouksen, ja valvoo, että yhtiökokouksen päätökset pannaan täytäntöön;
- allekirjoittaa ja esittää varsinaisen yhtiökokouksen hyväksyttäväksi tilinpäätöksen ja tekee voitonjakoehdotuksen;
- hyväksyy keskeiset liiketoimintaa ohjaavat politiikat, määräykset ja ohjeet;
- päättää yhtiön pysyvään sisäpiiriin kuuluvista henkilöistä ja hyväksyy yhtiön sisäpiirisäännöt;
- julkistaa tai valtuuttaa toimitusjohtajan julkistamaan kaikki sellaiset seikat, jotka ovat omiaan vaikuttamaan yhtiön osakkeen arvoon, tai jotka yhtiön on muutoin arvopaperimarkkinalain nojalla julkaistava.

Hallituksen työjärjestys on kokonaisuudessaan saatavilla M-realin verkkosivuilla (www.m-real.com/lnvestor Relations/Corporate Governance). Hallitus voi delegoida sen yleistoimivaltaan kuuluvia asioita toimitusjohtajan hoidettavaksi ja vastaavasti ottaa päätettäväkseen toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvan asian.

Hallitus arvioi vuosittain omaa toimintaansa sekä yhtiön hallinnointiperiaatteita ja tekee niihin mahdollisesti tarvittavat muutokset.

Hallitus kokoontuu säännöllisesti. Tilikaudella 2009 hallitus piti yhteensä 18 kokousta, joista seitsemän oli puhelinkokouksia. Hallituksen jäsenet osallistuivat kokouksiin 97-prosenttisesti.

Hallituksen kokoonpano ja riippumattomuus

Hallituksen kokoonpanon ja jäsenmäärän on mahdollistettava hallitukselle kuuluvien tehtävien tehokas hoitaminen. Hallituksen kokoonpanossa on otettu huomioon yhtiön kehitysvaihe, toimialan erityisvaatimukset sekä yhtiön toiminnan tarpeet. Molemmat sukupuolet ovat edustettuina hallituksessa. Hallituksen jäseneksi valittavalla tulee olla tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus osoittaa tehtävän hoitamiseen tarvittava määrä aikaa.

Yhtiöjärjestyksen mukaisesti hallitukseen tulee valita vähintään viisi ja enintään kymmenen varsinaista jäsentä, jotka osakkeenomistajat valitsevat varsinaisessa yhtiökokouksessa yhden vuoden toimikaudeksi kerrallaan. Peräkkäisten toimikausien määrää ei ole rajoitettu. Tällä hetkellä hallituksessa on yhdeksän varsinaista jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vuoden 2009 varsinainen yhtiökokous valitsi hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

Kari Jordan, s.1956, puheenjohtaja
Martti Asunta, s. 1955, varapuheenjohtaja
Erkki Karmila, s. 1942, riippumaton jäsen
Kai Korhonen, s. 1951, riippumaton jäsen
Liisa Leino, s. 1960, riippumaton jäsen
Runar Lillandt, s. 1944
Juha Niemelä, s. 1946, riippumaton jäsen
Antti Tanskanen, s. 1946, riippumaton jäsen
Erkki Varis, s. 1948, riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista

Enemmistön muodostavat hallituksen jäsenet ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että sen merkittävistä osakkeenomistajista. Hallituksen jäsenet Erkki Karmila ja Antti Tanskanen ovat toimineet hallituksen toimivaan johtoon kuulumattomina jäseninä yhtäjaksoisesti yli 12 vuoden ajan. Molemmat mainitut jäsenet ovat tunnustettuja hallitusammattilaisia, jotka ovat tehneet merkittävän uran muissa tehtävissä yhtiön ja toimialan ulkopuolella. Karmila on tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja ja toiminut hallituksen sisällä puheenjohtajan sijaisena tilanteissa, joissa hallitus on riippumattomuussyistä toiminut erityiskokoonpanossa. Tanskanen nauttii laajaa yhteiskunnallista luottamusta toimien useissa muissa luottamustehtävissä yhtiön ulkopuolella. Näin ollen hallitus on kokonaisarvioinnin perusteella katsonut, että sekä Karmila että Tanskanen ovat yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia.

Hallituksen jäsenten riippumattomuuden ja esteettömyyden arvioimiseksi hallituksen jäsenten tulee ilmoittaa yhtiölle seikat, jotka voivat vaikuttaa jäsenen kykyyn toimia vapaana eturistiriidoista. Tilanteissa, joissa hallitus käsittelee liiketoiminta- tai muuta sopimussuhdetta tai yhteyttä Metsäliitto Osuuskuntaan tai sen toiseen tytäryhtiöön, hallitus toimii tarvittaessa ilman sen Metsäliitto Osuuskunnasta riippuvaisia jäseniä.

Hallituksen jäsenten palkkiot ja muut etuudet

Vuoden 2009 varsinainen yhtiökokous päätti pitää hallituksen jäsenten palkkiot ennallaan kuitenkin siten, että palkkiot muutettiin vuosipalkkioiksi. Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan siten 76 500 euroa, varapuheenjohtajalle 64 500 euroa ja muille jäsenille 50 400 euroa vuodessa. Palkkioista 50 prosenttia yhtiökokous päätti maksaa pörssistä 16.–20.3.2009 välisenä aikana hankittuina yhtiön B-sarjan osakkeina ja 50 prosenttia rahana. Kukin hallituksen jäsen sai siten 87 315 M-realin B-sarjan osaketta. Hallituksen jäsenet Kari Jordan, Martti Asunta ja Runar Lillandt kuitenkin luopuivat vuosipalkkioistaan kuluvan jäsenyyskauden osalta.

Lisäksi maksetaan kokouspalkkiota 500 euroa kustakin hallituksen ja valiokunnan kokouksesta, johon hallituksen jäsen osallistuu.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksen valiokunnat valmistelevat hallituksen apuna sille kuuluvia asioita. Hallitus nimittää keskuudestaan tarkastusvaliokunnan sekä nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus nimittää vuosittain varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen kunkin valiokunnan puheenjohtajan ja jäsenet. Hallitus ja sen valiokunnat voivat käyttää apunaan myös yhtiön ulkopuolisia neuvonantajia.

Valiokuntien esitysten pohjalta lopulliset päätökset valiokuntien tehtäviin kuuluvissa asioissa tekee hallitus, pois lukien nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan suoraan yhtiökokoukselle tekemät ehdotukset.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta varmistamaan yhtiön taloudellisen raportoinnin, laskennan menetelmien sekä tilinpäätöksen ja muun yhtiön julkistaman taloudellisen tiedon oikeellisuus, tasapainoisuus, läpinäkyvyys ja selkeys. Tarkastusvaliokunta tarkastaa säännöllisesti sisäisen valvonnan ja johtamisen järjestelmiä ja seuraa taloudellisten riskien raportoinnin sekä tilintarkastuksen etenemistä. Tarkastusvaliokunta arvioi sisäisen tarkastuksen tehokkuutta ja laajuutta, yhtiön riskienhallintaa, keskeisiä riskialueita sekä lakien ja määräysten noudattamista. Se antaa hallitukselle suosituksen yhtiön tilintarkastajien valitsemisesta. Tarkastusvaliokunta käsittelee myös sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman ja merkittävistä tarkastuksista laaditut raportit.

Tarkastusvaliokunnan jäseninä toimii neljä hallituksen jäsentä, joista kolme on yhtiöstä ja sen merkittävistä omistajista riippumattomia jäseniä. Vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen tarkastusvaxliokunnan puheenjohtajana on toiminut Erkki Karmila ja jäseninä Kai Korhonen, Antti Tanskanen ja Erkki Varis.

Valiokunnan jäsenillä tulee olla riittävä laskentatoimen ja tilinpäätöskäytännön asiantuntemus. Tarkastusvaliokunta kokoontuu säännöllisesti, vähintään neljä kertaa vuodessa. Kokousten yhteydessä valiokunta kuulee yhtiön tilintarkastajaa. Valiokunnan puheenjohtaja antaa hallitukselle raportin tarkastusvaliokunnan jokaisesta kokouksesta. Tehtävät ja vastuualueet on määritelty valiokunnan työjärjestyksessä, jonka hallitus hyväksyy.

Tarkastusvaliokunnan kokouksissa ovat valiokunnan kutsuessa edustettuina myös yhtiön tilintarkastaja, toimitusjohtaja ja talousjohtaja sekä muita johdon edustajia ja ulkopuolisia neuvonantajia tarpeen mukaan.

Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa vuoden 2009 aikana ja valiokunnan jäsenet osallistuivat kaikkiin kokouksiin.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on toimia hallituksen apuna yhtiön toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja ylimmän johdon nimitys- ja palkitsemisasioissa sekä valmistella henkilökunnan palkitsemisjärjestelmiin liittyvät asiat. Lisäksi valiokunta tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen hallituksen jäsenmääräksi, kokoonpanoksi sekä hallituksen jäsenten palkitsemiseksi. Valiokunta myös suosittaa, valmistelee ja esittää hallituksen hyväksyttäväksi toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan varamiehen nimityksen, tämän palkan ja palkkiot sekä valmistelee ja antaa hallitukselle ja toimitusjohtajalle suosituksia johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja palkitsemisjärjestelmiin liittyvissä asioissa.

Valiokuntaan kuuluu viisi hallituksen jäsentä ja se kokoontuu säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Valiokunnan puheenjohtaja esittää valiokunnan ehdotukset hallitukselle. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävät ja vastuut on määritelty valiokunnan työjärjestyksessä, jonka hallitus hyväksyy.

Vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana on toiminut Kari Jordan ja jäseninä Martti Asunta, Liisa Leino, Runar Lillandt ja Juha Niemelä.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui viisi kertaa vuoden 2009 aikana. Jäsenet osallistuivat kokouksiin 90-prosenttisesti.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja Mikko Helander vastaa yhtiön juoksevan hallinnon johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan velvollisuutena on lisäksi varmistaa, että yhtiön kirjanpito on hoidettu lain mukaisesti ja varainhoito järjestetty luotettavalla tavalla. Toimitusjohtaja johtaa yhtiön päivittäistä liiketoimintaa ja vastaa liiketoiminta-alueiden valvonnasta ja ohjaamisesta.

Toimitusjohtajalle on laadittu kirjallinen toimitusjohtajasopimus, joka on hallituksen hyväksymä. Hallitus valvoo toimitusjohtajan toimintaa ja antaa arvionsa siitä kerran vuodessa.

Toimitusjohtajan sopimuksenmukainen eläkeikä on 62 vuotta. Toimitusjohtajalle on otettu lisäeläkevakuutus, joka kattaa sopimuksen mukaisen eläkeiän ja lakisääteisen eläkeiän 63 vuotta välisen ajan ja oikeuttaa toimitusjohtajan saamaan eläkettä 60 prosenttia tämän eläkkeelle siirtymishetken kokonaispalkasta. Suomen eläkelakien mukaan työntekijä voi jäädä eläkkeelle ikävuosien 63–68 välisenä aikana haluamanaan ajankohtana.

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja voidaan irtisanoa hallituksen päätöksellä ilman eri syytä. Toimitusjohtaja voi myös irtisanoutua tehtävästään. Molemminpuolinen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Hallitus voi kuitenkin päättää, että toimitusjohtajan toimisuhde yhtiöön päättyy ilman irtisanomisaikaa.

Hallituksen irtisanoessa toimitusjohtajan toimitusjohtajalla on oikeus 18 kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen. Tämän lisäksi, mikäli yhtiö myydään, on toimitusjohtaja oikeutettu irtisanoutumaan tehtävästään saaden silloin 24 kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvauksen.

Toimitusjohtajan sijainen

Consumer Packaging –toimialan johtaja Mika Joukio toimii myös toimitusjohtajan sijaisena. Toimitusjohtajan sijainen vastaa toimitusjohtajan tehtävistä toimitusjohtajan ollessa estynyt.

Yhtiön johtoryhmä

M-realin operatiivisessa johtamisessa toimitusjohtajaa avustaa yhtiön johtoryhmä, jonka muodostavat toimitusjohtaja Mikko Helander sekä hänelle raportoivat liiketoiminta-alueiden johtajat Mika Joukio (Consumer Packaging), Seppo Puotinen (Office Papers), Heikki Husso (Speciality Papers) ja Soili Hietanen (Market Pulp and Energy). Lisäksi johtoryhmään kuuluvat talousjohtaja Matti Mörsky ja henkilöstöjohtaja Mika Paljakka. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja Helander.

Johtoryhmän jäsenillä ei toimitusjohtajaa lukuun ottamatta ole lakisääteisestä eläketurvasta poikkeavia eläkejärjestelyjä. Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta johtoryhmän jäsenten irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Muusta kuin johtajasta riippuvasta syystä tapahtuvassa irtisanomisessa johtoryhmän jäsenillä on oikeus kuudesta kahdeksaantoista kuukauden palkkaa vastaavaan irtisanomiskorvaukseen.

Johtoryhmän tehtäviä ja vastuualueita ovat muun muassa investointien suunnittelu, yhtiön strategisten suuntaviivojen laatiminen ja valmistelu, resurssien kohdentaminen, juoksevien toimintojen valvonta ja yhtiön hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelu.

Johtoryhmä kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta pääsääntöisesti kerran kuukaudessa sekä lisäksi aina tarvittaessa.

Johtoryhmä

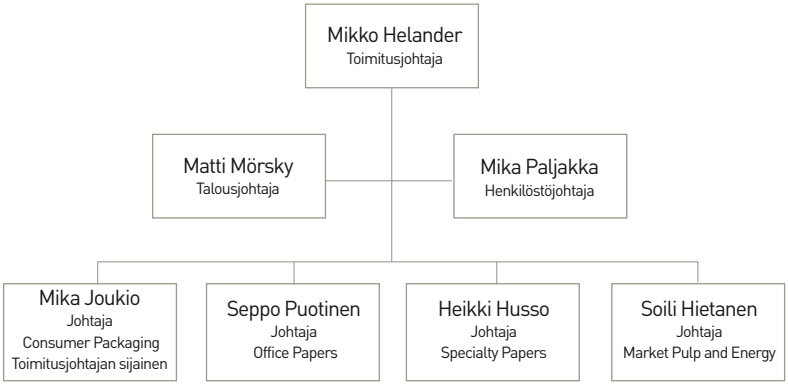

Toimivan johdon palkitsemisjärjestelmä ja palkitsemista koskevat periaatteet

Yhtiön johdon palkitsemisjärjestelmän tarkoituksena on palkita johtoa oikeudenmukaisesti ja kilpailukykyisesti yhtiön strategian menestyksellisestä ja tuloksellisesta toteuttamisesta. Palkitsemisen tavoitteena on myös kannustaa johtoa yhtiön strategian ja liiketoiminnan kehittämisessä ja toimimaan siten yhtiön eduksi.

Hallitus hyväksyy toimitusjohtajan palkan ja palkkiot ja muiden johtoryhmän jäsenten palkitsemisessa sovellettavat periaatteet sekä näiden palkitsemis- ja kannustinjärjestelmien muodot ja perusteet. Hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta avustaa hallitusta johdon työehtoihin ja palkkaukseen liittyvien asioiden hoidossa ja valmistelee hallitukselle kuuluvat, johdon palkitsemiseen liittyvät päätökset. Toimitusjohtaja päättää muun ylimmän johdon palkkaukseen liittyvistä käytännön kysymyksistä hallituksen hyväksymien periaatteiden puitteissa.

Toimitusjohtaja Mikko Helanderin kuukausipalkka on 38 500 euroa. Kuukausipalkkaan sisältyvät auto- ja puhelinetu. Toimitusjohtajalle voidaan lisäksi maksaa hallituksen päätöksellä kokonaissuoritukseen perustuva kuuden kuukauden palkkaa vastaava tulospalkkio. Toimitusjohtajalle maksettiin vuonna 2009 palkkaa, palkkioita ja muita etuuksia yhteensä 756 261 euroa.

Muilla johtoryhmän jäsenillä on niin ikään kirjalliset työ- tai toimisopimukset. Toimitusjohtaja tekee hallitukselle ehdotuksen johtoryhmän jäsenten nimityksistä. Muulle johtoryhmälle maksettiin vuodelta 2009 palkkana ja palkkioina yhteensä 1 899 040 euroa.

M-realilla on lisäksi käytössään osakkeen arvoon perustuva ylimmälle johdolle suunnattu palkitsemisjärjestelmä vuosille 2008–2010. Järjestelmän tuottama mahdollinen palkkio perustuu M-realin tulos- ja kassavirtakehitykseen. Mahdollinen palkkio maksetaan osittain M-realin B-osakkeina ja osittain rahana. Osakepalkkion enimmäismäärä vuodelle 2009 oli 50 000 B-osaketta. Asetetut tavoitteet toteutuivat 73 prosenttisesti oikeuttaen osakepalkkioiden maksuun vastaavassa suhteessa. Osakkeisiin liittyy ehto, joka kieltää luovuttamasta osakkeita kahden vuoden kuluessa ansaintajakson päättymisestä. Järjestelmän piirissä on seitsemän ylimmän johdon jäsentä.

Hallituksen jäsenillä, yhtiön toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella ei ollut 31.12.2009 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä, eikä niiden välillä ollut vakuusjärjestelyitä.

Sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta

Tuloksellinen liiketoiminta edellyttää, että toimintaa valvotaan jatkuvasti ja riittävän tehokkaasti. M-realin sisäinen johtamis- ja valvontamenettely perustuu osakeyhtiölakiin, pörssiyhtiöitä koskeviin säädöksiin ja suosituksiin, yhtiöjärjestykseen ja omiin hyväksyttyihin toimintatapoihin ja -periaatteisiin. Sisäisen valvonnan toimivuutta arvioi yhtiön sisäinen tarkastus. Sisäistä valvontaa toteutetaan koko organisaatiossa. Sisäisen valvonnan menetelmiä ovat muun muassa sisäiset ohjeistukset ja valvontaa tukevat raportointijärjestelmät.

Seuraavassa on kuvattu M-realin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen periaatteet, toiminnan tavoitteet sekä vastuusuhteet.

Sisäinen valvonta

Pörssiyhtiönä M-realin sisäistä valvontaa ohjaavat osakeyhtiölaki ja arvopaperimarkkinalaki, muut toimintaa säätelevät lait ja säädökset sekä Helsingin Pörssin säännöt ja suositukset, mukaan lukien hyvää hallintotapaa koskeva ohjeistus. Ulkoinen valvonta kuuluu M-realin tilintarkastajalle ja viranomaisille.

Sisäinen valvonta käsittää M-realissa taloudellisen raportoinnin ja muun toiminnan valvonnan. Sisäistä valvontaa toteuttavat yhtiön hallitus ja toimiva johto sekä koko henkilökunta. Sisäisellä valvonnalla pyritään varmistamaan yhtiölle asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen, resurssien taloudellinen, tarkoituksenmukainen ja tehokas käyttö, taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus, ulkoisen sääntelyn ja sisäisten menettelytapojen noudattaminen, toiminnan, tietojen sekä omaisuuden riittävä turvaaminen sekä riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt manuaaliset ja tietotekniset järjestelmät toiminnan tueksi.

Sisäinen valvonta jakautuu (i) ennalta ehkäisevään valvontaan, kuten yhtiön arvojen, yleisten toiminta- ja liiketapaperiaatteiden määrittämiseen, (ii) päivittäiseen valvontaan, kuten toiminnan ohjaukseen ja seurantaan toimintajärjestelmineen ja työohjeineen sekä (iii) jälkikäteiseen valvontaan, kuten johdon arviointeihin ja tarkistuksiin, vertailuihin ja todentamisiin, joilla varmistetaan tavoitteiden saavuttamista ja valvotaan sovittujen toiminta- ja kontrolliperiaatteiden noudattamista. Yhtiön yrityskulttuuri, johtamistapa ja suhtautuminen valvontaan luovat yhdessä perustan koko sisäiselle valvonnalle.

Taloudellisen raportointiprosessin valvonta, luotonvalvonta ja hyväksymisoikeudet

Liiketoiminta-alueiden ja keskushallinnon talousorganisaatiot vastaavat taloudellisesta raportoinnista. Yksiköt ja liiketoiminta-alueet raportoivat taloudelliset luvut kuukausittain. Liiketoiminta-alueiden controller-toiminto tarkastaa liiketoiminta-alueen yksiköiden kuukausitulokset ja raportoi ne edelleen keskushallinnolle. Liiketoiminta-alueiden kannattavuuskehitystä ja liiketoimintariskejä sekä mahdollisuuksia käydään läpi kuukausittaisissa kokouksissa, joihin osallistuvat yhtiön ja kunkin liiketoiminta-alueen ylin johto. Tulos raportoidaan kuukausittain hallitukselle ja johtoryhmälle. Yhtiön sisäisissä toimintaohjeissa on tarkoin kuvattu raportointi- ja valvontasäännöt sekä raportointiprosessi.

Luotonvalvonnan ohjaus M-realissa on keskitetty luottokomitealle, joka kokoontuu vähintään vuosineljänneksittäin. Myyntisaamisten kehittymistä seuraavat luotonvalvojat konsernin luottojohtajan alaisuudessa kussakin myyntiyhtiössä. Vastapuolikohtaiset luottolimiitit asetetaan hallituksen hyväksymän luottopolitiikan puitteissa yhteistoiminnassa keskitetyn luotonvalvonnan ja liiketoiminta-alueiden johdon kanssa.

Kustannusten, merkittävien sopimusten ja investointien hyväksymisoikeudet on määritelty portaittain eri organisaatiotasoille hallituksen vahvistaman hyväksymispolitiikan mukaisesti sekä toimitusjohtajan ja muun johdon erikseen antamien valtuuksien mukaisesti. Investointien seuranta hoidetaan konsernin taloustoiminnon toimesta hallituksen hyväksymän investointipolitiikan mukaisesti. Investoinnit käsitellään esihyväksynnän jälkeen liiketoiminta-alueen ja yhtiön johtoryhmässä vuosittaisen investointisuunnitelman antamissa puitteissa. Merkittävimmät investoinnit viedään erikseen hallituksen hyväksyttäväksi. Investointien seurantaraportit kerätään vuosineljänneksittäin.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus avustaa hallitusta ja toimitusjohtajaa niiden valvontatehtävän hoidossa arvioimalla yrityksen toiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi ylläpidetyn sisäisen valvonnan tasoa. Lisäksi sisäinen tarkastus tukee organisaatiota arvioimalla ja varmistamalla liiketoimintaprosessien, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintojärjestelmien toimivuutta.

Sisäisen tarkastuksen keskeisenä tehtävänä on arvioida yhtiön toimintojen ja yksiköiden sisäisen valvonnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Sisäinen tarkastus arvioi tehtävässään toimintaperiaatteiden, ohjeiden ja raportointijärjestelmien noudattamista, omaisuuden suojaamista ja resurssien käytön tehokkuutta. Sisäinen tarkastus toimii lisäksi asiantuntijana sen tehtäväalueeseen liittyvissä kehittämishankkeissa ja tekee erityisselvityksiä tarkastusvaliokunnan tai johdon toimeksiannosta.

Sisäinen tarkastus toimii hallituksen tarkastusvaliokunnan ja yhtiön toimitusjohtajan alaisuudessa. Tarkastusten havainnoista, suosituksista ja toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan tarkastuskohteen ja yhtiön johdolle sekä tilintarkastajalle. Sisäinen tarkastus raportoi tarkastusvaliokunnalle tarkastuksistaan, suunnitelmistaan ja toiminnastaan puolivuosittain.

Sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelma laaditaan kalenterivuodeksi kerrallaan. Tarkastus pyritään kohdistamaan tietyin väliajoin kaikkiin toimintoihin ja yksiköihin. Tarkastus suunnataan vuosittain alueille, jotka kulloinkin ovat arvioidun riskin ja yhtiön tavoitteiden kannalta keskeisessä asemassa. Toimintasuunnitelman ajantasaisuus ja tarkoituksenmukaisuus käydään yhtiön johdon kanssa läpi puolivuosittain.

Tarkastustoiminnan kattavuus ja koordinointi varmistetaan säännöllisellä yhteydenpidolla ja tiedonvaihdolla muiden sisäisten varmistustoimintojen ja tilintarkastajan kanssa. Sisäinen tarkastus käyttää tarvittaessa ulkoisia ostopalveluja tilapäiseen lisäresursointiin tai erikoisosaamista vaativien arviointitehtävien suorittamiseen.

Riskienhallinta

Riskienhallinta liittyy olennaisesti M-realin normaaliin liiketoiminnan suunnitteluun ja johtamiseen. Riskienhallinta on osa päivittäistä päätöksentekoa, toiminnan seurantaa ja sisäistä valvontaa, jolla edistetään ja varmistetaan yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Liiketoiminnan johtaminen ja riskienhallinnan tehokas yhteensovittaminen perustuvat yhtiön hallituksen vahvistamiin toimintaperiaatteisiin. Riskeistä ja niiden kehityksestä raportoidaan säännöllisesti hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Keskitetty riskienhallinta hoitaa myös M-realin vakuutusturvan koordinoinnin ja kilpailuttamisen.

Riskienhallinnan keskeisin tavoite on tunnistaa ja arvioida ne riskit, uhat ja mahdollisuudet, joilla voi olla merkitystä sekä strategian toteuttamisen että lyhyemmälle ja pitemmälle aikavälille asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Myös merkittävimpiin investointiehdotuksiin liitetään mukaan erillinen riskikartoitus.

Liiketoiminta-alueet arvioivat ja seuraavat säännöllisesti riskiympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia osana normaalia toiminnan suunnitteluaan. Tunnistetuista riskeistä ja niiden hallinnasta raportoidaan yhtiön johdolle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa. Liiketoimintariskeihin liittyy myös mahdollisuuksia, ja niitä voidaan hyödyntää sovittujen riskilimiittien puitteissa. Tietoisten riskinottopäätösten tulee aina perustua muun muassa riskinkantokyvyn ja voitto-/tappiopotentiaalin riittävään arviointiin.

Riskienhallinnan vastuut jaetaan M-realissa eri toimielinten kesken. Hallitus vastaa yhtiön riskienhallinnasta ja hyväksyy riskienhallintapolitiikan, tarkastusvaliokunta arvioi yhtiön riskienhallinnan riittävyyden asianmukaisuutta ja keskeisiä riskialueita ja tekee näiltä osin ehdotuksia hallitukselle. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä ovat vastuussa riskienhallintaperiaatteiden määrittämisestä ja käyttöönotosta ja vastaavat myös siitä, että riskit otetaan huomioon yhtiön suunnitteluprosesseissa ja että niistä raportoidaan riittävällä

ja asianmukaisella tavalla. Talousjohtajalle raportoiva riskienhallintajohtaja vastaa yhtiön riskienhallintaprosessin kehittämisestä, koordinoinnista, riskiarvioinnin toteuttamisesta ja keskeisistä vakuutusratkaisuista. Liiketoiminta-alueet ja tukitoiminnot tunnistavat ja arvioivat omien vastuu-alueidensa olennaiset riskit suunnitteluprosesseissaan, valmistautuvat niihin, ryhtyvät tarpeellisiin ennaltaehkäiseviin toimiin ja raportoivat riskeistä sovitulla tavalla.

M-realin riskienhallinnan keskeisiin elementteihin kuuluvat koko liiketoimintaa tukevan kokonaisvaltaisen riskienhallintaprosessin toteuttaminen, omaisuuden suojaaminen ja liiketoiminnan jatkuvuuden varmistaminen, yhtiön turvallisuus ja sen jatkuva kehittäminen sekä kriisinhallinta ja jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmat. Riskienhallintapolitiikan ja -periaatteiden mukaisesti riittävä riskiarviointi on osa taloudellisesti tai muutoin merkittävien hankkeiden esiselvitys- ja toteutusvaiheita.

M-realin riskienhallinnan tehtävänä on

- varmistaa, että kaikkia henkilöstöön, asiakkaisiin, tuotteisiin, omaisuuteen tietopääomaan, julkisuuskuvaan, yhteiskuntavastuuseen ja toimintakykyyn vaikuttavia tunnistettuja riskejä hallitaan lain vaatimalla tavalla ja parhaiden tietojen sekä taloudellisten seikkojen perusteella
- varmistaa yhtiölle asetettujen päämäärien saavuttaminen
- täyttää sidosryhmien odotukset
- suojata omaisuutta ja varmistaa liiketoiminnan häiriötön jatkuvuus
- optimoida voitto- ja tappiomahdollisuuden suhde
- varmistaa yhtiön kokonaisriskialtistuksen hallinta ja kokonaisriskien minimointi.

Yhtiön tiedossa olevat merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät on kuvattu hallituksen toimintakertomuksessa.

Tilintarkastus

M-realin yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiöllä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa. Kevään 2009 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti yhtiön tilintarkastajana toimii PricewaterhouseCoopers Oy, joka osoitti päävastuulliseksi tilintarkastajakseen KHT Johan Kronbergin. Tarkastusvaliokunta valvoo tilintarkastajien valintamenettelyä ja antaa hallitukselle ja yhtiökokoukselle suosituksensa tilintarkastajan valinnasta.

Vuonna 2009 tilintarkastuspalkkioita maksettiin PricewaterhouseCoopers Oy:lle 279 000 euroa, PricewaterhouseCoopersille kansainvälisesti yhteensä 1,1 miljoonaa euroa ja muille tilintarkastusyhteisöille Suomen ulkopuolella 46 000 euroa. Lisäksi PricewaterhouseCoopersille maksettiin varsinaiseen tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista 2,2 miljoonaa euroa.

M-real Oyj:n hallitus

Kari Jordan
s. 1956
Ekonomi
Vuorineuvos

Hallituksen puheenjohtaja (2005–)

Metsäliitto-konsernin pääjohtaja (2006–)
Metsäliitto Osuuskunnan toimitusjohtaja (2004–)
Metsäliitto Osuuskunnan hallituksen varapuheenjohtaja (2006–)
Metsä Tissue Oyj:n hallituksen puheenjohtaja (2004–)
Oy Metsä-Botnia Ab:n hallituksen jäsen (2004–), puheenjohtaja (2006–)
Vapo Oy:n hallintoneuvoston varapuheenjohtaja (2005–2007), hallituksen varapuheenjohtaja (2007–2009)

Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) hallituksen jäsen (2005–), varapuheenjohtaja (2009–)
Metsäteollisuus ry:n hallituksen varapuheenjohtaja ja hallituksen työvaliokunnan jäsen (2005–), hallituksen puheenjohtaja (2009–)
Finnair Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja (2003–)
Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman hallintoneuvoston jäsen (2006–)

Useita luottamustoimia hyvänte-keväisyyttä ja maanpuolustusta lähellä olevissa säätiöissä ja yhdistyksissä.

Osakkeita 17.2.2010: 801 759
(B-osake)

Martti Asunta
s. 1955
Metsänhoitaja

Hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja (2008–)

Metsäliitto Osuuskunnan hallituksen puheenjohtaja (2008–)
Oy Metsä-Botnia Ab:n hallituksen jäsen (2008–)
Metsä Tissue Oyj:n hallituksen jäsen (2008–)
Pellervo-Seura ry:n hallituksen jäsen (2008–) ja hallituksen puheenjohtaja (2010–)
Vapo Oy:n hallituksen jäsen (2008–2009)

Osakkeita 17.2.2010: 4 000
(B-osake)

Erkki Karmila
s. 1942
Oikeustieteen lisensiaatti, varatuomari
Master of Laws 1968, Harvardin yliopisto

Hallituksen jäsen (1992–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Pohjoismaiden Investointipankin varatoimitusjohtaja (1993–2006)
Suomen Vientiluotto, varatoimitusjohtaja (1981–1982), toimitusjohtaja (1982–1983)
Kansallis-Osake-Pankki, varatoimitusjohtaja (1983–1991)
Ulkomaisten Investointien Edistämistoimiston johtaja (1992)

Osakkeita 17.2.2010: 87 315
(B-osake)

Kai Korhonen
s. 1951
Diplomi-insinööri, eMBA

Hallituksen jäsen (2008–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Stora Enso Oyj:n johtoryhmän jäsen (1998–2007)
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hallintoneuvoston jäsen (2006–2008)
Metsäteollisuus ry:n hallituksen varapuheenjohtaja (2006–2007)
American Forest & Paper Association, hallituksen jäsen (2000–2003)
German Pulp and Paper Association, hallituksen jäsen (1995–2000)

Osakkeita 17.2.2010: 105 605
(B-osake)

Liisa Leino
s. 1960
Kasvatustieteen maisteri

Hallituksen jäsen (2009–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Leinovalu Oy hallituksen puheenjohtaja (2006–)
Nurmi–yhtiöt Oy & Perkko Oy, toimitusjohtaja (2003–2004)
Sitra, liiketoimintajohtaja (2002–2003)
Gillette Central East Europe, liiketoimintajohtaja (1999–2002)
Gillette/ Braun Finland Oy, toimitusjohtaja (1996–1999)
Nestlé Finland Oy, markkinoinnin avaintehtävät (1989–1996)

Rautaruukki Oyj:n hallitus (2007–)
Alko Oy:n hallitus (2009–)
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman hallintoneuvoston jäsen (2007–)
Keskuskauppakamarin verovaliokunta (2007–)
Leinovalu Oy:n hallitus (2003–)
Tehtailija Juho Leinon Säätiö (2008–)

Osakkeita 17.2.2010: 87 315
(B-osake)

Runar Lillandt
s. 1944
Maanviljelysneuvos
Maanviljelijä

Hallituksen jäsen (1999–)

Metsäliitto Osuuskunnan hallintoneuvoston puheenjohtaja (1998–)
Atria Oyj:n hallituksen jäsen (2002–)
Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.:n hallituksen jäsen (1988–)
Metsäkeskus Rannikon johtokunnan puheenjohtaja (1996)
Osuuskunta Pohjanmaan Lihan hallituksen puheenjohtaja (2002)
Mellanå Plant Oy:n hallituksen puheenjohtaja (1995–)

Osakkeita 17.2.2010: 12 545
(B-osake)

Juha Niemelä
s. 1946
Kauppatieteiden maisteri
Kauppatieteiden ja tekniikan kunniatohtori
Vuorineuvos

Hallituksen jäsen (2007–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Hallituksen puheenjohtaja, Confederation of European Paper Industries (CEPI) (2000–2002)
UPM-Kymmene Oyj:n toimitusjohtaja (1996–2004)
Veikkaus Oy:n hallituksen puheenjohtaja (2002–)
Powerflute Oyj:n hallituksen jäsen (2005–)
Green Resources AS:n hallituksen jäsen (2008–), hallituksen puheenjohtaja (2009–)

Osakkeita 17.2.2010: 87 315
(B-osake)

Antti Tanskanen
s. 1946
Taloustieteiden tohtori
Ministeri

Hallituksen jäsen (1992–)
Riippumaton hallituksen jäsen

OP-ryhmän pääjohtaja (1997–2006)
Valtion Eläkerahaston hallituksen puheenjohtaja (2009–)
Helsingin yliopiston hallituksen puheenjohtaja (2010–)

Osakkeita 17.2.2010: 87 315
(B-osake)

Erkki Varis
s. 1948
Diplomi-insinööri

Hallituksen jäsen (2009–)
Riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista

Pohjolan Voima Oy:n hallituksen jäsen (2000–2009)
Oy Metsä-Botnia Ab:n toimitusjohtaja (1997–2008)
Metsäliitto-konsernin johtoryhmän jäsen (2002–2008)
Oy Metsä-Rauma Ab:n toimitusjohtaja (1994–1996)
Oy Metsä-Botnia Ab:n varatoimitusjohtaja (1990–1994)
Oy Metsä-Botnia Ab, Kaskisten tehdas, tehtaanjohtaja (1984–1990)
A/S Baltic Pulp, Supervisory Board (2004–2008)
Metsäteollisuus ry, kilpailukykytoimikunta, jäsen (2007–2008)
Suomen Laatukeskus ry:n hallituksen puheenjohtaja (2005–2007)
Botnia S.A.:n hallituksen puheenjohtaja (2003–2008)

Osakkeita 17.2.2010: 95 400
(B-osake)

M-real Oyj:n johtoryhmä

Mikko Helander
s. 1960
diplomi-insinööri
toimitusjohtaja

Metsäliitto-konsernin palveluksessa vuodesta 2003. M-realin palveluksessa ja johtoryhmän puheenjohtaja vuodesta 2006.

Keskeinen työkokemus:
Projekti-insinööri ja yksikön tuotantopäällikkö, Valmet Oyj (1984–1990); toimitusjohtaja, Kasten Hövik Oy (1990–1993); projektijohtaja, Valmet Coaters and Calanders -yksikkö, Valmet Oyj (1993); operatiivisen toiminnan johtaja, Valmet Rotomec S.p.a, Italia (1994–1997); kalanteritoimialan johtaja, Valmet Oyj (1997–1999); toimitusjohtaja, Valmet Converting -ryhmä, Iso-Britannia (1999–2003); toimitusjohtaja, Metsä Tissue Oyj (2003–2006); toimitusjohtaja, M-real Oyj (2006–).

Osakkeita 17.2.2010: 55 000
B-osaketta.

Matti Mörsky
s. 1952
diplomi-insinööri
talousjohtaja

M-realin palveluksessa vuodesta 1981. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2006.

Keskeinen työkokemus:
Tuotekehitys- ja myyntitehtävät Oy Fiskars Ab:n muoviteollisuus (1978–1980); liiketoiminnan suunnittelutehtävät, G.A. Serlachius Oy (1981–1982); projektipäällikkö, Stuart Edgar Ltd (1982–1986); tulosyksikköjohtaja, T-Drill Inc (1986–1987); useita liiketoiminnan kehityksen johtotehtäviä ja yritysjärjestelyjä Metsä-Serlassa (nykyisin M-real), muun muassa liiketoiminnan kehitysjohtaja (1987); hygieniadivisioonan johtaja, Holmen Hygiene AB (1989); keittiökalustedivisioonan johtaja, Metsä-Serla (1992); toimitusjohtaja, Rantasalmi Hirsitalot (1994); liiketoiminnan kehitysjohtaja, M-real (1999–2009); talousjohtaja, M-real (toukokuu 2009–).

Osakkeita 17.2.2010: Ei osakeomistusta.

Mika Joukio
s. 1964
diplomi-insinööri, MBA
johtaja, Consumer Packaging
toimitusjohtajan sijainen

M-realin palveluksessa vuodesta 1990. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2006.

Keskeinen työkokemus:
Useita liiketoiminnan johtotehtäviä Metsä-Serlassa ja M-realissa vuodesta 1990 alkaen: osastoinsinööri (1990–1996), tuotantopäällikkö, Metsä-Serla, Takon kartonkitehdas (1996–2001); tehtaanjohtaja, M-real Äänekosken kartonkitehdas (2001–2004); asiakaspalvelu- ja logistiikkajohtaja, M-real (2004–2005); tehtaanjohtaja, M-real Kyron kartonki- ja paperitehdas (2005–2006); tehtaanjohtaja, M-real Kyron kartonki- ja paperitehdas ja M-real Takon kartonkitehdas (2006); Consumer Packaging -liiketoiminta-alueen johtaja (2006–) ja toimitusjohtajan sijainen (2009–).

Osakkeita 17.2.2010: 8 000
B-osaketta.

Heikki Husso
s. 1961
diplomi-insinööri
johtaja, Speciality Papers

M-realin palveluksessa vuodesta 1989. M-realin johtoryhmän jäsen vuodesta 2009.

Keskeiset työtehtävät:
Tuotanto- ja kehitysinsinööri, tekninen asiakaspalvelu, Metsä-Serla, Kankaan paperitehdas (1989–1991); laatupäällikkö, Metsä-Serla, Kankaan paperitehdas (1991–1992); myynti- ja markkinointijohtaja, erikoispaperit, Metsä-Serla, Kankaan paperitehdas (1992–1997); myynti- ja markkinointijohtaja, erikoispaperit, MD Papier, Saksa (1997–2000); markkinointijohtaja, digipainopaperit, Metsä-Serla, Saksa (2000); johtaja, Business Development, Zanders Feinpapiere, Saksa (2001); tehtaanjohtaja, M-real Zanders Reflex, Saksa (2001–2008); toimitusjohtaja, M-real Zanders, toimitusjohtaja, M-real Deutsche Holding (2004–); johtaja, Labour Relations, M-real Deutsche Holding (2004–2008); tehtaanjohtaja, M-real Zanders, Gohrsmühle (2005–2008); Senior Vice President, Zanders Speciality Papers (tammi–kesäkuu 2009); johtaja, Speciality Papers -liiketoiminta-alue (kesäkuu 2009–).

Osakkeita 17.2.2010: 500
B-osaketta.

Seppo Puotinen
s. 1955
tekniikan lisensiaatti
johtaja, Office Papers

M-realin palveluksessa vuosina 1986–2000 ja vuodesta 2004. M-realin johtoryhmän jäsen vuodesta 2005.

Keskeinen työkokemus: Teknillisen mekaniikan assistentti, Oulun yliopisto (1981–1985); tutkija, Oy Keskuslaboratorio – Centrallaboratorium Ab (1985–1986); useita liiketoimintojen kehittämiseen ja markkinointiin liittyviä sekä liiketoiminnallisia johtotehtäviä Metsä-Serlassa, muun muassa yksikön johtaja, Metsä-Serlan Cartons Division, Corrugated and Folding Carton -yksikkö (1999); SCA Packaging Finland Oy:n Suomen, Venäjän ja Baltian maiden yksiköistä vastaava johtaja (2000–2002); Containerboard-yksikön johtaja, SCA (2002–2004); Corporate Strategy & Sales Services -yksikön johtaja, M-real (2004–2005); Office Papers -liiketoiminta-alueen johtaja (2005–) sekä tehtaanjohtaja, M-real Husum (2009–).

Osakkeita 17.2.2010: 1 000 A-osaketta, 2 750 B-osaketta.

Soili Hietanen
s. 1954
tekniikan tohtori
johtaja, Market Pulp and Energy

M-realin palveluksessa vuodesta 1986. M-realin johtoryhmän jäsen vuodesta 2009.

Keskeinen työkokemus: Tutkimus- ja luennointitehtäviä (1979–1984); projekti-insinööri, PI Consulting (1984–1986); laboratorio-insinööri, Paperikemian laboratorio, Äänekoski (1986–1989); tutkimus- ja kehityspäällikkö, Metsä-Serla Äänekosken paperitehdas (1989–1994); tuotantopäällikkö, M-real Äänekoski (1994–1997); tutkimus- ja kehityskoordinaattori, M-real Paper Group, Äänekoski (1997–2001); tutkimus- ja kehityskoordinaattori, M-real Paper Group, Espoo (2000–2002); teknologiapäällikkö (2001–2004); Vice President, tuotanto ja teknologia, M-real Commercial Printing (2005); Senior Vice President, tuotanto ja teknologia, M-real Commercial Printing (2005–2007); Senior Vice President, tuotanto ja teknologia, M-real Graphic Papers (2007–2009); johtaja, Market Pulp and Energy (kesäkuu 2009–).

Osakkeita 17.2.2010: Ei osakeomistusta.

Mika Paljakka
s. 1968
kauppatieteiden lisensiaatti, kasvatustieteiden maisteri
johtaja, HR ja laatujohtaminen (TQM)

Metsäliitto-konsernin palveluksessa vuodesta 2000. M-realin johtoryhmän jäsen vuodesta 2008.

Keskeinen työkokemus: Henkilöstön kehityspäällikkö, Perlos Oyj (1994–2000); henkilöstön kehityspäällikkö ja henkilöstöjohtaja, Metsä-Botnia (2000–2002); liiketoiminnan kehitysjohtaja, M-real (2002–2003); henkilöstöjohtaja, Finnforest (2003–2008); henkilöstö- ja laatujohtaja, M-real (2008–) ja Metsä-Botnia (2009–).

Osakkeita 17.2.2010: 16 000 B-osaketta.

Neljännesvuositiedot

Milj. euroa	Koko vuosi		Neljännesvuosittain							
Liikevaihto	2009	2008	IV/2009	III/2009	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Consumer Packaging	968	1 061	255	250	237	226	248	274	274	266
Office Papers	543	804	132	133	131	147	174	203	204	223
Speciality Papers	352	622	73	80	82	117	147	153	158	164
Market Pulp and Energy	508	644	126	132	116	134	150	172	160	162
Muu toiminta	189	323	59	56	40	34	57	77	87	102
Sisäinen myynti	-128	-218	-39	-33	-21	-35	-54	-53	-54	-58
Yhteensä	2 432	3 236	606	618	585	623	722	826	829	859

Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä	2009	2008	IV/2009	III/2009	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Consumer Packaging	69	29	34	31	5	-1	-9	17	3	18
Office Papers	-48	-29	0	-13	-18	-17	-14	-6	-7	-2
Speciality Papers	-51	-15	-6	-11	-22	-12	-8	-3	-1	-3
Market Pulp and Energy	-54	32	-9	-14	-19	-12	-2	12	12	10
Muu toiminta	-66	-52	-12	-15	-16	-23	-18	-17	-8	-9
Yhteensä	-150	-35	7	-22	-70	-65	-51	3	-1	14

Liiketulos ja tulos ennen veroja	2009	2008	IV/2009	III/2009	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Consumer Packaging	51	24	33	31	4	-17	-13	17	3	17
Office Papers	-104	-53	-54	-15	-18	-17	-38	-6	-7	-2
Speciality Papers	-151	-59	-78	-10	-23	-40	-75	-3	-2	21
Market Pulp and Energy	-91	106	-39	-15	-19	-18	-2	12	86	10
Muu toiminta	28	-79	86	-15	-17	-26	-33	-28	-9	-9
Liiketulos [1]	-267	-61	-52	-24	-73	-118	-161	-8	71	37
% liikevaihdosta	-11,0	-1,9	-8,6	-3,9	-12,5	-18,9	-22,3	-1,0	8,6	4,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-16	-1	-2	-1	-12	-1	0	0	-1	0
Kurssierot	5	13	1	2	2	0	11	1	-1	2
Muut rahoitustuotot ja kulut	-80	-155	-21	-49	-14	4	-47	-38	-32	-37
Tulos ennen veroja	-358	-204	-74	-72	-97	-115	-197	-45	37	2

Liiketulos, (% liikevaihdosta)	2009	2008	IV/2009	III/2009	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Consumer Packaging	5,3	2,3	12,9	12,4	1,7	-7,5	-5,2	6,2	1,1	6,4
Office Papers	-19,2	-6,6	-40,9	-11,3	-13,7	-11,6	-21,8	-3,0	-3,4	-0,9
Speciality Papers	-42,9	-9,5	-106,8	-12,5	-28,0	-34,2	-51,0	-2,0	-1,3	12,8
Market Pulp and Energy	-17,9	16,5	-31,0	-11,4	-16,4	-13,4	-1,3	7,0	53,8	6,2
M-real	-11,0	-1,9	-8,6	-3,9	-12,5	-18,9	-22,3	-1,0	8,6	4,3

1) Metsä-Botnian nettotulos sisältyy liiketulokseen 8.12.2009 alkaen

1 000 tonnia	Koko vuosi		Neljännesvuosittain							
Toimitukset	2009	2008	IV/2009	III/2009	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Consumer Packaging	1 212	1 345	327	315	296	274	303	348	351	342
Office Papers	790	1 081	198	199	190	203	237	270	274	300
Speciality Papers	342	680	68	76	80	118	157	168	174	181
Paperiliiketoiminta yhteensä	1 132	1 761	266	275	270	321	394	438	448	481
Market Pulp and Energy	1 155	1 115	246	295	327	287	264	291	279	281

Tuotanto	2009	2008	IV/2009	III/2009	II/2009	I/2009	IV/2008	III/2008	II/2008	I/2008
Consumer Packaging	1 232	1 336	342	323	275	292	293	347	335	361
Office Papers	795	905	213	181	202	199	177	226	245	257
Speciality Papers	319	705	71	75	74	99	160	170	186	190
Paperiliiketoiminta yhteensä	1 114	1 610	283	257	276	298	337	396	431	447
Metsä-Botnian sellu [1]	863	990	203	219	210	231	235	270	233	252
M-realin sellu	1 120	1 486	316	263	264	277	303	377	391	415

[1] Vastaa M-realin 30 prosentin omistusosuutta Metsä-Botniasta.

Tuotantokapasiteetit

KARTONKITEHTAAT

1 000 tonnia	Maa	Koneet	Taivekartonki	Lainerikartonki	Yhteensä
Tampere	Suomi	2	205		205
Kyröskoski	Suomi	1	160		160
Äänekoski	Suomi	1	210		210
Simpele	Suomi	1	220		220
Kemi	Suomi	1		375	375
Yhteensä		6	795	375	1 170

PAPERITEHTAAT

1 000 tonnia	Maa	Koneet	Päällystetty aikakauslehtipaperi	Päällystetty hienopaperi	Päällystämätön hienopaperi	Erikoispaperi	Yhteensä
Äänekoski	Suomi	1		180			180
Simpele	Suomi	1				55	55
Kyröskoski	Suomi	1				105	105
Bergisch Gladbach	Saksa	2			180	80	260
Düren *)	Saksa	4				100	100
Husum	Ruotsi	3	275		435		710
Alizay	Ranska	1			310		310
Yhteensä		13	275	180	925	340	1 720

*) Dürenin kaksi paperikonetta, joiden vuosikapasiteetti on yhteensä 80 000 tonnia, on suunniteltu suljettavaksi.

SELLUTEHTAAT

1 000 tonnia	Maa	Kemiallinen sellu	Valkaistu kemihierre (BCTMP)	Yhteensä
Husum	Ruotsi	690		690
Alizay **)	Ranska	310		310
Hallein	Itävalta	160		160
Joutseno	Suomi		280	280
Kaskinen	Suomi		300	300
Yhteensä		1 160	580	1 740

**) Alizayn sellutehdas suunniteltu suljettavaksi.

METSÄ-BOTNIA ***)

1 000 tonnia	Maa	Kemiallinen sellu	Yhteensä
Äänekoski	Suomi	500	500
Kemi	Suomi	590	590
Rauma	Suomi	630	630
Joutseno	Suomi	650	650
Yhteensä		2 370	2 370

***) M-realin osuus tuotantokapasiteetista 30 %.

OSAKKUUSYHTIÖT

Päällystetty aikakauslehtipaperi	230	Myllykoski Paper Oyj, (osuus 35 %), Suomi
Päällystämätön aikakauslehtipaperi	370	Myllykoski Paper Oyj, (osuus 35 %), Suomi

Kymmenen vuotta lukuina

	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Tuloslaskelma, miljoonaa euroa										
Liikevaihto	2 432	3 236	3 499	3 698	3 342	5 522	6 044	6 564	6 923	5 898
- muutos %	-24,8	-7,5	-5,4	10,7	n/a	-8,6	-7,9	-5,2	14,8	45,9
Vienti Suomesta	1 073	1 216	1 084	1 068	875	1 696	1 653	1 714	1 743	1 719
Vienti ja ulkomaiset tytäryhtiöt	2 232	3 068	3 274	3 459	3 160	5 182	5 652	6 173	6 438	5 376
Liikevoitto	-267	-61	-49	-172	11	28	74	324	389	604
- % liikevaihdosta	-11,0	-1,9	-1,4	-4,6	0,3	0,5	1,2	4,9	5,6	10,2
Tulos ennen veroja jatkuvista toiminnoista [1]	-358	-204	-191	-280	-117	-108	-80	134	154	459
- % liikevaihdosta	-14,7	-6,3	-5,5	-7,6	-3,5	-2,0	-1,3	2,0	2,2	7,8
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista [2]	-331	-170	-168	-270	-130	-125	-95	279	337	516
- % liikevaihdosta	-13,6	-5,3	-4,8	-7,3	-3,9	-2,3	-1,6	4,2	4,9	8,7
Tase, miljoonaa euroa										
Taseen loppusumma	3 132	4 505	5 481	6 458	6 580	6 486	7 106	7 410	8 005	7 798
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	916	1 329	1 830	2 055	2 459	2 393	2 245	2 461	2 341	1 953
Vähemmistöosuus	8	58	52	63	45	37	19	75	60	52
Korollinen nettovelka	777	1 254	1 867	2 403	2 205	2 183	3 109	3 019	3 482	3 693
Osingot ja osakekohtaiset tunnusluvut										
Osingot, miljoonaa euroa	0[3]	0	19,7	19,7	39,4	39,4	53,7	107,4	107,4	83,4
Osakekohtainen osinko, euroa	0[3]	0	0,06	0,06	0,12	0,12	0,25	0,51	0,51	0,51
Osinko tuloksesta, %	0[3]	0	-10,2	-5,0	-48,0	63,2	-58,8	166,7	109,1	27,3
Osakekohtainen tulos, euroa	-1,09	-1,58	-0,59	-1,21	-0,25	0,19	-0,43	0,30	0,46	1,85
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	2,79	4,05	5,58	6,26	7,49	7,29	10,56	11,57	11,01[4]	11,83[4]
Tunnusluvut - Kannattavuus										
Sijoitetun pääoman tuotto, yhteensä %	-8,9	-1,3	-0,8	-5,5	0,9	0,9	1,6	5,8	6,9	13,5
Oman pääoman tuotto, %	-28,6	-10,4	-8,5	-14,8	-4,0	-5,7	-3,8	3,0	4,7[4]	15,5[4]
Tunnusluvut - Rahoitus ja taloudellinen asema										
Omavaraisuusaste, %	29,6	30,8	34,4	32,8	38,1	37,5	31,9	34,2	30,0[4]	25,7[4]
Velkaantumisaste, %	153	152	124	132	101	103	151	133	162[4]	204[4]
Nettovelkaantumisaste, %	84	90	99	113	88	89	137	119	145[4]	184[4]
Liiketoiminnan nettorahavirrat, miljoonaa euroa	81	-97	127	223	136	217	417	521	608	692
Investointien omarahoitusaste, %	111	-76	50	53	31	89	105	168	82	32
Nettokorkokulut, miljoonaa euroa [6]	92	156	148	109	81	130	166,9	142,3	194,3	131,7
Korkokate [6]	1,9	0,4	1,9	3,0	2,7	2,7	3,5	4,7	4,1	6,3
Muut tunnusluvut										
Bruttoinvestoinnit, miljoonaa euroa	73	128	259	428	452	245	397	310	740	2 150
- % liikevaihdosta [5]	3,0	3,2	5,9	9,9	11,9	4,4	6,6	4,7	10,7	36,5
T&K -menot, miljoonaa euroa [6]	7	10	14	18	22	28	27	26	27	25
- % liikevaihdosta	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Henkilöstö keskimäärin [6]	5 913	6 849	8 267	9 849	10 429	16 532	20 372	21 070	22 237	17 351
- josta Suomessa	2 173	2 437	2 824	3 344	3 423	5 263	6 178	6 328	6 406	6 584

* Vuodet 2004-2009 on laskettu IFRS-periaatteiden mukaan ja vuodet 2000-2003 suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaan, mutta vuosia 2000-2004 ei ole muutettu Map Merchant ja Graphic Papers-liiketoimintojen myynnin takia

[1] Vuodet 2000-2003 tulos ennen satunnaisia eriä

[2] Vuodet 2000-2003 tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta

[3] Hallitus ehdottaa, että tilikaudelta ei jaeta osinkoa

[4] Vaihdettava pääomalaina sisältyy vieraaseen pääomaan

[5] Tunnusluku laskettu jatkuvien toimintojen osalta 2005-2009

[6] Vuodet 2005-2009 jatkuvista toiminnoista

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet on esitetty sivulla 98

Laitoskohtaiset yritysvastuutiedot

		Henkilöstö	Tuotanto 1000 t/v			Päästöt ilmaan t/v		
	31.12.2009	LTA FR	Massa	Paperi ja kartonki	Hiukkaset	CO_2 fossiiliset	Rikki (SO_2)	NO_x (NO_2)
Alizay, Ranska	380	28,9	34	238	27	9 595	120	347
Gohrsmühle, Saksa	379	5,8		192	5,0	275 432	505	423
Hallein, Itävalta	202	17,7	93	48	9,5	30 727	67	216
Husum, Ruotsi	967	10,6	597	556	291	101 793	491	1 336
Joutseno BCTMP, Suomi	49	26,1	219		1,5	25 783	0,50	10
Kaskinen BCTMP, Suomi	68	46,2	176		15	8 306	49	120
Kemiart Liners, Suomi	119	23,7		307	4,1	1 549	1,7	67
Kyro, Suomi	245	20,6		204	0	146 607	0,069	115
Reflex, Saksa	448	7,7		79	0	66 418	0	72
Simpele, Suomi	369	22,5		233	6,0	78 274	217	207
Tako Board, Suomi	206	21,3		169	0	67 815	0,030	66
Äänekoski Board, Suomi	169	33,4		184	6,9	4 576	13	81
Äänekoski Paper, Suomi	250	22,9		136	7,2	5 019	15	81

Päästöt vesistöön t/v					Jäte t/v		Hallintajärjestelmä					Chain of Custody	
COD	BOD[1]	Fosfori	Typpi	Kiintoaine yhteensä	Kaato-paikka-jäte (kuiva)	Ongelma-jäte	ISO 9001	ISO 14001	EMAS	OHSAS	ISO 22000	PEFC	FSC
786	53	9,6	57	163	1 244	68	x	x				x	x
153	57	2,5	7,3	64	88	82	x	x		x		x	x
4 202	276	5,4	29	394	276	46	x	x	x	x		x	
8 650	637	19	170	477	13	565	x	x				x	x
473	5,0	0,16	2,9	7,7	86	11	x	x				x	x
830	17	0,89	8,0	55	1 060	11	x	x		x		x	x
183	25	1,4	12	96	134	4,7	x	x		x	x	x	x
346	39	1,0	12	71	139	14	x	x			x	x	x
68	26	1,3	0	26	176	76	x	x		x		x	x
343	16	1,6	13	35	8 007	15	x	x			x	x	x
201	90	0,75	1,0	43	226	20	x	x		x	x	x	x
505	213	0,72	7,3	135	79	8,7	x	x			x	x	x
239	105	0,16	2,4	64	110	12	x	x	x	x		x	x

Taloudellinen raportointi

M-real ei kommentoi yhtiön taloudellista tulosta tai vastaavia kysymyksiä kunkin raportointijakson päättymisestä kyseisen jakson raportin julkaisemiseen asti lukuun ottamatta oleellista markkinatilanteen muutosta tai virheellisen tiedon oikaisua.

Taloudellinen informaatio

Taloudelliset katsaukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Vuosikertomuksia ja muita julkaisuja voi tilata osoitteesta M-real, viestintä, Revontulentie 6, 02100 Espoo tai sähköpostitse osoitteesta communications@m-real.com, puhelimitse numerosta 010 465 4134. M-realin pääosin englanninkielisillä verkkosivuilla www.m-real.com keskeisin sijoittajainformaatio on koottu Investor Relations -osioon. Pörssitiedotteet, osavuosikatsaukset ja tilinpäätöstiedot päivitetään sivuille reaaliajassa. Verkkosivuilla on yritysesittely, joka päivitetään aina taloudellisten raporttien julkistamisen yhteydessä. Lisäksi verkkosivuilla esitellään muun muassa M-realin tuotteita, asiakkaita, myyntiverkostoa sekä ympäristökysymyksiä ja organisaatiota. Verkkosivuilta voi tilata M-realin julkaisuja sekä antaa palautetta. Yhtiön yleissähköpostiosoite on communications@m-real.com.

Osakkeet

Yhtiöllä on yhteensä 328 165 612 osaketta. Yksityiskohtaiset tiedot M-real Oyj:n osakkeista on esitetty vuosikertomuksessa sivuilla 94-97. M-realin osakesarjat A ja B noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n Mid Cap -listalla. Osakkeiden tunnukset ovat vastaavassa järjestyksessä MRLAV ja MRLBV.

Sijoittajasuhdetoiminta

M-real on sitoutunut tuottamaan osakkeenomistajilleen lisäarvoa. M-real pyrkii tarjoamaan yhtiötä koskevaa ajantasaista ja vaivattomasti hyödynnettävää tietoa säännöllisesti ja avoimesti. Yhtiön tavoitteena on tuottaa toimintaansa ja taloudellista asemaansa sekä lähiajan näkymiään koskevia tietoja luotettavasti ja totuudenmukaisesti. Kaikkia sijoittajia kohdellaan tasapuolisesti. M-real on kuvannut sijoittajasuhdetoiminnan pääperiaatteet ja viestintävastuut englanninkielisessä IR-toimintaohjeessa, joka on luettavissa M-realin verkkosivuilla www.m-real.com.

Tietoja osakkeenomistajille

M-real Oyj julkaisee taloudelliset raporttinsa vuonna 2010 seuraavasti:

Torstai 4.2.2010
Tilinpäätöstiedote vuodelta 2009

Keskiviikko 5.5.2010
Osavuosikatsaus tammi–maaliskuulta 2010

Torstai 5.8.2010
Osavuosikatsaus tammi–kesäkuulta 2010

Torstai 27.10.2010
Osavuosikatsaus tammi–syyskuulta 2010

Suljettu ikkuna	Taloudellinen katsaus	Julkaisupäivä
1.1.–4.2.2010	Vuoden 2009 tilinpäätöstiedote	Torstai 4.2.2010
1.4.–5.5.2010	Osavuosikatsaus tammi–maaliskuu	Keskiviikko 5.5.2010
1.7.–5.8.2010	Osavuosikatsaus tammi–kesäkuu	Torstai 5.8.2010
1.10.–27.10.2010	Osavuosikatsaus tammi–syyskuu	Torstai 27.10.2010

Yhtiökokous

M-real Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 24.3.2010 klo 15.00 Finlandia-talon Helsinki-salissa, Mannerheimintie 13 e, Helsinki. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen ja saada äänilipun, tulee olla merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon 12.3.2010, ja hänen tulee ilmoittautua yhtiökokoukseen 19.3.2010 klo 10.00 mennessä joko puhelimitse numeroon 010 465 4190, sähköpostitse osoitteeseen agm2010@m-real.com tai kirjallisesti osoitteeseen M-real Oyj, Lakiasiat/Karjalainen, PL 20, 02020 Metsä.

Mahdolliset valtakirjat pyydetään jättämään ennakkoilmoittautumisen yhteydessä. Hallituksen ehdotuksen mukaan osinkoa vuodelta 2009 ei makseta.

Osakerekisteri

Osakkeenomistajaa pyydetään ilmoittamaan osoitteen-, nimen- ja omistusmuutokset siihen arvo osuusrekisteriin, jossa hänellä on arvo-osuustili.

Yhteystietoja

OSAKESIJOITTAJAT
Matti Mörsky
Puh. 010 465 4913
Telekopio 010 465 5232
matti.morsky@m-real.com

OSAKESIJOITTAJAT JA VIESTINTÄ
Juha Laine
Puh. 010 465 4335
Telekopio 010 465 5232
juha.laine@m-real.com
communications@m-real.com

VELKASIJOITTAJAT JA PANKKISUHTEET
Ville Jaakonsalo
Puh. 010 465 4255
Telekopio 010 465 4695
ville.jaakonsalo@metsafinance.com

Ilkka Punkari
Puh. 010 465 5226
Telekopio 010 465 4695
ilkka.punkari@metsafinance.com

Yleiset sijoittajasuhteisiin liittyvät kysymykset tai kommentit voi lähettää sähköpostiosoitteeseen: investor.relations@m-real.com

www.m-real.com

M-real Oyj
Pääkonttori
PL 20
02020 METSÄ

Revontulentie 6
02100 ESPOO
Puh. 010 4611
Telekopio 010 465 5232

Yritystunnus 0635366-7

www.m-real.com

LIIKETOIMINTA-ALUEET

Consumer Packaging
Hallituskatu 1
33200 Tampere
Puh. 010 4611
Telekopio 010 463 3158

Tehtaat
Joutseno
Kemiart Liners
Kyro
Simpele
Tako
Äänekoski

Office Papers
Van Boshuizenstraat 12
1083 BA Amsterdam
Alankomaat
Puh. +31 20 572 7500
Telekopio +31 20 572 7570

Tehtaat
Alizay (Ranska)
Husum (Ruotsi)

Speciality Papers
An der Gohrsmühle
51465 Bergisch Gladbach
Saksa
Puh. +49 2202 15 0
Telekopio +49 2202 15 2806

Tehtaat
Gohrsmühle (Saksa)
Reflex (Saksa)

Market Pulp and Energy
Revontulentie 6
02100 Espoo
Puh. 01046 11
Telekopio 010 465 4148

Tehtaat
Hallein (Itävalta)
Kaskinen

Myyntiverkosto

Alankomaat (Amsterdam)
Argentiina ja Uruguay (Buenos Aires)
Australia (Melbourne, Sydney)
Belgia (Bryssel)
Brasilia (São Paulo)
Bulgaria (Sofia)
Chile (Santiago)
Costa Rica (San José)
Espanja (Madrid)
Etelä-Afrikka (Cape Town, Durban)
Intia (Mumbai)
Irlanti (Dublin)
Islanti (Reykjavik)
Iso-Britannia (Chatham, Maidenhead)
Israel (Tel Aviv)
Italia (Milano)
Japani (Tokio)
Jordania (Amman)
Kiina (Hong Kong, Shanghai)
Kreikka (Ateena)
Kypros (Paphos)
Libanon (Beirut)
Malta (San Gwann)
Meksiko (México)
Peru (Lima)
Portugal (Cascais)
Puola (Varsova)
Ranska (Pariisi)
Romania (Bukarest)
Saksa (Bergisch Gladbach, Frankfurt, Hampuri)
Serbia (Belgrad)
Singapore (Singapore)
Suomi (Espoo, Tampere)
Syyria (Damaskos)
Tšekin tasavalta (Praha)
Turkki (Istanbul)
Ukraina (Kiova)
Unkari (Budapest)
Venäjä (Moskova)
Yhdysvallat (Norwalk, CT)

Paikallisten myyntikonttoreiden yhteystiedot ovat M-realin verkkosivuilla www.m-real.com

Tietoa julkaisusta

Paperit:
Kannet: Galerie Art Silk 300 g/m²
Vuosikertomus: Galerie Art Silk 130 g/m²
Tilinpäätös: Galerie Art Silk 115 g/m²

Graafinen suunnittelu ja taitto: Ezpa Oy
Kuvat: Kimmo Syväri, Jari Riihimäki ja Sirpa Levonperä
Paino: Lönnberg Print

Julkaisun tilaukset:
M-real Oyj
Viestintä
PL 20
02020 METSÄ
Puh. 010 465 4134
Sähköposti: communications@m-real.com

Julkaisu löytyy PDF-muodossa internet-sivuilla www.m-real.com

Vuosikertomus on saatavilla englanniksi ja suomeksi.

PEFC
PEFC/02-31-128